

Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

Raport z badań ankietowych zrealizowanych przez
Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie
w roku szkolnym 2024/2025

pt. ***„Styl życia, używanie substancji psychoaktywnych, zachowania
ryzykowne oraz postawy wobec używania substancji
psychoaktywnych w grupie uczniów krakowskich szkół
podstawowych i ponadpodstawowych”***

Kraków, 2025 rok

Spis treści

Rozdział I: Wprowadzenie	2
1.1 Charakterystyka rozwoju dzieci i młodzieży w okresie latencji i adolescencji	3
1.2 Przyczyny podejmowania zachowań ryzykownych w okresie dojrzewania	8
1.3 Współczesne tendencje w zakresie zachowań ryzykownych	10
1.4 Profilaktyka zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.....	18
1.5 Przedmiot badań i procedura badawcza	23
Rozdział II: Styl życia	26
2.1 Szkoły podstawowe, klasy 4-6	26
2.2 Szkoły podstawowe, klasy 7-8	54
2.3 Szkoły ponadpodstawowe	82
Rozdział III: Postawy i opinie uczniów wobec używania substancji psychoaktywnych	110
3.1 Szkoły podstawowe, klasy 4-6	110
3.2 Szkoły Podstawowe, klasy 7-8	134
3.3 Szkoły ponadpodstawowe	168
Rozdział IV: Wnioski	204
4.1. Styl życia.....	204
4.2. Używanie substancji psychoaktywnych.....	213
Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.....	213
Załącznik	226
Bibliografia:	237

Rozdział I: Wprowadzenie

W ramach warsztatów profilaktycznych realizowanych przez psychologów i pedagogów z Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie na terenie krakowskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych uczniowie wzięli udział w badaniu ankietowym, którego efektem jest poniższy raport.

Grupa badawcza mieściła się w przedziale wiekowym między 9 a 19 rokiem życia. Tym samym jest to grupa, która z perspektywy rozwoju dzieci i młodzieży obejmuje fazę późnego dzieciństwa (latencji) oraz fazę adolescencji. Drugi spośród wymienionych okresów dzieli się dodatkowo na dwa podokresy: wczesny i późny, które charakteryzują się odmienną dynamiką rozwojową. W związku z powyższym w ramach prezentowanego raportu analiza zebranych danych została przedstawiona w podziale na trzy grupy uczniów: szkół podstawowych klas młodszych (4-6), szkół podstawowych klas starszych (7-8) oraz szkół ponadpodstawowych: liceów ogólnokształcących, techników oraz szkół branżowych. Odzwierciedla to naturalny podział na okresy rozwojowe w życiu człowieka. Każdy z etapów charakteryzuje się specyficznymi zmianami fizycznymi, poznawczymi i społecznymi, które zostały opisane we wprowadzeniu.

Okres dojrzewania jest to bez wątpienia jeden z najistotniejszych etapów w rozwoju młodego człowieka, stanowiący swego rodzaju pomost między dzieciństwem a dorosłością. Następują wówczas zmiany we wszystkich aspektach życia, począwszy od rozwoju biologicznego i psychicznego przez rozwój emocjonalny i społeczny.

Raport stanowi przykład charakterystyki rozwojowej grupy dzieci i młodzieży w kontekście współczesnych przemian cywilizacyjnych i kulturowych. Przedstawiono zarówno przyczyny podejmowania zachowań ryzykownych przez młodzież w okresie dojrzewania, jak również aktualne tendencje w tym zakresie w świetle współczesnych badań. Ostatni podrozdział ukazuje strategie interwencji profilaktycznych, mające na celu przeciwdziałanie podejmowanym przez dzieci i młodzież zachowaniom ryzykownym.

1.1 Charakterystyka rozwoju dzieci i młodzieży w okresie latencji i adolescencji

Późne dzieciństwo (latencja)

Okres latencji, zwany też późnym dzieciństwem, obejmuje wiek szkolny zazwyczaj od około 6-7 do 11-12 lat. Za jego koniec pod względem biologicznym przyjmuje się pojawienie charakterystycznych dla okresu adolescencji zmian w budowie ciała, gospodarce hormonalnej oraz rozwoju pierwszorzędowych i drugorzędowych cech płciowych. Jest to czas, w którym dochodzi do diametralnej zmiany sytuacji życiowej, kiedy to kończy się czas dzieciństwa, a zaczyna się czas obowiązków, wynikających z nowej roli – roli ucznia i zarazem członka społeczności szkolnej. Według koncepcji rozwoju psychospołecznego Eriksona (1997) w ramach tego okresu przed dzieckiem stoi zadanie rozwiązania naturalnego kryzysu rozwojowego: pracowitość vs. poczucie niższości. Jeśli wspomniany kryzys zostanie rozwiązany pomyślnie, zdobędzie ono umiejętności związane z poczuciem własnej kompetencji i skuteczności w działaniu. Sprzyja temu rozwijanie takich cech jak wytrwałość, pracowitość i systematyczność. Do specyficznych zadań rozwojowych tego okresu należy budowanie poczucia kompetencji i sprawczości, poprzez sukcesy edukacyjne, sportowe oraz relacje z rówieśnikami (Stefańska-Klar, 2002).

W okresie latencji dochodzi do rozwoju funkcji poznawczych i strategii logiczno-operacyjnych, oraz nauki kontroli emocji i impulsów (Piaget, 2005). Oznacza to, że w tym okresie układ nerwowy dziecka jest już tak rozwinięty, że jego umysł ma największą chłonność zdobywania wiedzy zgodnie z poleceniami podanymi przez nauczyciela, wychowawcę lub rodzica (Bee, 2004; Harwas-Napierała, Trempała 2000). W żadnym późniejszym okresie życia nie pojawia się już u rozwijającego się młodego człowieka aż tak intensywny pęd ku zdobywaniu wiedzy i tak dynamiczna gotowość do uczenia się, współuczestniczenia w życiu rodziny i społeczności szkolnej (Jankowska, 2004). Pierwszy kontakt dziecka ze szkołą zwykle na początku przebiega entuzjastycznie. Uczeń w pierwszej klasie jest na ogół bardzo dobrze zmotywowany do nauki, chce wykonywać polecenia nauczyciela i jest podekscytowany nowymi treściami nauczania. Stąd też ważnym zadaniem dorosłych

(zwłaszcza nauczycieli i wychowawców) jest w tym okresie wykształcenie i podtrzymanie pozytywnej identyfikacji z uczniami i wychowankami (Jankowska, 2004).

Okres latencji to również czas rozwijania u dzieci umiejętności społecznych. Zdaniem E. H. Eriksona (2000; 2004; 2011) jest to najważniejszy w życiu człowieka etap socjalizacji i powstania bardzo osobistego stosunku do pracy. Jednym z głównych zadań, przed którymi staje dziecko w tej fazie rozwojowej jest sprostanie powszechnie przyjętym ocenom, standardom i oczekiwaniom. Wszelkie porażki w tym względzie mają istotny wpływ na samoocenę u dziecka. Zbyt częste i krytyczne uwagi nauczycieli, brak akceptacji ze strony rówieśników, nadmierne wymagania lub liberalna czy też niekonsekwentna postawa rodziców, nie sprzyjają psychospołecznemu rozwojowi dziecka. Konsekwencją niepowodzeń może być wykształcenie przez dziecko niskiego poczucia wartości, a także trudności w realizowaniu oczekiwań społecznych, w tym obowiązków szkolnych, co może spowolnić bądź zahamować dalszy rozwój (Piotrowski, Ziółkowska, Wojciechowska, 2014).

W okresie latencji obserwuje się stopniowy rozwój samokontroli u dzieci, które próbują jednocześnie wyrazić siebie i kontrolować swoją popędowość by nie naruszać zasad współżycia społecznego. Może przejawiać się to w charakterystycznych dla tego okresu formach agresji i uporu jak np. używanie wulgaryzmów. Szkolny system wychowawczy zazwyczaj gratyfikuje nadmierną kontrolę, nagradza dzieci grzeczne, ciche, uległe co jest korzystne dla funkcjonowania społeczności szkolnej, ale niekoniecznie dla rozwoju autonomii i niezależności u dziecka. Z drugiej strony, brak samokontroli prowadzi niejednokrotnie do silnej reakcji ze strony środowiska szkolnego, czego konsekwencją może być niesłuszna diagnoza zaburzeń zachowania i emocji (Wilk, 2018).

W okresie latencji zaczyna rosnąć znaczenie grupy rówieśniczej, które osiąga szczyt we wczesnej adolescencji. Uczniowie zaczynają nawiązywać pierwsze przyjaźnie, głównie w obrębie własnej płci, co uczy ich budowania relacji oraz daje możliwość trenowania empatii, szacunku i zrozumienia, ale także wyrażania złości i gniewu. Rolą systemu wychowawczego jest nauczanie dziecka, ukierunkowywania tego popędu w twórczą aktywność (Stefańska-Klar, 2002). Późne dzieciństwo to także etap kontynuowania rozwoju psychoseksualnego i rozumienia koncepcji ról płciowych.

Dziewczęta identyfikują się z kobiecymi wzorami osobowości (np. matką, nauczycielką). U chłopców proces ten przejawia się natomiast w prezentowaniu zachowań rywalizacyjnych ukierunkowanych na demonstrację swojej sprawności i siły fizycznej, co stanowi identyfikację z wzorcami męskimi (Wilk, 2018).

Faza latencji ma istotne znaczenie dla przyszłego rozwoju jednostki. W tym okresie dzieci uczą się nawiązywać relacje z rówieśnikami, co jest fundamentalne dla ich emocjonalnego i społecznego rozwoju. Umiejętności zdobyte w tym czasie mogą wpłynąć na przyszłe interakcje oraz zdolności do radzenia sobie w dorosłym życiu.

Adolescencja

Jest to okres rozwojowy inaczej określany jako dojrzewanie lub wiek młodzieńczy. Przyjmuje się, że rozpoczyna się około 10-12 roku życia. Natomiast wiek jego zakończenia stopniowo ulega wydłużeniu w związku ze zmianami społeczno-kulturowymi na świecie. Obecnie mówi się o okresie pomiędzy 20-25 rokiem życia jako górnej granicy adolescencji (Brzezińska, Appelt i Ziółkowska, 2016). Okres adolescencji bywa dodatkowo dzielony na dwa najważniejsze podokresy: wczesne dorastanie obejmujące czas pomiędzy 10 a 16 rokiem życia oraz późne dorastanie zaczynające się około 17 roku życia i kończące się wraz z zakończeniem edukacji i rozpoczęciem samodzielnego dorosłego życia (Oleszkowicz, Senejko 2012).

Okres dojrzewania to szczególny etap w rozwoju młodego człowieka. Zachodzą wówczas zmiany w kluczowych obszarach życia począwszy od rozwoju fizycznego, poprzez rozwój emocjonalny, lecz także zmiany w życiu towarzyskim czy kontaktach międzyludzkich. Warto pamiętać o tym, że dojrzewający nastolatek nie ma absolutnie żadnej kontroli ani nad swoim rozwojem fizycznym ani również nad zachowaniem równowagi hormonalnej. Zachowanie nastolatków w tym okresie przypomina niejako jazdę na rollercosterze. Jest to bowiem czas nieustannych wzlotów i upadków, gwałtownych zmian fizycznych, psychicznych i społecznych.

Dojrzewanie wzbudza u nastolatków szereg wątpliwości. Dotyczą one między innymi rozwoju fizycznego. Dzieje się tak dlatego, że okres dojrzewania jest procesem niezwykle zindywidualizowanym, stąd nastolatki zarówno dziewczynki jak i chłopcy w podobnym wieku, wyglądają i zachowują się często w zupełnie odmienny sposób.

Na tym tle rodzą się więc niejednokrotnie podziały w klasach szkolnych. Dochodzi do izolowania i negatywnego naznaczania tych osób, których wygląd fizyczny czy sposób funkcjonowania znacznie odbiega od wyglądu i funkcjonowania większości rówieśników (Jankowska, 2004). Motorem tych przemian jest intensywne w tym okresie wydzielanie hormonów, które regulują zmiany wzrostu i wagi oraz wszystkie zmiany fizyczne w trakcie dojrzewania biologicznego. Powszechnie uznawanym kryterium oceny tempa dojrzewania dziewcząt jest wiek wystąpienia pierwszej miesiączki, natomiast u chłopców polucji (czyli samoistnego wytrysku nasienia) (Piotrowski, Ziółkowska, Wojciechowska, 2014).

Opisany powyżej rozwój fizyczny oraz nierozdzielnie związane z nim dojrzewanie seksualne, mają ogromne znaczenie dla kształtowania się tożsamości osobowej. Zwłaszcza w pierwszej fazie adolescencji, gdzie nastolatek postrzega siebie głównie przez pryzmat własnego ciała. Okres latencji, który opisany został w poprzednim podrozdziale, cechuje się względną stabilnością emocjonalną dziecka, czemu sprzyja dość dobre już funkcjonowanie społeczne i jednocześnie duże zaangażowanie w naukę. Sytuacja ta istotnie zmienia się wraz z rozpoczęciem dojrzewania. Doświadczenia emocjonalne nastolatków we wczesnym okresie dojrzewania cechuje ambiwalencja. Oznacza to, że przeżywane przez nich emocje powstają szybko, przyjmują duże nasilenie i równie szybko opadają. W oczach zewnętrznego obserwatora dość łatwo może powstać obraz nastolatka jako niestabilnego emocjonalnie, nadpobudliwego czy wręcz nieźrównoważonego i nieprzewidywalnego (Piotrowski, Ziółkowska, Wojciechowska, 2014). Niestabilność emocjonalna we wczesnym okresie dorastania jest w większości przypadków stanem przemijającym. Wraz z dojrzewaniem mózgu, zwłaszcza kory mózgowej, nastolatkom coraz lepiej udaje się kontrolować własne emocje i reagować stosownie do sytuacji społecznej, w jakiej się znajdują. Warto jednak mieć na uwadze, że jest to długi i trudny proces trwający aż do okresu dorosłości (Brzezińska i in., 2016).

Aby zrozumieć przyczyny zmian, z którymi nastolatek musi sobie poradzić, a które nie zawsze rozumie, niezbędne jest spojrzenie na okres wczesnego dojrzewania jako na czas przeżywania kryzysu. Według koncepcji rozwoju psychospołecznego Eriksona (1997) kluczowy kryzys adolescencji to: intymność a izolacja. Jednym z wyznaczników końca okresu adolescencji jest wejście w relację intymną z kimś

spoza rodziny. Obiekt miłości umożliwia stanie się w pełni kobietą lub mężczyzną, a pierwsze relacje tego typu mają charakter ćwiczenia ról seksualno-społecznych. Kluczową zmianą w tym okresie jest skierowanie miłości z rodziców na siebie, by następnie móc ją dać komuś innemu (Piotrowski, Ziółkowska, Wojciechowska, 2014).

Wiek młodzieńczy to okres próby i mierzenia się zarówno rodziców jak i nastolatków z lękiem separacyjnym. Adolescenci dostrzegają słabości i różne braki u swych rodziców i próbują poszukiwać innych, bardziej atrakcyjnych, ich zdaniem, wzorców zachowania. Tym samym stają przed koniecznością wypełnienia powstałej luki – kolegami, idolami, celebrytami lub też tymczasowymi autorytetami (Wilk, 2018). Dotychczasowe, jasne i uporządkowane, relacje zastępują, coraz częściej, nieporozumienia i konflikty. Nastolatki, kwestionując zasady panujące w rodzinie, domagają się zwiększenia praw i przywilejów. Coraz więcej czasu poświęcają rówieśnikom, którzy stają się istotnym punktem odniesienia dla formowania obrazu samych siebie, a w konsekwencji dla kształtowania adekwatnej samooceny. Porównania z innymi nastolatkami, ale także idolami młodzieżowymi (celebrytami, youtuberami i influencerami) wzbogaca społeczno-kulturowy kontekst rozwoju, co oznacza, że rówieśnicy wpływają na przebieg rozwoju nastolatka (Piotrowski, Ziółkowska, Wojciechowska, 2014).

Jednym z podstawowych zadań rozwojowych w okresie adolescencji jest uzyskanie autonomii i emocjonalnej niezależności od rodziców oraz innych osób dorosłych. Nie musi to oznaczać zerwania więzi nastolatka z rodzicami o ile rodzice akceptują dążenie nastolatka do niezależności. Pomimo zwiększenia dystansu, tymczasowego wzrostu napięć rodzinnych, przywiązanie nastolatka do rodziców pozostaje silne, zwłaszcza w rodzinach, gdzie relacje te były do tej pory na satysfakcjonującym poziomie dla obydwu stron. Duży wpływ na przebieg tego procesu ma postawa opiekunów. Brak zaangażowania ze strony rodziców w codzienne trudności dziecka zazwyczaj objawia się późniejszymi problemami wychowawczymi (Bee i Boyd, 2008). Natomiast nadmierna opiekuńczość utrudnia dziecku rozwinięcie niezależności i budzi nieprzyjemne emocje. Taki stosunek do dorastania adolescenta może wręcz powodować efekt tzw. bumerangu, który polega na wzmocnieniu u nastolatka zachowań i postaw krytykowanych przez opiekunów. Stają się one wtedy jedyną możliwą formą realizowania naturalnej potrzeby autonomii i niezależności

(Oleszkowicz i Senejko, 2017). Najkorzystniejsza dla rozwoju młodego człowieka jest atmosfera akceptacji i wsparcia, z przestrzenią do dyskusji i wymiany zdań, przy jasno postawionych granicach (Bardziejewska, 2005).

1.2 Przyczyny podejmowania zachowań ryzykownych w okresie dojrzewania

Podejmowanie ryzyka stanowi naturalny element procesu dorastania. Choć budzi uzasadniony niepokój ze strony rodziców i wychowawców, to jednocześnie pełni ważną rolę rozwojową – pozwala młodym ludziom nabywać kompetencje potrzebne w dorosłym życiu, zaspokajając potrzebę silnych wrażeń, eksplorowania granic czy też poszukiwania własnej tożsamości. Występowanie ryzyka jest zatem wpisane w rozwój nastolatka i nie zawsze musi przybierać formę wymagającą natychmiastowej interwencji specjalistów. Z drugiej jednak strony zachowania ryzykowne przyczyniają się do znaczących zmian, które mogą przybierać postać skutków nieodwracalnych. Zachowania ryzykowne najczęściej obserwuje się w okresie adolescencji. To wtedy też ich intensywność i różnorodność są największe. W kolejnych etapach życia zazwyczaj dochodzi do ich wyraźnego ograniczenia (Ostaszewski, 2022).

Zachowania ryzykowne, określone również jako zachowania dysfunkcyjne, dysfunkcyjne lub problemowe można zdefiniować jako „(...) zachowania, które zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia w przyszłości jakiegoś problemu, zaburzenia czy choroby, pod warunkiem zadziałania określonego czynnika lub czynników ryzyka oraz zachowania będące wynikiem świadomie bądź nieświadomie podjętej decyzji związanej z poniesieniem jakiejś szkody lub straty dotyczącej zdrowia i życia” (Kmieciak – Jusięga, 2022).

Klasyfikacji zachowań ryzykownych podejmowanych w okresie adolescencji dokonały Barbara Jankowiak i Ewa Wojtynkiewicz (2018). Ich zdaniem zachowania problemowe podejmowane przez dzieci i młodzież są ściśle związane z określonymi funkcjami rozwojowymi.

Zachowania ryzykowne spełniające funkcje progresywne mają na celu radzenie sobie z zadaniami rozwojowymi okresu dojrzewania (np. separacja od rodziców, budowanie nowych form relacji, poznanie siebie, poszukiwanie własnego miejsca w grupie, ustalenie na nowo własnych relacji z dorosłymi) oraz dostarczenie odpowiedzi

na podstawowy dylemat dotyczący tożsamości. Pomimo ryzyka jakie niosą, wyrażają tendencje rozwojowe nastolatków (Jankowiak, Wojtynkiewicz, 2018).

Zachowania ryzykowne spełniające funkcje regresywne, motywowane są problemami, traumami i deficytami rozwojowymi, z którymi młody człowiek wkracza w nowy etap życia, w którym czekają na niego nowe wyzwania. Młodzi ludzie próbując poradzić sobie z przeszłością w obliczu aktualnych zmian rozwojowych, podejmują zachowania ryzykowne w teraźniejszości. Tak umotywowane zachowania problemowe, zdaniem autorek, lokują młodych ludzi coraz bliżej obszaru psychopatologii. W tym rozumieniu, młodzież nie jest w stanie poradzić sobie z nowymi wyzwaniami w obliczu problemów, których źródło ma miejsce we wcześniejszych okresach życia (Jankowiak, Wojtynkiewicz, 2018).

Do najczęściej podejmowanych w okresie adolescencji zachowań ryzykownych wymienianych w literaturze przedmiotu należą:

- używanie substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol, narkotyki, leki, palenie tytoniu,
- niebezpieczne zachowania seksualne, np. wczesne rozpoczęcie aktywności seksualnej bez stosowania środków antykoncepcyjnych czy ochrony przed chorobami przenoszonymi drogą płciową,
- niedostateczna dbałość o bezpieczeństwo, np. ignorowanie zasad bezpieczeństwa na drodze, udział w niebezpiecznych zabawach, chodzenie w niebezpieczne miejsca,
- niewłaściwe nawyki żywieniowe, niezdrowe diety, przesadne odchudzanie się,
- zachowania agresywne, przemoc i cyberprzemoc,
- drobne przestępstwa – chuligaństwo, wandalizm, kradzieże,
- zaniedbywanie obowiązków szkolnych, wagary,
- ucieczki z domu (Jankowiak, Wojtynkiewicz, 2018).

Zrozumienie przyczyn zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież stanowi istotny krok w analizie tego złożonego zjawiska.

Kluczowe dla opracowania odpowiednich strategii profilaktycznych jest także dostrzeżenie tendencji w tym zakresie jakie zmieniają się na przestrzeni lat. Tak kompleksowy obraz zwiększa skuteczność podejmowanych działań, których celem jest zapobieganie niepożądanym zachowaniom wśród adolescentów.

1.3 Współczesne tendencje w zakresie zachowań ryzykownych

Pomimo, iż podejmowanie zachowań ryzykownych jest wpisane w okres dojrzewania, pewne trendy i tendencje w tym zakresie ulegają zmianom na przestrzeni ostatnich lat. Wpływa na to między innymi dynamiczny rozwój cywilizacyjny oraz technologiczny, który poszerzył zakres zachowań problemowych wśród adolescentów. Obserwuje się pewne utrzymujące się tendencje w tym zakresie jak: używanie substancji psychoaktywnych (picie alkoholu, palenie tytoniu, używanie narkotyków oraz leków psychotropowych), przedwczesna aktywność seksualna, zachowania agresywne, wagary, wandalizm, zachowania autodestrukcyjne etc. Obok tych klasycznych zachowań ryzykownych podejmowanych przez młodzież, coraz większą uwagę poświęca się również uzależnieniom behawioralnym, które nazywane są uzależnieniami XXI wieku. Warto również pochylić się nad funkcjonowaniem współczesnego nastolatka w przestrzeni cyfrowej i prześledzić aktualne trendy w zakresie podejmowanych zachowań ryzykownych w sieci.

Alkohol

Inicjacja alkoholowa, jak i picie alkoholu przez osoby niepełnoletnie należą do znacząco szkodliwych działań, które zajmują stałe miejsce w profilaktyce zachowań ryzykownych. Działanie tej substancji psychoaktywnej niesie za sobą szereg konsekwencji, a w szczególności wpływa na prawidłowy rozwój psychofizyczny dzieci i nastolatków. Spożywanie alkoholu w okresie adolescencji i wczesnej dorosłości, kiedy dojrzewanie ośrodkowego układu nerwowego (OUN) nie zostało jeszcze zakończone, może prowadzić do poważnych i nieodwracalnych zmian w strukturze mózgu. Zmiany te dotyczą zwłaszcza obszarów podkorowych mózgu odpowiedzialnych za regulację emocji oraz funkcjonowanie społeczne. W efekcie nastolatek może doświadczyć nie tylko trudności edukacyjnych, ale również poważnych zaburzeń w zakresie kontroli emocjonalnej i relacji interpersonalnych (Wojcieszek, 2013).

Jak pokazują wyniki Europejskiego programu badań ankietowych na temat używania substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną (ESPAD 2024), alkohol jest wśród adolescentów najczęściej używaną substancją z tej kategorii. Przynajmniej raz w życiu sięgnęło po niego 72,9% nastolatków w wieku 15-16 lat oraz 91,3% z grupy 17-18. Pozytywny trend przynosi tendencja spadkowa picia alkoholu w grupie młodszych uczniów (15-16) w porównaniu z wynikami opublikowanymi na przestrzeni lat 2007–2019 (Sierosławski, 2024). Na taki spadek przekłada się zwiększona świadomość dotycząca konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu, zarówno zdrowotnych, społecznych jak i prawnych. Mimo pewnych zmian co do obrazu spożywania alkoholu przez młodzież, problem ryzykownego czy szkodliwego picia pozostaje wciąż aktualny i wymaga dalszych działań profilaktycznych i edukacyjnych.

Nikotyna i inne wyroby tytoniowe

Podobnie jak ma to miejsce w przypadku napojów alkoholowych, na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować stopniowe zmniejszanie się rozpowszechnienia palenia tradycyjnych papierosów wśród młodzieży szkolnej. Przy zmniejszonej akceptacji społecznej, zmianach ograniczających swobodę palenia w miejscach publicznych oraz wzroście cen wyrobów tytoniowych, coraz większe zainteresowanie zyskują e-papierosy, reklamowane jako produkt alternatywy dla klasycznych odpowiedników.

W elektronicznych systemach dozujących nikotynę (ang. electronic nicotine delivery system, ENDS) nazwanych e-papierosami nikotyna uwalniana jest nie przez spalenie liścia tytoniu, lecz przez podgrzanie liquidu zawierającego nikotynę, bądź w wyniku podgrzania tytoniu. Powstały w ten sposób aerozol z nikotyną jest wdychany przez użytkownika, a następnie wydychany jako para. W przeciwieństwie do tradycyjnych papierosów, e-papierosy nie produkują dymu bocznego, który szkodzi osobom w otoczeniu palacza (Bednarek, Giermaziak, 2019). Początkowo zamienniki elektroniczne miały być wykorzystywane w nikotynowej terapii zastępczej. Z czasem stały się atrakcyjną formą dla młodego pokolenia (Ślęzak i in., 2017). Według badań ESPAD 2024 w porównaniu z 2019 rokiem zarówno wśród adolescentów w wieku 15-16, jak i 17-18 wzrosło rozpowszechnienie używania e-papierosów (Sierosławski, 2024). Obserwowane zjawisko dla współczesnego pokolenia młodzieży przybrało

wymiar pewnego kierunku mody, trendu, a w niektórych przypadkach formy wypełnienia wolnego czasu. Badania społeczne pokazują, iż głównym motywem rosnącego zainteresowania e-papierosami jest chęć przeżycia nowego doświadczenia zgodnie z obowiązującymi kanonami i nowoczesną technologią (Modrzyński, 2021).

W ostatnich latach w przestrzeni publicznej, zwłaszcza wśród młodzieży, wzrasta również zainteresowanie innymi produktami nikotynowymi. Zarówno snusy, jak i woreczki nikotynowe reklamowane są jako mniej szkodliwe, dyskretne i nowoczesne w porównaniu do tradycyjnych papierosów. Snusy w porównaniu do woreczków nikotynowych, zwanych inaczej saszetkami nikotynowymi zawierają, oprócz nikotyny, zmielone liście tytoniu. Oba produkty aplikuje się pod górną wargę, skąd nikotyna przenika do krwi przez błonę śluzową (Stencel i in., 2024). Zarówno snusy, tj. wilgotny, zmielony tytoń, luzem lub w małych saszetkach jak woreczki nikotynowe tj. : ekstrakt nikotyny naturalny lub syntetyczny, cechuje wysoka zawartość nikotyny, która może osiągnąć nawet 50-60 mg. Dla porównania tradycyjny papieros zawiera ok. 10-20 mg nikotyny (<https://www.prawo.pl/zdrowie/snus-a-saszetki-nikotynowe-roznice-i-legalnosc,533137.html> [data dostępu: 28.07.2025]).

Sprzedaż snusów jest w Polsce zabroniona, natomiast woreczki nikotynowe dostępne są wyłącznie dla osób pełnoletnich. Mimo ograniczeń możliwości zakupu, oba produkty można bez większych trudności znaleźć w Internecie, co stanowi rosnące wyzwanie dla specjalistów profilaktyki uzależnień. Z uwagi na ograniczoną wiedzę na temat długotrwałych konsekwencji zdrowotnych konieczne jest systematyczne monitorowanie tej tendencji wśród młodzieży.

Inne substancje psychoaktywne

Wśród substancji psychoaktywnych po które sięgają młodzi ludzie w okresie adolescencji, oprócz alkoholu i tytoniu swoje miejsce zajmują również nielegalne narkotyki oraz legalne leki przeciwbólowe, nasenne czy substancje wziewne. Jak pokazuje raport ESPAD 2024, w porównaniu do poprzednich badań z 2019 roku, widoczny jest spadek użytkowania marihuany lub haszyszu wśród młodszej i starszej grupy adolescentów (o 5% i 4%). W ESPAD 2024 chociaż raz w ciągu swojego życia używało tych substancji 17% uczniów w wieku 15-16 oraz 33% uczniów w wieku 17-18. Niepokojący jest natomiast wzrost przekonań badanych o niezbyt wysokim

ryzyku związanym z używaniem marihuany lub haszyszu. Według wyników badań 20,9% młodszej grupy oraz 26,6% starszej grupy uczniów deklaruje, że eksperymentowanie z powyższymi substancjami jest mało ryzykowne (Sierostawski, 2024). Konopie i jej przetwory stały się w ostatnich latach powracającym tematem licznych debat społecznych, zarówno w kwestii samej legalizacji substancji, jaką możemy stopniowo obserwować w wielu krajach Europy i poza nią, jak i zastosowania tzw. medycznej wersji marihuany. Warto zaznaczyć, że mimo, iż kannabinoidy znajdują zastosowanie

w leczeniu wielu schorzeń, jak przewlekły ból, stwardnienie rozsiane, czy też zaburzenia lękowe, badania i dowody naukowe w zakresie ich skuteczności są ograniczone. Z kolei samo stosowanie marihuany medycznej może wiązać się z szeregiem działań niepożądanych (Wieczorek, Dąbrowska, 2022). Brak jednoznacznych dowodów w tym zakresie skłania do zwiększonej ostrożności w potencjalnym użytkowaniu dostępnych na rynku produktów zawierających kannabinoidy.

Niepokojącym trendem rosnącym (o ok. 2% w porównaniu z badaniem z 2019 r.) wśród dzieci i młodzieży jest stosowanie leków uspokajających i nasennych bez wskazań lekarskich, celem odurzania się. W grupie badawczej 15-16-latków leki znajdują się na czele substancji psychoaktywnych, po które młodzi ludzie sięgają celem eksperymentowania (17,9%). W starszej grupie badanych (17-18 - latków) leki zajmują natomiast drugie miejsce pod względem częstotliwości sięgania po wszystkie substancje psychoaktywne (20,7%). Eksperymentowanie z lekami uspokajającymi i nasennymi częściej deklarują dziewczęta niż chłopcy, co znajduje swoje odzwierciedlenie także w częstszym łączeniu przez nie leków z alkoholem. Ważnym zjawiskiem jest również stosowanie leków przeciwbólowych w celu odurzania się, gdzie w porównaniu z badaniem z 2019 roku również nastąpił wzrost o ok 2%. (ESPAD 2024) (Sierostawski, 2024).

Uzależnienia behawioralne

Kierunki działań profilaktyki w swoich założeniach powinien uwzględniać potrzeby wynikające ze zmieniającej się rzeczywistości. Widoczna jest zmiana postrzegania zachowań ryzykownych w zakresie zachowań nałogowych przez specjalistów. Powołanie w 2009 roku Funduszu Rozwiązywania Problemów

Hazardowych, który w 2011 roku rozszerzono o problematykę tzw. „uzależnień nie chemicznych”, znacząco przyczyniło się do pogłębienia wiedzy na temat uzależnień behawioralnych (Ostaszewski, 2022).

Zaburzenia w obszarze zachowań, nazywane inaczej uzależnieniami behawioralnymi, są stosunkowo nowym zjawiskiem z punktu widzenia samej terminologii pojęcia jak i kwestii diagnostycznych. W świetle literatury przedmiotu uzależnienia behawioralne odnoszą się do form zaburzeń zachowania, które wynikają z niekontrolowanego powtarzania określonych czynności (Rowicka, 2015). Podobnie jak ma to miejsce w przypadku uzależnienia od substancji psychoaktywnych dochodzi do utraty kontroli nad wykonywaniem danej czynności, która zaczyna dominować nad innymi aktywnościami w życiu człowieka, prowadząc w efekcie do stopniowej degradacji ważnych sfer funkcjonowania jednostki. Warto podkreślić, iż obecnie wśród zachowań mających charakter uzależnień behawioralnych jedynie zaburzenia uprawiania hazardu (gambling disorder) oraz zaburzenia związane z graniem (gaming disorder) zostały uwzględnione w ramach kryteriów diagnostycznych w 11 wersji Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems – ICD-11) (<https://icd.who.int/browse/2025-01/mms/en#499894965> [dostęp: 21.07.2025 r.]). Kwestia klasyfikacji innych form zachowań takich jak praca, sport, jedzenie czy pornografia jako odrębnych jednostek diagnostycznych uzależnień behawioralnych pozostaje wciąż tematem licznych dyskusji w środowisku naukowym. Wymaga także dalszych obserwacji ze strony ekspertów zdrowia psychicznego.

Najdokładniej poznanym i opisanym spośród uzależnień behawioralnych pozostaje patologiczny hazard, obecnie klasyfikowany jako zaburzenie uprawiania hazardu (Woronowicz, 2021). Cechą charakterystyczną gier hazardowych jest losowość i nieprzewidywalność wyniku wiążąca się z wygraną lub stratą najczęściej pieniędzy lub rzeczy materialnych. Do tego rodzaju gier zaliczane są nie tylko gry losowe takie jak np. zdrapki, lecz także zakłady bukmacherskie, czy gry na automatach (np. jednoręki bandyta) (Ibidem). Coraz większą popularnością, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, cieszą się natomiast gry hazardowe, które można znaleźć w Internecie. Najnowsze badania ESPAD 2024, w porównaniu do roku 2019, wskazują na zwiększone zainteresowanie grami hazardowymi zarówno wśród młodszych, jak i starszych grup

badanych. Z kolei samo zagrożenie hazardem problemowym wśród adolescentów, wzrosło z około 1% w 2019 rok do szacunkowo 2-3% w roku 2024 (Sierosławski, 2024). Współcześnie obserwowane trendy, wymagają niewątpliwie poszerzenia obszaru działań profilaktycznych w tym zakresie jak również zwiększenia świadomości społecznej na temat zachowań ryzykownych podejmowanych przez młodych ludzi.

Zachowania ryzykowne w sieci

Gry hazardowe bądź komputerowe to jedynie jeden z elementów codziennej aktywności współczesnej młodzieży w obrębie przestrzeni cyfrowej. Internet stał się integralną częścią funkcjonowania adolescentów. Z jednej strony sieć oferuje ogromne możliwości w zakresie nauki, rozwoju, rozrywki czy kontaktów społecznych, z drugiej jednak niesie ze sobą również liczne zagrożenia i nie może być substytutem kontaktów międzyludzkich. Dla młodego człowieka, który dopiero kształtuje swoją tożsamość i uczy się funkcjonować w świecie społecznym, niewłaściwe korzystanie z Internetu może prowadzić do znaczących konsekwencji. Intensywna potrzeba korzystania z mediów cyfrowych, trudność w panowaniu nad własnym zachowaniem, stopniowe wydłużanie czasu spędzanego online, spadek zainteresowania dotychczasowymi formami aktywności oraz zaniedbywanie codziennych obowiązków – zarówno szkolnych, jak i domowych, to jedne z przykładów zaburzeń w korzystaniu z Internetu (Jankiewicz i in., 2018). Jak wynika z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców w ramach Raportu *Nastolatki 3.0*, realizowanego w 2022 roku przez Państwowy Instytut Badawczy NASK, w grupie dzieci i młodzieży 7 i 8 klas szkoły podstawowej oraz 1 i 2 klas ponadpodstawowych w porównaniu z 2020 rokiem, obserwuje się wzrost wskaźnika problematycznego użytkowania Internetu wśród nastolatków (z 3,2% na 8,3%) (Lange, 2023). Nadużywanie urządzeń ekranowych zakłóca prawidłowy przebieg rozwoju emocjonalnego, poznawczego, jak również społecznego adolescentów.

Nie bez znaczenia jest także wiek, w którym dziecko zaczyna samodzielnie korzystać z Internetu, bądź ze smartfona. Na podstawie Raportu *Nastolatki 3.0* można zaobserwować, że średni wiek pierwszego kontaktu dzieci z siecią wynosi około 8 lat (Lange, 2023). Z uwagi na dynamiczny charakter środowiska internetowego, konieczne jest regularne monitorowanie aktualnych trendów w zakresie zachowań

ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież w sieci. Zjawisko to stanowi nieustannie rosnące wyzwanie dla specjalistów: psychologów, pedagogów, nauczycieli, terapeutów oraz rodziców. Jedynie ich wzajemna współpraca może pozwolić na kształtowanie wśród młodych użytkowników sieci właściwych kompetencji cyfrowych, pozwalających na bezpieczne i efektywne wykorzystywanie narzędzi technologicznych.

Spośród zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież w sieci warto wspomnieć również o zachowaniach przemocowych i agresywnych. Coraz częściej przenoszą się one do sieci, przyjmując określenia takie jak: agresja elektroniczna, cyberprzemoc, cyberagresja, cyberprześladowanie, cyberdżeczenie, cybernękanie (Siemieniecka i in., 2020). W literaturze przedmiotu najczęściej spotykanym terminem jest cyberprzemoc (cyberbulling), definiowana jako typ przemocy, polegający na celowym wyrządzeniu krzywdy osobie słabszej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (Ibidem). Przybiera ona wiele różnorodnych form od publikowania kompromitujących treści, wyśmiewania i obrażania za pośrednictwem komentarzy, wykluczania z grup internetowych, podszywania się pod kogoś innego do szantażowania i grożenia (Wysocka, 2020). Anonimowość, jaką zapewnia Internet oraz błyskawiczny zasięg rozpowszechniania treści sprawia, że zjawisko cyberprzemocy może być bardziej dotkliwe, długotrwałe i trudniejsze do zatrzymania niż ma to miejsce w przypadku przemocy w świecie rzeczywistym. Według Raportu NASK *Nastolatki 3.0* w odniesieniu do poprzednich badań, wzrasta ilość uczniów doświadczających cyberprzemocy w Internecie (w 2020 roku - co piąty nastolatek, w 2022 roku - co trzeci). W porównaniu do lat ubiegłych, obserwuje się także nasilający się spadek braku reakcji wobec cyberprzemocy doświadczanej przez nastolatków (32,4%- 2020, 38,5%-2022). Zaledwie jeden na dwudziestu nastolatków zgłasza osobom dorosłym przypadki przemocy doświadczanej w sieci (Lange, 2023).

Kolejnym niepokojącym zjawiskiem podejmowanym przez dzieci i młodzież za pośrednictwem Internetu jest tak zwany seksting. Polega on na przesyłaniu bądź udostępnianiu za pomocą Internetu lub telefonu treści o charakterze intymnym, takich jak zdjęcia czy nagrania. Młodzi użytkownicy poszukując akceptacji, bliskości czy potwierdzenia swojej atrakcyjności, decydują się na dzielenie się prywatnymi zdjęciami bądź wiadomościami o charakterze seksualnym. Niejednokrotnie tego rodzaju

materiały są przekazywane jako wyraz uczuć w relacjach romantycznych lub stanowią próbę przyciągnięcia uwagi potencjalnego partnera (Wójcik, 2022). Z relacji nastolatków wynika, że coraz częściej pojawia się również presja rówieśnicza związana z udostępnianiem intymnych treści za pośrednictwem Internetu. Jak pokazuje Raport NASK *Nastolatki 3.0*, co dziesiąty nastolatek chociaż raz w życiu wysyłał swoje nagie lub półnagie zdjęcia za pośrednictwem Internetu. Analizując powyższy trend na przestrzeni lat, obserwuje się niepokojący wzrost aktywności w obszarze sekstingu (z 3,1% na 11,4%) co niewątpliwie wymaga podjęcia w tym zakresie zwiększonych działań profilaktycznych i adekwatnej edukacji seksualnej w szkołach (Lange, 2023).

Wśród szkodliwych treści, z jakimi mogą mieć kontakt młodzi użytkownicy Internetu są również treści pornograficzne. Szczególnie niepokojący jest wiek, w którym dzieci i młodzież po raz pierwszy oglądają tego rodzaju materiały. Na podstawie Raportu NASK *Nastolatki wobec pornografii cyfrowej z 2021 roku*, średni wiek wśród dzieci młodszych wyniósł 11 lat, a wśród starszej grupy 12 lat. Ponadto, co czwarty nastolatek (23,9%) deklaruje codzienne oglądanie materiałów o charakterze pornograficznym (Lange, 2023).

Prezentując zniekształcony obraz seksualności, pornografia ma niewątpliwie negatywny wpływ na rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży. Regularne oglądanie takich treści prowadzi między innymi do uzależnienia od samej pornografii, uprzedmiotowienia innych osób oraz przedwczesnego podejmowania aktywności seksualnej. Młodzi użytkownicy pornografii częściej angażują się w seksting i są również bardziej narażeni na ryzykowne zachowania seksualne (Wojtasik, Wójcik, Włodarczyk, 2017).

Wśród zachowań ryzykownych prezentowanych przez adolescentów w sieci tendencje wzrostowe można również zaobserwować w oglądaniu patostreamów (wulgarne, nacechowane przemocą transmisje internetowe nadawane na żywo w serwisach streamingowych jak YouTube, Twitch). Według Raportu NASK *Nastolatki 3.0* w 2020 roku, kontakt z takimi treściami deklarowało - 17,1% badanych, a w 2022 roku - 26%. Z kolei, co szósty nastolatek nie jest w stanie określić, czy treści, które ogląda mają charakter patostreamów (Lange, 2023).

Współczesne tendencje w zakresie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, wymagają dalszego monitorowania. Pojawienie się trendów spadkowych potwierdza skuteczność podejmowanych działań profilaktycznych, opartych zarówno na aktualnej wiedzy o zachowaniach ryzykownych jak również znajomości czynników ryzyka i czynników chroniących.

1.4 Profilaktyka zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.

W literaturze przedmiotu termin profilaktyka definiuje się jako „świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne, mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią” (Ostaszewski, 2017). W myśl tej definicji profilaktyka ma zatem charakter uprzedzający a nie naprawczy. Oznacza to, że do programów profilaktycznych nie zalicza się na przykład terapii uzależnień czy zabiegów rehabilitacyjnych.

Profilaktyka uzależnień stanowi integralną część profilaktyki zachowań ryzykownych. Polega z jednej strony na redukowaniu lub eliminowaniu czynników ryzyka z drugiej natomiast na wzmacnianiu czynników chroniących. Czynniki ryzyka są to „(...) cechy, sytuacje, zdarzenia, procesy, kategorie czy właściwości, których występowanie może wskazywać na późniejsze prawdopodobieństwo podejmowania przez człowieka zachowań lub postaw ryzykownych” (Kmieciak – Jusięga, 2022).

W świetle literatury przedmiotu, czynniki ryzyka w obszarze zachowań problemowych adolescentów podzielono na:

- **czynniki indywidualne** takie jak np. niska samoocena, deficyty rozwojowe, nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, cechy charakteru jak np. impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju, podatność na wpływy, niski poziom oczekiwania sukcesu, duże zapotrzebowanie na stymulację, wczesnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne), wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi,

- **czynniki rodzinne** takie jak: brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka, konflikty rodzinne z udziałem dziecka, nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza), antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców,
- **czynniki środowiskowe:** niekorzystne warunki ekonomiczne, rozwojowe, słaba infrastruktura kulturalna i sportowa, łatwa dostępność do substancji psychoaktywnych w miejscu zamieszkania,
- **czynniki rówieśnicze:** niekonstruktywna grupa rówieśnicza, odrzucenie przez rówieśników, przejawy przemocy, w tym w mediach społecznościowych, izolacja,
- **czynniki szkolne:** niepowodzenia szkolne, brak wsparcia ze strony szkoły, negatywny stosunek do szkoły (Deptuła, Potorska, Borsich, 2018).

Pojedynczych czynników ryzyka nie uznaje się za bezpośrednią przyczynę zaburzeń w rozwoju dzieci i młodzieży. Prawdopodobieństwo pojawienia się u adolescenta zachowań problemowych zależy od wystąpienia określonej kombinacji czynników ryzyka i czynników chroniących. Perspektywa pojawienia się zachowań ryzykownych jest tym większa, im więcej jest czynników ryzyka, im bardziej są one szkodliwe i im dłużej trwa ich działanie, przy jednocześnie niskim poziomie czynników chroniących (Ostaszewski, 2017).

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych (Ostaszewski, 2017). Stanowią one zatem swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, a tym samym, zwiększający odporność adolescenta na trudne sytuacje życiowe. Podobnie jak w przypadku czynników ryzyka również czynniki chroniące można podzielić na:

- **czynniki indywidualne** takie jak: wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza, posiadanie planów i celów życiowych,

aspiracje edukacyjne, zrównoważony temperament, towarzyskość i otwartość, dobre zdolności adaptacyjne, wysoko rozwinięta inteligencja emocjonalna, adekwatne poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości, optymizm i pogoda ducha, dobrze rozwinięte umiejętności społeczne (radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność).

- **czynniki rodzinne:** silna więź z rodzicami, zaangażowanie rodziców w życie dziecka, wsparcie ze strony rodziców na każdym etapie rozwoju, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych), jasne zasady i oczekiwania rodziców.
- **czynniki związane ze szkołą:** poczucie przynależności do szkoły, pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli, sukcesy edukacyjne, wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć.
- **czynniki rówieśnicze:** przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych, akceptujących normy społeczne (np. kółka zainteresowań, harcerstwo, kluby sportowe, wolontariat).
- **czynniki środowiskowe:** dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna i sportowa (łatwy dostęp do klubów młodzieżowych, ośrodków kultury, sportowych i rekreacyjnych), obecność wspierających dorosłych (mentorów, wychowawców, trenerów, księży itp.) (Ostaszewski, 2017).

Idea czynników chroniących wywodzi się z badań prowadzonych w latach 70-tych nad dziećmi dorastającymi w skrajnie niekorzystnych warunkach rodzinnych i środowiskowych. Obserwacja losów dzieci z rodzin ewidentnie dysfunkcyjnych dostarczyła dowodów, że wiele z nich przezwycięża niekorzystne uwarunkowania i wykazuje odporność na problemy życiowe. Fenomen ten nazwano zjawiskiem resilience, co oznacza pozytywną adaptację dzieci pomimo znacznej ekspozycji na zagrożenia. Odkrycie zjawiska resilience oraz lepsze poznanie czynników chroniących daje nowe możliwości działań profilaktycznych (Kwiatkowski, 2017). Tradycyjna profilaktyka skupiająca się głównie na zagrożeniach i redukowaniu wpływu

czynników ryzyka, np. poprzez ograniczanie dostępu do substancji psychoaktywnych (tzw. profilaktyka defensywna) okazała się niewystarczająca w procesie ochrony młodych ludzi przed rozwijaniem zachowań ryzykownych. Obecnie opis i wyjaśnianie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży opiera się na kontrolowaniu działania obu rodzajów czynników – eliminowaniu lub osłabianiu wpływu czynników ryzyka i wzmacnianiu oddziaływania czynników chroniących i stanowi podstawę konstruowania profesjonalnych strategii profilaktycznych (Ostaszewski, 2017).

W profilaktyce można wyróżnić trzy poziomy: uniwersalny, selektywny i wskazujący. Profilaktyka uniwersalna jest ukierunkowana na całą populację niezależnie od stopnia indywidualnego ryzyka występowania zachowań problemowych. Profilaktyka uniwersalna skupia się na rozwijaniu postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności dokonywania świadomych wyborów. To również kształtowanie postawy asertywnej oraz umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami w różnych sytuacjach życiowych. Celem profilaktyki uniwersalnej jest przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych lub opóźnienie wieku inicjacji (Ostaszewski, 2017). Adresatami oddziaływań mogą być zarówno dzieci i młodzież jak również osoby dorosłe. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy edukacyjne realizowane w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych dotyczące substancji psychoaktywnych czy zachowań, które mogą mieć potencjał uzależniający (np. granie w gry komputerowe, hazard, kompulsywne zakupy) adresowane do całej populacji dzieci i młodzieży. Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej realizowane są najczęściej przez nauczycieli, pedagogów i psychologów (Deptuła, Potorska, Borsich, 2018).

Kolejnym poziomem działań jest profilaktyka selektywna. Jej adresatami są grupy tak zwanego zwiększonego ryzyka występowania zachowań problemowych z uwagi na środowisko społeczne, rówieśnicze czy rodzinne w którym dorastają. Ważnym kryterium wyróżniającym działania w obszarze profilaktyki selektywnej jest to, że są one podejmowane zanim wystąpią zachowania problemowe (takie jak np. picie alkoholu, palenie papierosów, zachowania antyspołeczne). Dzieci i młodzież obejmowane są działaniami profilaktycznymi ze względu na fakt przynależności do grup, w których istnieje większe prawdopodobieństwo wystąpienia

zachowań ryzykownych (jak np. dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych, dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, uczniowie z problemami szkolnymi) (Ibidem).

Profilaktyka wskazująca natomiast adresowana jest do jednostek lub grup wysokiego ryzyka, u których stwierdzono już pierwsze symptomy występowania zachowań problemowych (uczniowie, którzy wagarują, eksperymentują z substancjami psychoaktywnymi, należą do grup promujących zachowania antyspołeczne czy przestępcze) (Deptuła, Potorska, Borsich, 2018). Do tej kategorii oddziaływań zalicza się programy socjoterapeutyczne (np. TUS), programy wczesnej interwencji (np. Fred goes net) oraz niektóre programy z zakresu redukcji szkód zdrowotnych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych (np. działania streetworkerów czy partywokerów w klubach, gdzie przychodzi młodzież zażywająca narkotyki) (Ibidem).

Oprócz poziomu, tym co determinuje zakres podejmowanych na gruncie profilaktyki działań, jest etap rozwojowy adresatów. Opisane wcześniej okresy rozwoju psychospołecznego wskazują wyraźnie na specyfikę potrzeb i wyzwań związanych z danym etapem. W okresie latencji (6-11 lat), gdy na rozwój dziecka nadal znaczący wpływ mają rodzice, rośnie również rola grupy rówieśniczej. Czynniki ryzyka na tym etapie mogą dotyczyć poziomu umiejętności wychowawczych rodziców, niskiego poziomu realizacji nauczania, braku stworzenia bezpiecznego i wspierającego środowiska w szkole oraz indywidualnych deficytów w zakresie umiejętności psychospołecznych dziecka. Dlatego też, działania profilaktyczne w tym zakresie powinny się koncentrować na rozwijaniu umiejętności rodzicielskich, a także poprawie sytuacji w szkole zarówno pod kątem poziomu edukacji jak i klimatu szkoły (Ostaszewski, 2017).

Okres adolescencji (11-19 lat) wiąże się natomiast z pozbawieniem stałości ze względu na dynamiczny charakter zmian związanych z dojrzewaniem zarówno biologicznym jak i psychospołecznym. Tym co staje się problematyczne jest konfliktowość, zwłaszcza na linii rodzic – dziecko, co wynika ze sprzeczności pomiędzy potrzebą kontroli ze strony rodziców a potrzebną niezależnością u nastolatków. Na tym etapie wewnętrzne konflikty mogą wynikać także z kryzysu tożsamości. Źródłem trudności jest także rozdźwięk pomiędzy dojrzewaniem biologicznym a dojrzewaniem psychospołecznym (Ibidem). Wspomniane konflikty sprzyjają

podejmowaniu zachowań ryzykownych takich jak eksperymenty z substancjami psychoaktywnymi, zachowaniami naruszającymi normy prawne i społeczne. Dlatego też zadaniem dla profilaktyki uniwersalnej na tym etapie jest wdrażanie efektywnych programów edukacji normatywnej i rozwijających podstawowe umiejętności społeczne takie jak: radzenie sobie ze stresem, trudnymi emocjami, kształtowanie postawy asertywnej czy podejmowania decyzji. Jest to także promowanie szkoły dbającej o zdrowie i bezpieczeństwo uczniów. (Ostaszewski, 2017).

Profilaktyka uzależnień jest procesem ciągłym i wieloaspektowym. Wymaga ciągłych badań w odpowiedzi na zmieniające się tendencje oraz podejmowania adekwatnych działań zmierzających do zapobiegania podejmowaniu zachowań ryzykownych, zwłaszcza przez młode pokolenia. Efektywne skutki może przynieść zatem wyłącznie konstruktywna współpraca zarówno jednostek jak i całego społeczeństwa.

1.5 Przedmiot badań i procedura badawcza

W okresie od 5 września 2024 roku do 25.06.2025 roku tj. w roku szkolnym 2024/2025 prowadzona była czternasta edycja badań społecznych dotyczących stylu życia oraz postaw i opinii uczniów krakowskich szkół wobec stosowania substancji psychoaktywnych.

Badanie zostało wykonane techniką anonimowej ankiety audytoryjnej. Ankieta jest techniką badawczą używaną w naukach społecznych, która posługuje się narzędziem zwanym kwestionariuszem ankiety. To specyficzna forma wywiadu, realizowana według ścisłych reguł i zasad, z wykorzystaniem standaryzowanego kwestionariusza (Nowak, 2011). Ankieta audytoryjna jest odmianą ankiety jako techniki badawczej, w której respondenci samodzielnie i deklaratorywnie udzielają odpowiedzi wypełniając kwestionariusze w jednym miejscu i czasie, zazwyczaj w obecności ankietera (Łobocki, 2008). W ramach ankiety audytoryjnej wprowadzono dodatkowo formę ankiety nadzorowanej, tak aby ankieter mógł nadzorować cały proces rozdając kwestionariusze respondentom, udzielać ogólnych instrukcji dotyczących wypełnienia ankiety, odbierać wypełnione formularze oraz w razie potrzeby odpowiadać na pytania dotyczące procedury badania (Rubacha, 2008).

Dzięki regule anonimowości wśród respondentów, stosowanie ankiety sprzyja kształtowaniu się gotowości do udzielenia odpowiedzi szczerych, nawet na pytania trudne. Ustrukturyzowana forma techniki badawczej umożliwia jednolitą analizę materiału, w tym tak jak w przypadku omawianych badań, porównania wyników na przestrzeni lat (Sołoma, 2002; Łobocki, 2011).

Podczas prezentowanych badań rolę ankieterów pełnili pracownicy Działu Profilaktyki Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie – psychologowie i pedagodzy w ramach przeprowadzanych w szkołach warsztatów profilaktycznych. Na zakończenie zajęć uczniowie otrzymywali kwestionariusz ankiety wraz z podaną ustnie instrukcją jego wypełnienia. Pytania ankietowe dotyczyły takich obszarów jak:

- podejmowanie przez uczniów aktywności oraz częstotliwość ich realizowania,
- używanie substancji psychoaktywnych, wiek pierwszego użycia oraz sposób wchodzenia w ich posiadanie,
- możliwe konsekwencje spożywania alkoholu,
- przekonania osób bliskich na temat spożywania alkoholu przez respondenta.

Istotną częścią ankiety była metryczka, w której respondent odpowiadał na pytania dotyczące: płci, wieku a także wskazywał rodzaj szkoły i klasy, do której uczęszcza.

Ważnym aspektem badania było zapewnienie respondentom poczucia bezpieczeństwa oraz anonimowości, co sprzyja otwartości i szczeroci podczas udzielanych odpowiedzi. Uczniowie w instrukcji dotyczącej wypełniania kwestionariusza otrzymali zapewnienie o pełnej anonimowości badania, zarówno na poziomie pojedynczych osób, jak i klasy czy całej szkoły. W sytuacji jakichkolwiek niejasności ankieterzy udzielali respondentom podstawowych wyjaśnień. W badaniach wzięli udział uczestnicy warsztatów profilaktycznych, w podziale na trzy grupy uczniów: szkół podstawowych (klasy 4-6), szkół podstawowych (klasy 7-8) oraz szkół ponadpodstawowych: branżowych, liceów oraz techników. Łącznie w badaniu uczestniczyło 5420 uczniów, w tym 1986 uczniów szkół podstawowych z klas 4-6; 1586 uczniów szkół podstawowych z klas 7-8 oraz 1848 uczniów szkół ponadpodstawowych.

Rozkład badanej grupy z uwzględnieniem płci i poziomu edukacji przedstawia się w sposób następujący:

	Szkoły podstawowe, klasy 4-6	Szkoły podstawowe, klasy 7-8	Szkoły ponadpodstawowe	Suma
Dziewczęta	1027	787	722	2536
Chłopcy	959	799	1126	2884
Suma	1986	1586	1848	5420

Rozdział II: Styl życia

2.1 Szkoły podstawowe, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na sport?

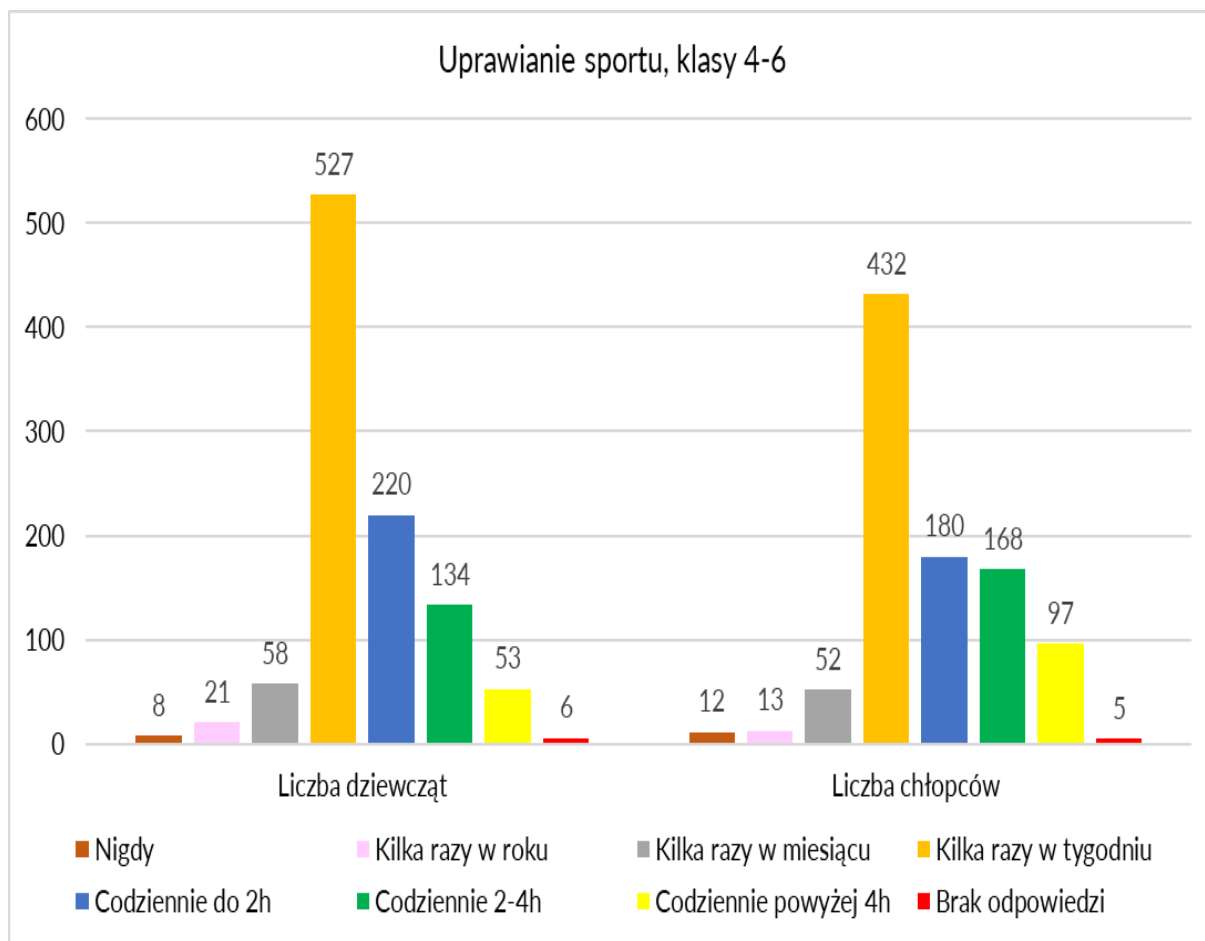
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Uprawianie sportu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	8	0,8%	12	1,3%
Kilka razy w roku	21	2,0%	13	1,4%
Kilka razy w miesiącu	58	5,6%	52	5,4%
Kilka razy w tygodniu	527	51,3%	432	45,0%
Codziennie do 2h	220	21,4%	180	18,8%
Codziennie 2-4h	134	13,0%	168	17,5%
Codziennie powyżej 4h	53	5,2%	97	10,1%
Brak odpowiedzi	6	0,6%	5	0,5%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

W grupie dziewcząt w klasach 4-6, zaledwie 0,8% (8 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na uprawianie sportu; 2,0% (21) oświadczyło, że uprawiało sport kilka razy w roku, a 5,6% (58) kilka razy w miesiącu. 51,3% (527) dziewcząt z klas 4-6 odpowiedziało, że tej formie aktywności poświęcała czas kilka razy w tygodniu, natomiast 21,4% (220) codziennie do dwóch godzin. 13,0 % (134) ankietowanych zadeklarowało, że codziennie od dwóch do czterech godzin poświęcało czas na sport, a powyżej czterech godzin – 5,2% (53) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 0,6% (6) uczennic.

Spośród ankietowanych chłopców z klas 4-6 jedynie 1,3% (12) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na sport; 1,4% (13) wybrało odpowiedź – kilka razy w roku, a 5,4% (52) – kilka razy w miesiącu. Wybór tej formy aktywności kilka razy w tygodniu zaznaczyło 45,0% (432) osób, natomiast 18,8% (180) zadeklarowało, że poświęca do dwóch godzin dziennie na sport, a 17,5% (168) od dwóch do czterech

godzin. Według 10,1% (97) chłopców na tą aktywność przeznaczali oni cztery godziny dziennie. 0,5% (5) uczniów nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na hobby.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na hobby?*

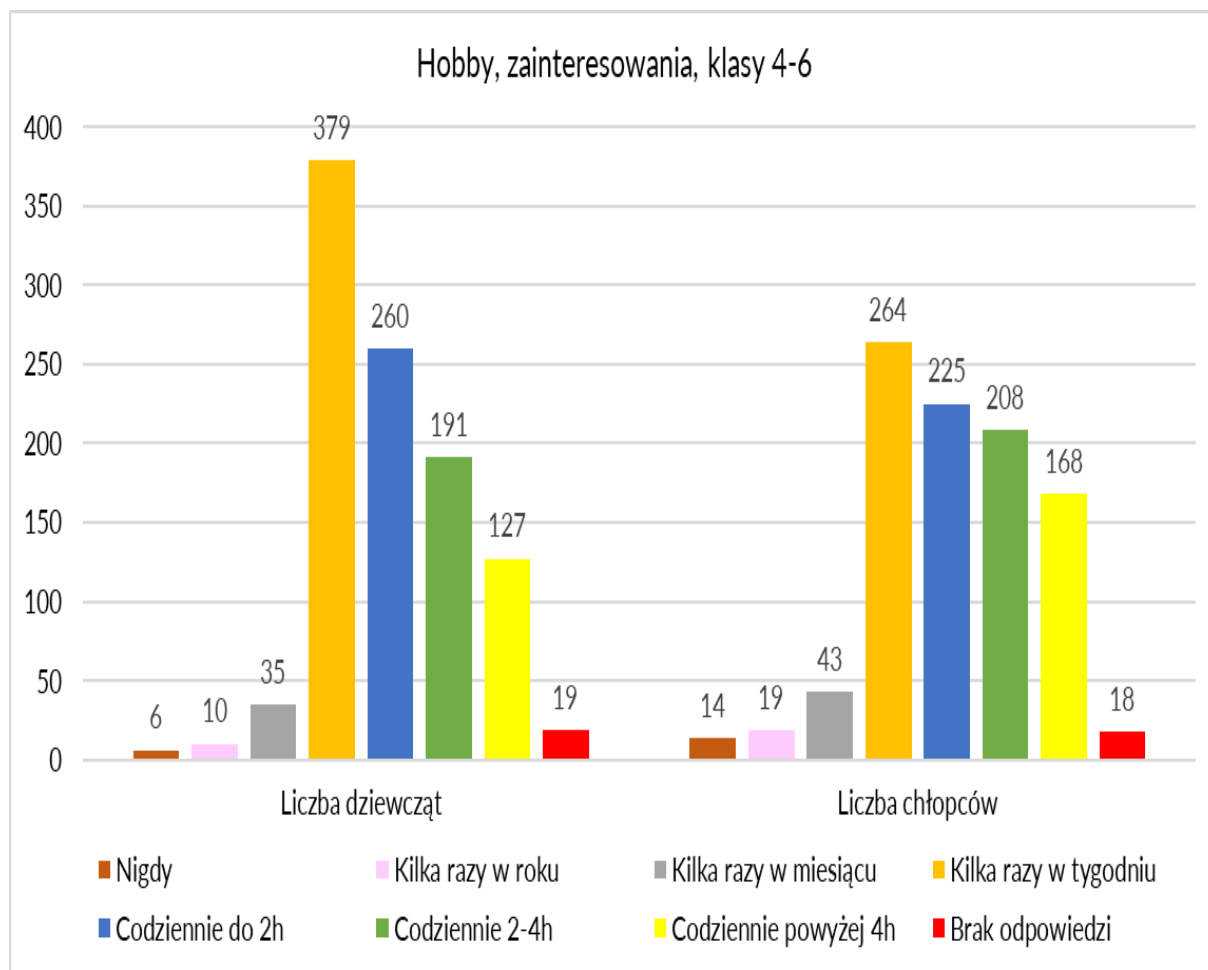
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Hobby, zainteresowania				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	6	0,6%	14	1,5%
Kilka razy w roku	10	1,0%	19	2,0%
Kilka razy w miesiącu	35	3,4%	43	4,5%
Kilka razy w tygodniu	379	36,9%	264	27,5%
Codziennie do 2h	260	25,3%	225	23,5%
Codziennie 2-4h	191	18,6%	208	21,7%
Codziennie powyżej 4h	127	12,4%	168	17,5%
Brak odpowiedzi	19	1,9%	18	1,9%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

Spośród ankietowanych dziewcząt 0,6% (6 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na hobby; 1,0% (10) uczennic odpowiedziało, że tego typu aktywności podejmowało kilka razy w roku, a 3,4% (35) poświęcało swój czas na hobby kilka razy w miesiącu. Z kolei w przypadku 36,9% (379) było to kilka razy w tygodniu. 25,3% (260) uczennic poświęcało czas na realizację swoich zainteresowań codziennie do dwóch godzin, 18,6% (191) codziennie od dwóch do czterech godzin, a 12,4% (127) codziennie powyżej czterech godzin. 1,9% (19) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Spośród ankietowanej grupy chłopców z klas 4-6, jedynie 1,5% (14) z nich zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na hobby i zainteresowania. 2,0% (19) odpowiedziało, że wybierało tę formę aktywności kilka razy w roku; 4,5% (43) kilka razy w miesiącu, natomiast 27,5% (264) uczniów zadeklarowało, że poświęcało swój czas na hobby kilka razy w tygodniu. Codzienną aktywność do dwóch godzin, jako odpowiedź wybrało 23,5% (225), od dwóch do czterech godzin 21,7% (208),

a powyżej czterech godzin dziennie 17,5% (168) uczniów. 1,9% (18) chłopców nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na oglądanie telewizji i filmów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na oglądanie telewizji i filmów?

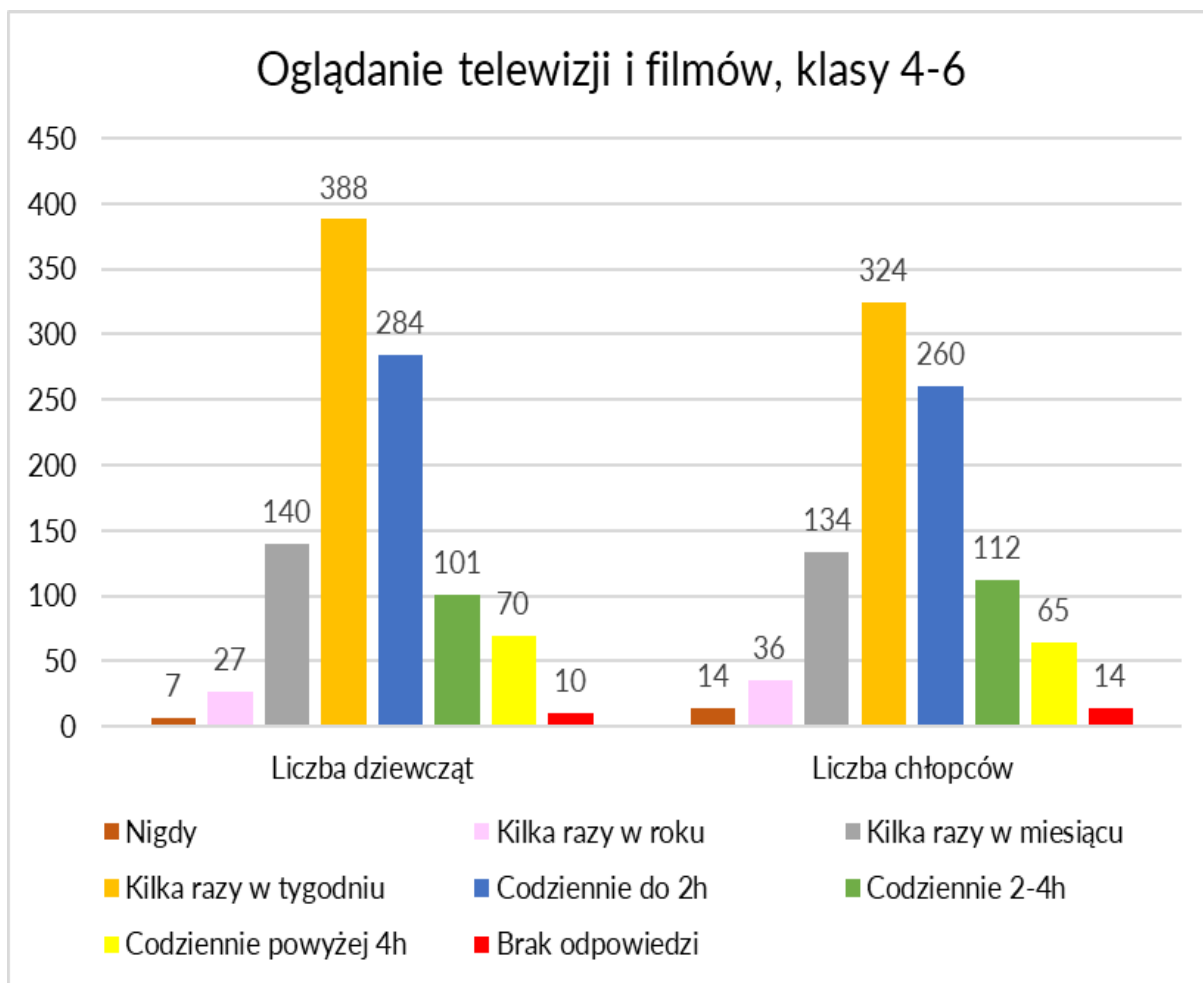
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.

Oglądanie telewizji i filmów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	7	0,7%	14	1,5%
Kilka razy w roku	27	2,6%	36	3,8%
Kilka razy w miesiącu	140	13,6%	134	14,0%
Kilka razy w tygodniu	388	37,8%	324	33,8%
Codziennie do 2h	284	27,7%	260	27,1%
Codziennie 2-4h	101	9,8%	112	11,7%
Codziennie powyżej 4h	70	6,8%	65	6,8%
Brak odpowiedzi	10	1,0%	14	1,5%
Suma	1027	100,0%	949	100,0%

W grupie dziewcząt 0,7% (7 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na oglądanie telewizji i filmów. Natomiast 2,6% (27) uczennic oświadczyło, że poświęcało swój czas na oglądanie telewizji i filmów kilka razy w roku, natomiast 13,6% (140) – kilka razy w miesiącu. 37,8% (388) ankietowanych wybrało odpowiedź- kilka razy w tygodniu, a 27,7% (284) codziennie do dwóch godzin. Każdego dnia na oglądanie telewizji i filmów od dwóch do czterech godzin, według deklaracji, czas poświęcało 9,8% (101) dziewcząt, a powyżej czterech godzin dziennie – 6,8% (70). Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 1,0% (10) dziewcząt.

Wśród ankietowanych chłopców 1,5% (14) podało odpowiedź wskazującą na to, że nigdy nie poświęcało czasu na oglądanie telewizji i filmów, 3,8% (36) wybrało odpowiedź – kilka raz w roku, natomiast 14,0% (134) – kilka razy w miesiącu. Najwięcej chłopców z tej grupy - 33,8% (324) zaznaczyło odpowiedź kilka razy w tygodniu. Codziennie do dwóch godzin zadeklarowało 27,1% (260) uczniów, natomiast 11,7% (112) od dwóch do czterech godzin dziennie.

6,8% (65) respondentów zaznaczyło odpowiedź – codziennie powyżej czterech godzin.
Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 1,5% (14) respondentów.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na słuchanie muzyki.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na słuchanie muzyki?*

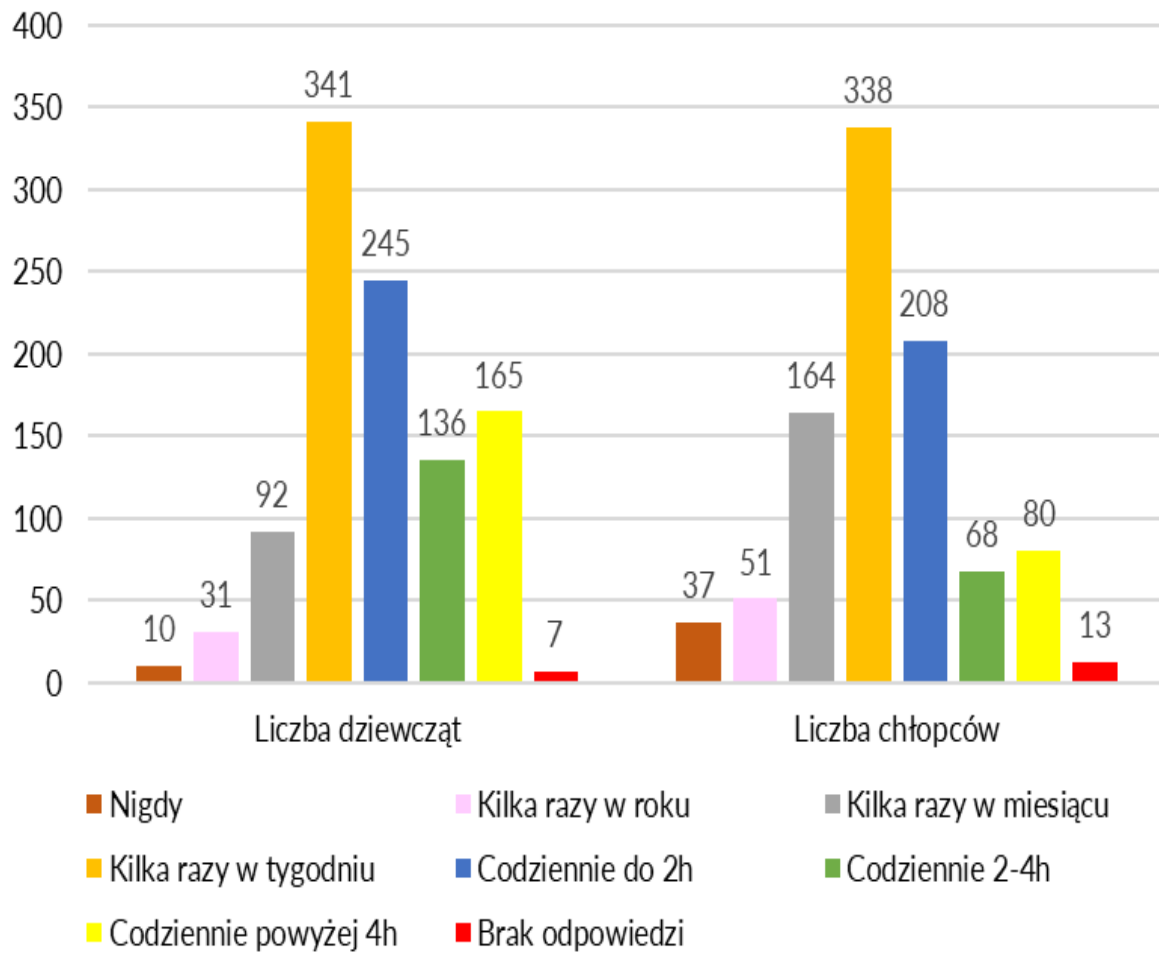
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Słuchanie muzyki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	10	1,0%	37	3,9%
Kilka razy w roku	31	3,0%	51	5,3%
Kilka razy w miesiącu	92	9,0%	164	17,1%
Kilka razy w tygodniu	341	33,2%	338	35,2%
Codziennie do 2h	245	23,9%	208	21,7%
Codziennie 2-4h	136	13,2%	68	7,1%
Codziennie powyżej 4h	165	16,1%	80	8,3%
Brak odpowiedzi	7	0,7%	13	1,4%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

Według deklaracji w grupie dziewcząt 1,0% (10 os.) osób nigdy nie poświęcało czasu na słuchanie muzyki. 3,0% (31) uczennic oświadczyło, że słuchało muzyki kilka razy w roku, 9,0% (92) – kilka razy w miesiącu, natomiast 33,2% (341) - kilka razy w tygodniu. Codzienne słuchanie muzyki do dwóch godzin zadeklarowało 23,9% (245) respondentek, opcję – codziennie od dwóch do czterech godzin wybrało 13,2% (136), a powyżej czterech godzin dziennie 16,1% (165) uczennic. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 0,7% (7) uczennic.

W przypadku chłopców 3,9% (37) zaznaczyło odpowiedź, że nigdy nie poświęcało czasu na słuchanie muzyki. 5,3% (51) zadeklarowało, że kilka razy w roku słuchało muzyki. Z kolei odpowiedź kilka razy w miesiącu została wybrana przez 17,1% (164), a kilka razy w tygodniu zaznaczyło 35,2% (338). Codzienne słuchanie muzyki deklarowało: do dwóch godzin 21,7% (208) uczniów, od dwóch do czterech godzin dziennie 7,1% (68), a powyżej czterech godzin 8,3% (80). Brak odpowiedzi na to pytanie dotyczył 1,4% (13) ankietowanych.

Słuchanie muzyki, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące używania Internetu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na używanie Internetu (telefon, komputer, tablet)?

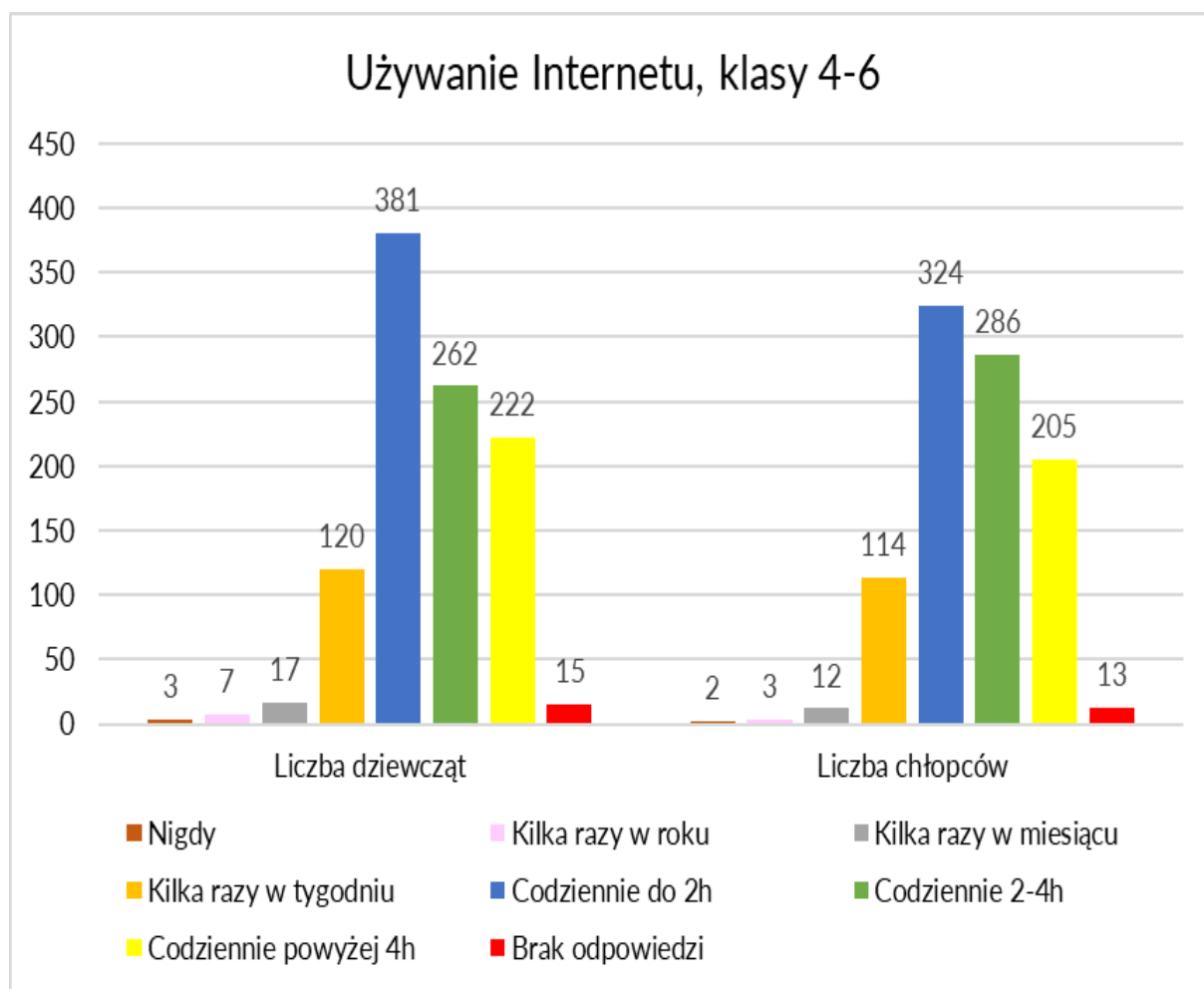
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.

Używanie Internetu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	3	0,3%	2	0,2%
Kilka razy w roku	7	0,7%	3	0,3%
Kilka razy w miesiącu	17	1,7%	12	1,3%
Kilka razy w tygodniu	120	11,7%	114	11,9%
Codziennie do 2h	381	37,1%	324	33,8%
Codziennie 2-4h	262	25,5%	286	29,8%
Codziennie powyżej 4h	222	21,6%	205	21,4%
Brak odpowiedzi	15	1,5%	13	1,4%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

Jeśli chodzi o korzystanie z Internetu, to według deklaracji 0,3% (3 os.) respondentek nigdy z niego nie korzystało. 0,7% (7) ankietowanych korzystało z Internetu kilka razy w roku, a 1,7% (17) kilka razy w miesiącu. Odpowiedź - kilka razy w tygodniu wybrało 11,7% (120) uczennic. 37,1% (381) pytanych wskazywało na codzienne używanie Internetu w przedziale do dwóch godzin, a 25,5% (262) od dwóch do czterech godzin dziennie. Powyżej czterech godzin dziennie z Internetu zadeklarowało korzystanie przez 21,6% (222) respondentek. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 1,5% (15) osób w tej grupie ankietowanych.

W grupie chłopców, 0,2% (2) zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z Internetu. 0,3% (3) ankietowanych zaznaczyło korzystanie z Internetu kilka razy w roku, 1,3% (12) kilka razy w miesiącu natomiast 11,9% (114) kilka razy w tygodniu. Najwięcej, bo aż 33,8% (324) respondentów twierdziło, że korzystało z Internetu codziennie do dwóch godzin, a 29,8% (286) pytanych od dwóch do czterech godzin dziennie. Najdłuższy czas poświęcony na korzystanie z Internetu, czyli ten powyżej

czterech godzin deklarowała grupa 21,4% (205) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 1,4% (13) uczniów.

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry komputerowe/konsolowe.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz graniu w gry komputerowe/konsolowe?*

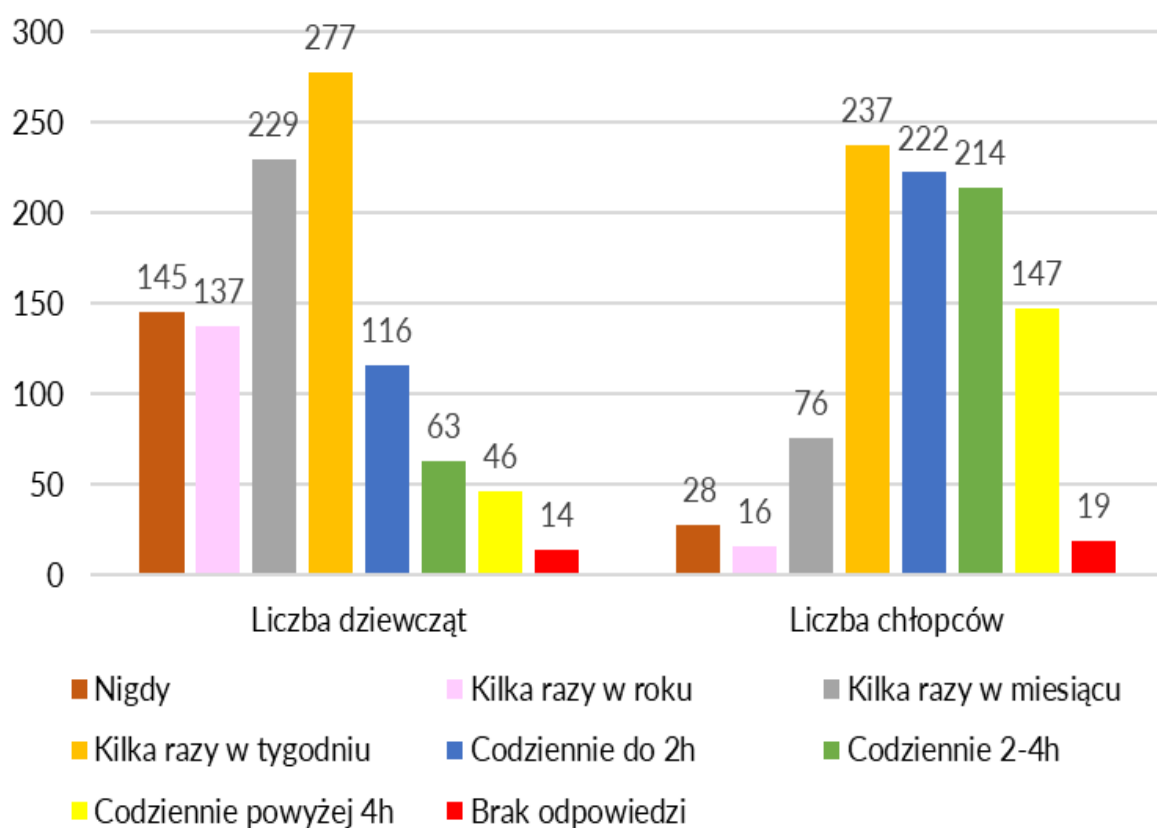
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Granie w gry komputerowe/konsolowe				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	145	14,1%	28	2,9%
Kilka razy w roku	137	13,3%	16	1,7%
Kilka razy w miesiącu	229	22,3%	76	7,9%
Kilka razy w tygodniu	277	27,0%	237	24,7%
Codziennie do 2h	116	11,3%	222	23,1%
Codziennie 2-4h	63	6,1%	214	22,3%
Codziennie powyżej 4h	46	4,5%	147	15,3%
Brak odpowiedzi	14	1,4%	19	2,0%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

W grupie uczennic 14,1% (145 os.) zadeklarowało, że nigdy nie grało w gry komputerowe/konsolowe. 13,3% (137) respondentek zaznaczyło odpowiedź - kilka razy w roku, 22,3% (229) kilka razy w miesiącu, a 27,0% (277) wybrało odpowiedź - kilka razy w tygodniu. Codzienne granie w gry komputerowe/konsolowe do dwóch godzin zadeklarowało 11,3% (116) uczennic; od dwóch do czterech godzin 6,1% (63), a powyżej czterech godzin każdego dnia 4,5% (46) ankietowanych. Odpowiedzi nie uzyskano od 1,4% (14) dziewcząt.

Wśród chłopców 2,9% (28) zadeklarowało, że nigdy nie grało w gry komputerowe/konsolowe. 1,7% (16) uczniów oświadczyło, że robiło to kilka razy w roku, natomiast 7,9% (76) kilka razy w miesiącu. Największa grupa respondentów - 24,7% (237) wybrała odpowiedź - kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu w ten sposób zadeklarowało: do dwóch godzin - 23,1% (222), od dwóch do czterech godzin 22,3% (214), a powyżej czterech godzin 15,3% (147) respondentów. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie uzyskano od 2,0% (19) chłopców.

Granie w gry komputerowe/konsolowe, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów?

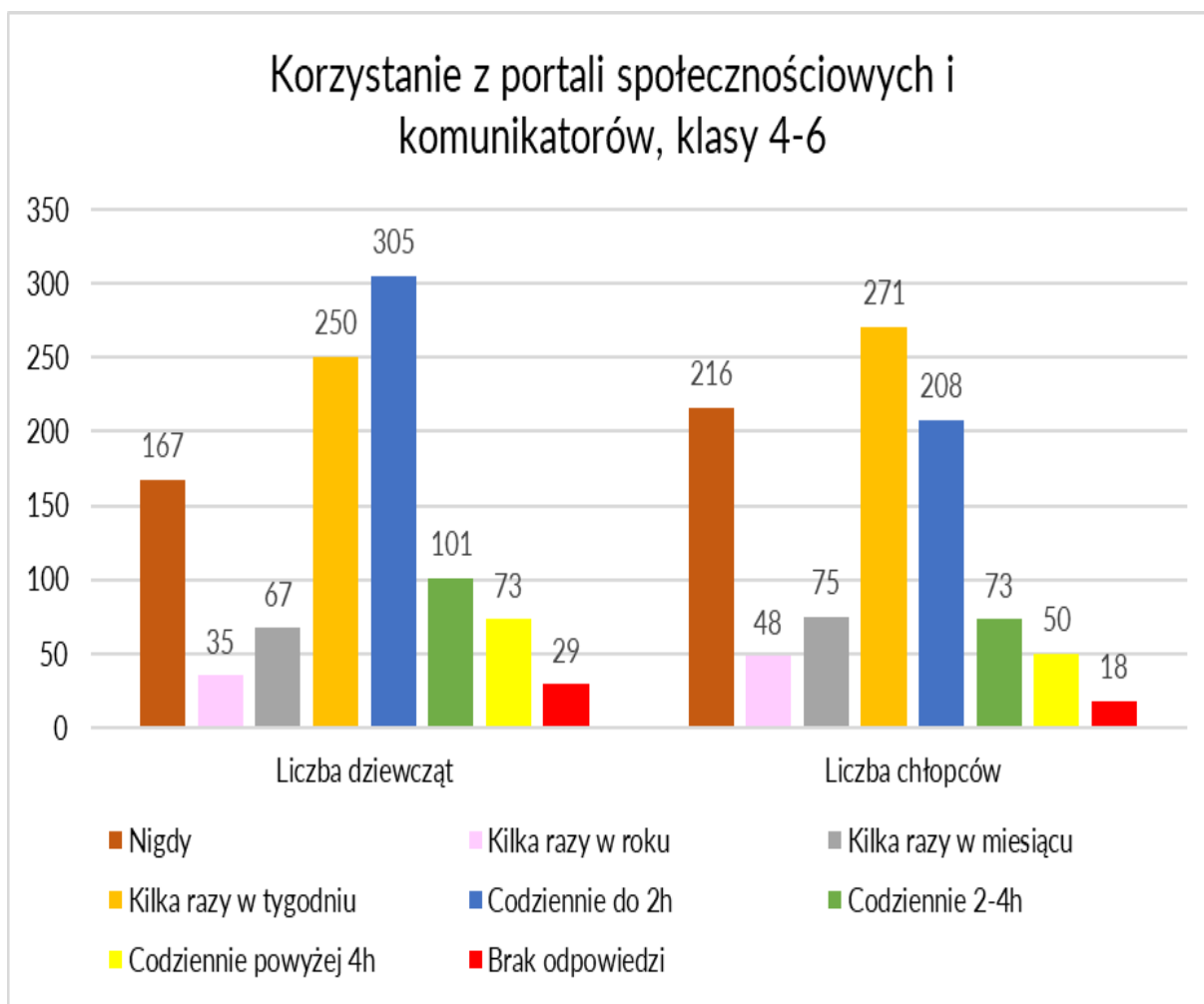
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	167	16,3%	216	22,5%
Kilka razy w roku	35	3,4%	48	5,0%
Kilka razy w miesiącu	67	6,5%	75	7,8%
Kilka razy w tygodniu	250	24,3%	271	28,3%
Codziennie do 2h	305	29,7%	208	21,7%
Codziennie 2-4h	101	9,8%	73	7,6%
Codziennie powyżej 4h	73	7,1%	50	5,2%
Brak odpowiedzi	29	2,8%	18	1,9%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

W grupie żeńskiej 16,3% (167 os.) dziewcząt zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów, 3,4% (35) korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów kilka razy w roku, a 6,5% (67) respondentek oświadczyło, że korzystało z nich kilka razy w miesiącu. Odpowiedź – kilka razy w tygodniu wybrało 24,3% (250) uczennic. Codzienne poświęcanie czasu na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów, w wymiarze czasowym do dwóch godzin, zaznaczyło – 29,7% (305) uczennic, od dwóch do czterech godzin – 9,8% (101), a powyżej czterech godzin dziennie - 7,1% (73) ankietowanych. Nie uzyskano odpowiedzi na powyższe pytanie od 2,8% (29) respondentek.

W grupie męskiej 22,5% (216) chłopców wskazało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów. Według odpowiedzi, 5,0% (48) uczniów robiło to kilka razy w roku, 7,8% (75) kilka razy w miesiącu, a 28,3% (271)

kilka razy w tygodniu. 21,7% (208) respondentów stwierdziło, że poświęca temu codziennie do dwóch godzin, a 7,6% (73) od dwóch do czterech godzin dziennie. 5,2% (50) uczniów poświęca korzystaniu z portali społecznościowych i komunikatorów powyżej czterech godzin w ciągu dnia. Nie otrzymano odpowiedzi na to pytanie od 1,9% (18) respondentów.

Deklaracje uczniów dotyczące spotykania się z przyjaciółmi i znajomymi.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz spotkaniom z przyjaciółmi i znajomymi?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.

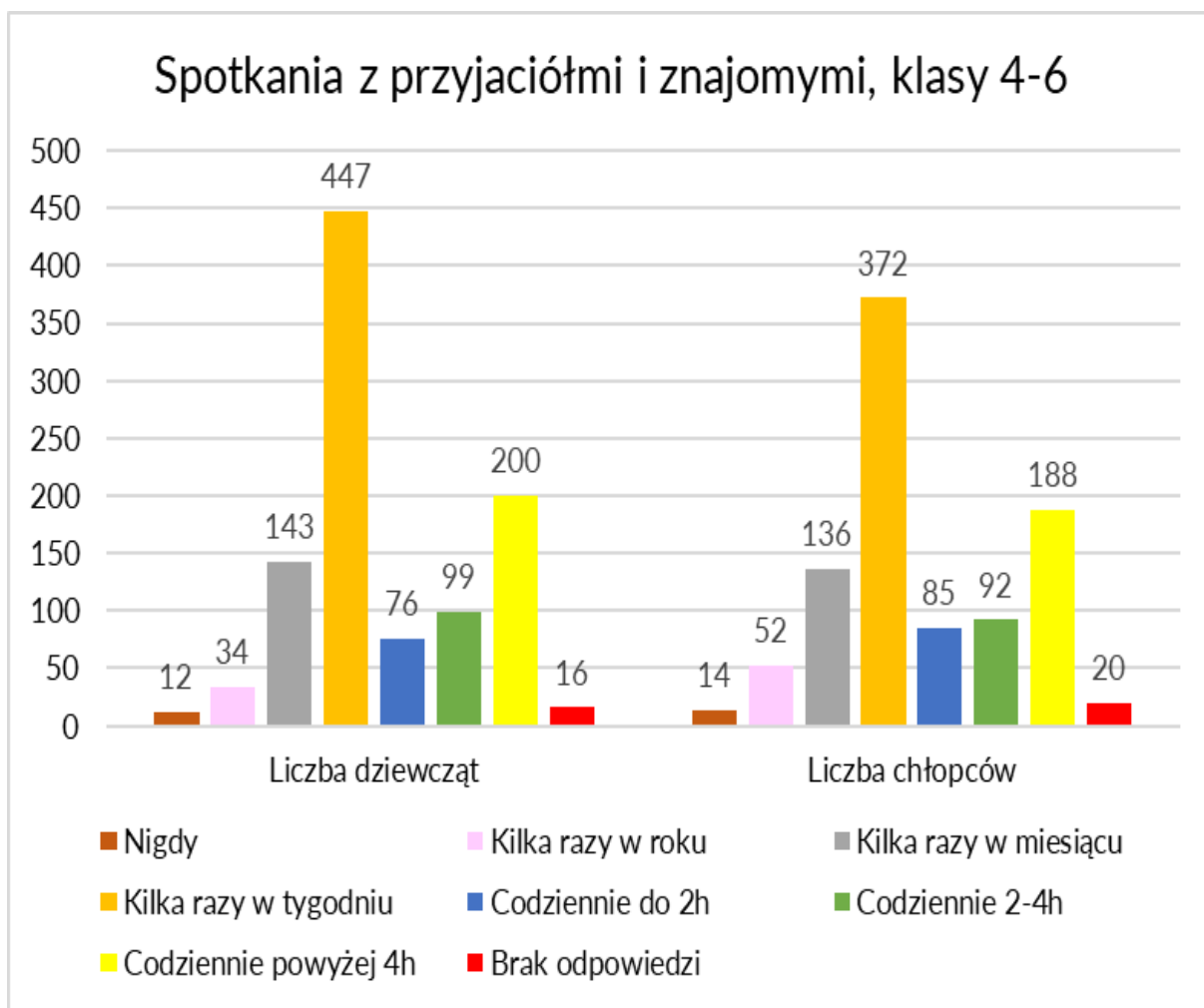
Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	12	1,2%	14	1,5%
Kilka razy w roku	34	3,3%	52	5,4%
Kilka razy w miesiącu	143	13,9%	136	14,2%
Kilka razy w tygodniu	447	43,5%	372	38,8%
Codziennie do 2h	76	7,4%	85	8,9%
Codziennie 2-4h	99	9,6%	92	9,6%
Codziennie powyżej 4h	200	19,5%	188	19,6%
Brak odpowiedzi	16	1,6%	20	2,1%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

Według udzielonych odpowiedzi w grupie uczennic zaledwie 1,2% (12 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na spotkania z przyjaciółmi i znajomymi. 3,3% (34) ankietowane oświadczyły, że robiły to kilka razy w roku, natomiast 13,9% (143) kilka razy w miesiącu. Zdecydowanie największa grupa dziewcząt - 43,5% (447) odpowiedziała, że spotyka się z przyjaciółmi i znajomymi kilka razy

w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu w ten sposób zadeklarowało: do dwóch godzin - 7,4% (76), od dwóch do czterech godzin - 9,6% (99), powyżej czterech godzin dziennie - 19,5% (200) respondentek. Odpowiedzi nie udzieliło 1,6% (16) ankietowanych dziewcząt.

Wśród grupy chłopców 1,5% (14) odpowiedziało, że nigdy nie poświęcało czasu na spotkania z przyjaciółmi i znajomymi, 5,4% (52) wybrało odpowiedź - kilka razy w roku, natomiast 14,2% (136) - kilka razy w miesiącu. Największa grupa respondentów - 38,8% (372) zadeklarowała, że na tą aktywność poświęcało czas kilka razy w tygodniu, 8,9% (85) codziennie do dwóch godzin, a 9,6% (92), codziennie do czterech godzin.

19,6% (188) ankietowanych oświadczyło, że spędzało w ten sposób czas codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie uzyskano od 2,1% (20)

respondentów.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na imprezach, koncertach, dyskotekach.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty, dyskoteki?

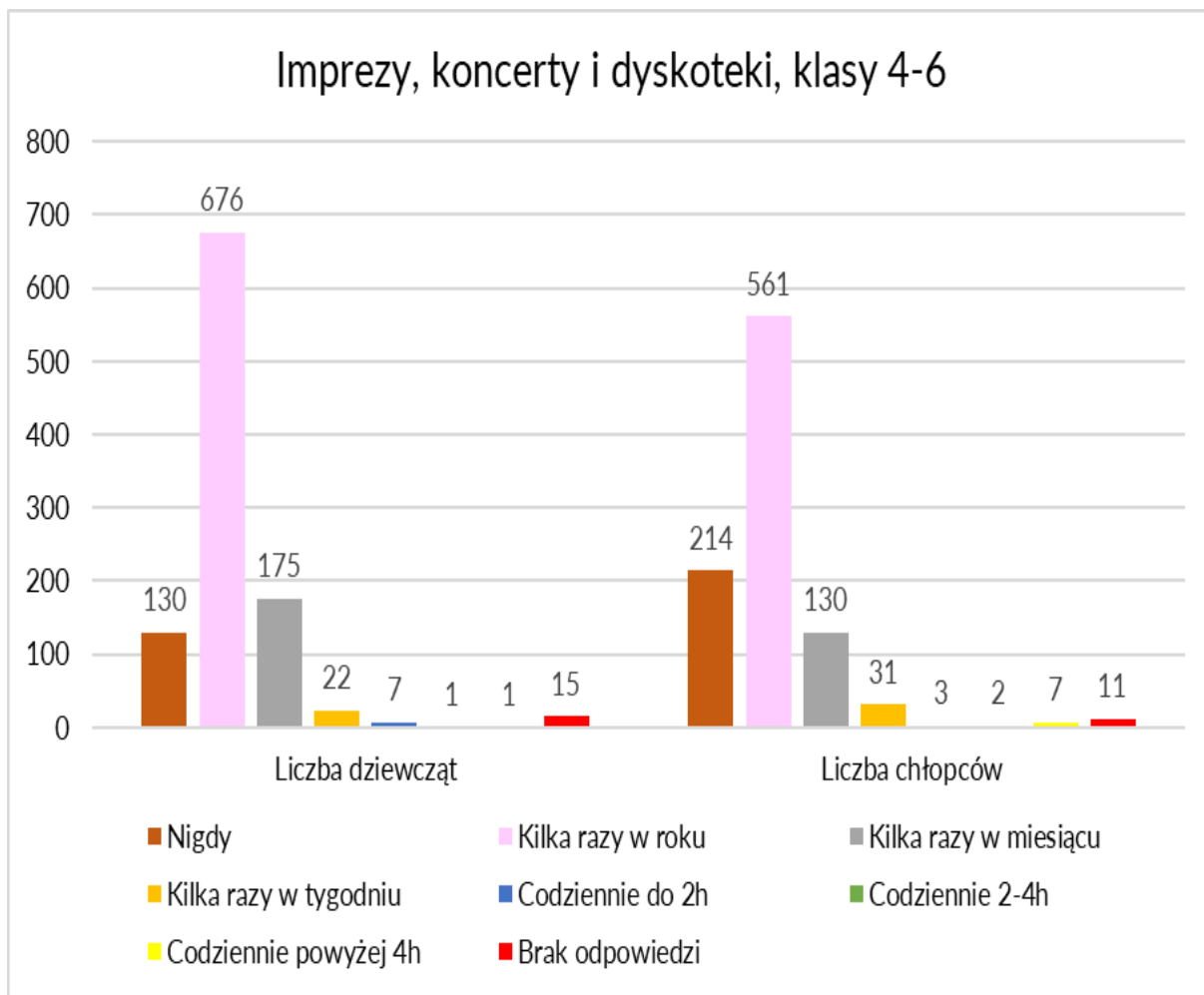
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.

Imprezy, koncerty i dyskoteki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	130	12,7%	214	22,3%
Kilka razy w roku	676	65,8%	561	58,5%
Kilka razy w miesiącu	175	17,0%	130	13,6%
Kilka razy w tygodniu	22	2,1%	31	3,2%
Codziennie do 2h	7	0,7%	3	0,3%
Codziennie 2-4h	1	0,1%	2	0,2%
Codziennie powyżej 4h	1	0,1%	7	0,7%
Brak odpowiedzi	15	1,5%	11	1,1%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

Wśród ankietowanych dziewcząt z klas 4-6, 12,7% (130 os.) odpowiedziało, że nigdy nie było na imprezach, koncertach czy dyskotekach. Największa grupa ankietowanych – 65,8% (676) zadeklarowała taką aktywność kilka razy w roku, a 17,0% (175) respondentek wskazało odpowiedź, że było to kilka razy w miesiącu. 2,1% (22) uczennic wybrało tę formę spędzania wolnego czasu kilka razy w tygodniu, natomiast 0,7% (7) uczennic wybrało odpowiedź – codziennie do dwóch godzin. Z kolei u 0,1% (1) czas ten, według deklaracji, wyniósł od dwóch do czterech godzin w ciągu dnia. Na imprezach codziennie powyżej czterech godzin, zadeklarowało spędzanie czasu 0,1% (1) uczennic. Nie uzyskano odpowiedzi na powyższe pytanie od 1,5% (15) dziewcząt.

Według deklaracji 22,3% (214) spośród ankietowanych chłopców podało, że nigdy nie brało udziału w imprezach, koncertach czy dyskotekach. Największa grupa respondentów 58,5% (561) wybrało odpowiedź, że było to kilka razy w roku. 13,6% (130) ankietowanych wybrało odpowiedź - kilka razy w miesiącu, a 3,2% (31) –

kilka razy w tygodniu. Zgodnie z deklaracją 0,3% (3) respondentów, spędzało w ten sposób czas codziennie do dwóch godzin, natomiast 0,2% (2) codziennie od dwóch do czterech godzin. 0,7% (7) zadeklarowało, że spędza w ten sposób czas powyżej czterech godzin dziennie. Odpowiedzi nie otrzymano od 1,1% (11) uczniów z klas 4-6.

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia.

Pytanie: *Ile czasu spędzasz bez konkretnego zajęcia?*

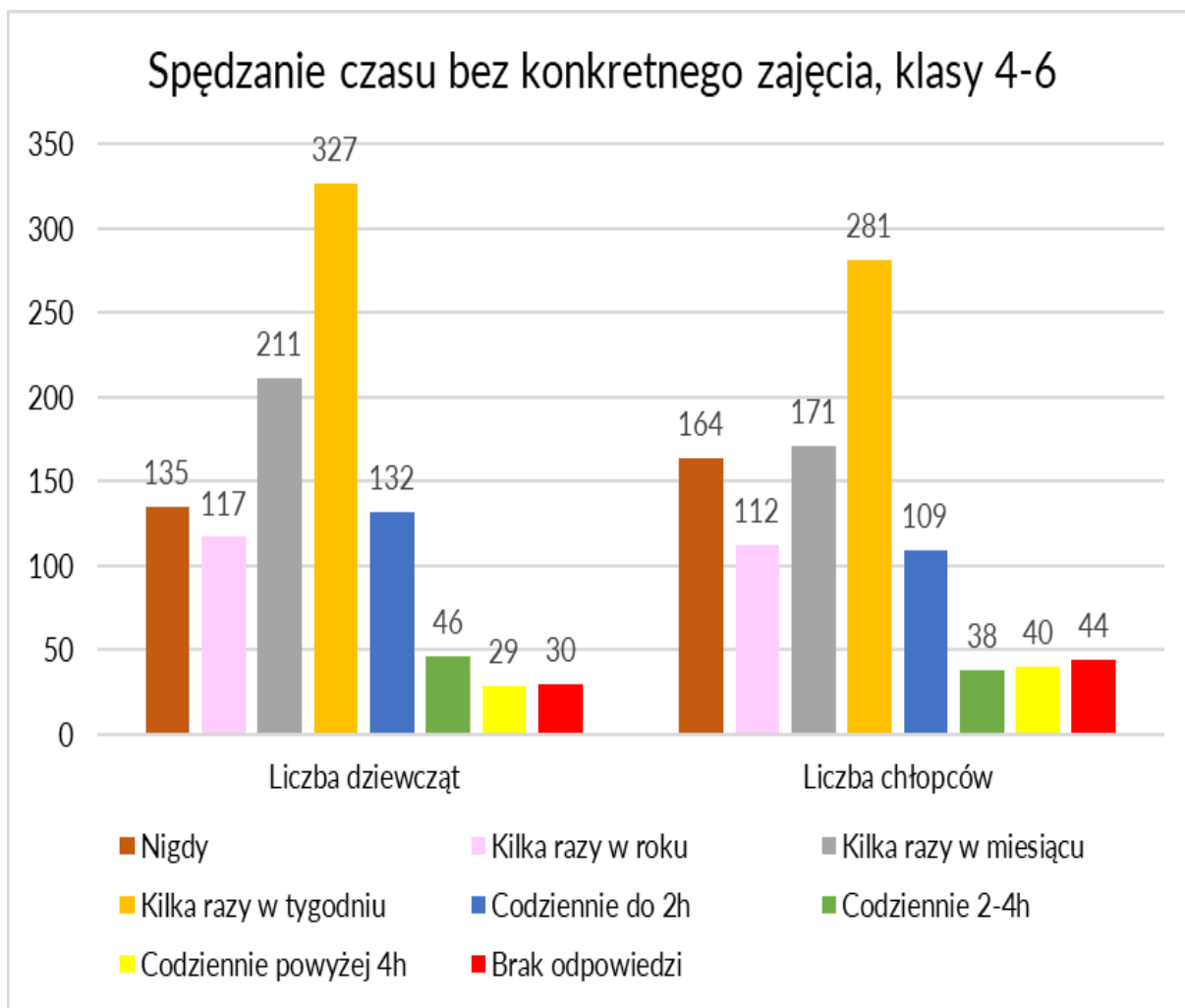
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	135	13,1%	164	17,1%
Kilka razy w roku	117	11,4%	112	11,7%
Kilka razy w miesiącu	211	20,5%	171	17,8%
Kilka razy w tygodniu	327	31,8%	281	29,3%
Codziennie do 2h	132	12,9%	109	11,4%
Codziennie 2-4h	46	4,5%	38	4,0%
Codziennie powyżej 4h	29	2,8%	40	4,2%
Brak odpowiedzi	30	2,9%	44	4,6%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

W grupie dziewcząt 13,1% (135 os.) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia, 11,4% (117) osób oświadczyło, iż spędza w ten sposób czas kilka razy w roku. W przypadku 20,5% (211) ankietowanych było to kilka razy w miesiącu, natomiast odpowiedź - kilka razy w tygodniu, wskazało 31,8% (327). 12,9% (132) ankietowanych dziewcząt wybrało odpowiedź – codziennie do dwóch godzin, a 4,5% (46) – pomiędzy dwie a cztery godziny dziennie. Wyboru odpowiedzi – codziennie powyżej czterech godzin, dokonało 2,8% (29) dziewcząt. 2,9% (30) respondentek z klas 4-6, nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Spośród chłopców w tym samym przedziale wiekowym 17,1% (164) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia. 11,7% (112) ankietowanych wybrało opcję kilka razy w roku, zaś 17,8% (171) kilka razy w miesiącu. Najwięcej – 29,3% (281) zadeklarowało, że spędza w ten sposób czas kilka razy w tygodniu. Według danych od respondentów, codziennie do dwóch godzin bez konkretnego zajęcia spędzało 11,4% (109) chłopców, codziennie od dwóch

do czterech godzin 4,0% (38), a powyżej czterech godzin dziennie 4,2% (40) uczniów. Odpowiedzi nie udzieliło 4,6% (44) ankietowanych.

Deklaracje uczniów dotyczące czytania.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na czytanie?*

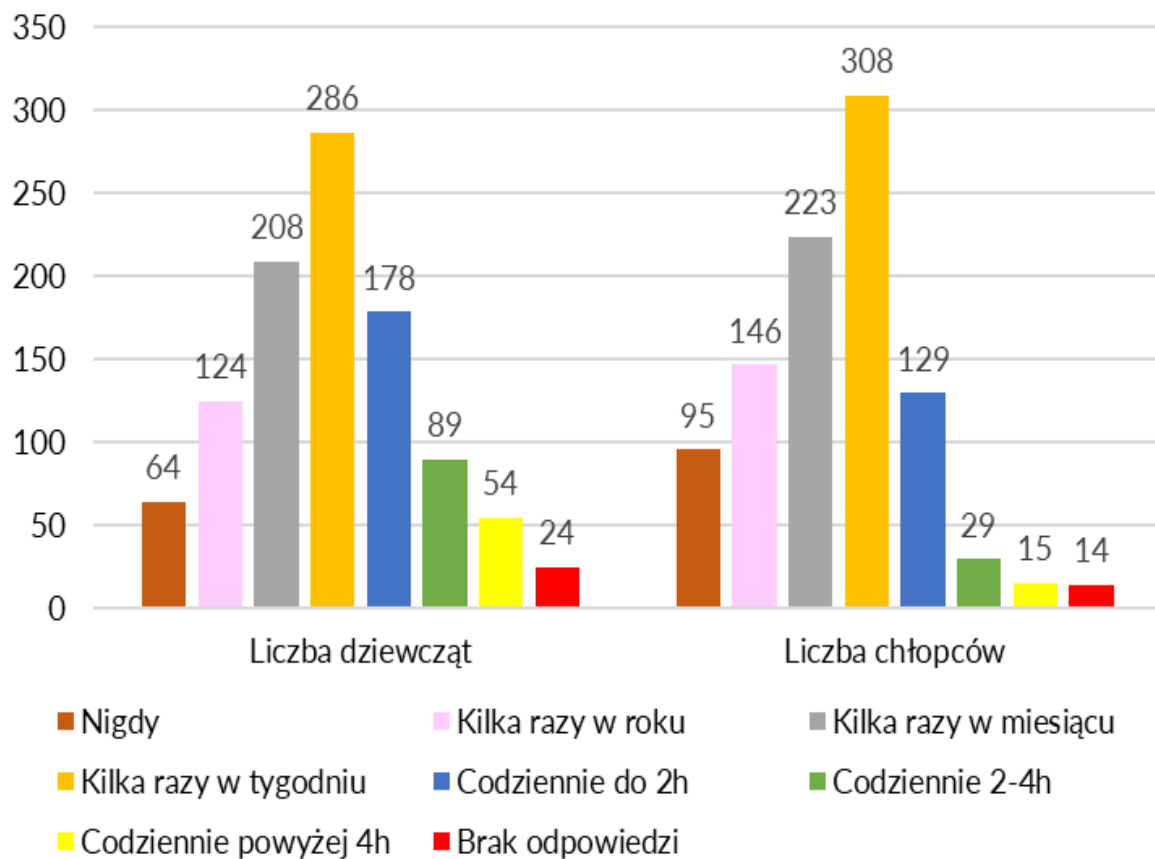
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Czytanie				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	64	6,2%	95	9,9%
Kilka razy w roku	124	12,1%	146	15,2%
Kilka razy w miesiącu	208	20,3%	223	23,3%
Kilka razy w tygodniu	286	27,8%	308	32,1%
Codziennie do 2h	178	17,3%	129	13,5%
Codziennie 2-4h	89	8,7%	29	3,0%
Codziennie powyżej 4h	54	5,3%	15	1,6%
Brak odpowiedzi	24	2,3%	14	1,5%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

W grupie dziewcząt z klas 4-6, 6,2% (64 os.) oświadczyło, że nigdy nie poświęcało czasu na czytanie. 12,1% (124) zadeklarowało, że robiło to kilka razy w roku, 20,3% (208) kilka razy w miesiącu, a najwięcej – 27,8% (286) ankietowanych, wskazało odpowiedź kilka razy w tygodniu. Poświęcanie czasu wolnego do dwóch godzin dziennie na czytanie zadeklarowało 17,3% (178) ankietowanych, codziennie od dwóch do czterech godzin – 8,7% (89), a powyżej czterech godzin dziennie – 5,3% (54). Odpowiedzi na powyższe pytanie w ankiecie nie udzieliło 2,3% (24) respondentek.

W grupie ankietowanych chłopców, 9,9% (95) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na czytanie. 15,2% (146) wybrało odpowiedź, że robi to kilka razy w roku, 23,3% (223) kilka razy w miesiącu, a kilka razy w tygodniu - 32,1% (308) ankietowanych. Zgodnie z deklaracją, czas poświęcony na czytanie codziennie do dwóch godzin poświęcało 13,5% (129) chłopców, codziennie od dwóch do czterech godzin 3,0% (29), natomiast powyżej czterech godzin dziennie 1,6% (15) chłopców. Odpowiedzi nie uzyskano od 1,5% (14) ankietowanych uczniów.

Czytanie, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?

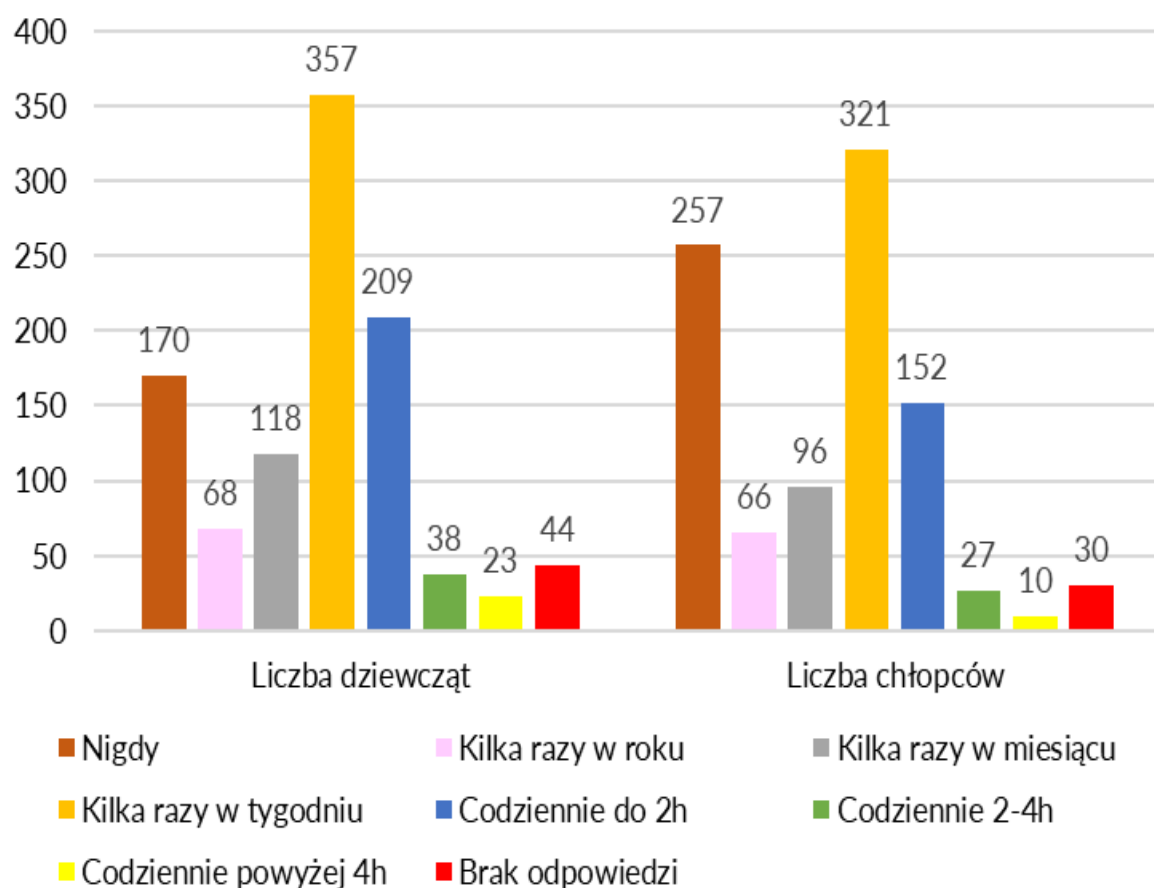
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.

Odrabianie lekcji				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	170	16,6%	257	26,8%
Kilka razy w roku	68	6,6%	66	6,9%
Kilka razy w miesiącu	118	11,5%	96	10,0%
Kilka razy w tygodniu	357	34,8%	321	33,5%
Codziennie do 2h	209	20,4%	152	15,8%
Codziennie 2-4h	38	3,7%	27	2,8%
Codziennie powyżej 4h	23	2,2%	10	1,0%
Brak odpowiedzi	44	4,3%	30	3,1%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

W grupie dziewcząt, 16,6% (170 os.) wybrało odpowiedź, że nigdy nie poświęcało czasu na odrabianie lekcji. 6,6% (68) dokonało wyboru, że odrabiały lekcje kilka razy w roku, 11,5% (118) - kilka razy w miesiącu, natomiast 34,8% (357) - kilka razy w tygodniu. 20,4% (209) ankietowanych zaznaczyło odrabianie lekcji jako aktywność wykonywaną codziennie do dwóch godzin, opcję – codziennie od dwóch do czterech godzin zadeklarowało 3,7% (38) uczennic, a powyżej czterech godzin dziennie 2,2% (23). 4,3% (44) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

26,8% (257) chłopców zadeklarowało, że nigdy nie odrabiało lekcji. 6,9% (66) odpowiedziało, że robiło to kilka razy w roku, 10,0% (96) kilka razy w miesiącu, a 33,5% (321) respondentów zaznaczyło odpowiedź kilka razy w tygodniu. Codzienne odrabianie lekcji do dwóch godzin zadeklarowało – 15,8% (152) ankietowanych, codziennie od dwóch do czterech godzin – 2,8% (27), natomiast powyżej czterech godzin dziennie 1,0% (10). Na pytanie nie odpowiedziało 3,1% (30) uczniów.

Odrabianie lekcji, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące rozmów z rodzicami.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na rozmowę z rodzicami?

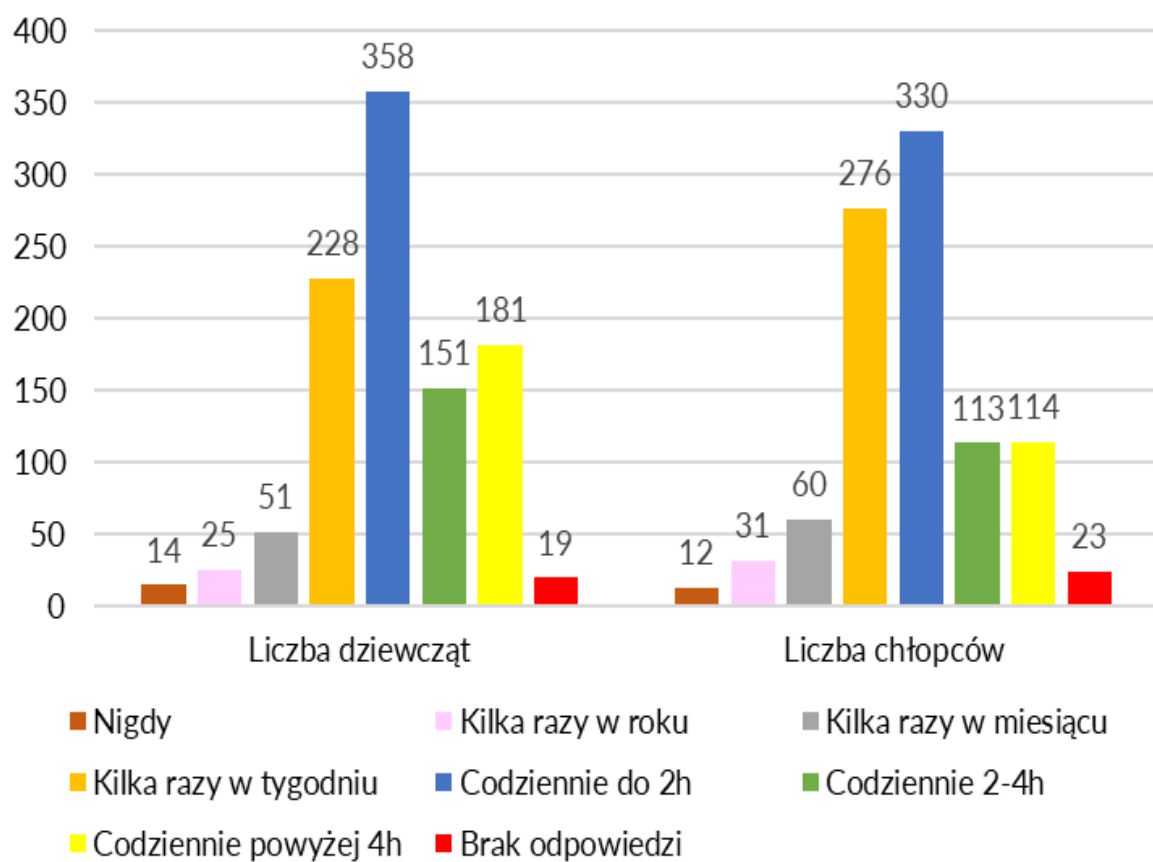
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin

Rozmowa z rodzicami				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	14	1,4%	12	1,3%
Kilka razy w roku	25	2,4%	31	3,2%
Kilka razy w miesiącu	51	5,0%	60	6,3%
Kilka razy w tygodniu	228	22,2%	276	28,8%
Codziennie do 2h	358	34,9%	330	34,4%
Codziennie 2-4h	151	14,7%	113	11,8%
Codziennie powyżej 4h	181	17,6%	114	11,9%
Brak odpowiedzi	19	1,9%	23	2,4%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

W grupie dziewcząt 1,4% (14 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na rozmowę z rodzicami. Odpowiedź kilka razy w roku, wybrało 2,4% (25) ankietowanych, a kilka razy w miesiącu 5,0% (51). Opcję kilka razy w tygodniu zaznaczyło 22,2% (228) uczennic. Największy procent respondentek – 34,9% (358) - wskazał na odpowiedź, że na rozmowy z rodzicami poświęca czas codziennie do dwóch godzin, 14,7% (151) pomiędzy dwie a cztery godziny dziennie, a 17,6% (181) codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 1,9% (19) uczennic.

Według deklaracji chłopców 1,3% (12) wskazało, że nigdy nie poświęcało czasu na rozmowę z rodzicami, natomiast 3,2% (31) rozmawiało z rodzicami kilka razy w roku. Odpowiedź kilka razy w miesiącu została zaznaczona przez 6,3% (60) respondentów, a kilka razy w tygodniu przez 28,8% (276) uczniów. Na codzienną rozmowę z rodzicami czas poświęcało do dwóch godzin dziennie 34,4% (330) respondentów, od dwóch do czterech godzin dziennie 11,8% (113), a powyżej czterech godzin 11,9% (114) uczniów. Odpowiedzi nie udzieliło 2,4% (23) respondentów z klas 4-6.

Rozmowa z rodzicami, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące innych zajęć.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na inne zajęcia?*

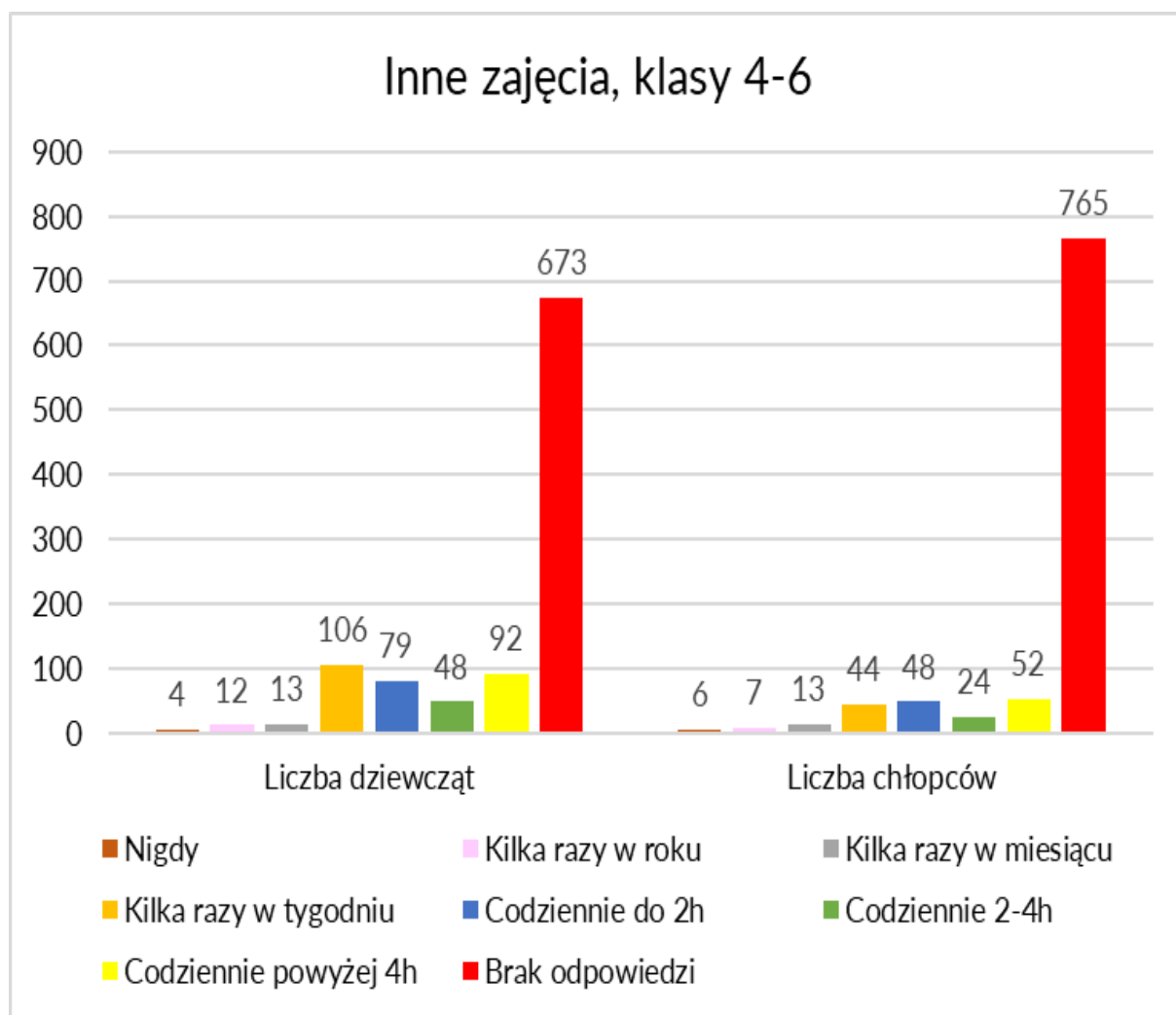
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Inne zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	4	0,4%	6	0,6%
Kilka razy w roku	12	1,2%	7	0,7%
Kilka razy w miesiącu	13	1,3%	13	1,4%
Kilka razy w tygodniu	106	10,3%	44	4,6%
Codziennie do 2h	79	7,7%	48	5,0%
Codziennie 2-4h	48	4,7%	24	2,5%
Codziennie powyżej 4h	92	9,0%	52	5,4%
Brak odpowiedzi	673	65,5%	765	79,8%
Suma	1027	100,0%	959	100,0%

W grupie uczennic z klas 4-6, 0,4% (4 os.) oświadczyło, że nigdy nie poświęcało czasu na inne aktywności. 1,2% (12) ankietowanych respondentek zadeklarowało, że spędzało czas na innych zajęciach kilka razy w roku, 1,3% (13) kilka razy w miesiącu, a kilka razy w tygodniu 10,3% (106). Codziennie do dwóch godzin na inne aktywności, czas poświęcało 7,7% (79) ankietowanych. Odpowiedzi – codziennie od dwóch do czterech godzin udzieliło 4,7% (48) respondentek, a powyżej czterech godzin 9,0% (92) ankietowanych. Największy procent dziewcząt – 65,5% (673), pozostawił to pytanie bez odpowiedzi.

W grupie chłopców, 0,6% (6) zadeklarowało, iż nigdy nie poświęcało swojego czasu innym zajęciom. Jedynie 0,7% (7) uczniów dokonało wyboru odpowiedzi kilka razy w roku. Innym aktywnościom czas swój poświęcało kilka razy w miesiącu 1,4% (13) uczniów, a 4,6% (44) kilka razy w tygodniu. 5,0% (48) ankietowanych zadeklarowało czas na inne zajęcia do dwóch godzin dziennie, opcje codziennie od dwóch do czterech godzin wybrało 2,5% (24) respondentów, a powyżej czterech godzin dziennie –

5,4% (52). Najwięcej respondentów, bo aż 79,8% (765) nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

2.2 Szkoły podstawowe, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na sport?*

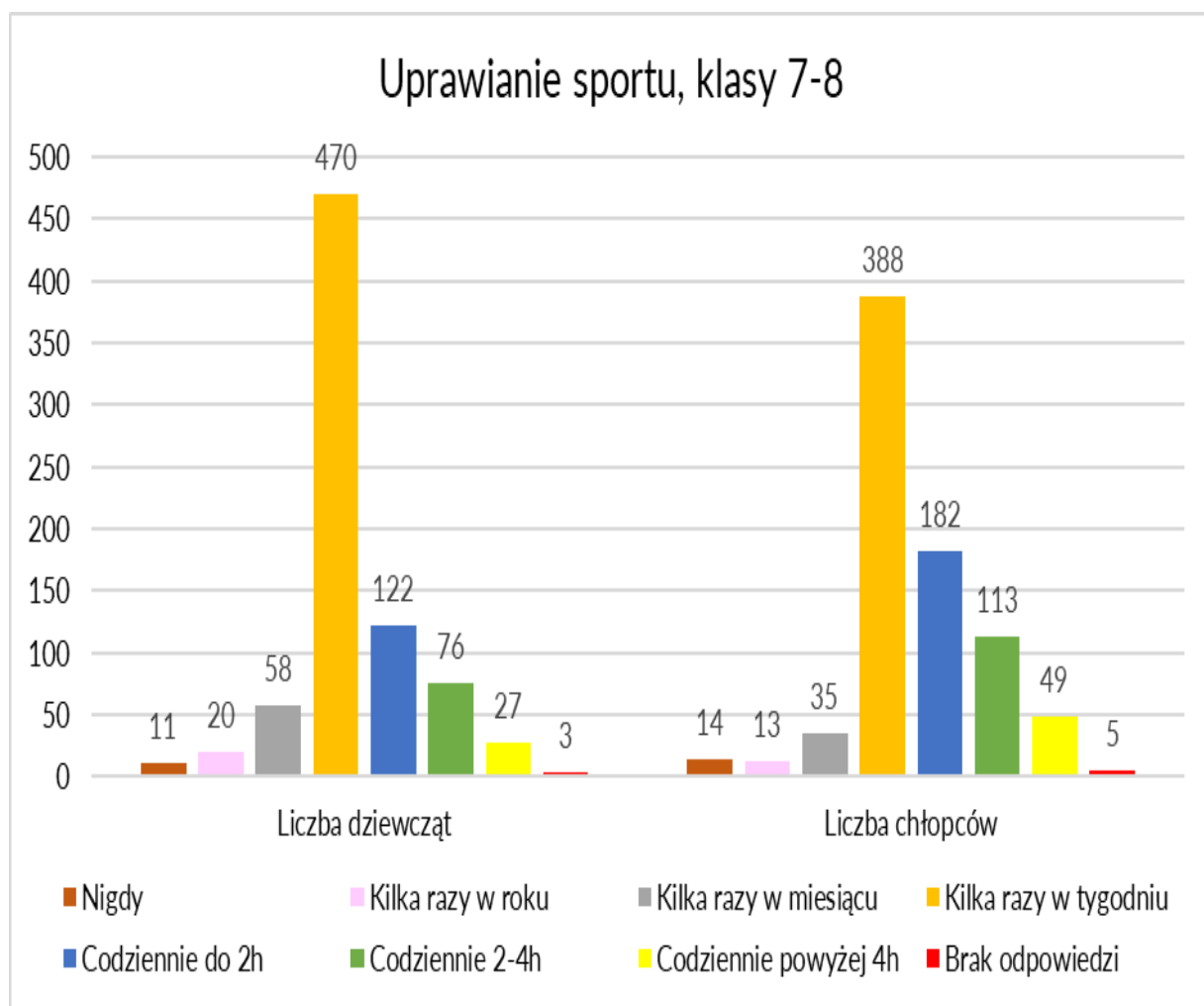
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.*

Uprawianie sportu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	11	1,4%	14	1,8%
Kilka razy w roku	20	2,5%	13	1,6%
Kilka razy w miesiącu	58	7,4%	35	4,4%
Kilka razy w tygodniu	470	59,7%	388	48,6%
Codziennie do 2h	122	15,5%	182	22,8%
Codziennie 2-4h	76	9,7%	113	14,1%
Codziennie powyżej 4h	27	3,4%	49	6,1%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	5	0,6%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7-8 ze szkół podstawowych uprawianie sportu kilka razy w tygodniu zadeklarowało 59,7% (470 os.) uczennic i była to najczęściej wybierana odpowiedź. Codzienne uprawianie sportu do dwóch godzin wskazało 15,5% respondentek (122), codziennie od dwóch do czterech godzin sport uprawiało 9,7% (76) dziewcząt, natomiast powyżej 4 godzin dziennie 3,4% (27) uczennic. Kilka razy w miesiącu sport uprawiało 7,4% (58) ankietowanych respondentek. Natomiast, 2,5% (20) zadeklarowało uprawianie sportu kilka razy w roku, a odpowiedź nigdy wybrało 1,4% (11) dziewcząt. Odpowiedzi nie udzieliło 0,4% (3) ankietowanych uczennic.

Chłopcy w tym samym przedziale wiekowym wskazali na następującą częstotliwość uprawiania sportu: 48,6% (388) udzieliło odpowiedzi, wskazującej na uprawianie sportu kilka razy w tygodniu, co podobnie jak w przypadku dziewcząt

stanowiło najczęściej wybieraną odpowiedź. Codzienne uprawianie sportu do 2 godzin wskazało 22,8% (182) chłopców, od dwóch do czterech godzin dziennie sport uprawiało 14,1% (113) respondentów, natomiast powyżej czterech godzin dziennie 6,1% (49) uczniów. Kilka razy w miesiącu sport uprawia 4,4% (35) chłopców, a odpowiedź nigdy wybrało 1,8% (14) badanych w tej grupie. Odpowiedzi nie udzieliło 0,6% (5) respondentów.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na hobby, zainteresowania.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na hobby, zainteresowania?*

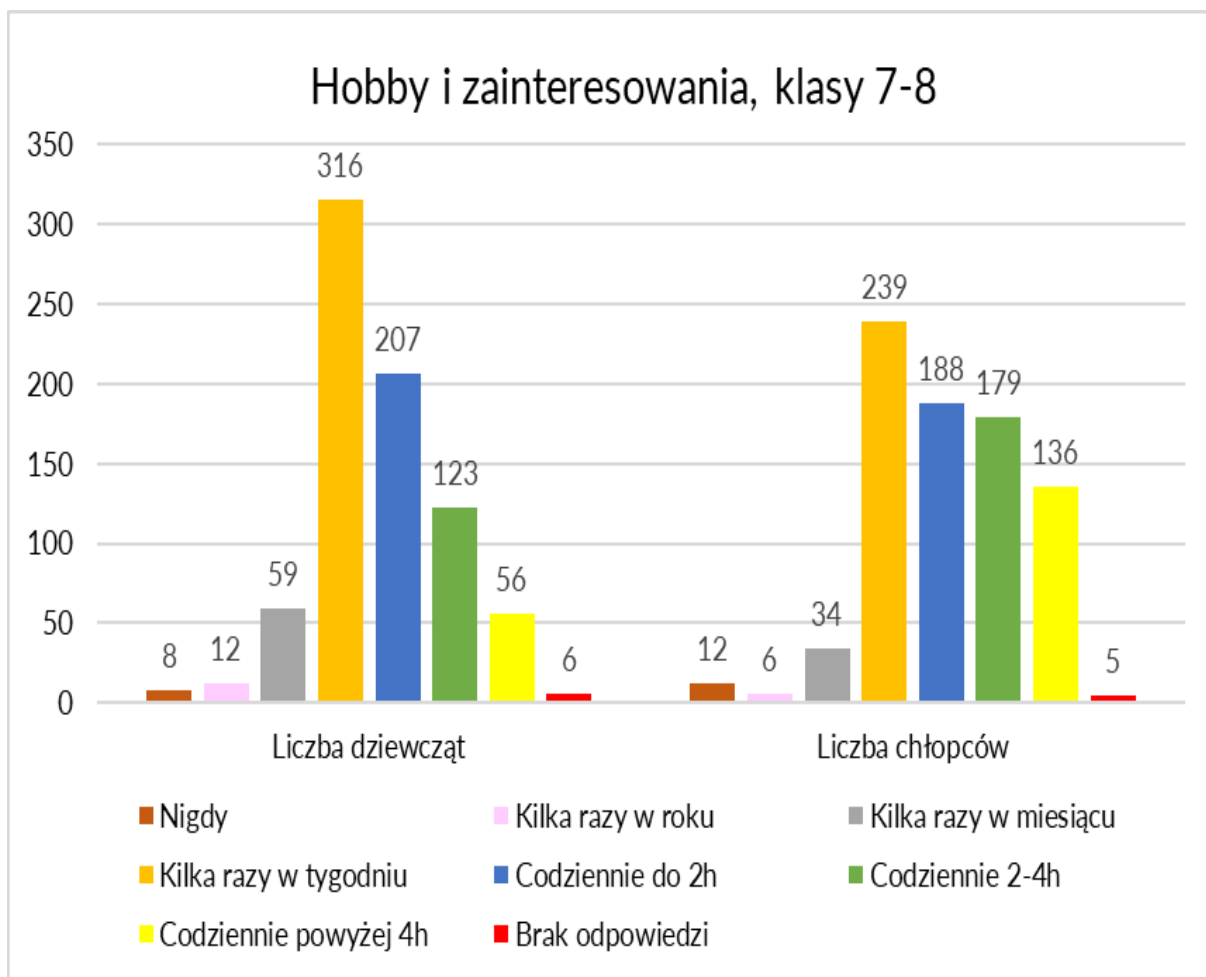
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Hobby, zainteresowania				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	8	1,0%	12	1,5%
Kilka razy w roku	12	1,5%	6	0,8%
Kilka razy w miesiącu	59	7,5%	34	4,3%
Kilka razy w tygodniu	316	40,2%	239	29,9%
Codziennie do 2h	207	26,3%	188	23,5%
Codziennie 2-4h	123	15,6%	179	22,4%
Codziennie powyżej 4h	56	7,1%	136	17,0%
Brak odpowiedzi	6	0,8%	5	0,6%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Na pytanie o czas wolny poświęcany na hobby i zainteresowania odpowiedzi dziewcząt kształtują się następująco: 1,0% (8 os.) ankietowanych podało, że nigdy nie poświęcało na to czasu, kilka razy w roku czas na taką aktywność zadeklarowało 1,5% (12) dziewcząt, kilka razy w miesiącu 7,5% (59), a kilka razy w tygodniu 40,2% (316) uczennic. Codziennie do dwóch godzin czasu na hobby/zainteresowania przeznaczało 26,3% (207) dziewcząt, codziennie od dwóch do czterech godzin czasu przeznaczało na to 15,6% (123) uczennic, a powyżej czterech godzin dziennie 7,1% (56) ankietowanych respondentek. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 0,8% (6) uczennic.

W grupie ankietowanych chłopców odpowiedzi nigdy na pytanie o czas poświęcany na hobby i zainteresowania udzieliło 1,5% (12) respondentów. Kilka razy w roku wolny czas na swoje pasje poświęcało (0,8%) 6 uczniów, natomiast kilka razy w miesiącu robiło to 4,3% (34) chłopców, a kilka razy w tygodniu 29,9% (239).

Codziennie do dwóch godzin na hobby oraz zainteresowania czas przeznaczało 23,5% (188) respondentów, od dwóch do czterech godzin dziennie wskazało 22,4% (179) uczniów a powyżej 4 godzin dziennie 17% (136) chłopców. Brak odpowiedzi zaznaczyło 5 (0,6%) uczniów z klas 7-8 szkół podstawowych.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na oglądanie telewizji i filmów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na oglądanie telewizji i filmów?

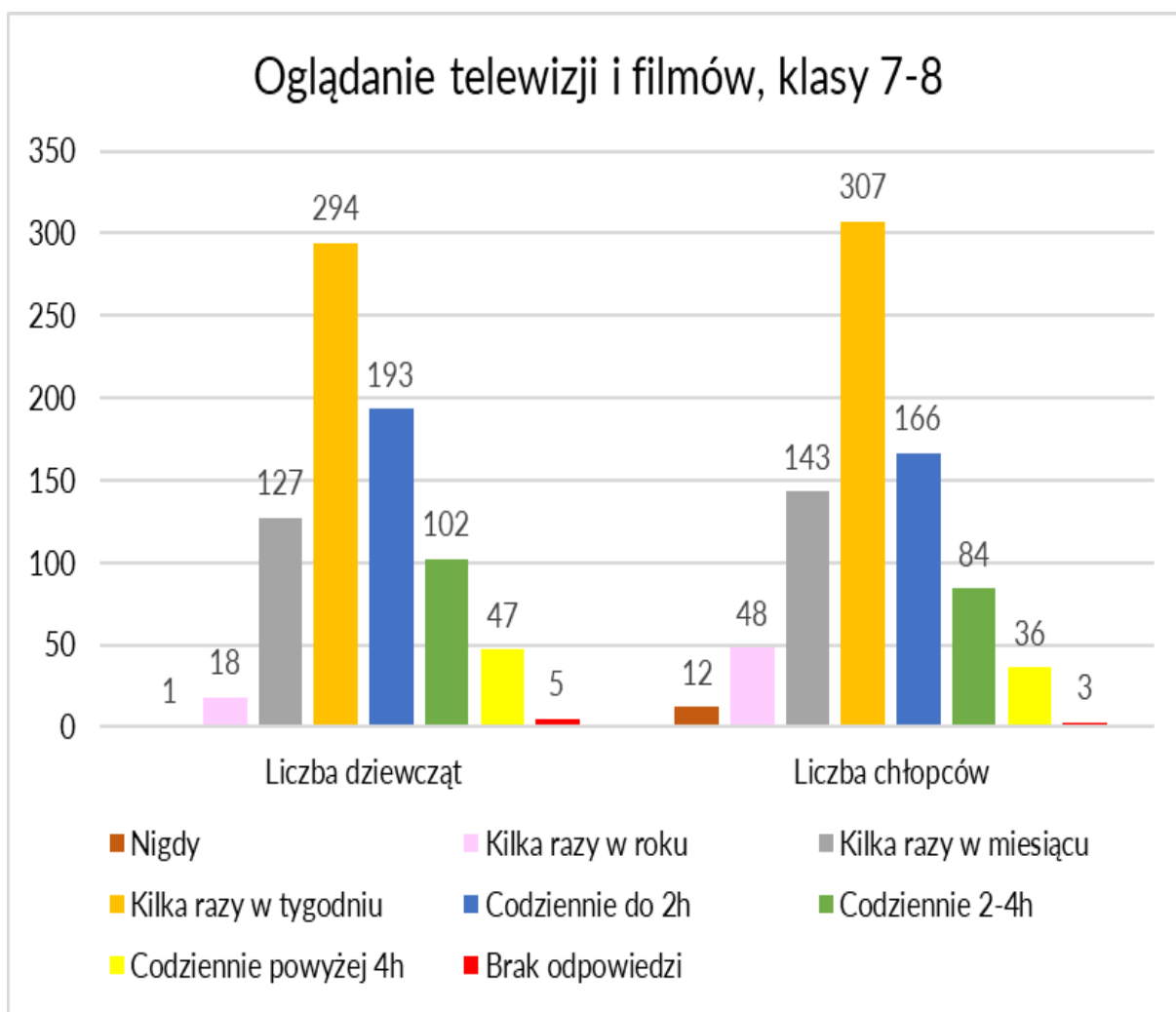
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Oglądanie telewizji i filmów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	1	0,1%	12	1,5%
Kilka razy w roku	18	2,3%	48	6,0%
Kilka razy w miesiącu	127	16,1%	143	17,9%
Kilka razy w tygodniu	294	37,4%	307	38,4%
Codziennie do 2h	193	24,5%	166	20,8%
Codziennie 2-4h	102	13,0%	84	10,5%
Codziennie powyżej 4h	47	6,0%	36	4,5%
Brak odpowiedzi	5	0,6%	3	0,4%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 szkół podstawowych zdecydowana większość zadeklarowała, że regularnie sięga po telewizję i filmy. Najczęściej wybieraną odpowiedzią było kilka razy w tygodniu – wskazało ją 37,4% badanych (294 os.). Do grupy oglądających codziennie do dwóch godzin należy 24,5% dziewcząt (193), a kolejne 13,0% (102) spędza przed ekranem od dwóch do czterech godziny dziennie. 6,0% ankietowanych (47) zaznaczyło odpowiedź, gdzie ogląda filmy i telewizję jeszcze dłużej – powyżej czterech godzin każdego dnia. Sporadyczny kontakt z tą formą rozrywki deklaruje mniejszy odsetek uczennic: kilka razy w miesiącu wybrało 16,1% (127), kilka razy w roku – 2,3% (18), a zaledwie 0,1% (1) zaznaczyła, że nigdy nie ogląda telewizji czy filmów. 0,6% (5) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Również wśród chłopców dominowała odpowiedź kilka razy w tygodniu – takiej opcji udzieliło 38,4% respondentów (307). Nieco mniej, 20,8% (166) zadeklarowało oglądanie telewizji i filmów codziennie do dwóch godzin, a 10,5% (84)

przeznacza na to od dwóch do czterech godzin w ciągu dnia. Dłuższy, ponad czterogodzinny kontakt z ekranem deklaruje 4,5% (36) ankietowanych. Zdecydowanie mniejsza grupa sięga po tę formę rozrywki rzadziej: kilka razy w miesiącu – 17,9% (143), a kilka razy w roku – 6,0% (48). Jedynie 1,5% (12) zadeklarowało całkowity brak oglądania telewizji i filmów. Podobnie jak w grupie dziewcząt, 0,4% (3) nie udzieliło odpowiedzi.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na słuchanie muzyki.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na słuchanie muzyki?*

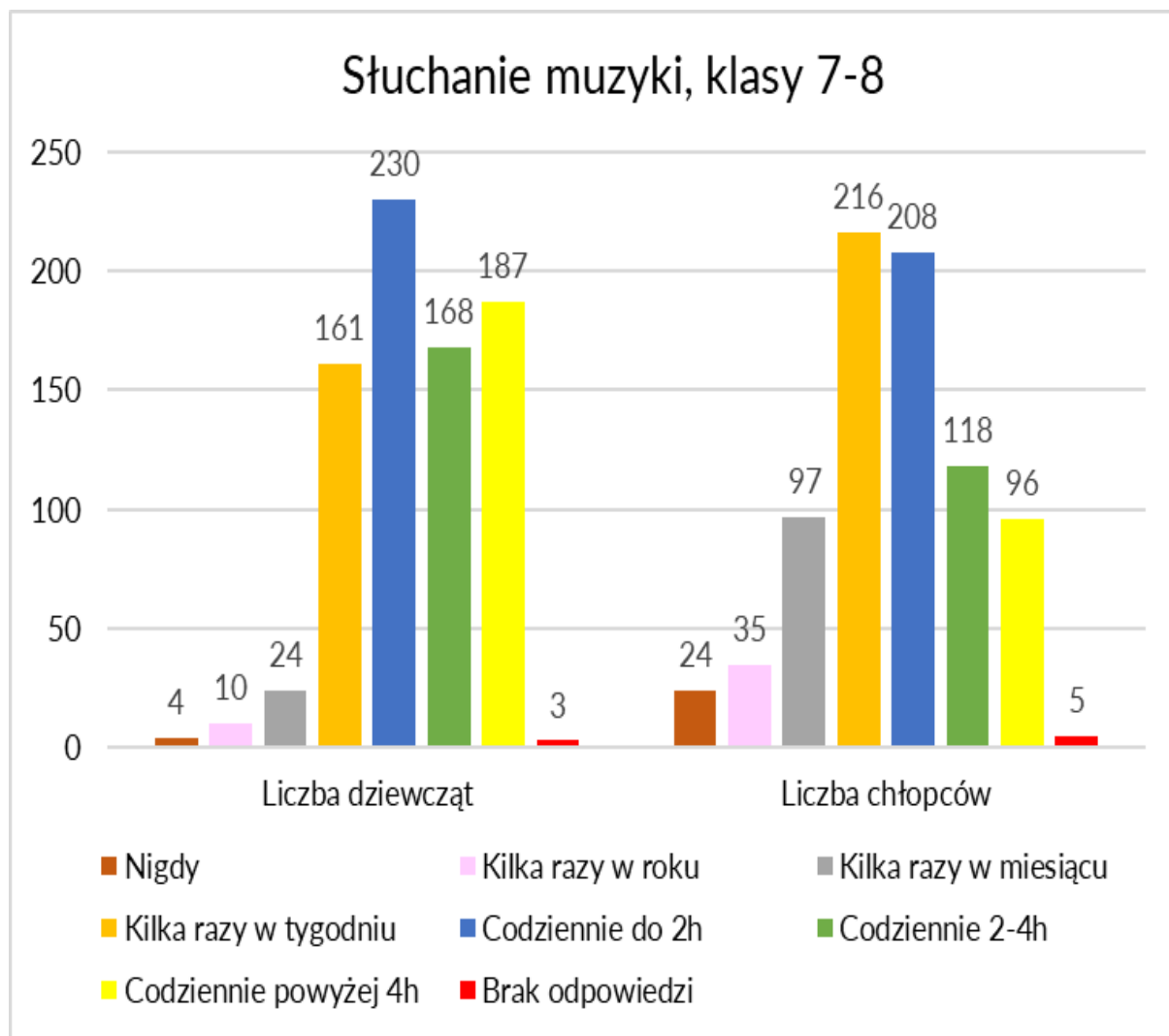
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Słuchanie muzyki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	4	0,5%	24	3,0%
Kilka razy w roku	10	1,3%	35	4,4%
Kilka razy w miesiącu	24	3,0%	97	12,1%
Kilka razy w tygodniu	161	20,5%	216	27,0%
Codziennie do 2h	230	29,2%	208	26,0%
Codziennie 2-4h	168	21,3%	118	14,8%
Codziennie powyżej 4h	187	23,8%	96	12,0%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	5	0,6%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7–8, najwięcej, bo 29,2% (230 os.) uczennic deklaruje słuchanie muzyki każdego dnia, poświęcając na to do dwóch godzin. Kolejne 23,8% (187) dziewcząt deklaruje, że muzyka towarzyszy im jeszcze dłużej – ponad cztery godziny dziennie. Nieco mniej, 21,3% (168) przeznacza na tę aktywność od dwóch do czterech godzin dziennie. 20,5% (161) dziewcząt robi to kilka razy w tygodniu, a już tylko 3,0% (24) – kilka razy w miesiącu. Okazjonalnie – kilka razy w roku – po muzykę sięga 1,3% (10) uczennic, a całkowity brak takiej aktywności zadeklarowało jedynie 0,5% (4). 0,4% (3) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

U chłopców proporcje są podobne, choć rozkład nieco inny. Najczęściej wybieraną odpowiedzią było również codzienne słuchanie muzyki do dwóch godzin – 26,0% (208) respondentów. 27,0% (216) deklaruje, że muzyki słucha kilka razy w tygodniu, a 14,8% (118) poświęca na nią od dwóch do czterech godzin

dziennie. 12,0% (96) chłopców to osoby, które spędzają z muzyką ponad cztery godziny na dzień. Rzadziej wybierane były odpowiedzi: kilka razy w miesiącu – 12,1% (97), kilka razy w roku – 4,4% (35), a 3,0% (24) twierdzi, że muzyki nie słucha wcale. Brak odpowiedzi pojawił się wśród 0,6% (5) uczniów.

Deklaracje uczniów dotyczące używania Internetu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z Internetu?

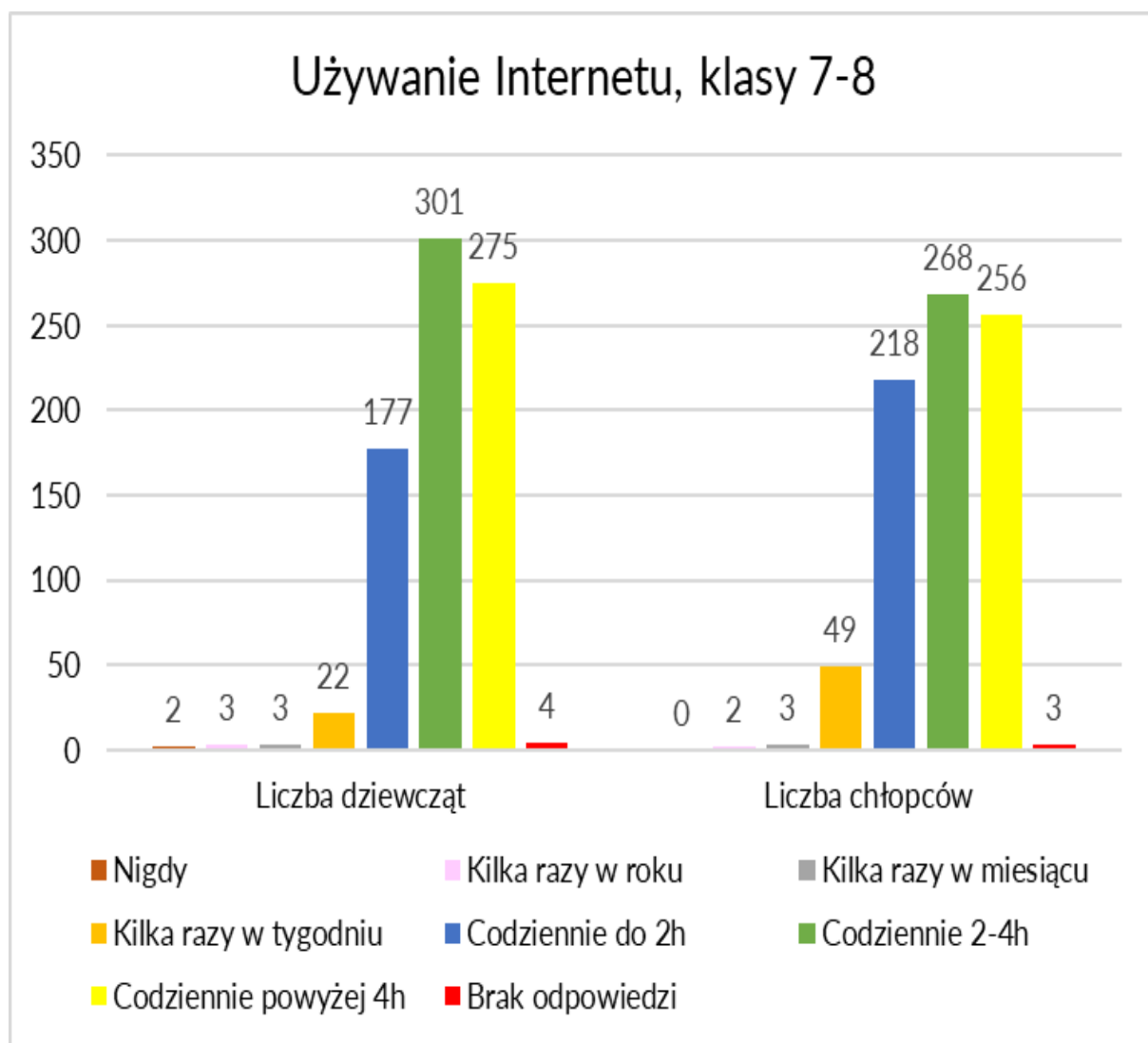
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.

Używanie Internetu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	2	0,3%	0	0,0%
Kilka razy w roku	3	0,4%	2	0,3%
Kilka razy w miesiącu	3	0,4%	3	0,4%
Kilka razy w tygodniu	22	2,8%	49	6,1%
Codziennie do 2h	177	22,5%	218	27,3%
Codziennie 2-4h	301	38,2%	268	33,5%
Codziennie powyżej 4h	275	34,9%	256	32,0%
Brak odpowiedzi	4	0,5%	3	0,4%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Najwięcej uczennic z klas 7–8 – 38,2% (301 os.) – spędza w sieci od dwóch do czterech godzin dziennie. Niewiele mniej, 34,9% (275), deklaruje jeszcze dłuższą obecność w Internecie – ponad cztery godziny. 22,5% (177) korzysta z sieci codziennie, ale do dwóch godzin. Sporadyczne korzystanie pojawia się rzadko: 2,8% (22) dziewcząt sięga po Internet kilka razy w tygodniu, a już tylko po 0,4% (3) wskazało, że robi to kilka razy w miesiącu lub kilka razy w roku. Jedynie 0,3% (2) odpowiedziało, że w ogóle nie korzysta z Internetu. Brak odpowiedzi dotyczył 0,5% (4) dziewcząt.

Podobne tendencje obserwujemy wśród chłopców. 33,5% (268) spędza w Internecie od dwóch do czterech godzin dziennie, a 32,0% (256) korzysta z niego jeszcze dłużej – ponad cztery godziny na dobę. 27,3% (218) ogranicza codzienne korzystanie do dwóch godzin. Rzadziej pojawiały się odpowiedzi o mniej regularnym używaniu Internetu: 6,1% (49) sięga po niego kilka razy w tygodniu, 0,4% (3) – kilka razy w miesiącu, a 0,3% (2) – kilka razy w roku. W tej grupie nie było

nikogo, kto zadeklarowałby, że w ogóle nie korzysta z Internetu. Odpowiedzi nie uzyskano od 0,4% (3) uczniów.

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry komputerowe i konsolowe.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na granie w gry komputerowe/konsolowe?*

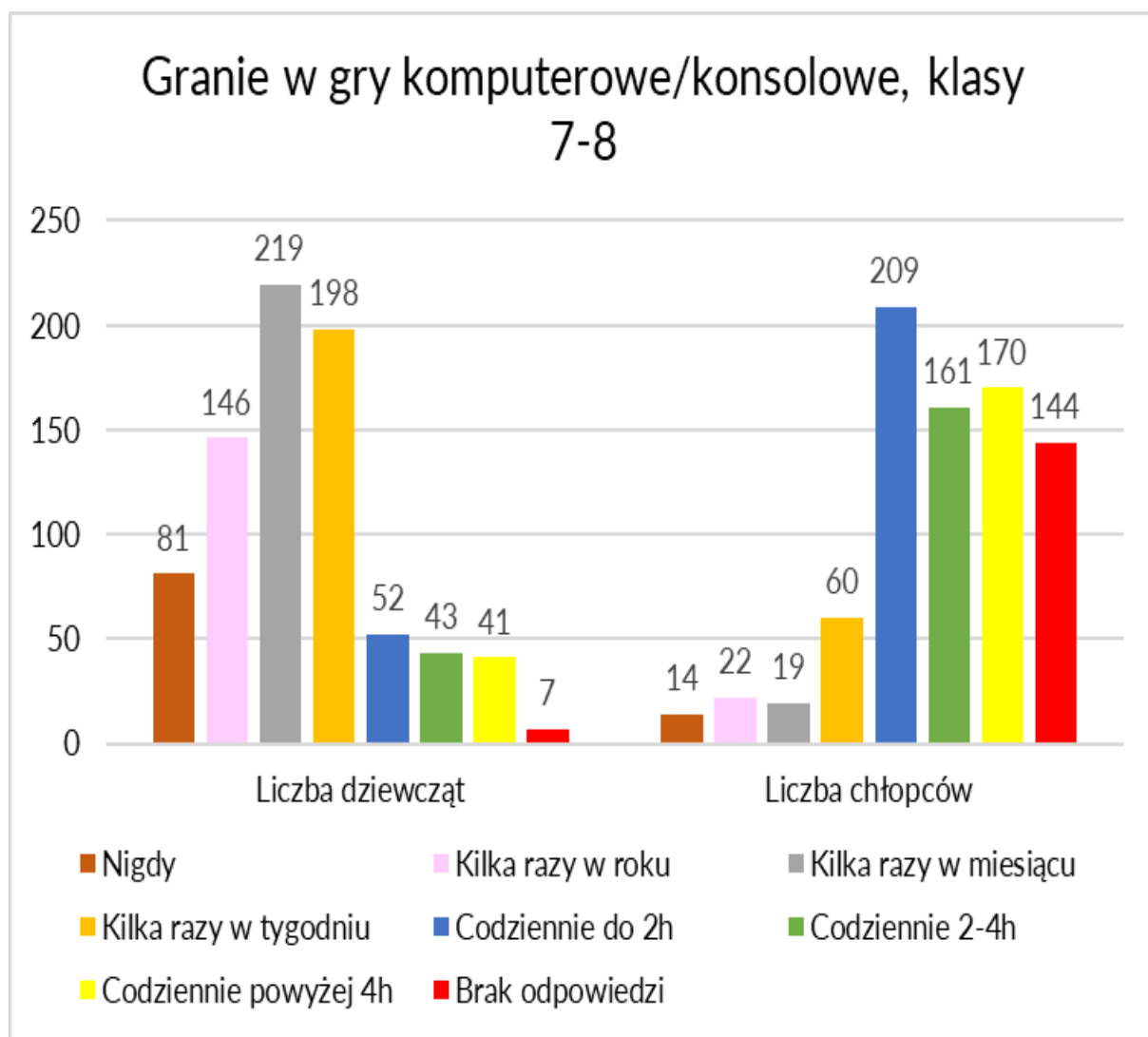
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Granie w gry komputerowe/konsolowe				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	81	10,3%	14	1,8%
Kilka razy w roku	146	18,6%	22	2,8%
Kilka razy w miesiącu	219	27,8%	19	2,4%
Kilka razy w tygodniu	198	25,2%	60	7,5%
Codziennie do 2h	52	6,6%	209	26,2%
Codziennie 2-4h	43	5,5%	161	20,2%
Codziennie powyżej 4h	41	5,2%	170	21,3%
Brak odpowiedzi	7	0,9%	144	18,0%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 najczęściej wybieraną odpowiedzią było kilka razy w miesiącu – tak zadeklarowało 27,8% (219 os.). Kolejne 25,2% dziewcząt (198) wskazało, że gra kilka razy w tygodniu, a 18,6% (146) – robi to jedynie kilka razy w roku. 10,3% badanych (81) stwierdziło, że w ogóle nie gra w gry komputerowe ani konsolowe. Mniejsze grupy deklarowały codzienną grę: 6,6% (52) spędza przy grach do dwóch godzin dziennie, 5,5% (43) – od dwóch do czterech godzin, a 5,2% (41) gra dłużej niż cztery godziny dziennie. 0,9% (7) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi.

Wśród chłopców dominuje zupełnie inny rozkład odpowiedzi. Najczęściej deklarowano codzienne granie do dwóch godzin – 26,2% (209) chłopców. 21,3% (170) gra codziennie dłużej niż cztery godziny, a 20,2% (161) spędza przy grach od dwóch do czterech godzin dziennie. Nieco rzadziej pojawiały się odpowiedzi: kilka razy w tygodniu – 7,5% (60), kilka razy w roku – 2,8% (22), kilka razy w miesiącu –

2,4% (19). Tylko 1,8% chłopców (14) zaznaczyło, że w ogóle nie gra. Na to pytanie nie odpowiedziało aż 18 % chłopców (144).

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów?

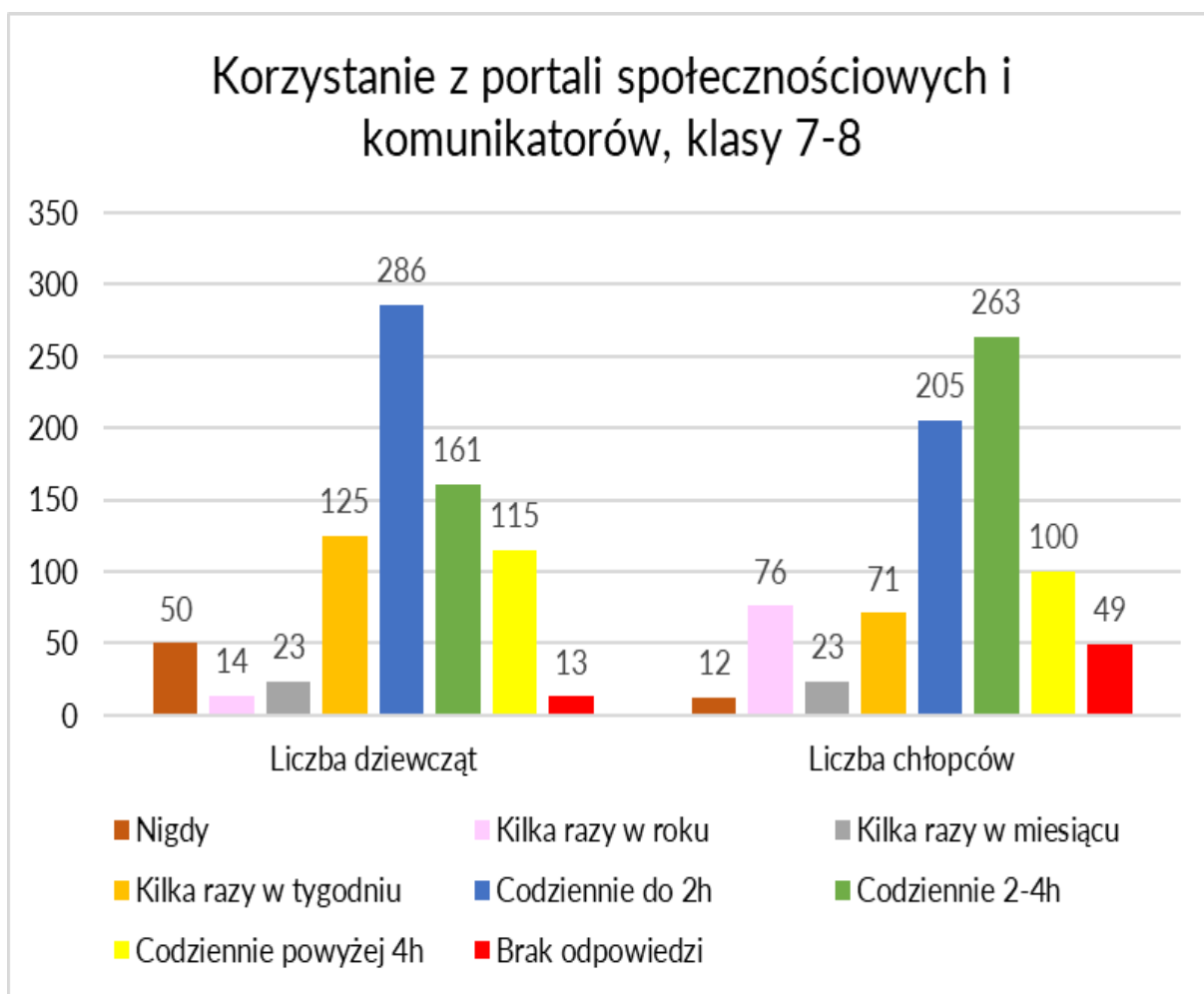
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	50	6,4%	12	1,5%
Kilka razy w roku	14	1,8%	76	9,5%
Kilka razy w miesiącu	23	2,9%	23	2,9%
Kilka razy w tygodniu	125	15,9%	71	8,9%
Codziennie do 2h	286	36,3%	205	25,7%
Codziennie 2-4h	161	20,5%	263	32,9%
Codziennie powyżej 4h	115	14,6%	100	12,5%
Brak odpowiedzi	13	1,7%	49	6,1%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

W grupie dziewcząt z klas 7–8 najwięcej odpowiedzi dotyczyło codziennego korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów: 36,3% (286 os.) uczennic spędza na nich do dwóch godzin dziennie. 20,5% (161) używa ich codziennie od dwóch do czterech godzin, a 14,6% (115) przekracza cztery godziny dziennie. 15,9% (125) uczennic wskazało, że korzysta z portali kilka razy w tygodniu, a 2,9% (23) – kilka razy w miesiącu. Sporadycznie, kilka razy w roku, sięga po tę formę komunikacji 1,8% dziewcząt (14), a 6,4% (50) zadeklarowało, że w ogóle nie korzysta z portali i komunikatorów. Brak odpowiedzi pojawił się u 1,7% (13) uczennic.

Wśród chłopców najczęściej wybierano opcję codziennie od dwóch do czterech godzin zaznaczyło 32,9% (263 chłopców). 25,7% (205) korzysta z portali codziennie do dwóch godzin, a 12,5% (100) przekracza cztery godziny dziennie. 8,9% (71) sięga po portale kilka razy w tygodniu, a 2,9% (23) – kilka razy w miesiącu. 9,5% (76)

zadeklarowało, że korzysta z portali i komunikatorów tylko kilka razy w roku, a 1,5% (12) stwierdziło, że nie korzysta wcale. Brak odpowiedzi odnotowano u 6,1% (49).

Deklaracje uczniów dotyczące spotykania się z przyjaciółmi i znajomymi.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na spotkanie się z przyjaciółmi i znajomymi?

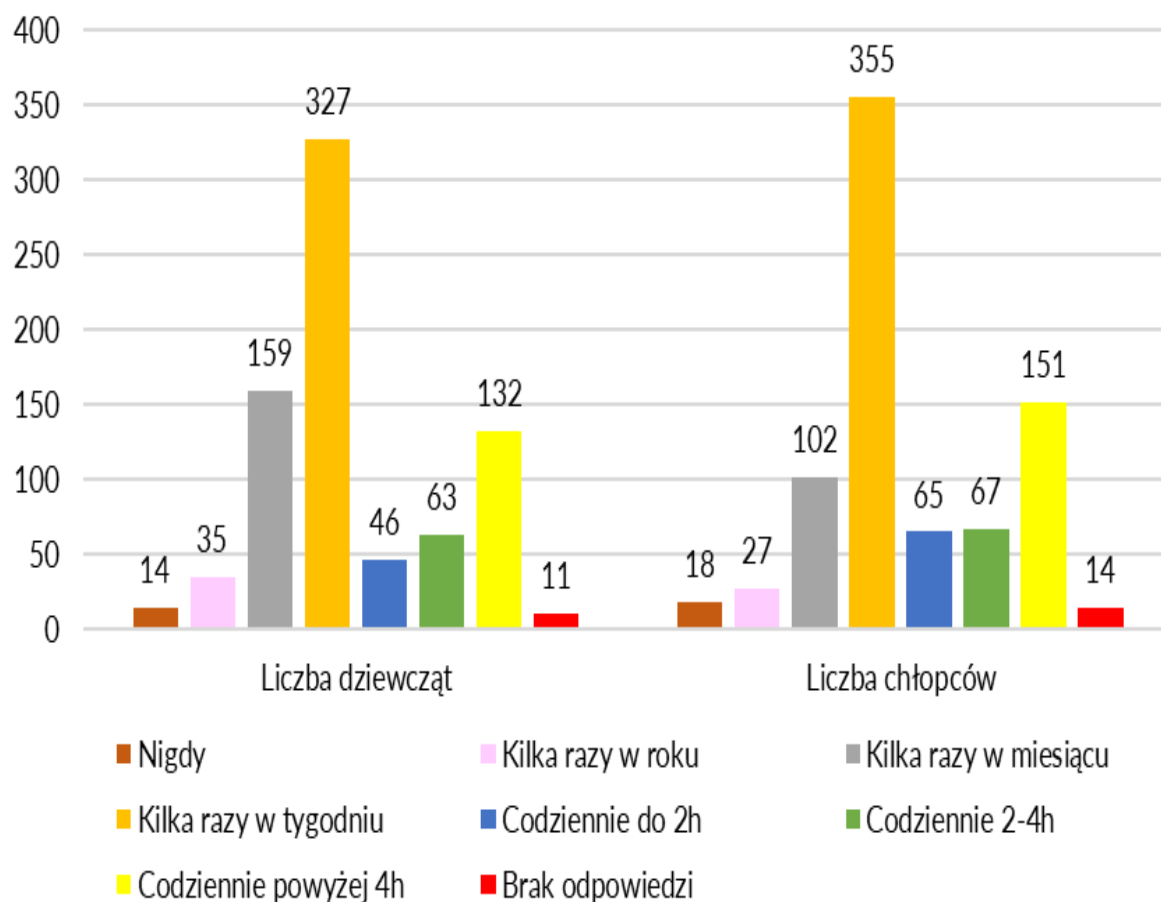
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	14	1,8%	18	2,3%
Kilka razy w roku	35	4,4%	27	3,4%
Kilka razy w miesiącu	159	20,2%	102	12,8%
Kilka razy w tygodniu	327	41,6%	355	44,4%
Codziennie do 2h	46	5,8%	65	8,1%
Codziennie 2-4h	63	8,0%	67	8,4%
Codziennie powyżej 4h	132	16,8%	151	18,9%
Brak odpowiedzi	11	1,4%	14	1,8%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

W grupie dziewcząt z klas 7–8 dominowała odpowiedź kilka razy w tygodniu – tak zadeklarowało 41,6% (327 os.) uczennic. Kolejno, 20,2% (159) wskazało, że spotyka się z przyjaciółmi kilka razy w miesiącu, a 16,8% (132) codziennie poświęca na to więcej niż cztery godziny. 8,0% (63) dziewcząt spotyka się codziennie od dwóch do czterech godzin, a 5,8% (46) – do dwóch godzin dziennie. Sporadyczne kontakty zadeklarowały mniejsze grupy: 4,4% (35) kilka razy w roku, a 1,8% (14) w ogóle nie spotyka się z przyjaciółmi i znajomymi. Brak odpowiedzi zaznaczyło 1,4% (11) uczennic.

Wśród chłopców najczęściej pojawiała się również odpowiedź kilka razy w tygodniu – wybrało ją 44,4% (355). 18,9% (151) spotyka się codziennie powyżej czterech godzin, 12,8% (102) kilka razy w miesiącu, a 8,4% (67) codziennie w wymiarze od dwóch do czterech godzin. 8,1% (65) wskazało codzienne spotkania do dwóch godzin, natomiast rzadsze kontakty zadeklarowało 3,4% (27) – kilka razy w roku i 2,3% (18) – wcale. Brak odpowiedzi pojawił się w tej grupie u 1,8% (14) uczniów.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące imprez, koncertów i dyskotek.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty i dyskoteki?*

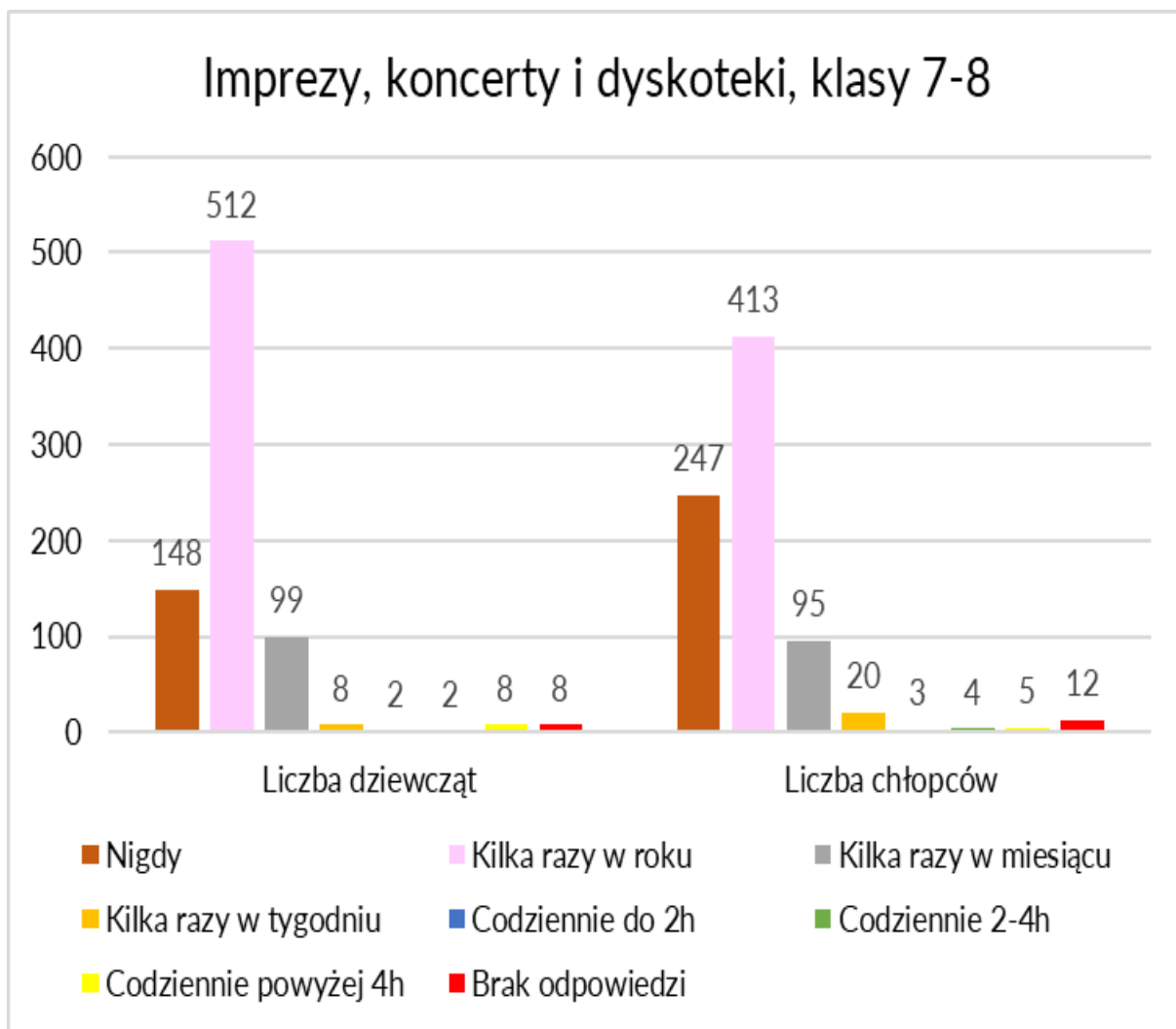
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Imprezy, koncerty i dyskoteki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	148	18,8%	247	30,9%
Kilka razy w roku	512	65,1%	413	51,7%
Kilka razy w miesiącu	99	12,6%	95	11,9%
Kilka razy w tygodniu	8	1,0%	20	2,5%
Codziennie do 2h	2	0,3%	3	0,4%
Codziennie 2-4h	2	0,3%	4	0,5%
Codziennie powyżej 4h	8	1,0%	5	0,6%
Brak odpowiedzi	8	1,0%	12	1,5%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

W grupie dziewcząt z klas 7–8 wyraźnie dominuje odpowiedź kilka razy w roku, którą wskazało 65,1% (512 os.) uczennic. Kolejno 18,8% (148) zadeklarowało, że nigdy nie uczestniczy w tego rodzaju wydarzeniach, a 12,6% (99) chodzi na nie kilka razy w miesiącu. Niewielki odsetek dziewcząt zadeklarował częstszy udział – kilka razy w tygodniu podało 1,0% (8). Tyle samo, czyli 1,0% (8) zaznaczyło odpowiedź codziennie powyżej 4 godzin, a opcje codzienne: do 2 godzin i od dwóch do czterech godzin – po 0,3% (2) każda. Brak odpowiedzi zaznaczyło 1,0% (8) dziewcząt.

Wśród chłopców również przeważała odpowiedź kilka razy w roku – wskazało ją 51,7% (413) ankietowanych. 30,9% (247) zadeklarowało, że w ogóle nie bierze udziału w imprezach czy koncertach, a 11,9% (95) uczęszcza na nie kilka razy w miesiącu. Odpowiedzi dotyczące większej częstotliwości są rzadkie: kilka razy w tygodniu – 2,5% (20), codziennie powyżej 4 godzin – 0,6% (5), codziennie 2–4 godziny

– 0,5% (4), codziennie do 2 godzin – 0,4% (3). Brak odpowiedzi pojawił się u 1,5% (12) uczniów.

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia?

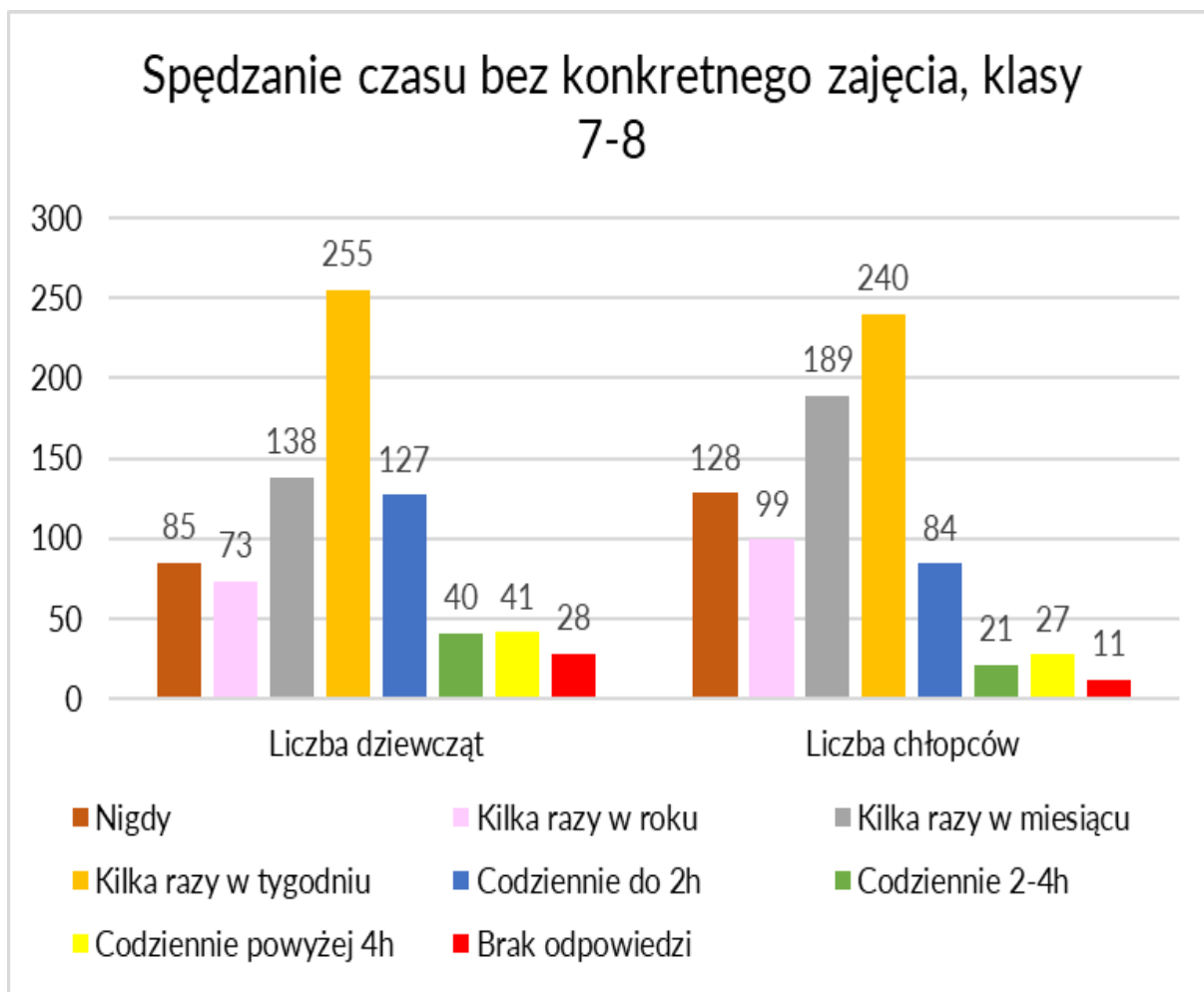
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	85	10,8%	128	16,0%
Kilka razy w roku	73	9,3%	99	12,4%
Kilka razy w miesiącu	138	17,5%	189	23,7%
Kilka razy w tygodniu	255	32,4%	240	30,0%
Codziennie do 2h	127	16,1%	84	10,5%
Codziennie 2-4h	40	5,1%	21	2,6%
Codziennie powyżej 4h	41	5,2%	27	3,4%
Brak odpowiedzi	28	3,6%	11	1,4%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 największa grupa wskazała, że kilka razy w tygodniu zdarza im się spędzać czas bez określonego zajęcia – 32,4% (255 os.) uczennic. Kolejno 17,5% (138) deklaruje, że robi to kilka razy w miesiącu, a 16,1% (127) codziennie do dwóch godzin. 10,8% (85) dziewcząt przyznało, że w ogóle nie ma takich momentów, a u 9,3% (73) zdarza się to tylko kilka razy w roku. Dłuższy okres spędzania czasu bez konkretnego zajęcia zadeklarowało: 5,2% (41) poświęca na to powyżej czterech godzin dziennie, a 5,1% (40) – od dwóch do czterech godzin. 3,6% (28) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Wśród chłopców układ odpowiedzi jest podobny – najczęściej deklarowano kilka razy w tygodniu – 30,0% (240) uczniów. 23,7% (189) wskazało opcję kilka razy w miesiącu, a 16,0% (128), że nigdy nie spędza czasu w taki sposób. 12,4% (99) robi to kilka razy w roku, 10,5% (84) – codziennie do dwóch godzin. Dłuższe codzienne spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia podało: 3,4% (27)

chłopców robi to powyżej czterech godzin, a 2,6% (21) od dwóch do czterech godzin. 1,4% (11) ankietowanych pozostawiło pytanie bez odpowiedzi.

Deklaracje uczniów dotyczące czytania

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na czytanie?*

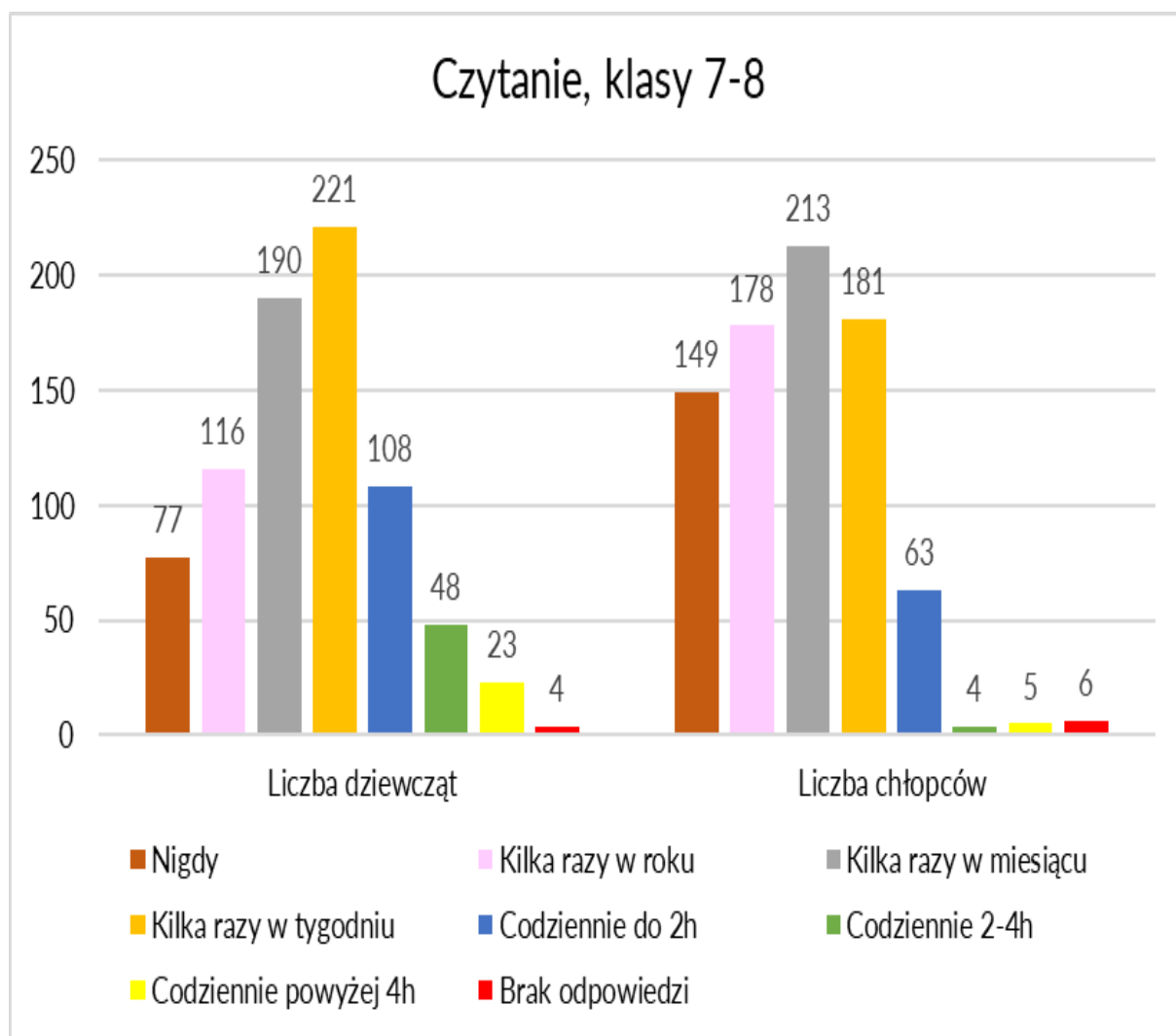
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Czytanie				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	77	9,8%	149	18,6%
Kilka razy w roku	116	14,7%	178	22,3%
Kilka razy w miesiącu	190	24,1%	213	26,7%
Kilka razy w tygodniu	221	28,1%	181	22,7%
Codziennie do 2h	108	13,7%	63	7,9%
Codziennie 2-4h	48	6,1%	4	0,5%
Codziennie powyżej 4h	23	2,9%	5	0,6%
Brak odpowiedzi	4	0,5%	6	0,8%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 najczęściej wskazywaną odpowiedzią było kilka razy w tygodniu – wybrało ją 28,1% (221 os.). 24,1% (190) sięga po książki kilka razy w miesiącu, a 13,7% (108) czyta codziennie do dwóch godzin. 14,7% dziewcząt (116) robi to tylko kilka razy w roku, a 9,8% (77) w ogóle nie czyta. Codzienne czytanie w większym wymiarze zadeklarowały mniejsze grupy: 6,1% (48) poświęca na lekturę od dwóch do czterech godziny, a 2,9% (23) – powyżej 4 godzin dziennie. 0,5% (4) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

W grupie chłopców również przeważała odpowiedź kilka razy w tygodniu – wskazało ją 22,7% (181). 26,7% (213) czyta kilka razy w miesiącu, a 22,3% (178) kilka razy w roku. 18,6% (149) zadeklarowało, że w ogóle nie czyta, a 7,9% (63) robi to codziennie do dwóch godzin. Rzadziej wybierano odpowiedzi dotyczące dłuższego codziennego czytania: 0,5% (4) deklaruje lekturę od dwóch do czterech

godzin dziennie, a 0,6% (5) – powyżej czterech godzin. 0,8% (6) pozostawiło pytanie bez odpowiedzi.

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?

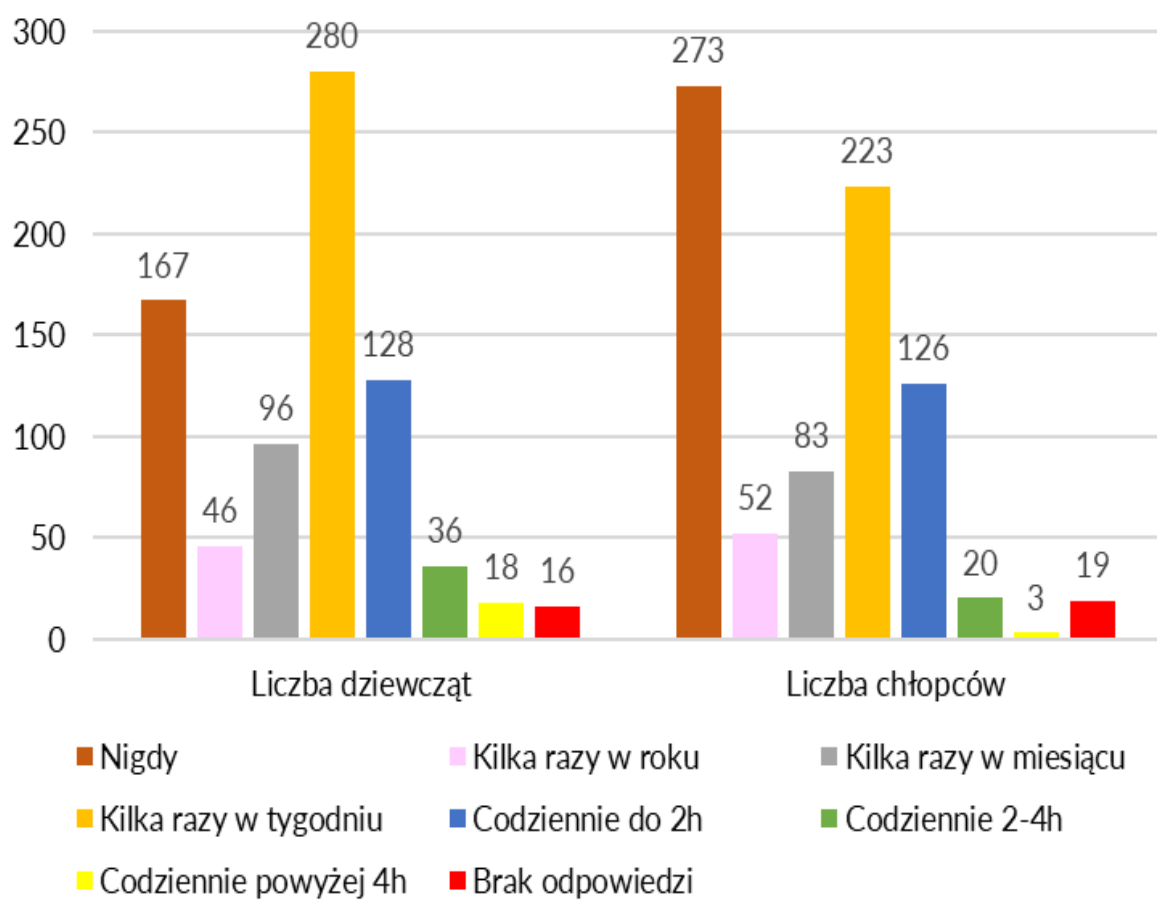
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.

Odrabianie lekcji				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	167	21,2%	273	34,2%
Kilka razy w roku	46	5,8%	52	6,5%
Kilka razy w miesiącu	96	12,2%	83	10,4%
Kilka razy w tygodniu	280	35,6%	223	27,9%
Codziennie do 2h	128	16,3%	126	15,8%
Codziennie 2-4h	36	4,6%	20	2,5%
Codziennie powyżej 4h	18	2,3%	3	0,4%
Brak odpowiedzi	16	2,0%	19	2,4%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 najczęściej wybieraną odpowiedzią było kilka razy w tygodniu – wskazało ją 35,6% (280 os.). Kolejno 21,2% (167) zadeklarowało, że nigdy nie odrabia lekcji, a 16,3% (128) robi to codziennie, poświęcając na to od dwóch do czterech godzin. Kilka razy w miesiącu wybrało 12,2% (96), a kilka razy w roku – 5,8% (46). Codzienne odrabianie lekcji w dłuższym wymiarze deklarowały mniejsze grupy: 4,6% (36) poświęca na to od 2 do czterech godzin, a 2,3% (18) – powyżej czterech godzin dziennie. 2,0% (16) pozostawiło pytanie bez odpowiedzi.

Wśród chłopców największy odsetek odpowiedzi również dotyczył kategorii kilka razy w tygodniu – 27,9% (223). 34,2% (273) przyznało, że nigdy nie odrabia lekcji. Codziennie do dwóch godzin wskazało 15,8% (126), a odpowiedź kilka razy w miesiącu – 10,4% (83). Kilka razy w roku zaznaczyło 6,5% (52). Codzienne odrabianie 2,5% (20) poświęca na nie od dwóch do czterech godzin, a 0,4% (3) – powyżej czterech godzin. 2,4% (19) nie udzieliło odpowiedzi.

Odrabianie lekcji, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące rozmowy z rodzicami.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na rozmowy z rodzicami?*

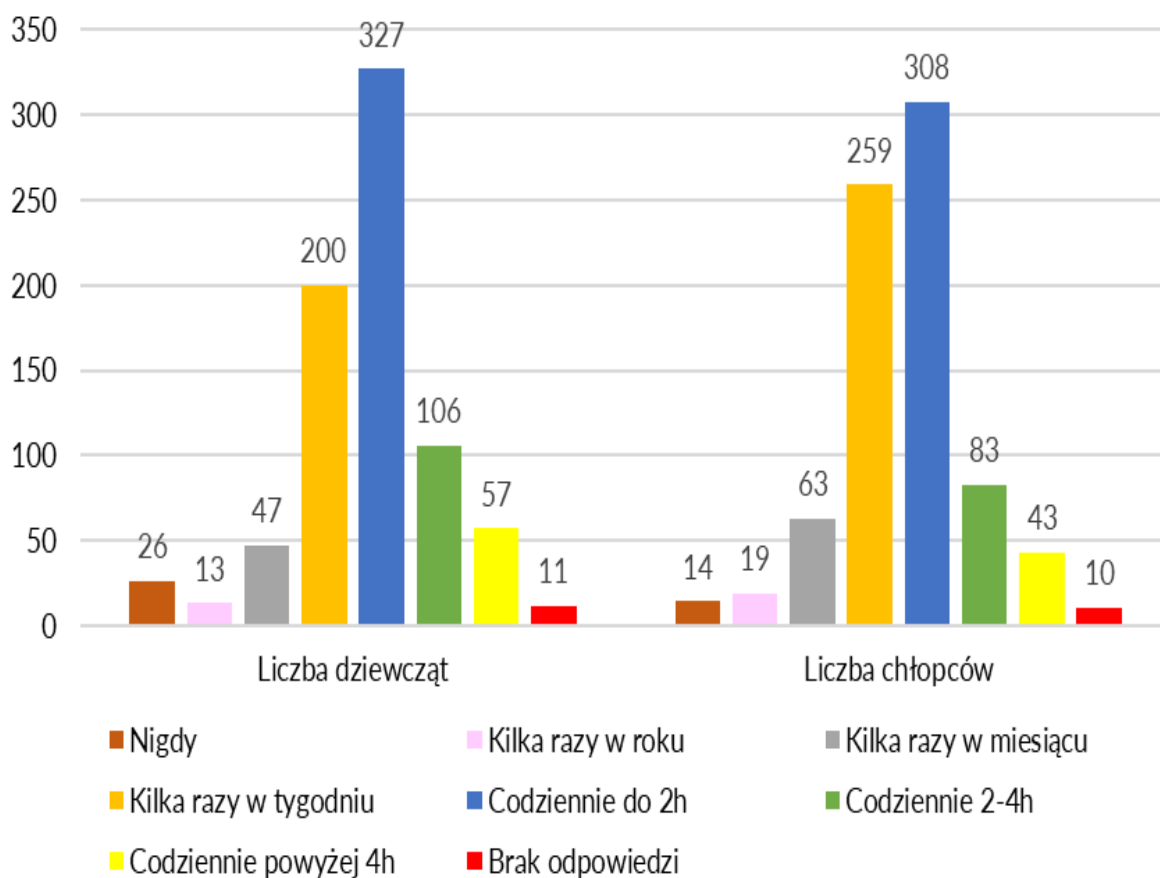
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Rozmowa z rodzicami				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	26	3,3%	14	1,8%
Kilka razy w roku	13	1,7%	19	2,4%
Kilka razy w miesiącu	47	6,0%	63	7,9%
Kilka razy w tygodniu	200	25,4%	259	32,4%
Codziennie do 2h	327	41,6%	308	38,5%
Codziennie 2-4h	106	13,5%	83	10,4%
Codziennie powyżej 4h	57	7,2%	43	5,4%
Brak odpowiedzi	11	1,4%	10	1,3%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 dominowała opcja codziennie do 2 godzin – takiej odpowiedzi udzieliło 41,6% (327 os.). Kolejno 25,4% (200) deklaruje rozmowy kilka razy w tygodniu, a 13,5% (106) spędza na nich codziennie od dwóch do czterech godzin. Codziennie powyżej czterech godzin wskazało 7,2% (57), a kilka razy w miesiącu – 6,0% (47). Znacznie mniejsza grupa zaznaczyła, że rozmawia z rodzicami rzadziej: kilka razy w roku – 1,7% (13), a nigdy – 3,3% (26). Brak odpowiedzi pojawił się w przypadku 1,4% (11) dziewcząt.

U chłopców również najczęściej pojawiała się odpowiedź codziennie do dwóch godzin – 38,5% (308). Kilka razy w tygodniu wybrało 32,4% (259), a codziennie od dwóch do czterech godzin – 10,4% (83). Rozmowy trwające powyżej czterech godzin dziennie wskazało 5,4% (43), natomiast kilka razy w miesiącu – 7,9% (63). Kilka razy w roku – 2,4% (19), a nigdy – 1,8% (14). Odpowiedzi nie podało 1,3% (10) chłopców.

Rozmowa z rodzicami, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące innych zajęć.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na inne zajęcia?*

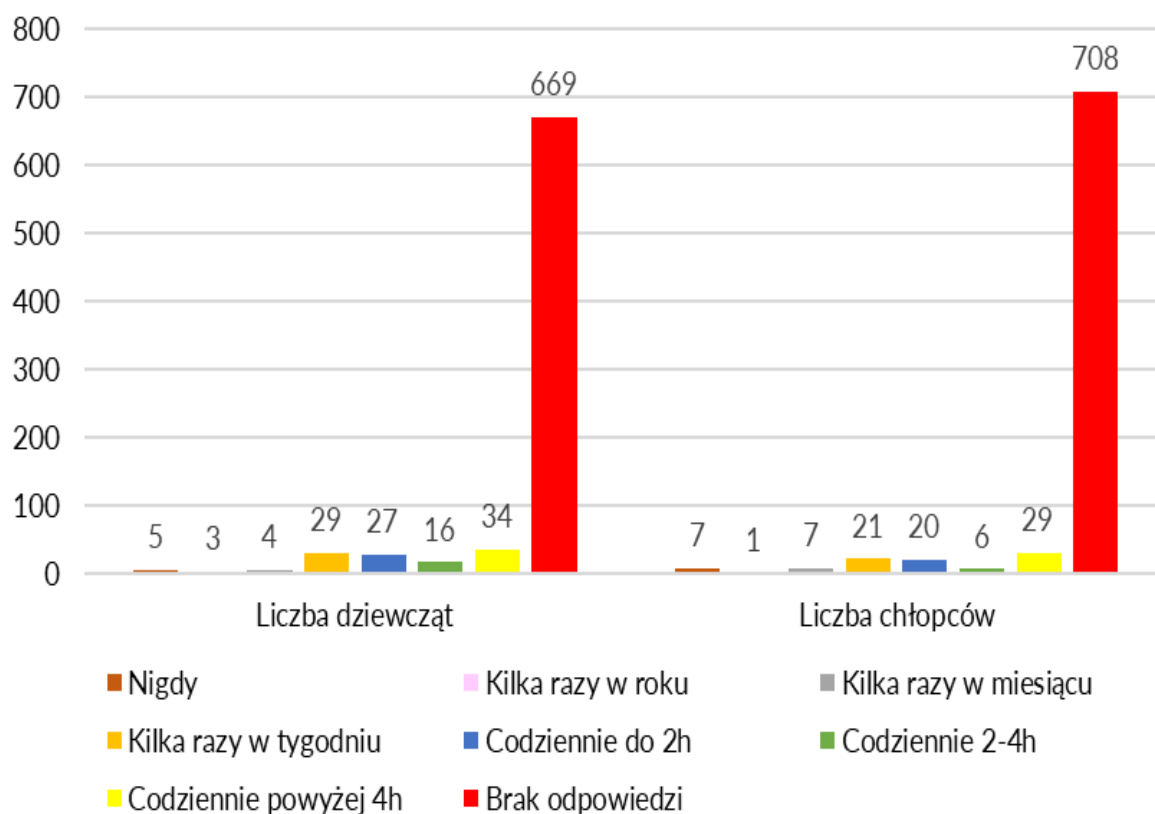
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie – do 2 godzin, 2–4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Inne zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	5	0,6%	7	0,9%
Kilka razy w roku	3	0,4%	1	0,1%
Kilka razy w miesiącu	4	0,5%	7	0,9%
Kilka razy w tygodniu	29	3,7%	21	2,6%
Codziennie do 2h	27	3,4%	20	2,5%
Codziennie 2-4h	16	2,0%	6	0,8%
Codziennie powyżej 4h	34	4,3%	29	3,6%
Brak odpowiedzi	669	85,0%	708	88,6%
Suma	787	100,0%	799	100,0%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 największa grupa w ogóle nie odniosła się do pytania o inne zajęcia – 85,0% (669 os.) uczennic pozostawiło je bez odpowiedzi. Spośród tych, które odpowiedziały, dominowała odpowiedź codziennie powyżej czterech godzin – 4,3% (34). Kolejno było: kilka razy w tygodniu – 3,7% (29), codziennie do dwóch godzin – 3,4% (27) oraz codziennie od dwóch do czterech godzin – 2,0% (16). Bardzo nieliczne były odpowiedzi nigdy, które wskazało 0,6% (5), kilka razy w miesiącu – 0,5% (4) oraz kilka razy w roku – 0,4% (3).

W grupie chłopców brak odpowiedzi był jeszcze większy – 88,6% (708) nie udzieliło informacji. Spośród odpowiedzi, które się pojawiły, najczęściej wybierano codziennie powyżej czterech godzin – 3,6% (29). Kilka razy w tygodniu zaznaczyło 2,6% (21), codziennie do dwóch godzin – 2,5% (20), a codziennie od dwóch do czterech godzin – 0,8% (6). Niewielkie grupy wskazywały: nigdy – 0,9% (7), kilka razy w miesiącu – 0,9% (7) i kilka razy w roku – 0,1% (1).

Inne zajęcia, klasy 7-8

2.3 Szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na sport?*

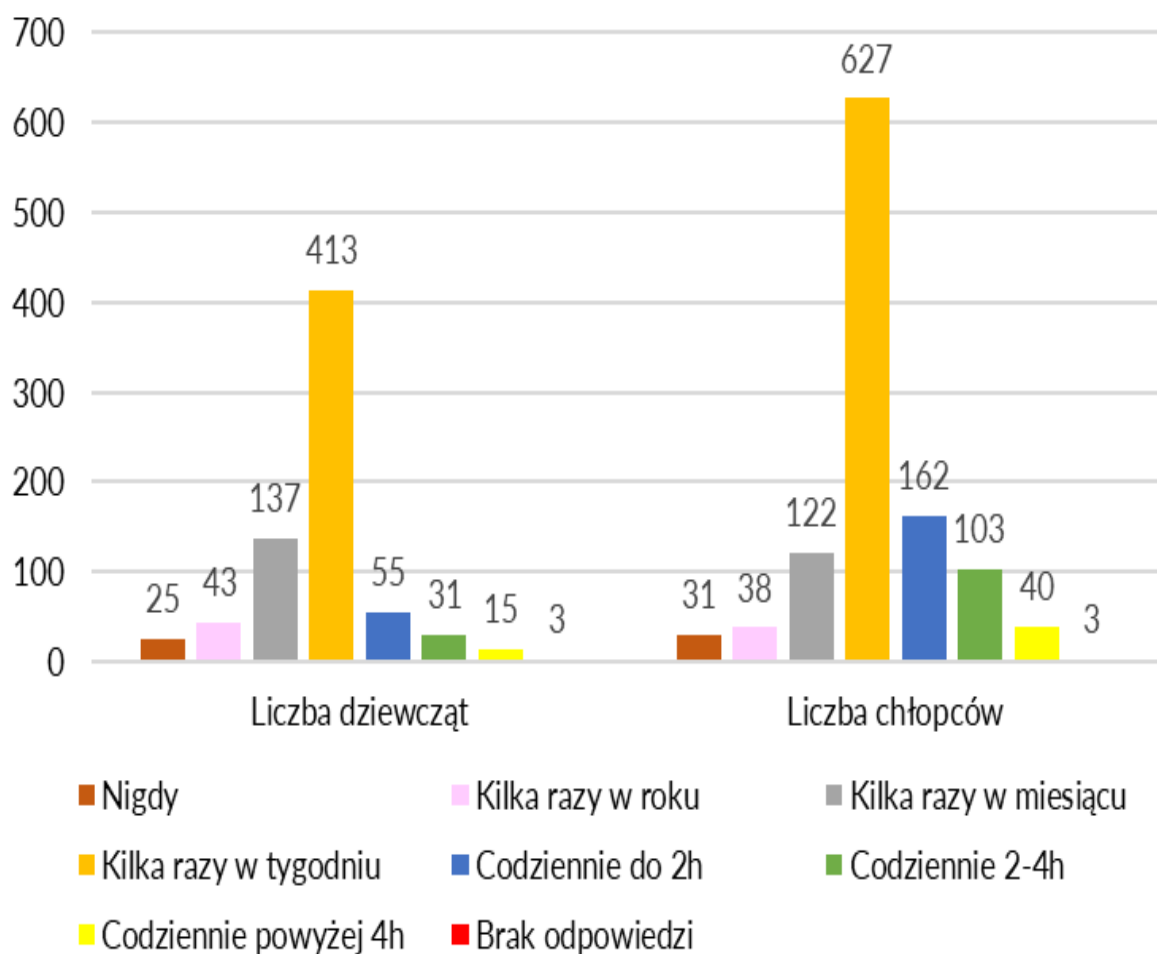
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.*

Uprawianie sportu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	25	3,5%	31	2,8%
Kilka razy w roku	43	6,0%	38	3,4%
Kilka razy w miesiącu	137	19,0%	122	10,8%
Kilka razy w tygodniu	413	57,2%	627	55,7%
Codziennie do 2h	55	7,6%	162	14,4%
Codziennie 2-4h	31	4,3%	103	9,1%
Codziennie powyżej 4h	15	2,1%	40	3,6%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	3	0,3%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

Wśród uczennic szkół ponadpodstawowych 3,5% (25 os.) zadeklarowało, że nigdy nie uprawiało sportu. 6,0% (43) respondentek stwierdziło, że w ten sposób kilka razy w roku spędzało swój czas. 19,0% (137) odpowiedziało, że uprawiało go kilka razy w miesiącu, a 57,2% (413) kilka razy w tygodniu. Według deklaracji 7,6% (55) uczennic uprawiała sport codziennie do dwóch godzin. 4,3% (31) badanych określiło częstotliwość uprawianego sportu w przedziale od dwóch do czterech godzin dziennie, a powyżej czterech godzin 2,1% (15). 0,4% (3) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

W grupie chłopców 2,8% (31) wskazało, że nigdy nie uprawiało sportu. Według odpowiedzi robiło to: kilka razy w roku 3,4% (38), kilka razy w miesiącu 10,8% (122), a kilka razy w tygodniu 55,7% (627) ankietowanych. Codzienne uprawianie sportu do dwóch godzin dziennie zadeklarowało 14,4% (162) nastolatków. Według odpowiedzi dłuższy okres przeznaczało: 9,1% (103) – od dwóch do czterech godzin dziennie, a powyżej czterech godzin 3,6% (40) respondentów. Odpowiedzi nie udzieliło 0,3% (3) nastolatków.

Uprawianie sportu, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na hobby.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na hobby/zainteresowania?

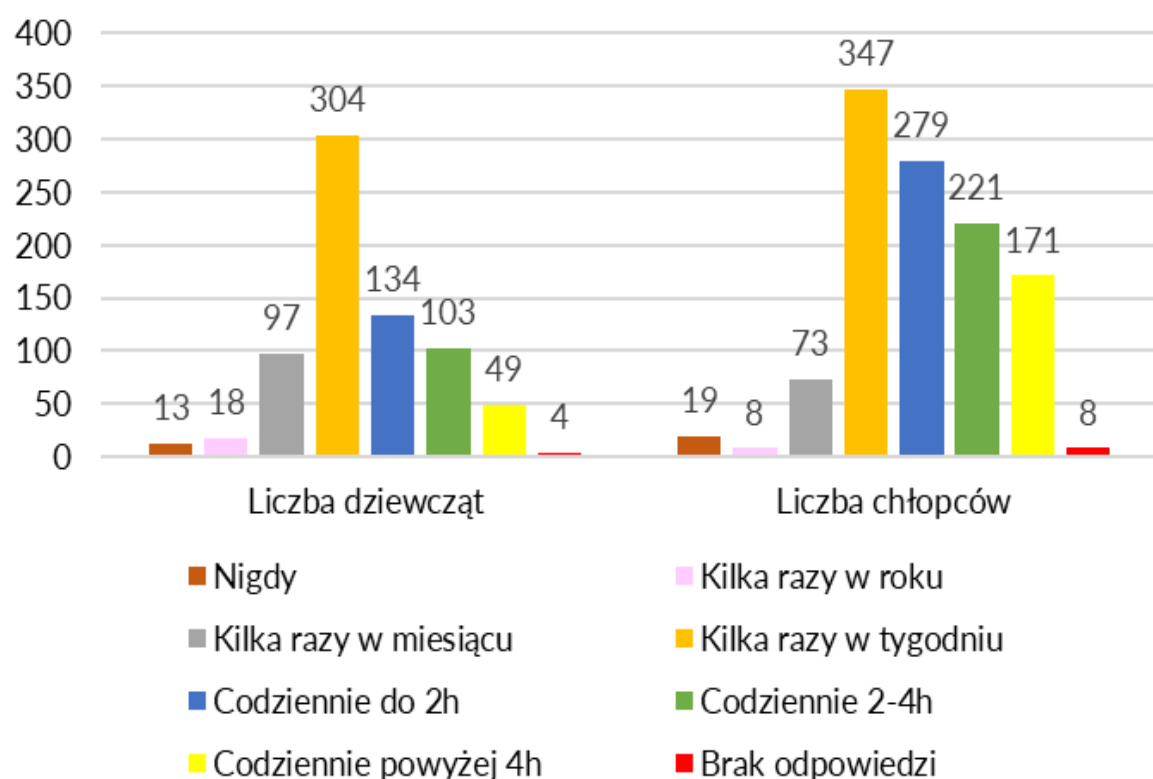
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2 - 4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

Hobby, zainteresowania				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	13	1,8%	19	1,7%
Kilka razy w roku	18	2,5%	8	0,7%
Kilka razy w miesiącu	97	13,4%	73	6,5%
Kilka razy w tygodniu	304	42,1%	347	30,8%
Codziennie do 2h	134	18,6%	279	24,8%
Codziennie 2-4h	103	14,3%	221	19,6%
Codziennie powyżej 4h	49	6,8%	171	15,2%
Brak odpowiedzi	4	0,6%	8	0,7%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

W grupie dziewcząt 1,8% (13 os.) stwierdziło, że nigdy nie poświęciło swojego czasu na aktywności związane z hobby. Działanie takie – kilka razy w roku zadeklarowało 2,5% (18) respondentek. Według odpowiedzi działania związane z rozwojem zainteresowań były podejmowane: kilka razy w miesiącu przez 13,4% (97), a kilka razy w tygodniu przez 42,1% (304) ankietowanych. Codzienne realizowanie pasji deklarowało: do dwóch godzin 18,6% (134), od dwóch do czterech godzin 14,3% (103), a powyżej czterech godzin 6,8% (49). Odpowiedzi nie udzieliło 0,6% (4) uczennic.

Wśród chłopców 1,7% (19) zadeklarowało, że nigdy nie podejmowało żadnych działań związanych z rozwojem zainteresowań. Według odpowiedzi swoje hobby rozwijało: kilka razy w roku 0,7% (8), kilka razy w miesiącu 6,5% (73), a kilka razy w tygodniu 30,8% (347) ankietowanych. 24,8% (279) respondentów stwierdziło, że poświęca temu codziennie do dwóch godzin. W przedziale od dwóch do czterech godzin dziennie umieszcilo się 19,6% (221) chłopców, a powyżej czterech godzin 15,2% (171) uczniów. Nie otrzymano odpowiedzi na to pytanie od 0,7% (8) respondentów.

Hobby, zainteresowania, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na oglądanie telewizji i filmów.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na oglądanie telewizji/filmów?*

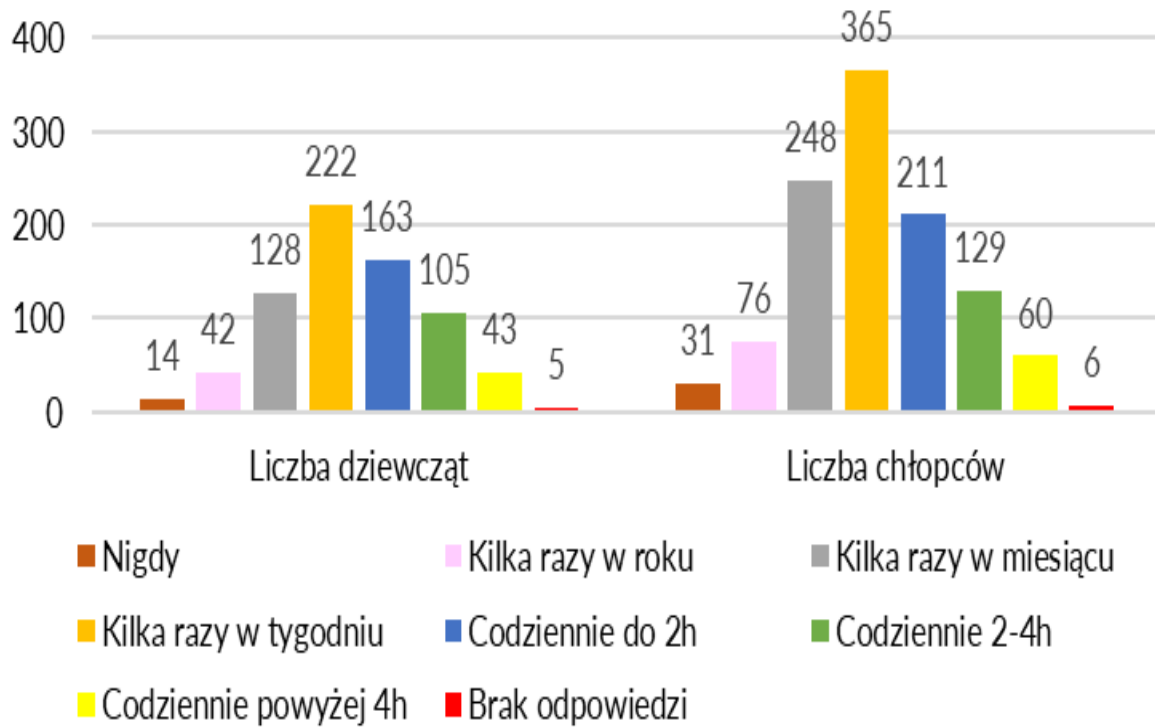
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.*

Oglądanie telewizji i filmów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	14	1,9%	31	2,8%
Kilka razy w roku	42	5,8%	76	6,7%
Kilka razy w miesiącu	128	17,7%	248	22,0%
Kilka razy w tygodniu	222	30,7%	365	32,4%
Codziennie do 2h	163	22,6%	211	18,7%
Codziennie 2-4h	105	14,5%	129	11,5%
Codziennie powyżej 4h	43	6,0%	60	5,3%
Brak odpowiedzi	5	0,7%	6	0,5%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

Na podstawie uzyskanych wyników w grupie uczennic szkół ponadpodstawowych 1,9% (14 os.) stwierdziło, że nigdy nie oglądało telewizji i/lub filmów. 5,8% (42) przyznało, że robiło to kilka razy w roku. Odpowiedź: kilka razy w miesiącu wybrało 17,7% (128), a kilka razy w tygodniu 30,7% (222) ankietowanych. Codzienne spędzanie wolnego czasu w ten sposób zadeklarowało: do dwóch godzin 22,6% (163), od dwóch do czterech godzin 14,5% (105), z kolei powyżej czterech godzin 6,0% (43) respondentek. 0,7% (5) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

W grupie chłopców 2,8% (31) zadeklarowało, że nigdy nie oglądało filmów czy telewizji. 6,7% (76) odpowiedziało, że robiło to kilka razy w roku, a 22,0% (248) kilka razy w miesiącu. Najliczniejsza grupa przyznała, że oglądała telewizję/filmy kilka razy w tygodniu – 32,4% (365). Codzienne spędzanie czasu w ten sposób deklarowało: do dwóch godzin 18,7% (211), od dwóch do czterech godzin 11,5% (129), a powyżej czterech godzin 5,3% (60) respondentów. 0,5% (6) uczniów nie odpowiedziało na to pytanie.

Oglądanie telewizji i filmów, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na słuchanie muzyki.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na słuchanie muzyki?

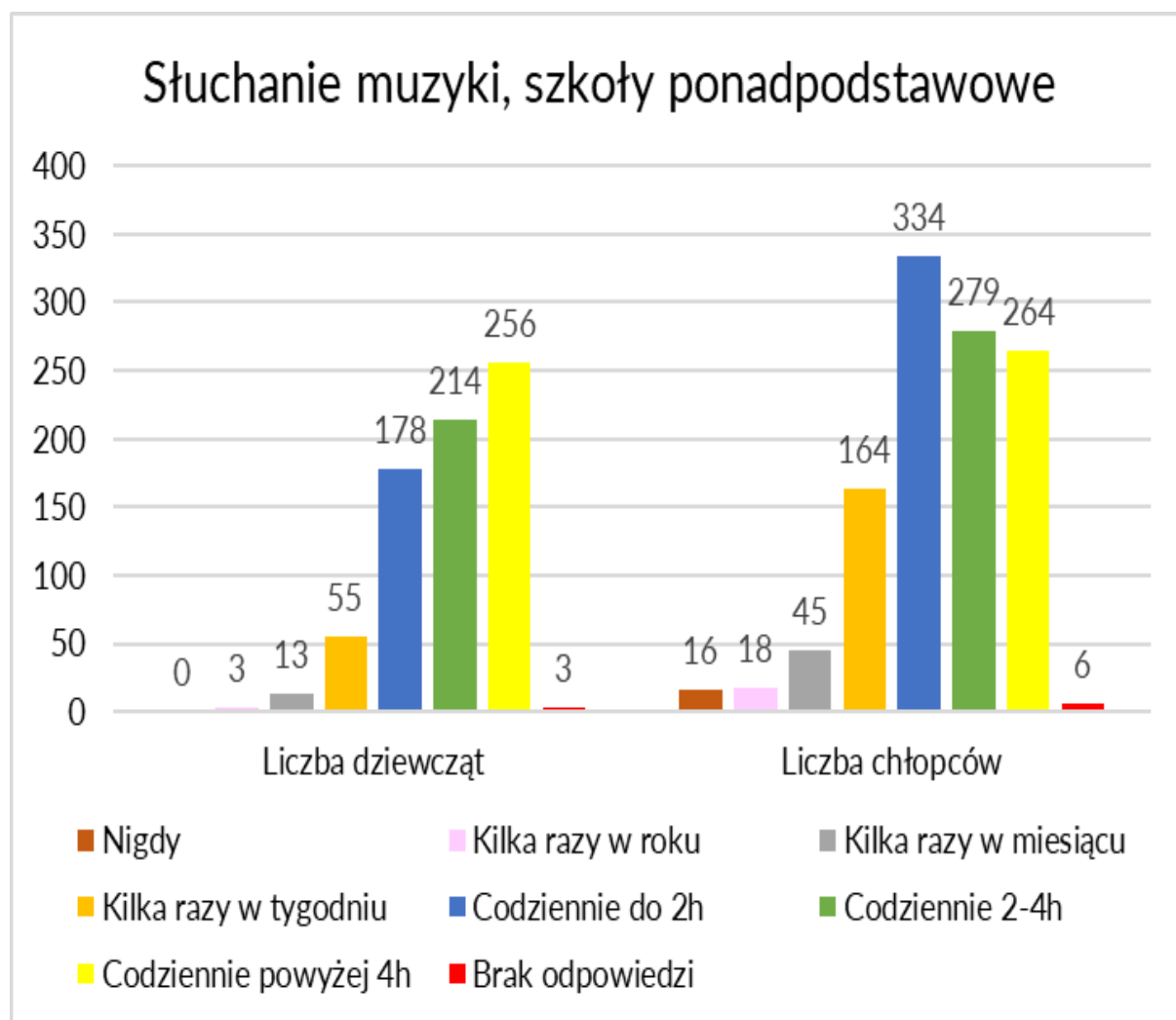
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

Słuchanie muzyki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	0	0,0%	16	1,4%
Kilka razy w roku	3	0,4%	18	1,6%
Kilka razy w miesiącu	13	1,8%	45	4,0%
Kilka razy w tygodniu	55	7,6%	164	14,6%
Codziennie do 2h	178	24,7%	334	29,7%
Codziennie 2-4h	214	29,6%	279	24,8%
Codziennie powyżej 4h	256	35,5%	264	23,4%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	6	0,5%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

Na podstawie deklaracji dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych żadna nie oświadczyła, że nigdy nie słuchała muzyki. 0,4% (3 os.) zadeklarowało, że słuchała muzyki kilka razy w roku, 1,8% (13) respondentek wybrało odpowiedź kilka razy w miesiącu, a 7,6% (55) kilka razy w tygodniu. Słuchanie muzyki codziennie do dwóch godzin zadeklarowało 24,7% (178) uczennic, a codziennie od dwóch do czterech godzin 29,6% (214). Najwięcej dziewcząt z tej grupy – 35,5% (256) oświadczyło, że słuchało muzyki powyżej czterech godzin dziennie. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 0,4% (3) ankietowanych.

Wśród chłopców ze szkoły ponadpodstawowej 1,4% (16) zadeklarowało, że w ogóle nie słuchało muzyki. Z kolei 1,6% (18) wybrało opcję kilka razy w roku, 4,0% (45) kilka razy w miesiącu, a 14,6% (164) kilka razy w tygodniu. Najwięcej – 29,7% (334) chłopców z tej grupy deklarowało codzienne słuchanie muzyki do dwóch godzin. 24,8% (279) chłopców oświadczyło, że słuchało muzyki codziennie od dwóch

do czterech godzin, a 23,4% (264) powyżej czterech godzin dziennie. Żadnej odpowiedzi nie wybrało 0,5% (6) uczniów.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na używanie Internetu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na używanie Internetu (telefon/komputer/tablet)?

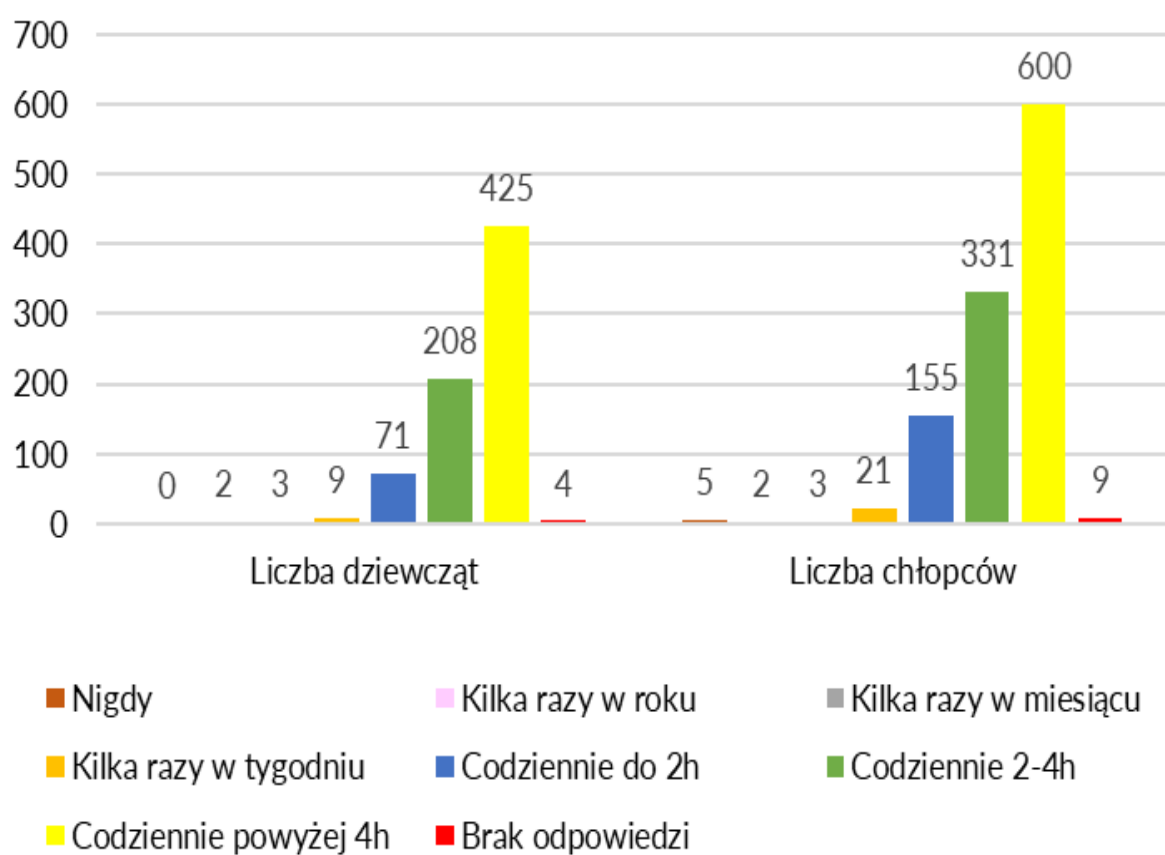
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

Używanie Internetu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	0	0,0%	5	0,4%
Kilka razy w roku	2	0,3%	2	0,2%
Kilka razy w miesiącu	3	0,4%	3	0,3%
Kilka razy w tygodniu	9	1,2%	21	1,9%
Codziennie do 2h	71	9,8%	155	13,8%
Codziennie 2-4h	208	28,8%	331	29,4%
Codziennie powyżej 4h	425	58,9%	600	53,3%
Brak odpowiedzi	4	0,6%	9	0,8%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

Według deklaracji każda z uczennic korzystała w jakiejś formie z Internetu. Tylko 0,3% (2 os.) wybrała odpowiedź kilka razy w roku, 0,4% (3) zaznaczyły opcję kilka razy w miesiącu, a 1,2% (9) udzieliły odpowiedzi kilka razy w tygodniu. 9,8% (71) dziewcząt zadeklarowało, że przeglądało Internet codziennie do dwóch godzin, a 28,8% (208) codziennie od dwóch, do czterech godzin. Zdecydowanie najwięcej uczennic z tej grupy-58,9% (425) oświadczyło, że korzystało z Internetu powyżej czterech godzin dziennie. Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 0,6% (4) ankietowanych.

W grupie chłopców, 0,4% (5) zadeklarowała, że nigdy nie korzystała z sieci internetowej. Opcję kilka razy w roku wybrało 0,2% (2), a odpowiedź kilka razy w miesiącu 0,3% (3). 1,9% (21) uczniów zadeklarowało, że korzystało z Internetu kilka razy w tygodniu. Codzienne przeglądanie Internetu do dwóch godzin zadeklarowało 13,8% (155) uczniów, codziennie od dwóch do czterech godzin 29,4% (331), a powyżej czterech godzin dziennie 53,3% (600). Nie uzyskano odpowiedzi od 0,8% (9) uczniów.

Używanie Internetu, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry komputerowe/konsolowe.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na granie w gry komputerowe/konsolowe?*

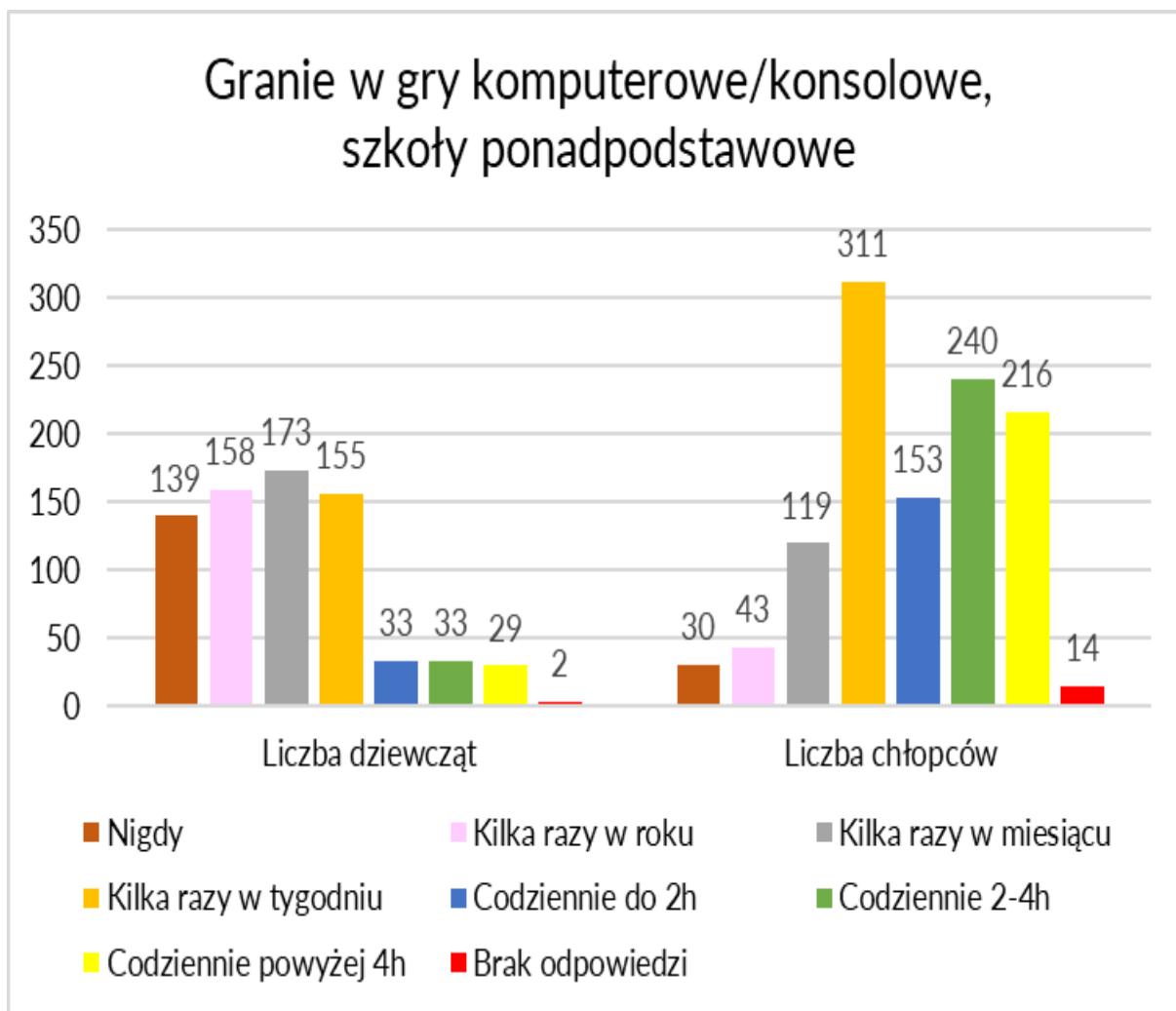
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Granie w gry komputerowe/konsolowe				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	139	19,3%	30	2,7%
Kilka razy w roku	158	21,9%	43	3,8%
Kilka razy w miesiącu	173	24,0%	119	10,6%
Kilka razy w tygodniu	155	21,5%	311	27,6%
Codziennie do 2h	33	4,6%	153	13,6%
Codziennie 2-4h	33	4,6%	240	21,3%
Codziennie powyżej 4h	29	4,0%	216	19,2%
Brak odpowiedzi	2	0,3%	14	1,2%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

W grupie uczennic szkół ponadpodstawowych 19,3% (139 os.) oświadczyło, że nigdy nie grało w gry komputerowe/konsolowe. Odpowiedzi kilka razy w roku udzieliło 21,9% (158) dziewcząt, kilka razy w miesiącu 24,0% (173) a kilka razy w tygodniu 21,5% (155). Według deklaracji codziennie do dwóch godzin na granie przeznaczają 4,6% (33) uczennic, natomiast codziennie w przedziale od dwóch do czterech godzin 4,6% (33). Odpowiedź powyżej czterech godzin dziennie wybrało 4,0% (29) nastolatek. Odpowiedzi na pytanie dotyczące grania w gry komputerowe/konsolowe nie udzieliło 0,3% (2) dziewcząt.

Wedle deklaracji ankietowanych chłopców uczących się w szkołach ponadpodstawowych 2,7% (30) zadeklarowało, że nigdy nie grało w gry. Czas spędzony w ten sposób kilka razy w roku deklarowało 3,8% (43) badanych. Odpowiedź kilka razy w miesiącu wybrało 10,6% (119) nastolatków, a kilka razy w tygodniu 27,6% (311). Codzienne spędzanie czasu w ten sposób deklarowało: do dwóch godzin 13,6% (153), od dwóch do czterech godzin 21,3% (240), a powyżej czterech godzin dziennie

19,2% (216) respondentów. 1,2% (14) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów?

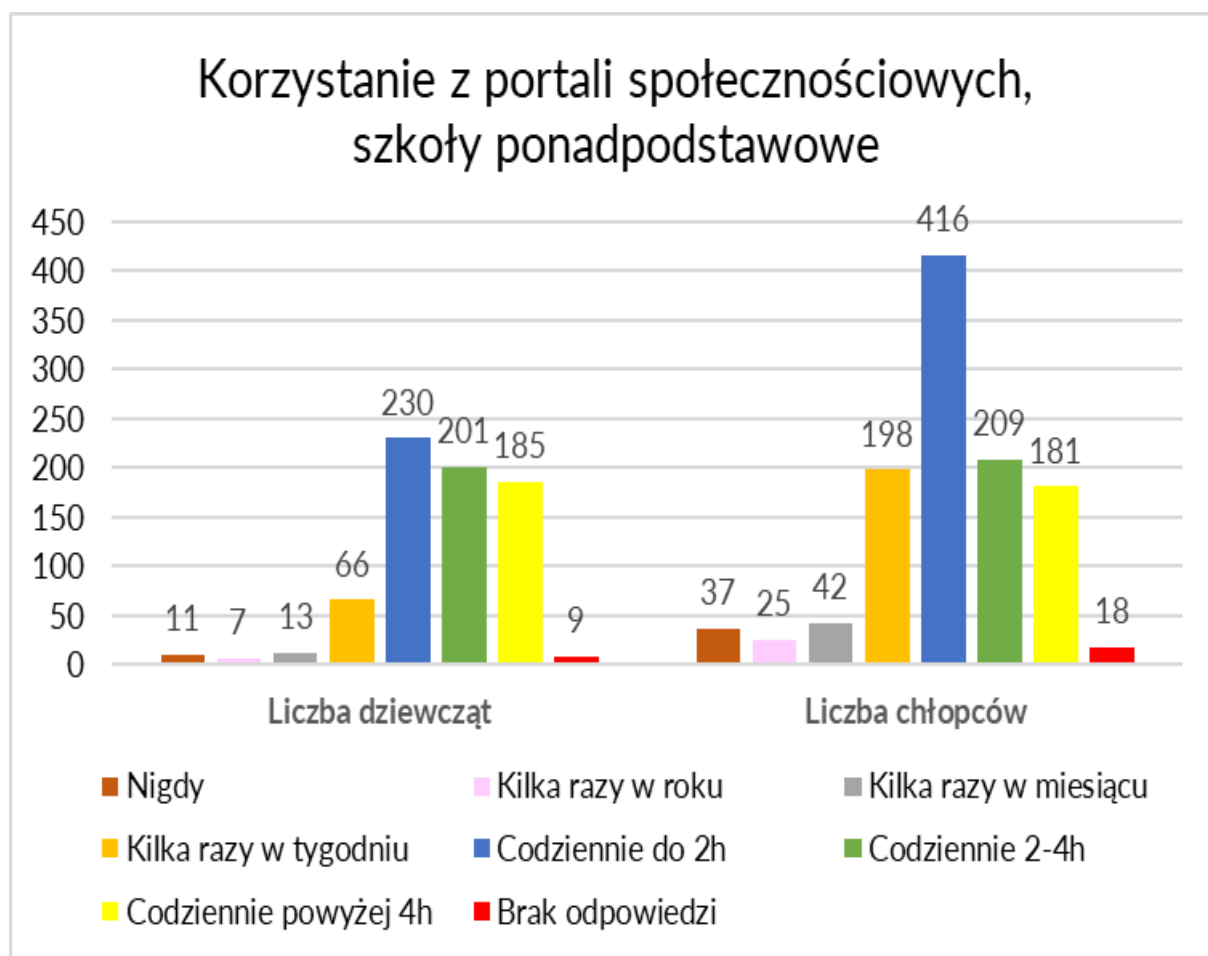
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	11	1,5%	37	3,3%
Kilka razy w roku	7	1,0%	25	2,2%
Kilka razy w miesiącu	13	1,8%	42	3,7%
Kilka razy w tygodniu	66	9,1%	198	17,6%
Codziennie do 2h	230	31,9%	416	36,9%
Codziennie 2-4h	201	27,8%	209	18,6%
Codziennie powyżej 4h	185	25,6%	181	16,1%
Brak odpowiedzi	9	1,2%	18	1,6%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

W badanej grupie dziewcząt 1,5% (11 os.) oświadczyło, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów. 1,0% (7) wybrały odpowiedź kilka razy w roku. Opcję kilka razy w miesiącu zaznaczyło 1,8% (13) uczennic, a kilka razy w tygodniu 9,1% (66). Codzienne korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów zadeklarowało: do dwóch godzin 31,9% (230), od dwóch do czterech godzin 27,8% (201), a powyżej czterech godzin – 25,6% (185) respondentek. Nie uzyskano odpowiedzi od 1,2% (9) uczennic.

Według deklaracji badanych chłopców uczących się w szkołach ponadpodstawowych 3,3% (37) nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów. 2,2% (25) oświadczyło, że korzystało z nich kilka razy w roku, 3,7% (42) kilka razy w miesiącu a 17,6% (198) kilka razy w tygodniu. Najwięcej uczniów z tej grupy – 36,9% (416) wybrało odpowiedź codziennie do dwóch godzin. Odpowiedź codziennie od dwóch do czterech godzin zaznaczyło 18,6% (209),

natomiast powyżej czterech godzin dziennie 16,1% (181). Odpowiedzi nie uzyskano od 1,6% (18) respondentów.

Deklaracje uczniów dotyczące spotykania się z przyjaciółmi i znajomymi.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na spotkanie z przyjaciółmi i znajomymi?

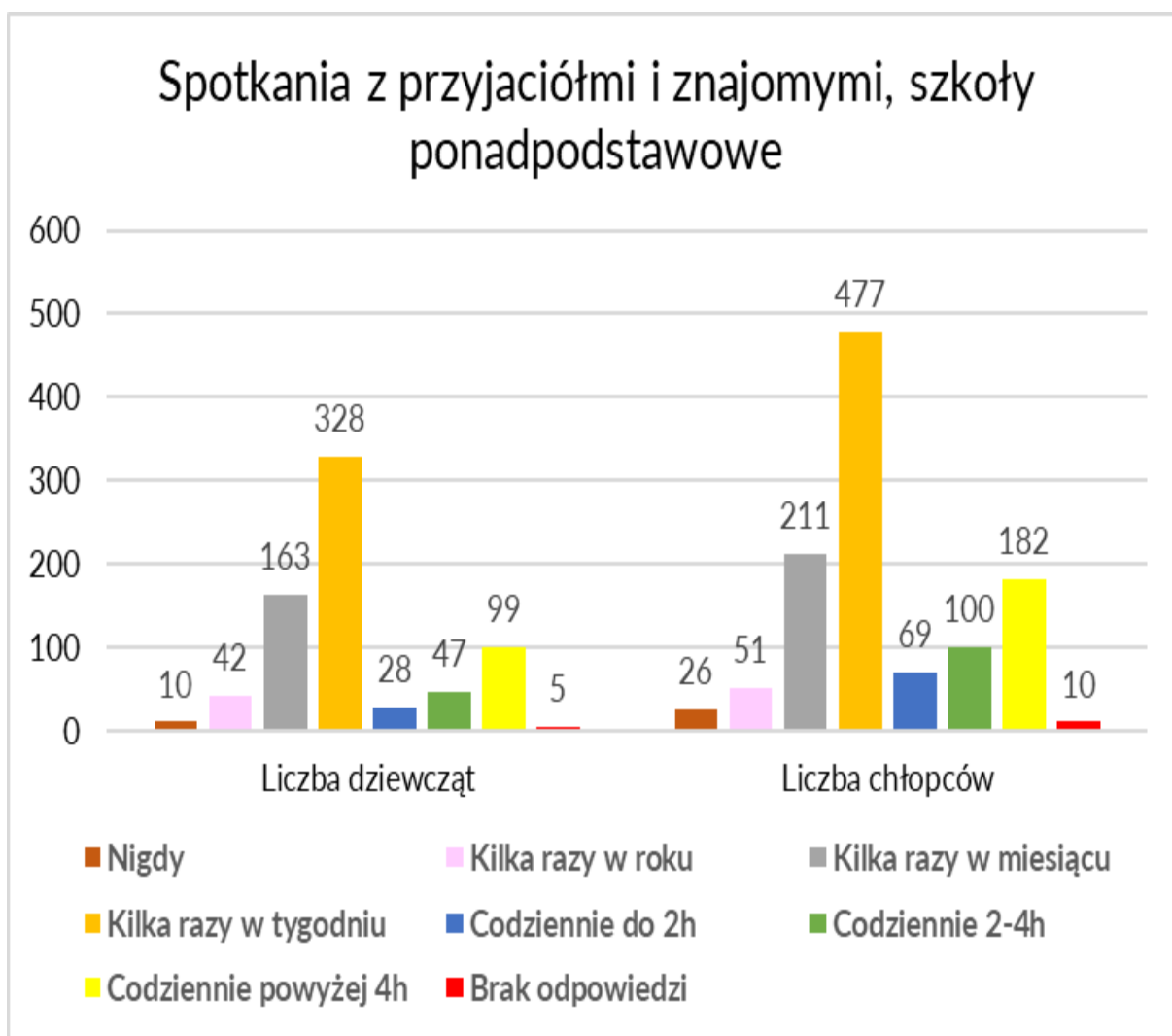
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	10	1,4%	26	2,3%
Kilka razy w roku	42	5,8%	51	4,5%
Kilka razy w miesiącu	163	22,6%	211	18,7%
Kilka razy w tygodniu	328	45,4%	477	42,4%
Codziennie do 2h	28	3,9%	69	6,1%
Codziennie 2-4h	47	6,5%	100	8,9%
Codziennie powyżej 4h	99	13,7%	182	16,2%
Brak odpowiedzi	5	0,7%	10	0,9%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

W grupie uczennic szkół ponadpodstawowych 1,4% (10 os.) stwierdziło, że nigdy nie spotykało się ze znajomymi. Według wybranych przez badane odpowiedzi, w ten sposób spędzało czas: 5,8% (42) – kilka razy w roku, 22,6% (163) – kilka razy w miesiącu, a 45,4% (328) – kilka razy w tygodniu. 3,9% (28) respondentek zadeklarowało, że spotkaniom z przyjaciółmi poświęcało do dwóch godzin dziennie. Odpowiedź codziennie od dwóch do czterech godzin dziennie wybrało 6,5% (47), z kolei powyżej czterech godzin 13,7% (99) uczennic. Odpowiedzi nie udzieliło 0,7% (5) dziewcząt.

Wśród chłopców ze szkół ponadpodstawowych 2,3% (26) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało wolnego czasu na spotkaniach ze znajomymi. 4,5% (51) uczniów oświadczyło, że robiło to kilka razy w roku, natomiast 18,7% (211) kilka razy w miesiącu. Największa grupa respondentów – 42,4% (477) według odpowiedzi spotykała się ze znajomymi kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu w ten sposób zadeklarowało: do dwóch godzin 6,1% (69), od dwóch do czterech godzin 8,9% (100),

powyżej czterech godzin 16,2% (182) respondentów. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie uzyskano od 0,9% (10) uczniów.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na imprezach, koncertach, dyskotekach.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty, dyskoteki?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

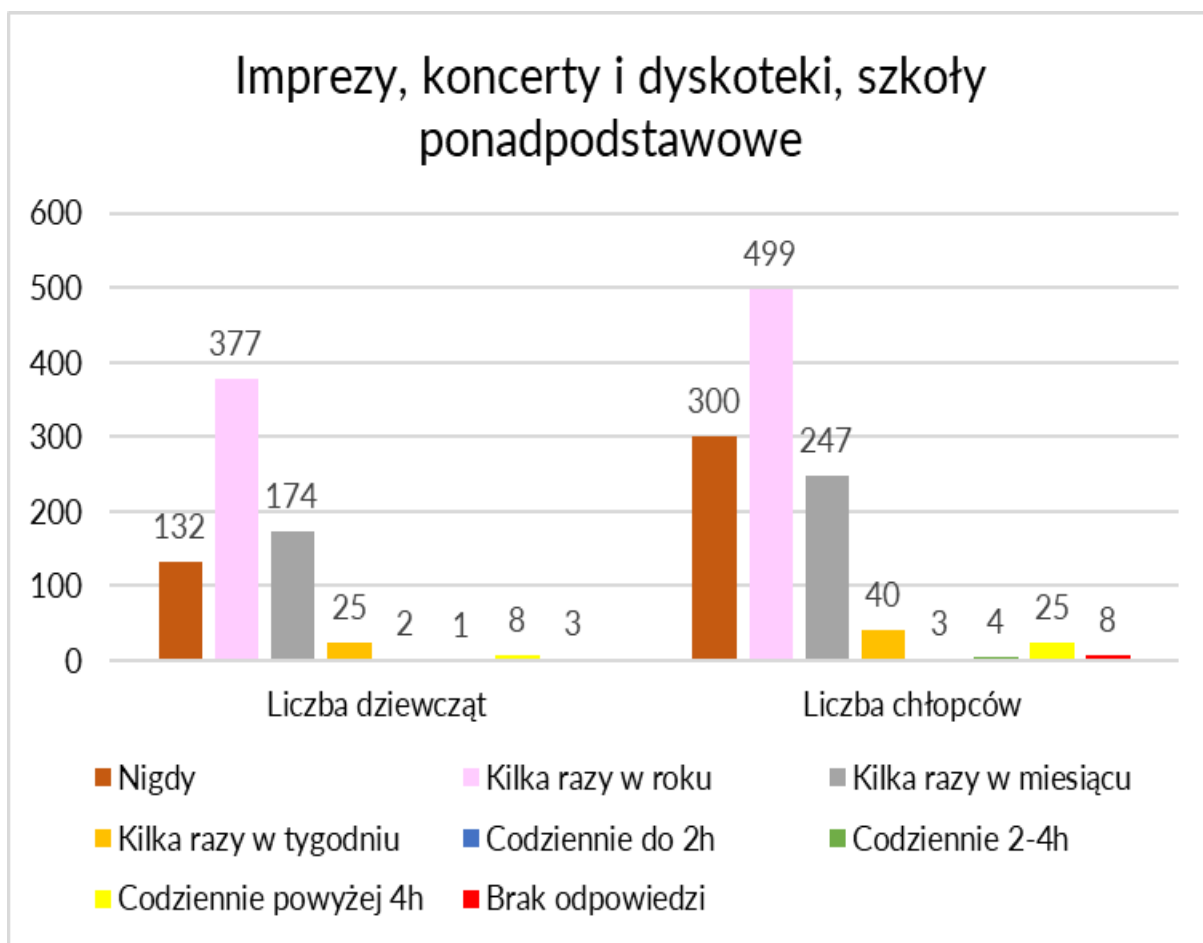
Imprezy, koncerty i dyskoteki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	132	18,3%	300	26,6%
Kilka razy w roku	377	52,2%	499	44,3%
Kilka razy w miesiącu	174	24,1%	247	21,9%
Kilka razy w tygodniu	25	3,5%	40	3,6%
Codziennie do 2h	2	0,3%	3	0,3%
Codziennie 2-4h	1	0,1%	4	0,4%
Codziennie powyżej 4h	8	1,1%	25	2,2%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	8	0,7%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

W grupie dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych 18,3% (132 os.) zadeklarowało, że nigdy nie brało udziału w imprezach/dyskotekach czy koncertach. Odpowiedź kilka razy w roku została wybrana przez 52,2% (377), a kilka razy w miesiącu przez

24,1% (174) badanych. Według oświadczeń w ten sposób swój czas wolny spędzało kilka razy w tygodniu 3,5% (25) dziewcząt. Codzienna aktywność w postaci brania udziału w imprezach lub koncertach została zadeklarowana w czasie: do dwóch godzin – 0,3% (2), od dwóch do czterech godzin – 0,1% (1), z kolei powyżej czterech godzin – 1,1% (8) badanych. W ankiecie odpowiedzi nie udzieliło 0,4% (3) respondentek.

Wśród chłopców ze szkół ponadpodstawowych według deklaracji 26,6% (300), nigdy nie uczestniczyło w imprezach lub koncertach. Największa grupa osób stwierdziła, że brała udział w takich aktywnościach kilka razy w roku – 44,3% (499). Mniej badanych, bo 21,9% (247) wybrało odpowiedź kilka razy w miesiącu. 3,6% (40) zadeklarowało,

że spędzało czas w ten sposób kilka razy w tygodniu. 0,3% (3) uczniów szkół ponadpodstawowych odpowiedziało, iż wyjeżdżają na koncerty, imprezy czy dyskoteki poświęcając codziennie czas do dwóch godzin, a 0,4% (4) od dwóch do czterech godzin. Odpowiedź – codziennie powyżej czterech godzin – wybrało 2,2% (25) chłopców. Odpowiedzi nie udzieliło 0,7% (8) respondentów.

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia.

Pytanie: Ile czasu spędzasz bez konkretnego zajęcia?

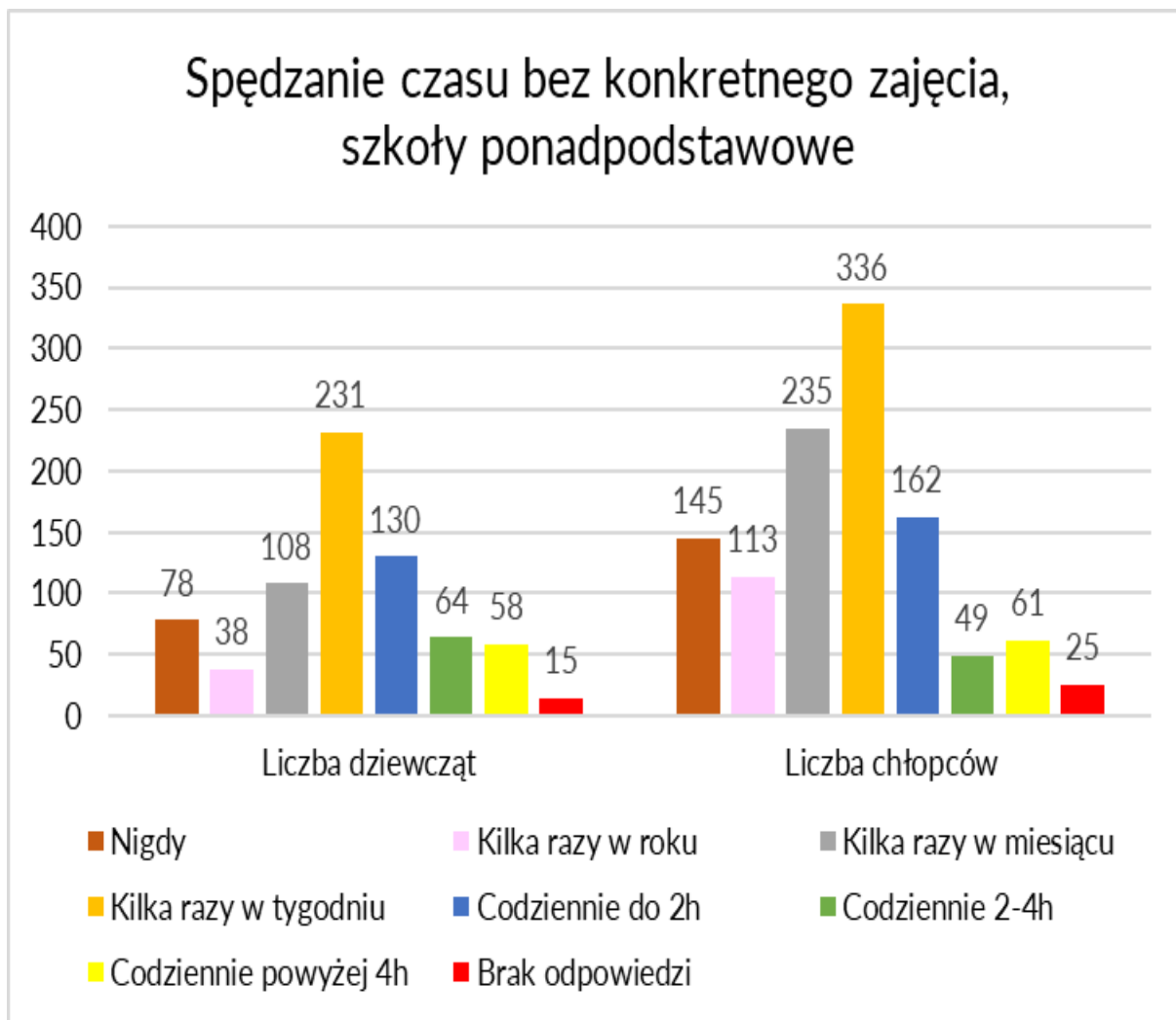
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	78	10,8%	145	12,9%
Kilka razy w roku	38	5,3%	113	10,0%
Kilka razy w miesiącu	108	15,0%	235	20,9%
Kilka razy w tygodniu	231	32,0%	336	29,8%
Codziennie do 2h	130	18,0%	162	14,4%
Codziennie 2-4h	64	8,9%	49	4,4%
Codziennie powyżej 4h	58	8,0%	61	5,4%
Brak odpowiedzi	15	2,1%	25	2,2%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

Wśród badanych dziewcząt, 10,8% (78 os.) stwierdziło, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia. Ten sposób zadeklarowało: kilka razy w roku – 5,3% (38), a kilka razy w miesiącu – 15,0% (108) badanych. Najczęstszą odpowiedzią była – kilka razy w tygodniu – wybrana przez 32,0% (231) uczennic. Drugą co do wielkości grupą, były dziewczęta, które według deklaracji spędzały czas bez konkretnego zajęcia codziennie do dwóch godzin – 18,0% (130). Codzienne spędzanie czasu w ten sposób było wybierane również: od dwóch do czterech godzin przez 8,9% (64), a powyżej czterech godzin przez 8,0% (58) respondentek. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 2,1% (15) uczennic.

W grupie chłopców 12,9% (145) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu bez sprecyzowanego celu. 10,0% (113) odpowiedziało, że zdarzało się to kilka razy w roku, a 20,9% (235) – kilka razy w miesiącu. 29,8% (336) oświadczyło, że spędzało czas bez konkretnego zajęcia kilka razy w tygodniu. Według udzielonych przez uczniów odpowiedzi codziennie spędzało w ten sposób czas, według długości przedziałów,

następujące procenty badanych: do dwóch godzin – 14,4% (162), od dwóch do czterech godzin – 4,4% (49), powyżej czterech godzin – 5,4% (61). Odpowiedzi na pytanie nie udzieliło 2,2% (25) chłopców.

Deklaracje uczniów dotyczące czytania.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na czytanie?*

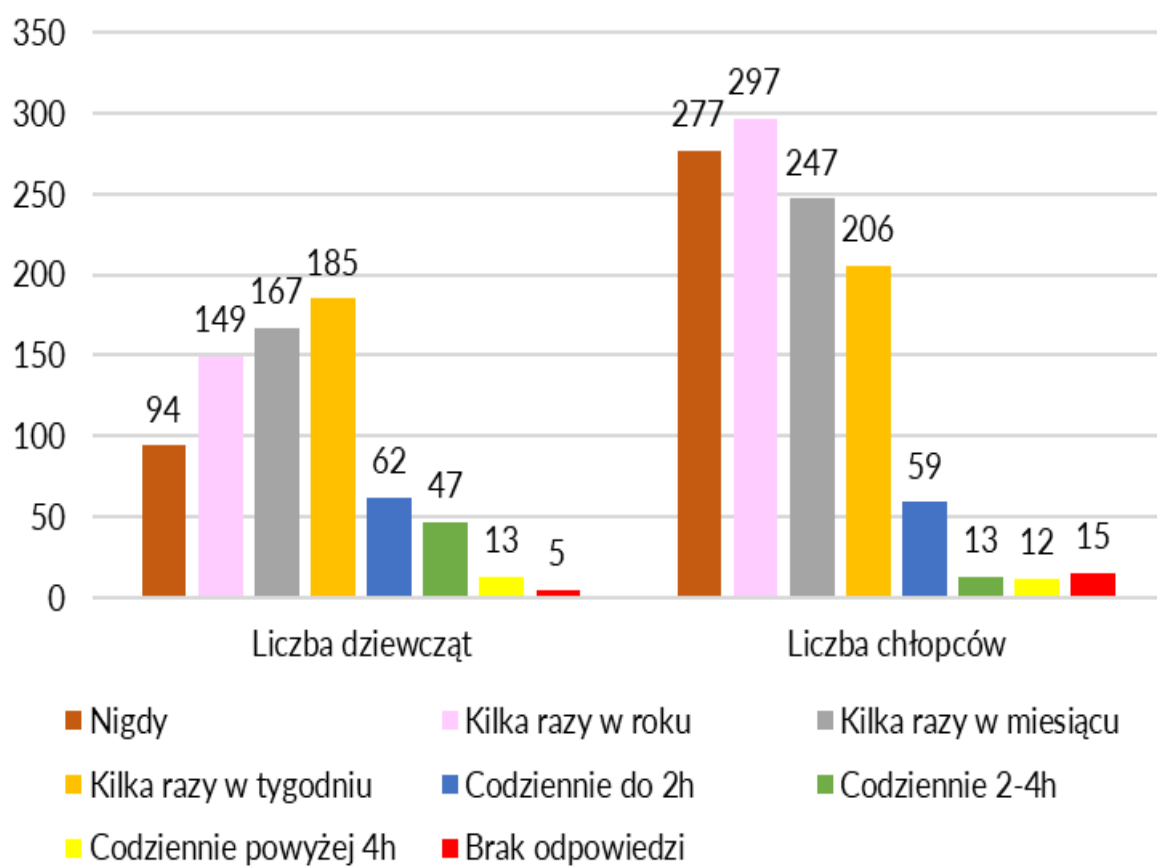
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Czytanie				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	94	13,0%	277	24,6%
Kilka razy w roku	149	20,6%	297	26,4%
Kilka razy w miesiącu	167	23,1%	247	21,9%
Kilka razy w tygodniu	185	25,6%	206	18,3%
Codziennie do 2h	62	8,6%	59	5,2%
Codziennie 2-4h	47	6,5%	13	1,2%
Codziennie powyżej 4h	13	1,8%	12	1,1%
Brak odpowiedzi	5	0,7%	15	1,3%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

Wśród uczennic szkół ponadpodstawowych 13,0% (94 os.) oświadczyło, że nigdy nie czytało. Jako formę aktywności czytanie wybierało kilka razy w roku 20,6% (149) badanych. Odpowiedź – kilka razy w miesiącu, została udzielona przez 23,1% (167) dziewcząt. 25,6% (185) zadeklarowało, że czytało kilka razy w tygodniu. Codziennie tej czynności, według odpowiedzi, oddawało się: do dwóch godzin – 8,6% (62), od dwóch do czterech godzin – 6,5% (47), a powyżej czterech godzin – 1,8% (13) respondentek. Odpowiedzi na pytanie nie uzyskano od 0,7% (5) uczennic.

W grupie chłopców ze szkół ponadpodstawowych 24,6% (277) stwierdziło, że nigdy nie czytało. 26,4% (297) uczniów odpowiedziało, że wybierało ten sposób spędzania czasu kilka razy w roku. Czytanie książek kilka razy w miesiącu deklarowało – 21,9% (247), a kilka razy w tygodniu – 18,3% (206) badanych. Według udzielanych odpowiedzi codzienne czytanie do dwóch godzin dotyczyło – 5,2% (59) chłopców, od dwóch do czterech godzin – 1,2% (13), a powyżej czterech godzin – 1,1% (12) badanych. 1,3% (15) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Czytanie, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?*

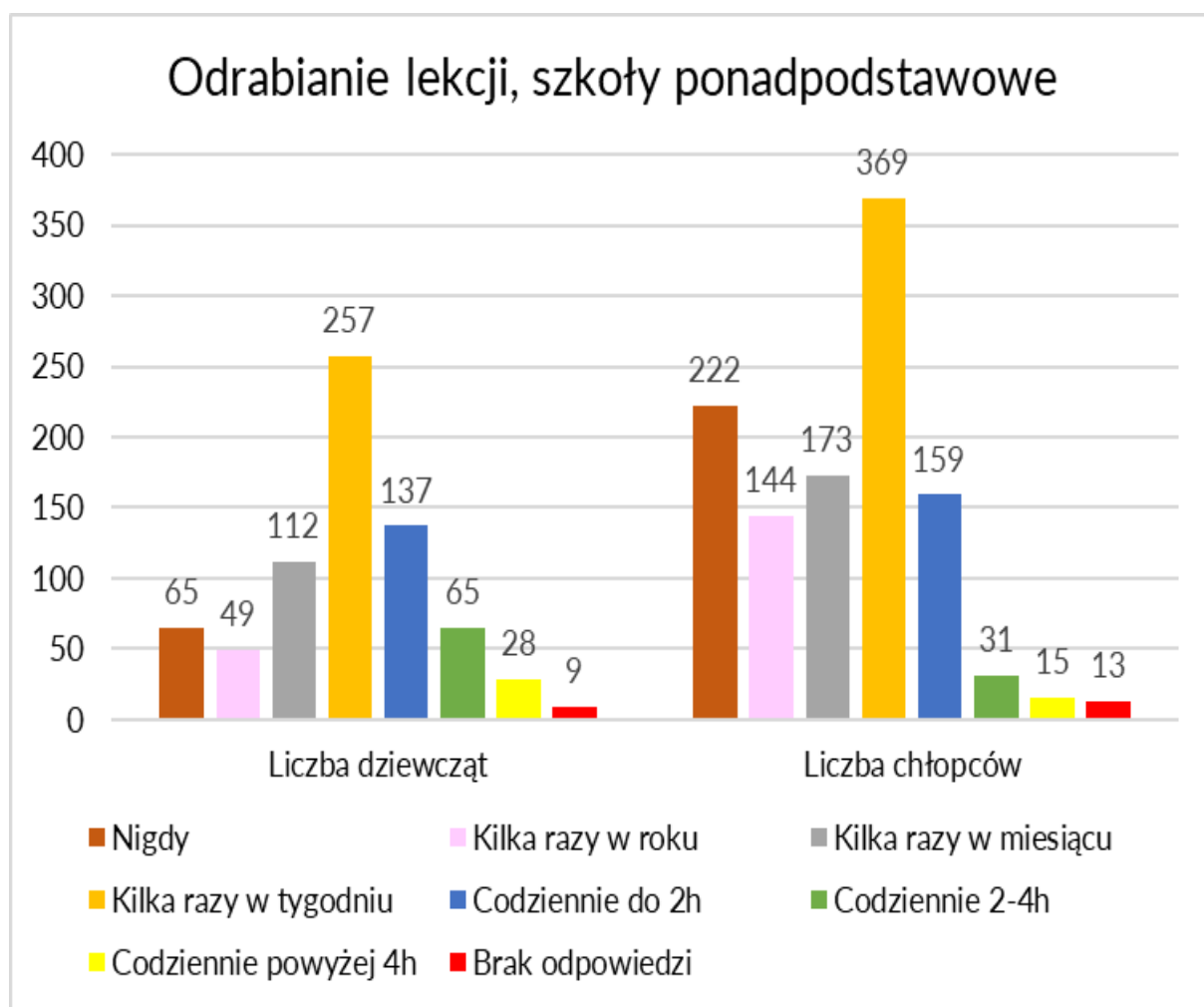
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.*

Odrabianie lekcji				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	65	9,0%	222	19,7%
Kilka razy w roku	49	6,8%	144	12,8%
Kilka razy w miesiącu	112	15,5%	173	15,4%
Kilka razy w tygodniu	257	35,6%	369	32,8%
Codziennie do 2h	137	19,0%	159	14,1%
Codziennie 2-4h	65	9,0%	31	2,8%
Codziennie powyżej 4h	28	3,9%	15	1,3%
Brak odpowiedzi	9	1,2%	13	1,2%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

Na podstawie uzyskanych wyników wśród uczennic szkół ponadpodstawowych 9,0% (65 os.) z nich odpowiedziało, że nigdy nie odrabiało zadań domowych. 6,8% (49) zadeklarowało, że robiło to kilka razy w roku. Odpowiedź kilka razy w miesiącu wybrało 15,5% (112) ankietowanych. Najliczniejsza grupa, bo 35,6% (257) stwierdziła, że odrabiała zadanie domowe kilka razy w tygodniu. Według odpowiedzi, codziennie do dwóch godzin – 19,0% (137) respondentek poświęcało swój czas na odrabianie pracy domowej. Opcję codziennie od dwóch do czterech godzin dziennie wskazało 9,0 % (65), a powyżej czterech godzin dziennie 3,9% (28) uczennic. Na pytanie nie udzieliło odpowiedzi 1,2% (9) dziewcząt.

Wedle deklaracji w grupie chłopców uczących się w szkołach ponadpodstawowych 19,7% (222) wskazało, że nigdy nie odrabiało zadań domowych. Odpowiedź kilka razy w roku została wybrana przez 12,8% (144), a kilka razy w miesiącu przez 15,4% (173) badanych. Znacznie więcej uczniów – 32,8% (369) stwierdziło, że odrabiało lekcje kilka razy w tygodniu. Do codziennego odrabiania lekcji, do dwóch

godzin, przyznało się 14,1% (159) ankietowanych. 2,8% (31) badanych, stwierdziło, że robiło to od dwóch do czterech godzin dziennie, z kolei 1,3% (15) powyżej czterech godzin dziennie. 1,2% (13) chłopców nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

Deklaracje uczniów dotyczące rozmów z rodzicami.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na rozmowy z rodzicami?*

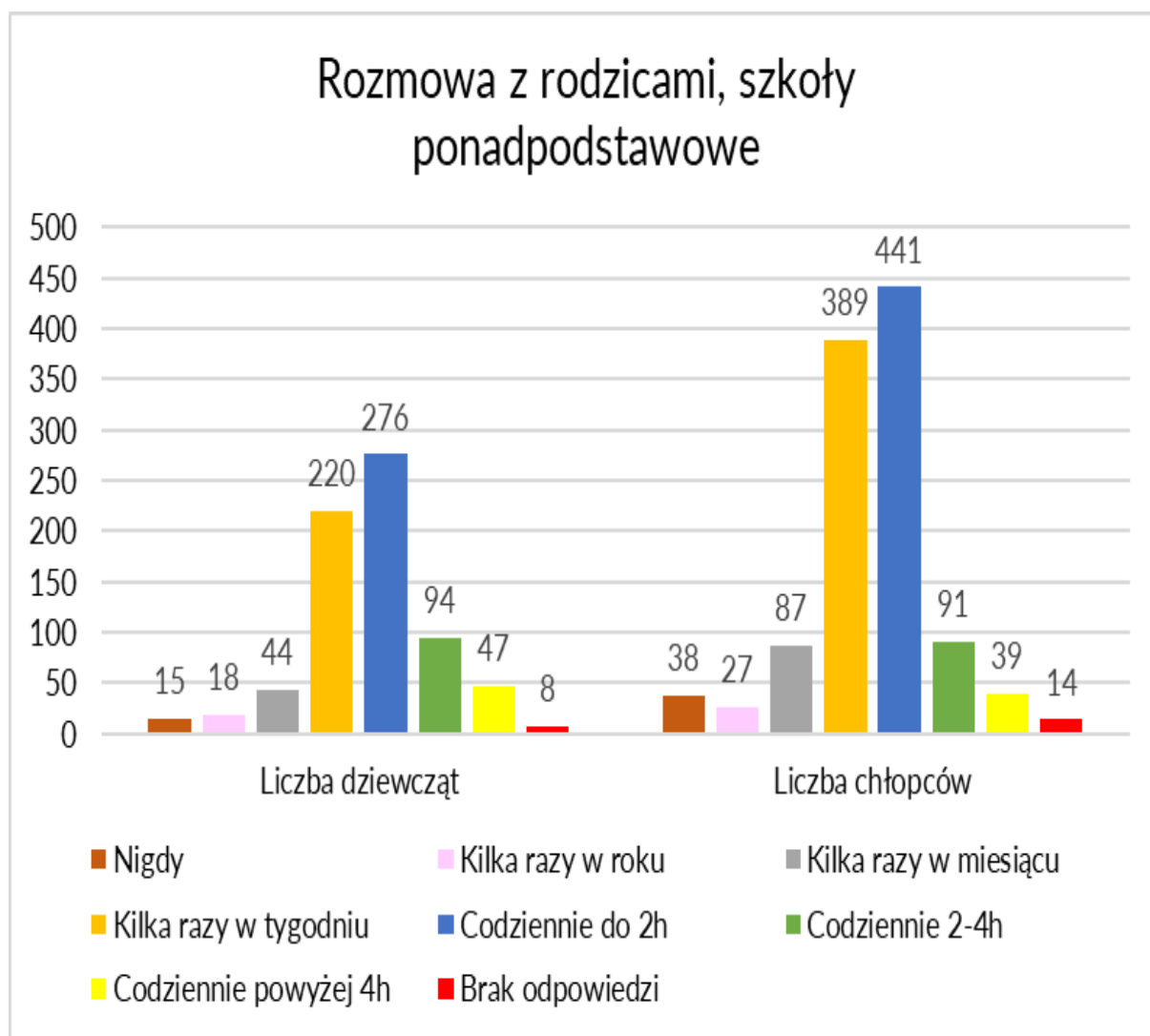
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Rozmowa z rodzicami				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	15	2,1%	38	3,4%
Kilka razy w roku	18	2,5%	27	2,4%
Kilka razy w miesiącu	44	6,1%	87	7,7%
Kilka razy w tygodniu	220	30,5%	389	34,5%
Codziennie do 2h	276	38,2%	441	39,2%
Codziennie 2-4h	94	13,0%	91	8,1%
Codziennie powyżej 4h	47	6,5%	39	3,5%
Brak odpowiedzi	8	1,1%	14	1,2%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

Spośród dziewcząt 2,1% (15 os.) zadeklarowało, że nigdy nie prowadziło rozmowy z rodzicami. 2,5% (18) stwierdziło, że robiło to kilka razy w roku, a 6,1% (44) kilka razy w miesiącu. Jako określenie częstotliwości rozmów z rodzicami 30,5% (220) wybrało odpowiedź – kilka razy w tygodniu. 38,2% (276) stwierdziło, że prowadziło takie rozmowy do dwóch godzin, codziennie. W przedziale od dwóch do czterech godzin dziennie umieściło się 13,0% (94) respondentek. Codzienne rozmowy z rodzicami, trwające powyżej czterech godzin zadeklarowało 6,5% (47) uczennic. Nie otrzymano odpowiedzi od 1,1% (8) ankietowanych.

W grupie chłopców 3,4% (38) oświadczyło, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami. Odpowiedź kilka razy w roku została wybrana przez 2,4% (27) badanych. 7,7% (87) stwierdziło, że robiło to kilka razy w miesiącu, a 34,5% (389) kilka razy w tygodniu. Codzienne rozmowy z rodzicami zadeklarowało: do dwóch godzin – 39,2% (441), od dwóch do czterech godzin – 8,1% (91), powyżej czterech godzin – 3,5% (39)

ankietowanych. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie uzyskano od 1,2% (14) respondentów.

Deklaracje uczniów dotyczące innych zajęć.

Pytanie: *Ile czasu poświęcasz na inne zajęcia?*

Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.*

Inne zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	16	2,2%	15	1,3%
Kilka razy w roku	3	0,4%	2	0,2%
Kilka razy w miesiącu	1	0,1%	6	0,5%
Kilka razy w tygodniu	5	0,7%	18	1,6%
Codziennie do 2h	10	1,4%	12	1,1%
Codziennie 2-4h	9	1,2%	7	0,6%
Codziennie powyżej 4h	7	1,0%	32	2,8%
Brak odpowiedzi	671	92,9%	1034	91,8%
Suma	722	100,0%	1126	100,0%

W grupie dziewcząt uczących się w szkołach ponadpodstawowych 2,2% (16 os.) określiło, że nigdy nie poświęcało czasu na inne zajęcia, 0,4% (3) że spędzało czas na innych zajęciach kilka razy w roku, a 0,1% (1) ankietowanych oświadczyło, że na tę aktywność zagospodarowało czas kilka razy w miesiącu. Odpowiedź – kilka razy w tygodniu wybrało 0,7% (5) uczennic. Codzienne poświęcanie czasu na inne zajęcia zadeklarowało: w wymiarze czasowym do dwóch godzin – 1,4% (10), codziennie od dwóch do czterech godzin 1,2% (9) respondentek. Według udzielonych odpowiedzi 1,0% (7) uczennic spędzało czas wykonując inne zajęcia codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi nie otrzymano od 92,9% (671) dziewcząt.

Według deklaracji w grupie chłopców 1,3% (15) odpowiedziało, że nigdy nie poświęcało czasu innym aktywnościom. Odpowiedź kilka razy w roku została wybrana przez 0,2% (2), a kilka razy w miesiącu przez 0,5% (6) respondentów. Z deklaracji uczniów wynika, że 1,6% (18) poświęcało swój czas innym zajęciom kilka razy w tygodniu. 1,1% (12) uczniów wskazało, że dodatkowym aktywnościom oddawało

się do dwóch godzin dziennie. Dłuższy wymiar czasowy przeznaczało innym zajęciom: codziennie od dwóch do czterech godzin 0,6% (7), a powyżej czterech godzin 2,8% (32) ankietowanych. 91,8% (1034) nie udzieliło odpowiedzi na pytanie dotyczące czasu poświęcanego na inne zajęcia.

Rozdział III: Postawy i opinie uczniów wobec używania substancji psychoaktywnych

3.1 Szkoły podstawowe, klasy 4-6

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

Pytanie: Czy kiedykolwiek używałeś/aś którejś z substancji psychoaktywnych?

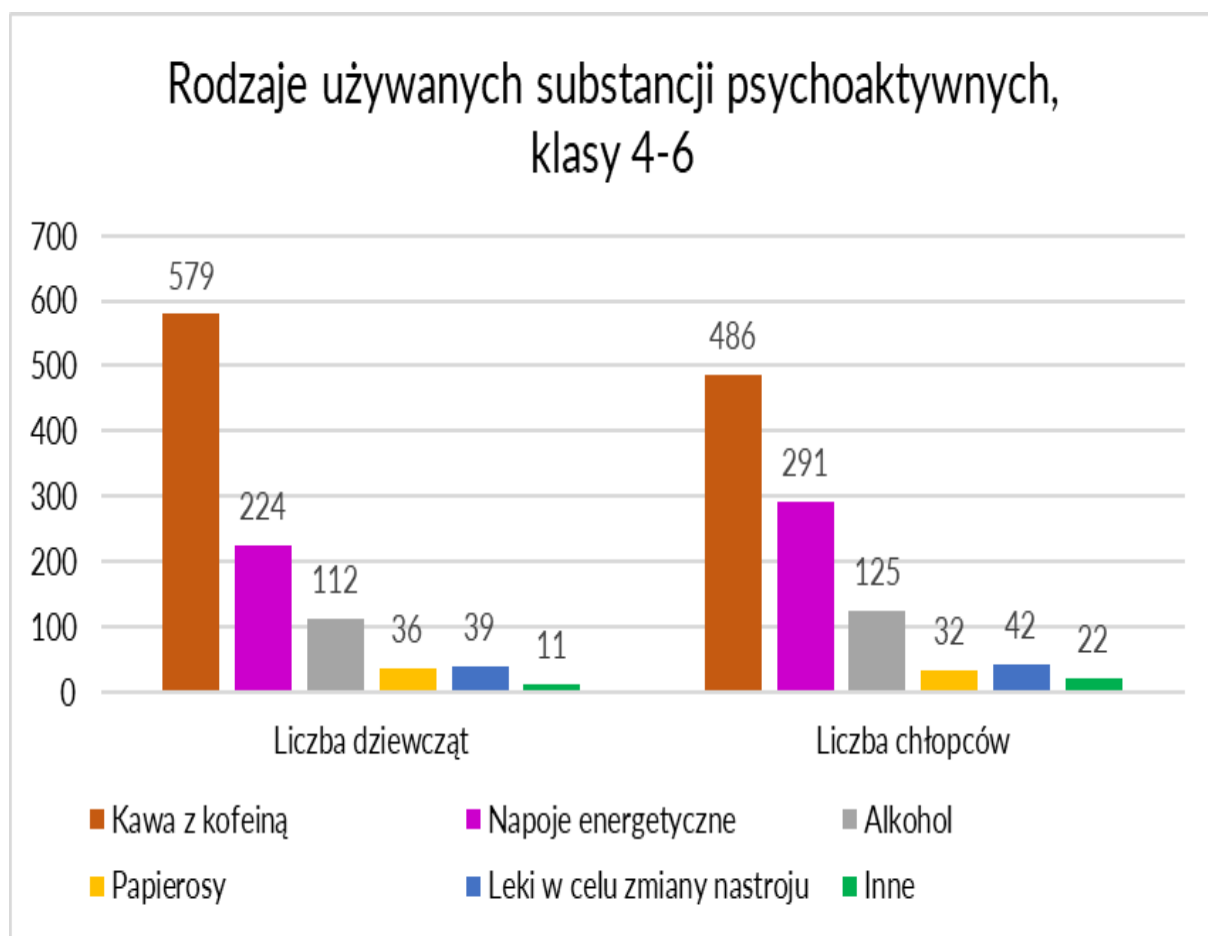
Respondenci, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych				
Dziewczeta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Substancja	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	579	56,4%	486	50,7%
Napoje energetyczne	224	21,8%	291	30,3%
Alkohol	112	10,9%	125	13,0%
Papierosy	36	3,5%	32	3,3%
Leki w celu zmiany nastroju	39	3,8%	42	4,4%
Inne	11	1,1%	22	2,3%

W grupie dziewcząt z klas 4-6, najwięcej, bo 56,4% (579 os.) oświadczyło, że przynajmniej raz w życiu piła kawę z kofeiną, a 21,8% (224) napoje energetyczne. Według deklaracji 10,9% (112) ankietowanych uczennic z klas 4-6 chociaż raz w życiu spróbowało alkoholu, a 3,5% (36) osób przynajmniej raz w życiu paliło papierosy. 3,8% (39) respondentek oświadczyło, że przynajmniej raz stosowało leki w celu zmiany nastroju. 1,1% (11) dziewcząt wybrało odpowiedź „inne”.

Wśród chłopców 50,7% (486) odpowiedziało, że przynajmniej raz w życiu piło kawę z kofeiną. 30,3% (291) ankietowanych przyznało, że przynajmniej raz w życiu spożywało napoje energetyczne, a 13% (125) ankietowanych spróbowało chociaż raz alkoholu. Natomiast jeśli chodzi o odpowiedź dotyczącą palenia papierosów to 3,3% (32) zadeklarowała, że przynajmniej raz dokonała takiego wyboru.

Stosowanie leków, w celu zmiany nastroju wybrało 4,4% (42) ankietowanych. Odpowiedzi „inne” udzieliło 2,3% (22) respondentów z klas 4-6.

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych – dziewczęta, szkoła podstawowa klasy 4-6.

Pytanie: Czy kiedykolwiek używałeś/aś którejs z substancji psychoaktywnych?

Uczennice zostały zapytane o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	37	3,6%	412	40,1%	312	30,4%	85	8,3%	116	11,3%	43	4,2%	22	2,1%
Napoje energetyczne	44	4,3%	759	73,9%	148	14,4%	28	2,7%	28	2,7%	11	1,1%	9	0,9%
Alkohol	45	4,4%	870	84,7%	102	9,9%	4	0,4%	2	0,2%	2	0,2%	2	0,2%
Papierosy	48	4,7%	944	91,9%	26	2,5%	3	0,3%	2	0,2%	1	0,1%	3	0,3%
Leki w celu zmiany nastroju	53	5,2%	936	91,1%	15	1,5%	7	0,7%	6	0,6%	6	0,6%	4	0,4%
Inne	851	82,9%	157	15,3%	4	0,4%	1	0,1%	7	0,7%	0	0,0%	7	0,7%

Z uzyskanych deklaracji wynika, że 40,1% (412 os.) dziewcząt z klas 4-6 nigdy nie napiło się kawy z kofeiną. Odpowiedź, że zrobiło to raz bądź kilka razy w życiu zaznaczyło 30,4% (312) ankietowanych, a 8,3% (85) wskazało odpowiedź, że zrobiło to kilka razy w roku. Spożywanie kawy z kofeiną kilka razy w miesiącu zadeklarowało 11,3% (116) uczennic, kilka razy w tygodniu 4,2% (43), natomiast codzienne picie kawy z kofeiną oświadczyło 2,1% (22) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 3,6% (37) respondentek.

Z przeprowadzonej ankiety wynika również, że 73,9% (759) dziewcząt z klas 4-6 nigdy nie spożywało napojów energetycznych. Spośród ankietowanych 14,4% (148) piło je raz lub kilka razy w życiu. W przypadku 2,7% (28) było to kilka razy w roku, a 2,7% (28) ankietowanych spożywało napoje energetyczne kilka razy w miesiącu. 1,1% (11) respondentek zadeklarowało korzystanie z napojów energetycznych kilka razy w tygodniu, a 0,9% (9) respondentek codziennie. Odpowiedzi nie uzyskano od 4,3% (44) ankietowanych.

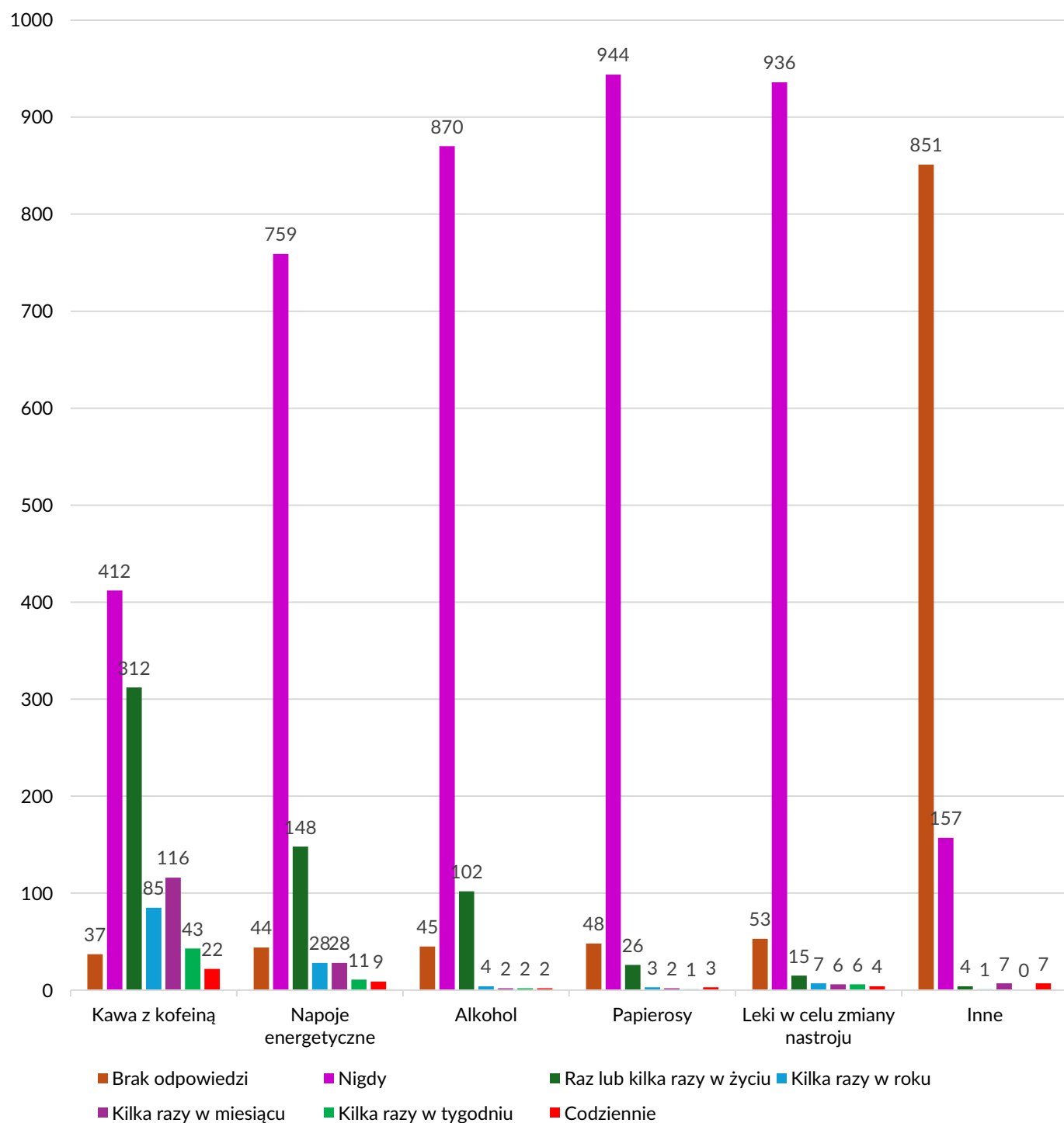
Znacząca część uczennic z klas 4-6, tj., 84,7% (870) zadeklarowała, że nigdy nie piła alkoholu. W przypadku 9,9% (102) dziewczyn, spożywanie alkoholu miało miejsce raz lub kilka razy w życiu. 0,4% (4) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że było to kilka razy w roku, 0,2% (2) kilka razy w miesiącu, a 0,2% (2) kilka razy w tygodniu. W tej grupie 0,2% (2) zadeklarowała codzienne spożywanie alkoholu. Odpowiedzi nie uzyskano od 4,4% (45) respondentek.

Przeważająca większość ankietowanych dziewcząt z klas 4-6, tj., 91,9% (944) zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów, 2,5% (26) uczennic udzieliło odpowiedzi, że papierosy paliło raz lub kilka razy w życiu, a 0,3% (3) kilka razy w ciągu roku. 0,2% (2) oświadczyło, że papierosy paliło kilka razy w miesiącu, natomiast 0,1 % (1) spośród ankietowanych zadeklarowało palenie papierosów kilka razy w tygodniu. Codzienne palenie papierosów oświadczyło 0,3% (3) dziewcząt. Odpowiedzi nie uzyskano od 4,7% (48) uczennic z klas 4-6.

Odpowiedzi na pytanie o stosowanie leków w celu zmiany nastroju wyglądały następująco: 91,1% (936), zadeklarowało, że nigdy nie stosowało leków w celu zmiany nastroju, w przypadku 1,5% (15) uczennic miało to miejsce raz lub kilka razy w życiu, a 0,7% (7) wskazało odpowiedź kilka razy w roku. 0,6% (6) respondentek odpowiedziało, że było to kilka razy w miesiącu, a 0,6% (6) kilka razy w tygodniu. Codzienne stosownie leków w celu zmiany nastroju zadeklarowało 0,4% (4) ankietowanych. Odpowiedzi na to pytanie nie uzyskano od 5,2% (53) dziewcząt z klas 4-6.

Wśród dziewcząt zapytanych o zażywanie innych substancji psychoaktywnych 15,3% (157) ankietowanych odpowiedziało, że nigdy nie zażywało innych substancji psychoaktywnych. 0,4% (4) dziewcząt wskazało odpowiedź, że próbowało je raz lub kilka razy w życiu, 0,1% (1) kilka razy w roku, a 0,7% (7) kilka razy w miesiącu. Żadna z uczennic nie zaznaczyła opcji zażywania innych substancji psychoaktywnych kilka razy w tygodniu, a 0,7% (7) dziewcząt oświadczyło, że robiło to codziennie. Odpowiedzi nie uzyskano od 82,9% (851) uczennic.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość. Dziewczęta, klasy 4-6

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych – chłopcy, szkoła podstawowa klasy 4-6.

Pytanie: Czy kiedykolwiek używałeś/aś którejs z substancji psychoaktywnych?

Uczniowie zostali zapytani o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	44	4,6%	429	44,7%	247	25,8%	85	8,9%	81	8,4%	55	5,7%	18	1,9%
Napoje energetyczne	47	4,9%	621	64,8%	183	19,1%	46	4,8%	30	3,1%	26	2,7%	6	0,6%
Alkohol	50	5,2%	784	81,8%	110	11,5%	9	0,9%	3	0,3%	2	0,2%	1	0,1%
Papierosy	50	5,2%	877	91,4%	29	3,0%	2	0,2%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%
Leki w celu zmiany nastroju	55	5,7%	862	89,9%	20	2,1%	10	1,0%	3	0,3%	5	0,5%	4	0,4%
Inne	777	81,0%	161	16,8%	2	0,2%	1	0,1%	5	0,5%	6	0,6%	7	0,7%

Według deklaracji, 44,7% (429 os.) chłopców nigdy nie napilo się kawy z kofeiną. 25,8% (247) ankietowanych odpowiedziało, że było to raz lub kilka razy w życiu, 8,9% (85) kilka razy w roku, a 8,4% (81) kilka razy w miesiącu. 5,7% (55) uczniów oświadczyło, że kawę piło kilka razy w tygodniu, a 1,9% (18) codziennie. Odpowiedzi nie uzyskano od 4,6% (44) ankietowanych.

W grupie chłopców z klas 4-6 64,8% (621) odpowiedziało, że nigdy nie spożywało napojów energetycznych, a 19,1% (183) spróbowało ich raz lub kilka razy w życiu. 4,8% (46) uczniów oświadczyło, że napoje energetyczne piło kilka razy w roku, 3,1% (30) kilka razy w miesiącu, a 2,7% (26) kilka razy w tygodniu. Codzienne spożywanie napojów energetycznych zadeklarowało 0,6% (6) respondentów. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło natomiast 4,9% (47) chłopców.

Znacząca grupa chłopców z klas 4-6, bo aż 81,8% (784) odpowiedziało, że nigdy nie spożywało alkoholu. 11,5% (110) ankietowanych oświadczyło, że alkoholu spróbowało raz lub kilka razy w życiu, a 0,9% (9) kilka razy w roku. Spożywanie alkoholu kilka razy w miesiącu zadeklarowało 0,3% (3) uczniów, a kilka razy w tygodniu 0,2% (2).

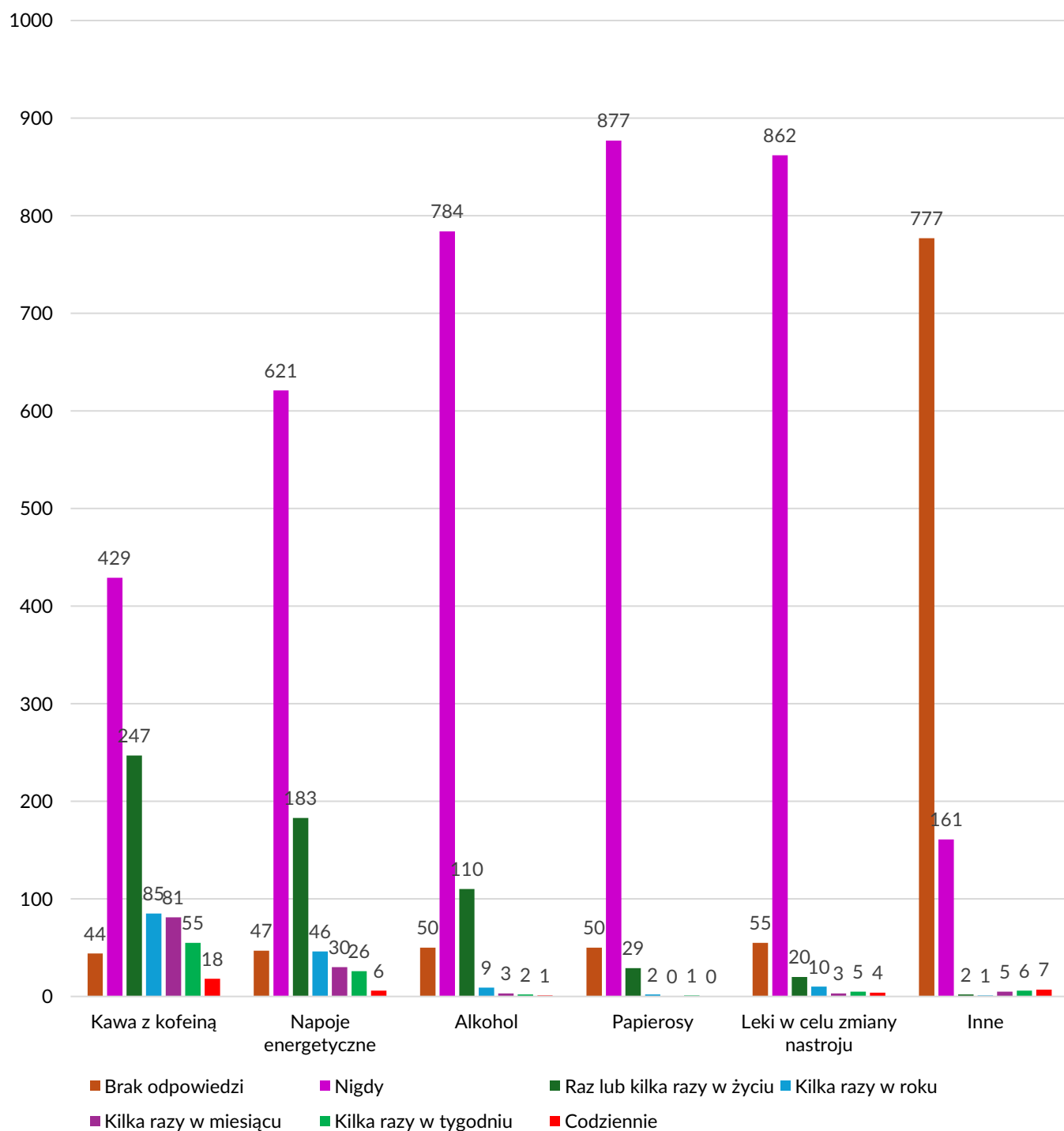
0,1% (1) ankietowanych uczniów udzieliło odpowiedzi, że alkohol spożywa codziennie. Odpowiedzi nie otrzymano od 5,2% (50) respondentów.

Według udzielonych odpowiedzi przeważająca ilość uczniów z klas 4-6, 91,4% (877) zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów. 3,0% (29) ankietowanych, wskazało na odpowiedź – raz lub kilka razy w życiu, 0,2% (2) – kilka razy w roku, jednak nikt nie zadeklarował palenia papierosów kilka razy w miesiącu. Wśród ankietowanych chłopców z klas 4-6, zaledwie 0,1% (1) zadeklarowało palenie papierosów kilka razy w tygodniu, z kolei codziennego palenia papierosów nie zadeklarował nikt. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 5,2% (50) respondentów.

W tej grupie wiekowej 89,9% (862) chłopców z klas 4-6 zadeklarowało, że nigdy nie zażywało leków w celu zmiany nastroju. 2,1% (20) ankietowanych oświadczyło, że leki w tym celu stosowało raz lub kilka razy w życiu, 1% (10) – kilka razy w roku, 0,3% (3) – kilka razy w miesiącu, natomiast 0,5% (5) – kilka razy w tygodniu. Codziennie zażywanie leków w celu zmiany nastroju zadeklarowało 0,4% (4) uczniów. Odpowiedzi nie udzieliło 5,7% (55) ankietowanych.

W przypadku 16,8% (161) uczniów z klas 4-6 zadeklarowali oni, że nigdy nie zażywali innych substancji psychoaktywnych. Odpowiedź raz lub kilka razy w życiu wybrało 0,2% (2) uczniów, kilka razy w roku - 0,1% (1), a kilka razy w miesiącu - 0,5% (5) uczniów. Korzystanie z innych substancji psychoaktywnych kilka razy w tygodniu zadeklarowało 0,6% (6) uczniów, a 0,7% (7) oświadczyło, że robiło to codziennie. Zdecydowana większość uczniów 81% (777) nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość. Chłopcy, klasy 4-6

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi – chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 4-6.

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7 roku życia, między 7 a 11 rokiem życia, powyżej 12 roku życia, brak odpowiedzi.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6								
	Poniżej 7 r. ż.		Między 7 a 11 r. ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	23	2,4%	257	26,8%	25	2,6%	654	68,2%
Napoje energetyczne	4	0,4%	126	13,1%	25	2,6%	804	83,8%
Alkohol	11	1,1%	50	5,2%	6	0,6%	892	93,0%
Papierosy	2	0,2%	13	1,4%	7	0,7%	937	97,7%
Leki w celu zmiany nastroju	7	0,7%	8	0,8%	1	0,1%	943	98,3%
Inne	5	0,5%	4	0,4%	0	0,0%	950	99,1%

W grupie chłopców z klas 4-6 szkół podstawowych wyniki przedstawiają się następująco: wedle uzyskanych odpowiedzi 2,4% (23 os.) uczniów spróbowało kawy przed 7 rokiem życia, 26,8% (257) pomiędzy 7 a 11 rokiem życia, a 2,6% (25) powyżej 12 roku życia. Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 68,2% (654) ankietowanych.

Zgodnie z deklaracjami 0,4% (4) chłopców spróbowało napojów energetycznych przed 7 rokiem życia, 13,1% (126) zrobiło to między 7 a 11 rokiem życia, a 2,6% (25) powyżej 12 roku życia. Odpowiedzi nie udzieliło 83,8% (804) respondentów.

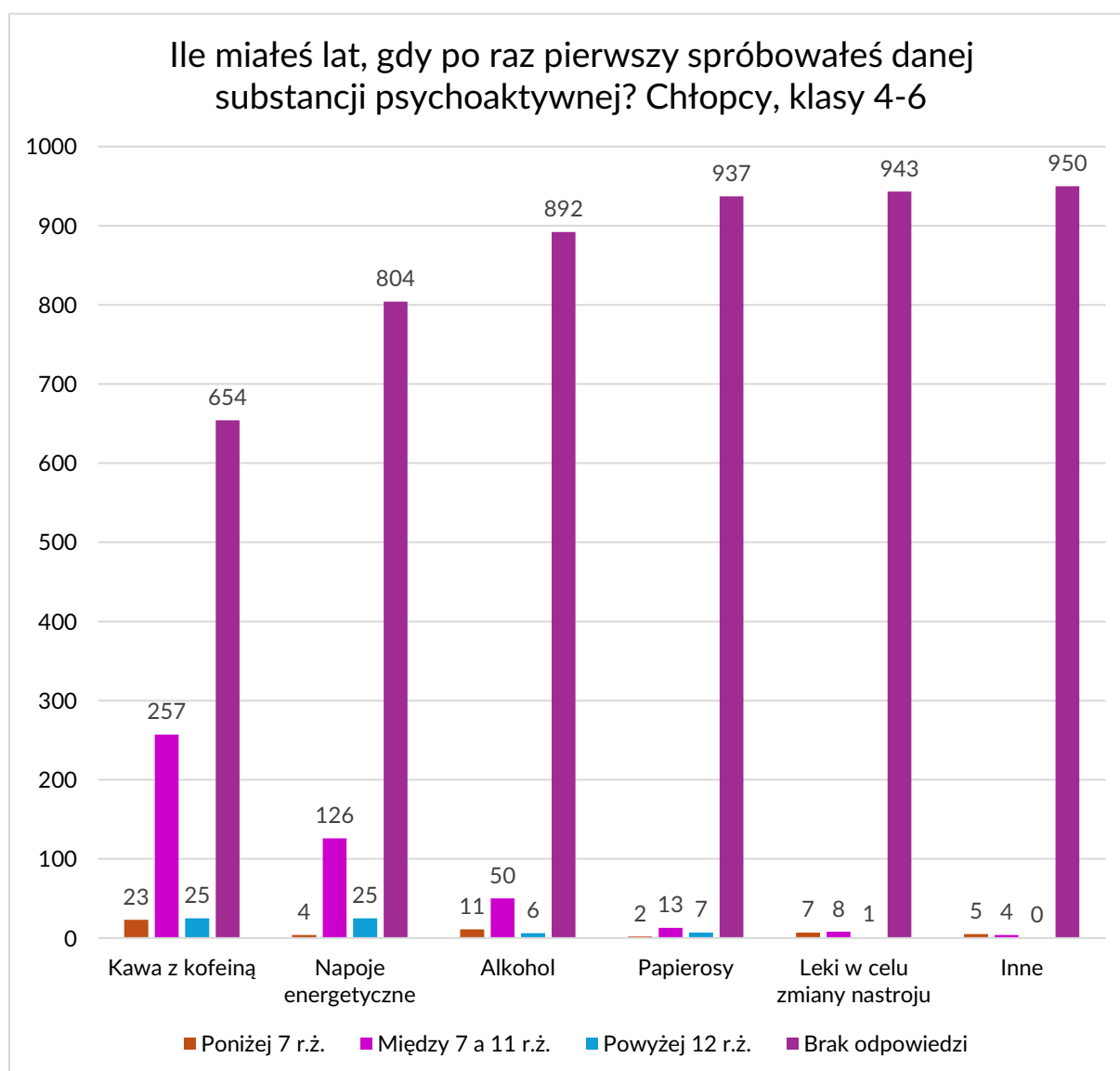
Na pytanie o wiek pierwszego użycia alkoholu padły następujące odpowiedzi: 1,1% (11) chłopców zadeklarowało, że po raz pierwszy alkoholu spróbowało przed 7 rokiem życia, 5,2% (50) uczniów między 7 a 11 rokiem życia, a 0,6% (6) uczniów oświadczyło, że było to po 12 roku życia. Odpowiedzi nie uzyskano od 93% (892) ankietowanych.

W grupie męskiej 0,2% (2) uczniów udzieliło odpowiedzi, że po raz pierwszy spróbowało papierosów, kiedy było w wieku poniżej 7 lat. 1,4% (13)

chłopców oświadczyło, że było to między 7 a 11 rokiem życia, a 0,7% (7) – powyżej 12 roku życia. 97,7% (937) respondentów pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Wśród chłopców z klas 4-6 szkoły podstawowej 0,7% (7) uczniów zadeklarowało, że pierwszy raz użyło leków w celu zmiany nastroju przed 7 rokiem życia, 0,8% (8) między 7 a 11 rokiem życia, a 0,1% (1) chłopców oświadczyło, że było to powyżej 12 roku życia. Odpowiedzi nie uzyskano od 98,3% (943) ankietowanych.

Kontakt z innymi substancjami psychoaktywnymi poniżej 7 roku zadeklarowało 0,5% (5) chłopców z klas 4-6. Pomiędzy 7 a 11 rokiem życia próbowało ich 0,4% (4) chłopców, natomiast opcji powyżej 12 roku życia nie zaznaczył żaden ankietowany. Przeważająca większość uczniów – 99,1% (950) nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi – dziewczęta, szkoła podstawowa klasy 4-6.

Pytanie: Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7 roku życia, między 7 a 11 rokiem życia, powyżej 12 roku życia, brak odpowiedzi.

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 4-6								
	Poniżej 7 r. ż.		Między 7 a 11 r. ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	36	3,5%	347	33,8%	53	5,2%	591	57,5%
Napoje energetyczne	5	0,5%	135	13,1%	33	3,2%	854	83,2%
Alkohol	17	1,7%	60	5,8%	9	0,9%	941	91,6%
Papierosy	4	0,4%	20	1,9%	6	0,6%	997	97,1%
Leki w celu zmiany nastroju	3	0,3%	9	0,9%	8	0,8%	1007	98,1%
Inne	5	0,5%	7	0,7%	1	0,1%	1014	98,7%

Wśród dziewcząt z klas 4-6 szkoły podstawowej, 3,5% (36 os.) uczennic zadeklarowało, że pierwszy raz spróbowało kawy z kofeiną przed 7 rokiem życia, 33,8% (347) ankietowanych oświadczyło, że było to między 7 a 11 rokiem życia, a u 5,2% (53) powyżej 12 roku życia. Na pytanie nie odpowiedziało 57,5% (591) uczennic.

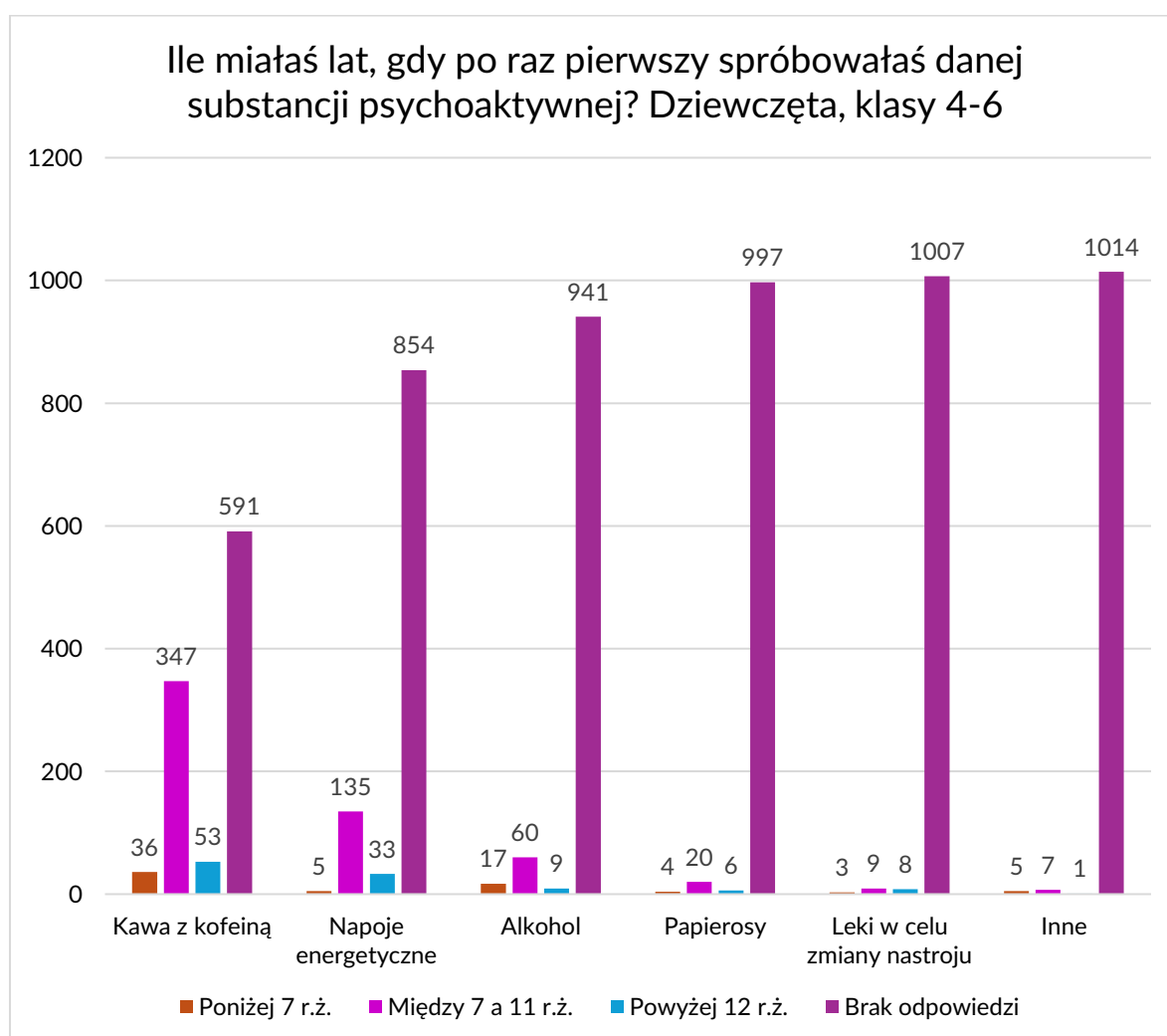
Spośród uczennic klas 4-6 ze szkół podstawowych 0,5% (5) udzieliło odpowiedzi, że pierwszy raz spróbowało napojów energetycznych przed 7 rokiem życia, 13,1% (135) wskazało na odpowiedź – między 7 a 11 rokiem życia, a 3,2% (33) powyżej 12 roku życia. Nie uzyskano odpowiedzi od 83,2% (854) respondentek.

Odpowiedzi uczennic z klas 4-6 o to, w jakim wieku po raz pierwszy spróbowały alkoholu, prezentują się następująco: 1,7% (17) pierwszy raz spróbowało alkoholu przed 7 rokiem życia, a 5,8% (60) oświadczyło, że było to między 7 a 11 rokiem życia. Natomiast pierwszy kontakt z alkoholem powyżej 12 roku życia zadeklarowało 0,9% (9) dziewcząt. Odpowiedzi nie udzieliło 91,6% (941) ankietowanych.

Według deklaracji uczennic z klas 4-6 papierosów przed 7 rokiem życia spróbowało 0,4% (4) dziewcząt, między 7 a 11 rokiem życia 1,9% (20), a powyżej 12 roku życia 0,6% (6) respondentek. 97,1% (997) ankietowanych nie udzieliło na powyższe pytanie odpowiedzi.

Spośród grupy dziewcząt 0,3% (3) zadeklarowało pierwsze użycie leków w celu zmiany nastroju poniżej 7 roku życia. 0,9% (9) uczennic oświadczyło, że było to między 7 a 11 rokiem życia, a 0,8% (8) powyżej 12 roku życia. Odpowiedzi nie udzieliło 98,1% (1007) respondentek.

Na kontakt z innymi substancjami psychoaktywnymi przed 7 rokiem życia wskazało 0,5% (5) ankietowanych dziewcząt. Deklaracji, że było to pomiędzy 7 a 11 rokiem życia udzieliło 0,7% (7), a powyżej 12 roku życia 0,1% (1). Odpowiedzi nie uzyskano od 98,7% (1014) dziewcząt z klas 4-6.

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu – dziewczęta, szkoła podstawowa klasy 4-6.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może zaszkodzić to mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	83	8,1%	562	54,7%	258	25,1%	81	7,9%	43	4,2%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	100	9,7%	57	5,6%	148	14,4%	291	28,3%	431	42,0%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	107	10,4%	654	63,7%	185	18,0%	32	3,1%	49	4,8%
Mogę się uzależnić	111	10,8%	459	44,7%	211	20,5%	170	16,6%	76	7,4%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	109	10,6%	534	52,0%	254	24,7%	69	6,7%	61	5,9%

W grupie dziewcząt z klas 4-6 szkół podstawowych 54,7% (562 os.) udzieliła odpowiedzi, iż na skutek picia alkoholu zdecydowanie może mieć kłopoty

w domu/ szkole/ z policją. 25,1% (258) oświadczyło, że raczej może mieć takie kłopoty, a 7,9% (81) respondentek odpowiedziało, że raczej kłopotów mieć nie będzie. 4,2% (43) uczennic wskazało na odpowiedź – zdecydowanie nie. Spośród ankietowanych 8,1% (83) nie udzieliło odpowiedzi.

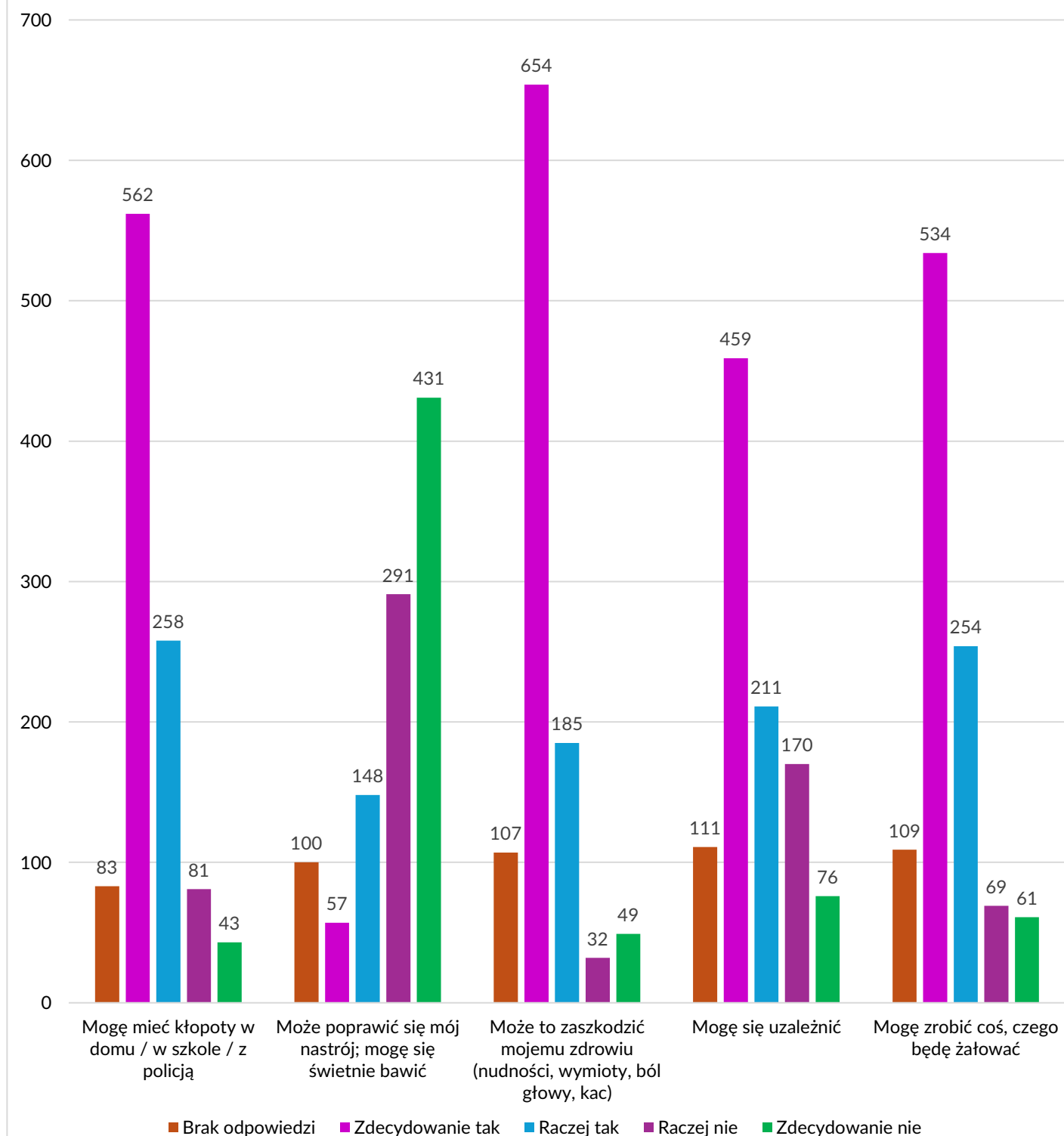
5,6% (57) uczennic 4-6 oświadczyło natomiast, że alkohol może poprawić nastrój i sprzyjać dobrej zabawie, 14,4% (148) wskazało na odpowiedź – raczej tak, a 28,3% (291) – raczej nie. 42% (431) ankietowanych zadeklarowało natomiast, że alkohol zdecydowanie nie sprzyja dobrej zabawie. Odpowiedzi nie udzieliło 9,7% (100) respondentek.

Przeważająca liczba uczennic 63,7% (654) zadeklarowała, że picie alkoholu może zdecydowanie zaszkodzić zdrowiu. 18% (185) dziewcząt oświadczyło, że raczej tak, natomiast 3,1% (32), że raczej nie. 4,8% (49) ankietowanych wybrało odpowiedź, że alkohol zdecydowanie nie szkodzi zdrowiu. Na powyższe pytanie nie uzyskano odpowiedzi od 10,4% (107) ankietowanych.

Większość dziewcząt z klas 4-6 wybrało odpowiedź, że od alkoholu można się uzależnić. 44,7% (459) uczennic zadeklarowało, że zdecydowanie zgadza się z tym stwierdzeniem, 20,5% (211) raczej się z nim zgadza, a 16,6% (170) wybrało odpowiedź raczej nie. Zdecydowanie przeciwnego zdania było 7,4% (76) ankietowanych. Odpowiedzi nie otrzymano od 10,8% (111) respondentek.

52% (534) respondentek oświadczyło, że zdecydowanie zgadza się ze stwierdzeniem, że po alkoholu można zrobić coś czego będzie się żałować. 24,7% (254) uczennic zadeklarowało, że raczej tak, a 6,7% (69), że raczej nie. Odpowiedzi zdecydowanie nie udzieliło natomiast 5,9% (61) dziewcząt. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 10,6% (109) ankietowanych.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie? Dziewczęta, klasy 4-6

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu – chłopcy, szkoła podstawowa klasy 4-6.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może to zaszkodzić to mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	81	8,4%	515	53,7%	240	25,0%	64	6,7%	59	6,2%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	103	10,7%	88	9,2%	158	16,5%	253	26,4%	357	37,2%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	97	10,1%	585	61,0%	172	17,9%	39	4,1%	66	6,9%
Mogę się uzależnić	97	10,1%	473	49,3%	196	20,4%	111	11,6%	82	8,6%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	96	10,0%	492	51,3%	251	26,2%	65	6,8%	55	5,7%

Wśród chłopców z klas 4-6 najwięcej uczniów 53,7% (515 os.) zadeklarowało, że wskutek picia alkoholu zdecydowanie może mieć kłopoty w domu/ szkole/ z policją,

a 25% (240) uczniów oświadczyło, że raczej może tak się stać. Natomiast 6,7% (64) chłopców raczej nie zgadza się z tym stwierdzeniem, a 6,2% (59) zdecydowanie się z nim nie zgadza. 8,4% (81) respondentów nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

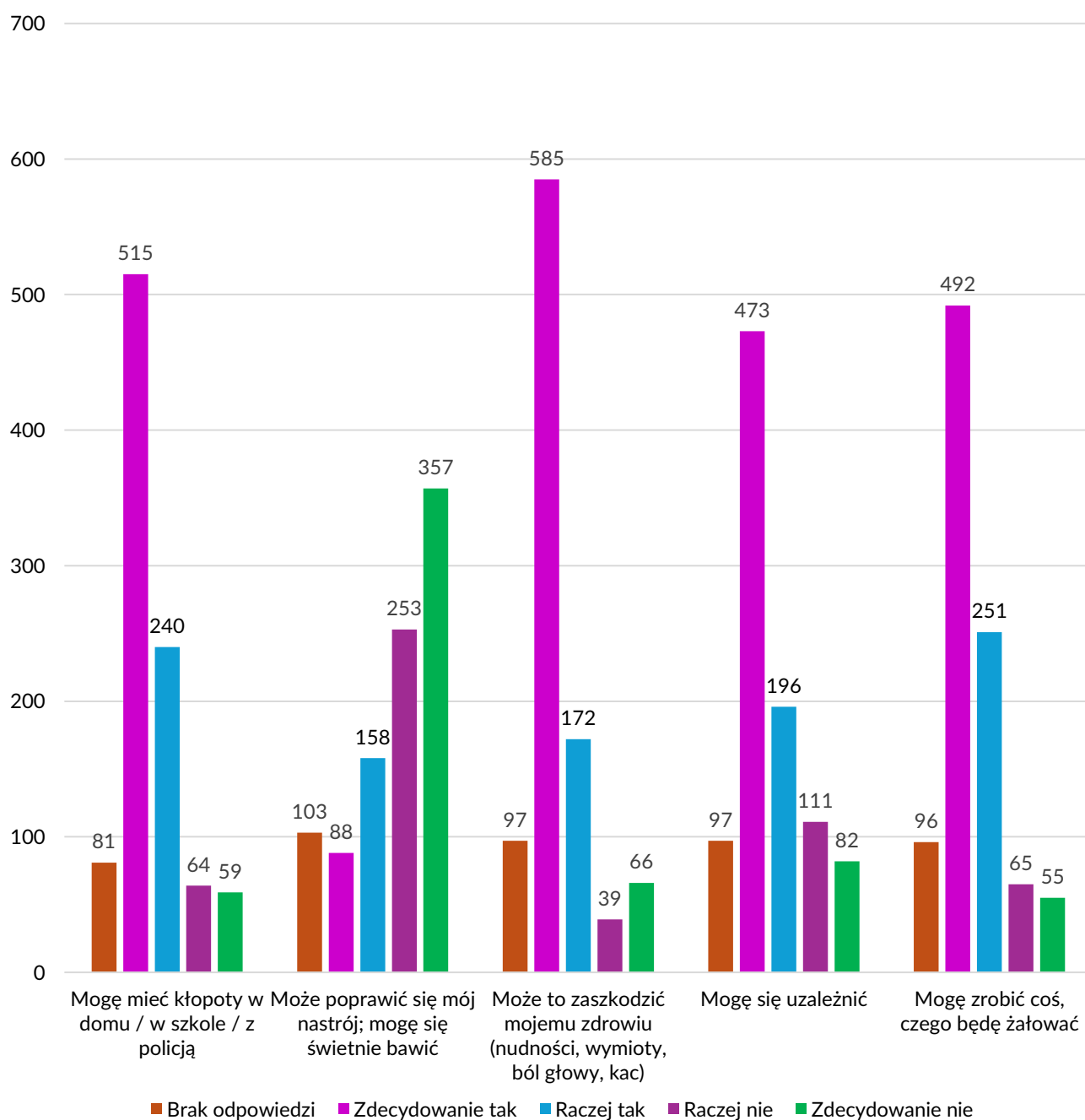
Poprawy nastroju, a także dobrej zabawy po alkoholu, zdecydowanie spodziewało się 9,2% (88) uczniów. 16,5% (158) chłopców deklarowało, że ich nastrój raczej może się poprawić. 26,4% (253) respondentów stwierdziło, że ich nastrój raczej się nie poprawi, a 37,2% (357) udzieliło odpowiedzi, że alkohol zdecydowanie nie wpłynie na poprawę ich nastroju. 10,7% (103) chłopców z klas 4-6 nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Według deklarowanych odpowiedzi uczniów, grupa przekonana co do szkodliwości wpływu alkoholu na ich zdrowie stanowiła 61% (585) wszystkich ankietowanych. 17,9% (172) respondentów stwierdziło, że alkohol raczej może negatywnie wpłynąć na ich zdrowie, a 4,1% (39) udzieliło odpowiedzi, że alkohol raczej nie zagrozi ich zdrowiu. 6,9% (66) uczniów odpowiedziało, że alkohol zdecydowanie nie przyniesie negatywnych konsekwencji zdrowotnych. Odpowiedzi nie otrzymano od 10,1% (97) chłopców z klas 4-6.

49,3% (473) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że poprzez picie alkoholu zdecydowanie można się uzależnić, a 20,4% (196) ankietowanych uczniów stwierdziło, że alkohol raczej może się do tego przyczynić. 11,6% (111) respondentów odpowiedziało, że przez alkohol raczej nie można się uzależnić. Odpowiedź dotyczącą zdecydowanego braku możliwości uzależnienia zaznaczyło 8,6% (82) ankietowanych. 10,1% (97) chłopców nie udzieliło odpowiedzi.

Możliwość zrobienia pod wpływem alkoholu czegoś, czego się będzie żałować zdecydowanie deklarowało 51,3% (492) chłopców. Taką możliwość z mniejszą pewnością podało 26,2% (251) respondentów. 6,8% (65) ankietowanych uznało, że raczej nie może zrobić nic, czego będzie żałować, a 5,7% (55) uczniów uznało, że zdecydowanie nie może. Nie otrzymano odpowiedzi od 10% (96) chłopców z klas 4-6.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?
Chłopcy, klasy 4-6

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu – dziewczęta szkoła podstawowa klasy 4-6.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	131	12,8%	764	74,4%	107	10,4%	14	1,4%	8	0,8%	3	0,3%
Tata uważa, że	148	14,4%	709	69,0%	130	12,7%	26	2,5%	11	1,1%	3	0,3%
Inny dorosły opiekun uważa, że	148	14,4%	722	70,3%	106	10,3%	42	4,1%	6	0,6%	3	0,3%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	146	14,2%	598	58,2%	158	15,4%	90	8,8%	14	1,4%	21	2,0%
Znajomi uważają, że	142	13,8%	546	53,2%	179	17,4%	128	12,5%	13	1,3%	19	1,9%

Wśród dziewcząt ze szkół podstawowych najwięcej ankietowanych tj. 74,4% (764 os.) stwierdziło, że ich mama zdecydowanie sprzeciwia się picu przez nie alkoholu. Przekonanie, że jej zdaniem, raczej nie powinny tego robić ma 10,4% (107). 1,4% (14) ankietowanych twierdzi, że ich mamy uważają to za ich decyzje. Według 0,8% (8) dziewcząt ich mamy zezwalają im na picie alkoholu od czasu do czasu, a 0,3% (3) twierdzi, że ma przyzwolenie na picie alkoholu z ich strony. 12,8% (131) respondentek nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Pośród ankietowanych najwięcej tj. 69% (709) twierdzi, że ich ojciec zdecydowanie sprzeciwia się picu przez nie alkoholu. Przekonanie, że jego zdaniem, raczej nie powinny tego robić ma 12,7% (130). 2,5% (26) dziewcząt twierdzi, że ich ojcowie uważają to za ich decyzje. Według 1,1% (11) uczennic ich ojcowie

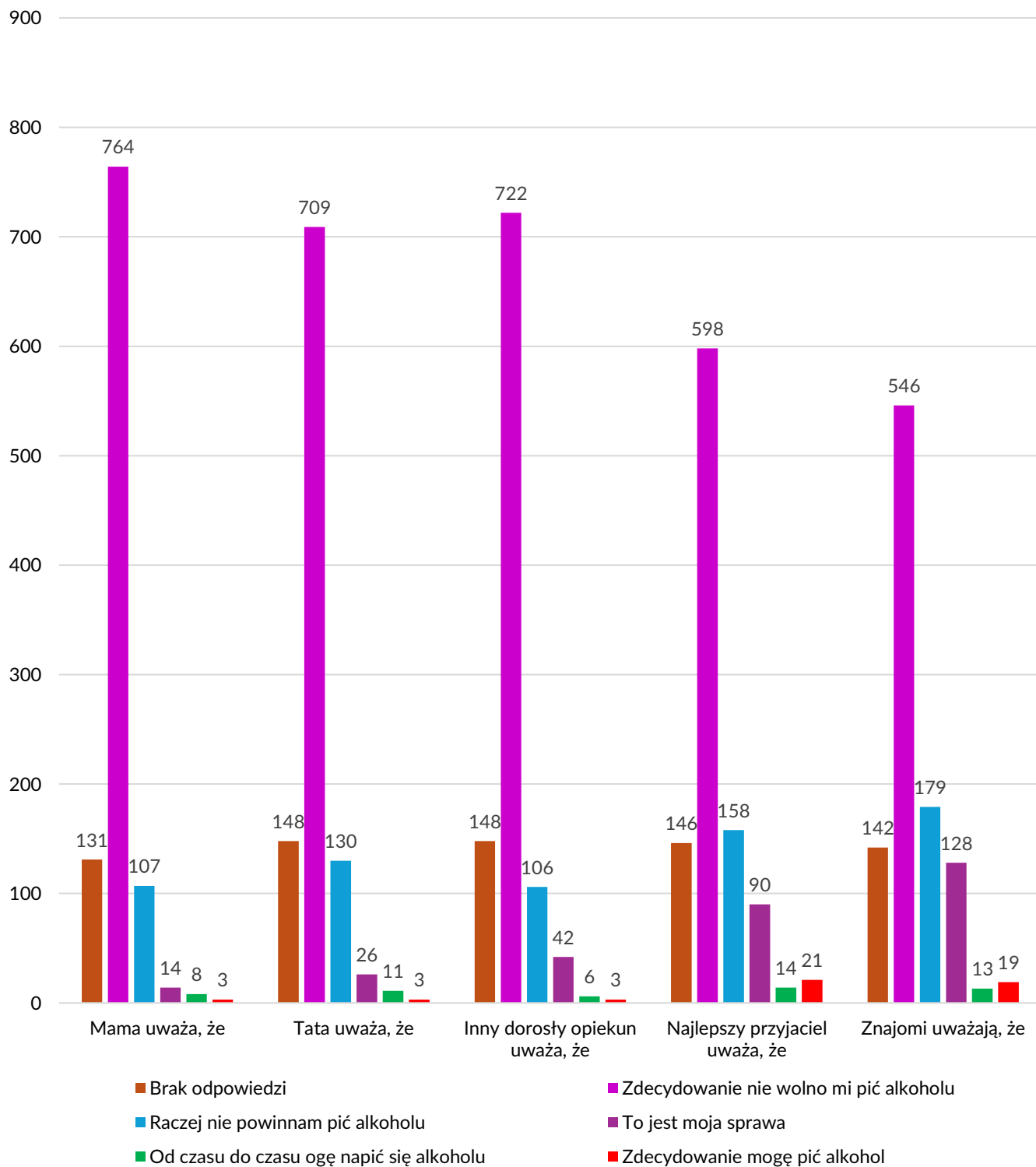
zezwalają im na picie alkoholu od czasu do czasu, a 0,3% (3) twierdzi, że ma przyzwolenie na picie alkoholu z ich strony. 14,4% (148) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Wśród respondentek najczęściej, bo 70,3% (722) uważa, że inny dorosły opiekun zdecydowanie sprzeciwia się picu przez nie alkoholu. Przekonanie, że w jego opinii, raczej nie powinny tego robić ma 10,3% (106). 4,1% (42) z nich twierdzi, że ich dorosły opiekun uznaje to za ich decyzje. Według 0,6% (6) dziewcząt ich dorosły opiekun zezwala im na picie alkoholu od czasu do czasu, a 0,3% (3) twierdzi, że ma przyzwolenie na picie alkoholu z ich strony. 14,4% (148) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Wśród ankietowanych dziewcząt 58,2% (598) twierdzi, że ich najlepszy przyjaciel zdecydowanie sprzeciwia się picu przez nich alkoholu. Przekonanie, że w jego opinii, raczej nie powinni tego robić ma 15,4% (158). 8,8% (90) uczennic twierdzi, że ich przyjaciel uważa to za ich decyzje. Według 1,4% (14) respondentek ich przyjaciele zezwalają im na picie alkoholu od czasu do czasu, a 2% (21) twierdzi, że ma przyzwolenie na picie alkoholu z ich strony. 14,2% (146) pytanym nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Mniej niż połowa ankietowanych uczniów tj. 53,2% (546), twierdzi, że ich znajomi zdecydowanie sprzeciwiają się picu przez nich alkoholu. Przekonanie, że w ich opinii, raczej nie powinni tego robić ma 17,4% (179). Najwięcej tj. 12,5% (128) pytanym twierdzi, że ich znajomi uważają to za ich decyzje. Według 1,3% (13) uczniów ich znajomi przyzwalają im na picie alkoholu od czasu do czasu, a 1,9% (19) twierdzi, że ma pełne przyzwolenie na picie alkoholu z ich strony. 13,8% (142) respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat
spożywania alkoholu przez Ciebie? Dziewczęta, klasy 4-6

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu – chłopcy szkoła podstawowa klasy 4-6.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić, alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	113	11,8%	711	74,1%	91	9,5%	23	2,4%	19	2,0%	2	0,2%
Tata uważa, że	126	13,1%	642	66,9%	123	12,8%	41	4,3%	25	2,6%	2	0,2%
Inny dorosły opiekun uważa, że	138	14,4%	641	66,8%	103	10,7%	60	6,3%	14	1,5%	3	0,3%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	136	14,2%	477	49,7%	150	15,6%	136	14,2%	25	2,6%	35	3,6%
Znajomi uważają, że	133	13,9%	457	47,7%	165	17,2%	159	16,6%	21	2,2%	24	2,5%

Spośród ankietowanych chłopców z klas 4-6 najwięcej osób – 74,1% (711 os.) odpowiedziało, że w ich opinii matki zdecydowanie nie pozwoliłyby na spożywanie przez nich alkoholu. Zdaniem 9,5% (91) uczniów, ich matki raczej nie wyraziłyby zgody na picie alkoholu, z kolei 2,4% (23) uczniów uważa, że w opinii ich matek to ich sprawa, czy piją alkohol. Zdaniem 2% (19) ankietowanych, ich matki pozwalają im na picie alkoholu od czasu do czasu, a 0,2% (2) osób twierdziło, że ma od nich pozwolenie na picie alkoholu. Odpowiedzi nie udzieliło 11,8% (113) pytanych uczniów.

W opinii 66,9% (642) respondentów ich ojcowie zdecydowanie nie wyraziliby zgody na spożywanie przez nich alkoholu. 12,8% (123) osób uznało, że ich ojcowie raczej nie pozwoliliby na picie, z kolei 4,3% (41) twierdziło, że w oczach ich ojców jest to ich sprawa. Zdania, że ojcowie od czasu do czasu pozwalają im pić alkohol było

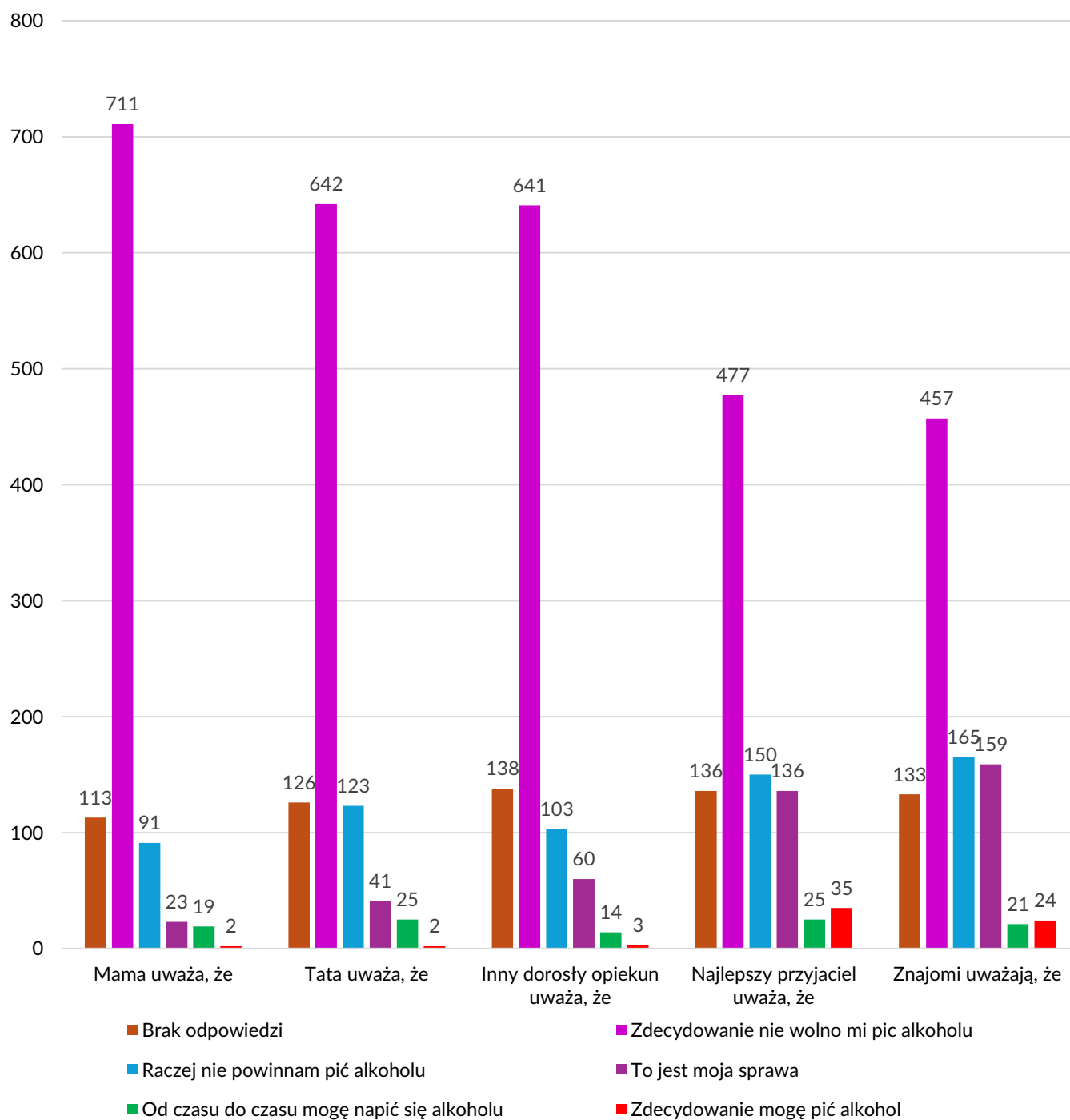
2,6% (25) uczniów, a jedynie 0,2% (2) chłopców uznało, że ma w tej kwestii zdecydowane przyzwolenie. Od odpowiedzi wstrzymało się 13,1% (126) ankietowanych.

Wśród ankietowanej grupy 66,8% (641) chłopców stwierdziło, że inne osoby dorosłe sprzeciwiają się picie przez nich alkoholu. 10,7% (103) respondentów udzieliło odpowiedzi, że według innych dorosłych raczej nie powinni pić alkoholu, a 6,3% (60) uczniów zadeklarowało, że inni dorośli uważają to za ich decyzję. W świetle uzyskanych wyników, zdaniem 1,5% (14) uczniów mają od innych dorosłych przyzwolenie na napięcie się alkoholu od czasu do czasu, z kolei 0,3% (3) udzieliło odpowiedzi, że zdecydowanie mają takie pozwolenie. Na pytanie nie odpowiedziało 14,4% (138) pytanym.

Niecała połowa ankietowanych – 49,7% (477) była zdania, że w opinii ich najlepszego przyjaciela, zdecydowanie nie powinni pić alkoholu. 15,6% (150) chłopców uznało, że raczej nie mają takiego przyzwolenia od swoich przyjaciół, z kolei 14,2% (136) udzieliło odpowiedzi, że ich przyjaciel twierdzi, że jest to ich sprawa. Z deklaracji 2,6% (25) osób wynika, że zdaniem ich przyjaciół od czasu do czasu mogą pić alkohol, a 3,6% (35) pytanym twierdzi, że zdecydowanie ma na to przyzwolenie. Swojej opinii w tej kwestii nie wyraziło 14,2% (136) chłopców.

Zdaniem 47,7% (457) uczniów z klas 4-6, ich znajomi uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. Odpowiedzi, że w ich opinii raczej nie powinni tego robić udzieliło 17,2% (165) ankietowanych, a zdanie, że jest to ich decyzja oświadczyła z kolei 16,6% (159) uczniów. Według 2,2% (21) chłopców, ich znajomi uważają, że mogą pić alkohol od czasu do czasu, z kolei 2,5% (24) zadeklarowało, że zdecydowanie ma na to przyzwolenie. Od odpowiedzi na to pytanie wstrzymało się 13,9% (133) chłopców z klas 4-6.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat
spożywania alkoholu przez Ciebie? Chłopcy, klasy 4-6

3.2 Szkoły Podstawowe, klasy 7-8

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

Pytanie: Czy kiedykolwiek używałeś/aś którejs z substancji psychoaktywnych?

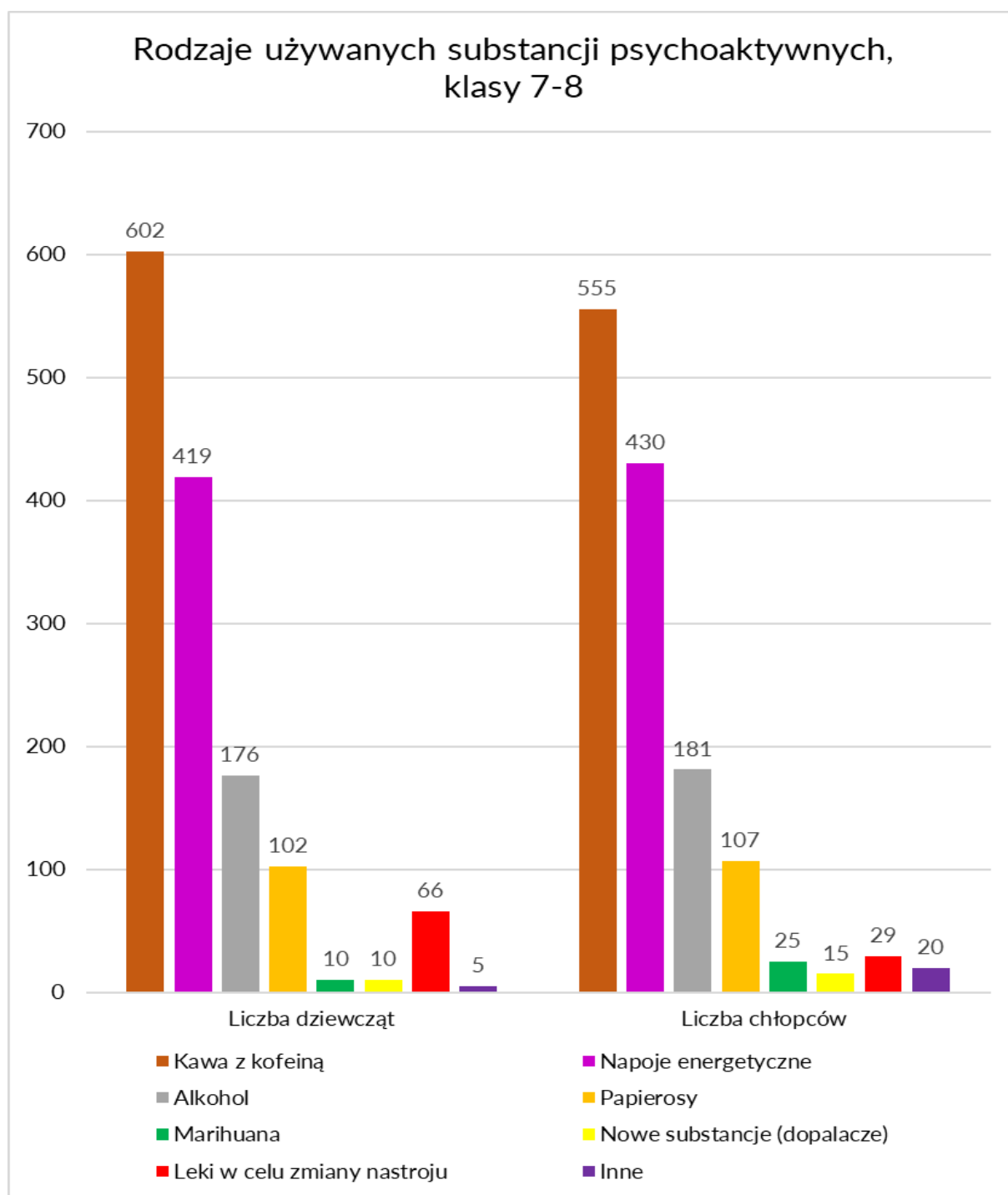
Możliwe odpowiedzi: kawa z kofeiną, napoje energetyczne, alkohol, papierosy, marihuana, nowe substancje (dopalacze), leki w celu zmiany nastroju, inne.

Respondenci, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Substancja	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	602	76,5%	555	69,5%
Napoje energetyczne	419	53,2%	430	53,8%
Alkohol	176	22,4%	181	22,7%
Papierosy	102	13,0%	107	13,4%
Marihuana	10	1,3%	25	3,1%
Nowe substancje (dopalacze)	10	1,3%	15	1,9%
Leki w celu zmiany nastroju	66	8,4%	29	3,6%
Inne	5	0,6%	20	2,5%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 najczęściej wskazywano na kawę z kofeiną. 76,5% (602 os.) zadeklarowało, że przynajmniej raz w życiu ją piło. Kolejne odpowiedzi to napoje energetyczne – 53,2% (419), a następnie alkohol, który pojawił się w odpowiedziach u 22,4% (176) ankietowanych. 13,0% (102) dziewcząt oświadczyło, że przynajmniej raz w życiu zapaliło papierosa, a 8,4% (66) sięgnęło po leki w celu zmiany nastroju. Deklaracje dotyczące stosowania marihuany i tzw. nowych substancji psychoaktywnych pojawiały się równie rzadko – po 1,3% (10) w każdej z tych kategorii. Odpowiedź inne wybrało 0,6% (5) dziewcząt.

W grupie chłopców również najczęściej wymienianą substancją była kawa, której spożycie zadeklarowało – 69,5% (555) uczniów. Napoje energetyczne znalazły się na drugim miejscu – 53,8% (430), a alkohol na trzecim – 22,7% (181). Papierosy pojawiły się w deklaracjach 13,4% (107) chłopców, a 3,6% (29) oświadczyło, że o stosowaniu leków w celu zmiany nastroju. Marihuana była wskazana przez 3,1% (25), a nowe substancje psychoaktywne przez 1,9% (15). Kategorię - inne -wybrało 2,5% (20).

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych – dziewczęta, szkoła podstawowa klasy 7-8.

Pytanie: Czy kiedykolwiek używałeś/aś którejs z substancji psychoaktywnych?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, raz lub kilka razy w życiu, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Dziewczęta – szkoła podstawowa klasy 7-8														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	7	0,9%	178	22,6%	174	22,1%	111	14,1%	148	18,8%	114	14,5%	55	7,0%
Napoje energetyczne	9	1,1%	359	45,6%	223	28,3%	85	10,8%	53	6,7%	40	5,1%	18	2,3%
Alkohol	17	2,2%	594	75,5%	145	18,4%	22	2,8%	5	0,6%	2	0,3%	2	0,3%
Papierosy	19	2,4%	666	84,6%	65	8,3%	8	1,0%	8	1,0%	11	1,4%	10	1,3%
Marihuana	16	2,0%	761	96,7%	7	0,9%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	2	0,3%
Dopalacze	19	2,4%	758	96,3%	6	0,8%	2	0,3%	1	0,1%	0	0,0%	1	0,1%
Leki w celu zmiany nastroju	28	3,6%	693	88,1%	33	4,2%	12	1,5%	7	0,9%	4	0,5%	10	1,3%
Inne	725	92,1%	57	7,2%	2	0,3%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	2	0,3%

Z deklaracji uczennic wynika, że 22,6% nigdy nie piło kawy z kofeiną. 22,1% (174 os.) sięgnęło po kawę raz lub kilka razy w życiu, a 14,1% (111) oświadczyło, że kawę spożywało kilka razy w roku. Pojawiły się też odpowiedzi o regularniejszym picu: 18,8% (148) sięgało po kawę kilka razy w miesiącu, 14,5% (114) – kilka razy w tygodniu, a 7,0% (55) piło ją codziennie. Brak odpowiedzi odnotowano u 0,9% (7).

Jeśli chodzi o napoje energetyczne, 45,6% (359) dziewcząt zadeklarowało, że nigdy ich nie piło. 28,3% (223) zaznaczyło, że spożywało je raz lub kilka razy w życiu, a 10,8% (85) – kilka razy w roku. Kolejne odpowiedzi pokazują rzadkie, ale bardziej regularne spożycie: 6,7% (53) kilka razy w miesiącu, 5,1% (40) kilka razy w tygodniu i 2,3% (18) codziennie. Brak odpowiedzi dotyczył 1,1% (9) dziewcząt.

Według deklaracji dziewcząt z klas 7-8, 75,5% (594) nigdy nie piło alkoholu. 18,4% (145) uczennic oświadczyło, że sięgnęło po alkohol raz lub kilka razy w życiu, a 2,8% (22) – kilka razy w roku. 0,6% (5) badanych zadeklarowało, że piło go kilka razy

w miesiącu, 0,3% (2) kilka razy w tygodniu i tyle samo (2) codziennie. Brak odpowiedzi wystąpił u 2,2% (17) ankietowanych.

Wśród dziewcząt z klas 7-8, 84, 6% (666) oświadczyło, że nigdy nie paliło papierosów. 8,3% (65) zadeklarowało, że paliło je raz lub kilka razy w życiu, a 1,0% (8) – kilka razy w roku. Kolejne odpowiedzi są pojawiają się z mniejszą częstotliwością: kilka razy w miesiącu i kilka razy w tygodniu – odpowiednio 1,0% (8) oraz 1,4% (11) badanych. Natomiast 1,3% (10) uczennic wskazało, że papierosy paliło codziennie. Brak odpowiedzi pojawił się w przypadku 2,4% (19) ankietowanych.

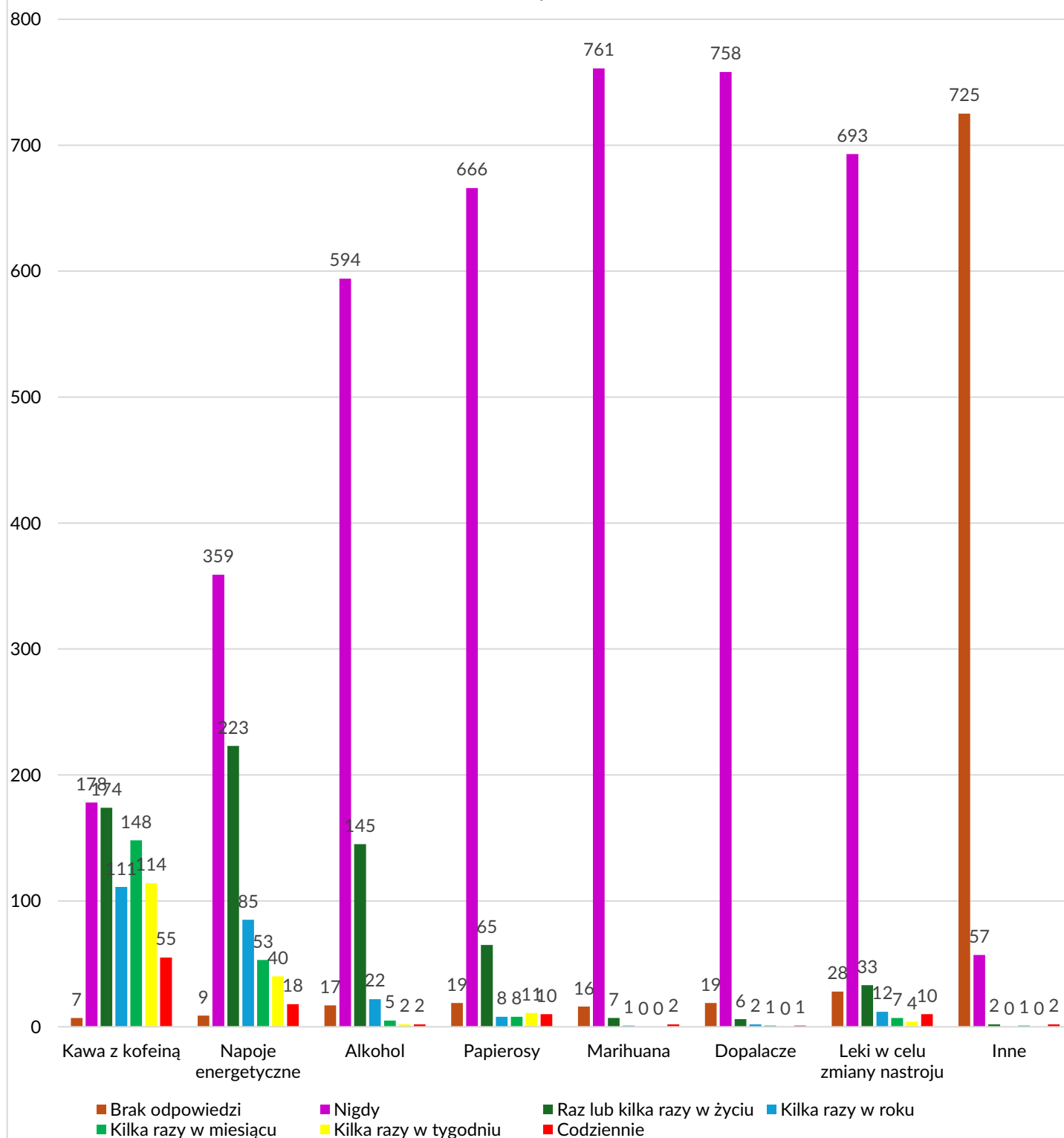
Jeśli chodzi o marihuanę, 96,7% (761) dziewcząt zadeklarowało, że nigdy jej nie używało. 0,9% (7) wskazało, że spróbowało jej raz lub kilka razy w życiu, 0,1% (1) – kilka razy w roku, a 0,3% (2) – codziennie. Odpowiedzi o korzystaniu kilka razy w miesiącu czy kilka razy w tygodniu, nie pojawiły się. Odpowiedzi nie uzyskano od 2,0% (16) dziewcząt.

W kategorii „nowe substancje psychoaktywne”, 96,3% (758) ankietowanych zadeklarowało, że nigdy ich nie używało. Zaledwie 0,8% (6) oświadczyło, że sięgnęło po nie raz lub kilka razy w życiu, a 0,3% (2) – kilka razy w roku. 0,1% (1) dziewczyn wskazało odpowiedź kilka razy w miesiącu, a kolejne 0,1% (1) – że używa dopalaczy codziennie. Brak odpowiedzi odnotowano u 2,4% (19) uczennic.

W odniesieniu do leków w celu zmiany nastroju zdecydowana większość uczennic z klas 7-8, 88,1% (693) oświadczyło, że nigdy ich nie używała. 4,2% (33) badanych wskazało, że zrobiło to raz lub kilka razy w życiu, a mniejsze grupy deklarywały inne częstotliwości: 1,5% (12) kilka razy w roku, 0,9% (7) kilka razy w miesiącu, 0,5% (4) kilka razy w tygodniu, a 1,3% (10) – codziennie. Brak odpowiedzi wystąpił u 3,6% (28) dziewcząt.

W przypadku kategorii „inne substancje” większość uczennic - 92,1% (725) nie udzieliła odpowiedzi. Spośród tych, które odpowiedziały, 7,2% (57) zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z innych substancji, 0,3% (2) zrobiło to raz lub kilka razy w życiu, a pozostałe odpowiedzi rozkładają się następująco: kilka razy w miesiącu – 0,1% (1), codziennie – 0,3% (2), a w przypadku odpowiedzi kilka razy w roku oraz kilka razy w tygodniu odpowiedzi nie pojawiły się.

Używanie substancji psychoaktywnych, częstotliwość. Dziewczeta, klasy 7-8

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych – chłopcy, szkoła podstawowa klasy 7-8.

Pytanie: Czy kiedykolwiek używałeś/aś którejs z substancji psychoaktywnych?

Możliwe odpowiedzi: *nigdy, raz lub kilka razy w życiu, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie.*

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	7	0,9%	237	29,7%	177	22,2%	96	12,0%	139	17,4%	91	11,4%	52	6,5%
Napoje energetyczne	15	1,9%	354	44,3%	241	30,2%	70	8,8%	75	9,4%	27	3,4%	17	2,1%
Alkohol	14	1,8%	604	75,6%	123	15,4%	31	3,9%	12	1,5%	1	0,1%	14	1,8%
Papierosy	15	1,9%	677	84,7%	64	8,0%	9	1,1%	8	1,0%	6	0,8%	20	2,5%
Marihuana	19	2,4%	755	94,5%	8	1,0%	4	0,5%	4	0,5%	1	0,1%	8	1,0%
Dopalacze	23	2,9%	761	95,2%	3	0,4%	4	0,5%	2	0,3%	1	0,1%	5	0,6%
Leki w celu zmiany nastroju	28	3,5%	742	92,9%	11	1,4%	3	0,4%	2	0,3%	1	0,1%	12	1,5%
Inne	706	88,4%	73	9,1%	1	0,1%	1	0,1%	2	0,3%	10	1,3%	6	0,8%

W przypadku kawy z kofeiną najwięcej chłopców, 29,7% (237 os.), zaznaczyło, że nigdy jej nie piło. 22,2% (177) sięgnęło po kawę raz lub kilka razy w życiu, 12,0% (96) – kilka razy w roku, a 17,4% (139) – kilka razy w miesiącu. 11,4% (91) oświadczyło, że pije kawę kilka razy w tygodniu, a 6,5% (52) – codziennie. Brak odpowiedzi wystąpił u 0,9% (7) chłopców.

W odniesieniu do napojów energetycznych, 44,3% (354) uczniów zadeklarowało, że nigdy ich nie próbowało. 30,2% (241) oświadczyło, że sięgnęło po nie raz lub kilka razy w życiu, 8,8% (70) – kilka razy w roku, a 9,4% (75) – kilka razy w miesiącu. 3,4% (27) chłopców deklarowało picie energetyków kilka razy w tygodniu, a 2,1% (17) – spożywało je codziennie. Brak odpowiedzi pojawił się u 1,9% (15).

Z deklaracji chłopców z klas 7-8 wynika, że 75,6% (604) nigdy nie piło alkoholu. 15,4% (123) uczniów wskazało, że piło go raz lub kilka razy w życiu, a 3,9% (31) – kilka razy w roku. Odpowiedź kilka razy w miesiącu zaznaczyło 1,5% (12), kilka razy

w tygodniu – 0,1% (1), a codziennie – 1,8% (14). Brak odpowiedzi odnotowano u 1,8% (14) uczniów.

84,7% (677) chłopców oświadczyło, że nigdy nie paliło papierosów. 8,0% (64) wskazało, że paliło je raz lub kilka razy w życiu, a 1,1% (9) – kilka razy w roku. Kolejne odpowiedzi były mniej liczne: kilka razy w miesiącu – 1,0% (8) uczniów, kilka razy w tygodniu – 0,8% (6), codziennie – 2,5% (20) badanych. Brak odpowiedzi dotyczył 1,9% (15) osób.

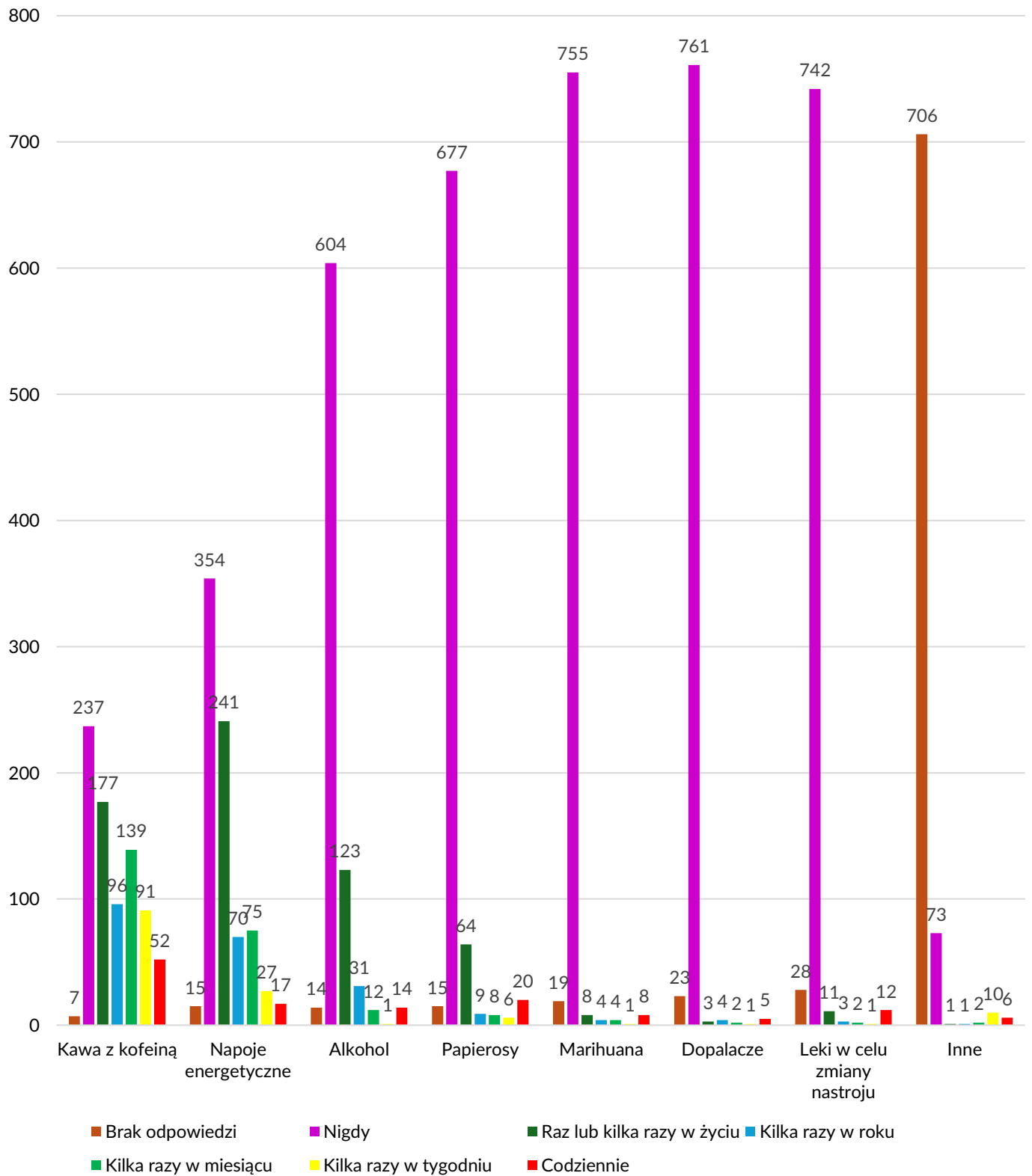
W przypadku marihuany 94,5% (755) chłopców zadeklarowało, że nigdy jej nie próbowało. 1,0% (8) wskazało, że spróbowało jej raz lub kilka razy w życiu, a po 0,5% (4) ankietowanych zgłosiło użycie – kilka razy w roku i kilka razy w miesiącu. Korzystanie z marihuany kilka razy w tygodniu oświadczyło 0,1% (1) chłopców, a codzienne użycie – 1,0% (8). Brak odpowiedzi pojawił się wśród 2,4% (19) uczniów.

W przypadku nowych substancji psychoaktywnych 95,2% (761) uczniów z klas 7-8 oświadczyło, że nigdy ich nie używało. 0,4% (3) wskazało, że zrobiło to raz lub kilka razy w życiu, a 0,5% (4) – kilka razy w roku. Odpowiedź kilka razy w miesiącu podało 0,3% (2) badanych, a kilka razy w tygodniu – 0,1% (1). Codziennie wskazało 0,6% (5). Brak odpowiedzi pojawił się u 2,9% (23).

Na podstawie deklaracji badanych można przypuszczać, że leki w celu zmiany nastroju nigdy nie były stosowane przez 92,9% (742) chłopców. 1,4% uczniów (11) oświadczyło, że leki w celach niemedycznych stosowało raz lub kilka razy w życiu, 0,4% (3) kilka razy w roku, a 0,3% (2) – kilka razy w miesiącu. Opcję kilka razy w tygodniu zaznaczyło 0,1% (1), a codziennie – 1,5% (12). Brak odpowiedzi dotyczył 3,5% (28) uczniów.

W kategorii „inne” większość chłopców z klas 7-8 – 88,4% (706) – pozostawiła pytanie bez odpowiedzi. Spośród udzielonych odpowiedzi, 9,1% (73) uczniów zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z innych substancji psychoaktywnych, a 0,1% (1) zrobiło to raz lub kilka razy w życiu. Dalsze wskazania były śladowe: odpowiedzi kilka razy w roku udzieliło 0,1% (1) uczniów, kilka razy w miesiącu – 0,3% (2), kilka razy w tygodniu – 1,3% (10) a codziennie – 0,8% (6) badanych.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość. Chłopcy, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi – dziewczęta, szkoła podstawowa klasy 7-8.

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7 roku życia, między 7 a 11 rokiem życia, powyżej 12 roku życia, brak odpowiedzi.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8								
	Poniżej 7 r. ż.		Między 7 a 11 r. ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	14	1,8%	224	28,5%	217	27,6%	332	42,2%
Napoje energetyczne	2	0,3%	142	18,0%	160	20,3%	483	61,4%
Alkohol	13	1,7%	49	6,2%	69	8,8%	656	83,4%
Papierosy	2	0,3%	19	2,4%	57	7,2%	709	90,1%
Marihuana	0	0,0%	0	0,0%	8	1,0%	779	99,0%
Nowe substancje (dopalacze)	1	0,1%	2	0,3%	6	0,8%	778	98,9%
Leki w celu zmiany nastroju	1	0,1%	12	1,5%	24	3,0%	750	95,3%
Inne	0	0,0%	1	0,1%	1	0,1%	785	99,7%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 informacje dotyczące wieku pierwszego spożycia kawy z kofeiną wyglądały następująco: 1,8% (14 os.) zadeklarowało, że spróbowało jej przed ukończeniem 7 roku życia, a 28,5% (224), że po raz pierwszy sięgnęło po nią w wieku 7–11 lat. Kolejne 27,6% (217) wskazało na kontakt z kawą dopiero po 12 roku życia, natomiast największa grupa – 42,2% (332) – nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

W przypadku napojów energetycznych wczesny kontakt był jeszcze rzadszy – 0,3% (2) dziewcząt zadeklarowało, że sięgnęło po nie przed 7 rokiem życia, 18,0% (142) między 7 a 11 rokiem, a 20,3% (160) po 12 roku. Ponad połowa ankietowanych – 61,4% (483) – pozostawiła to pytanie bez odpowiedzi.

Jeśli chodzi o alkohol, 1,7% (13) dziewcząt zadeklarowało, że po raz pierwszy sięgnęło po niego przed 7 rokiem życia, 6,2% (49) w wieku od 7–11 lat, a 8,8% (69) powyżej 12 roku życia. Odpowiedzi nie udzieliło 83,4% (656) ankietowanych.

Palenie papierosów w odpowiedziach pojawiało się sporadycznie, 0,3% (2) uczennic spróbowało papierosów przed ukończeniem 7 lat, 2,4% (19) między 7 a 11 rokiem życia, a 7,2% (57) po 12 roku życia. Zdecydowana większość – 90,1% (709) – pominęła odpowiedź.

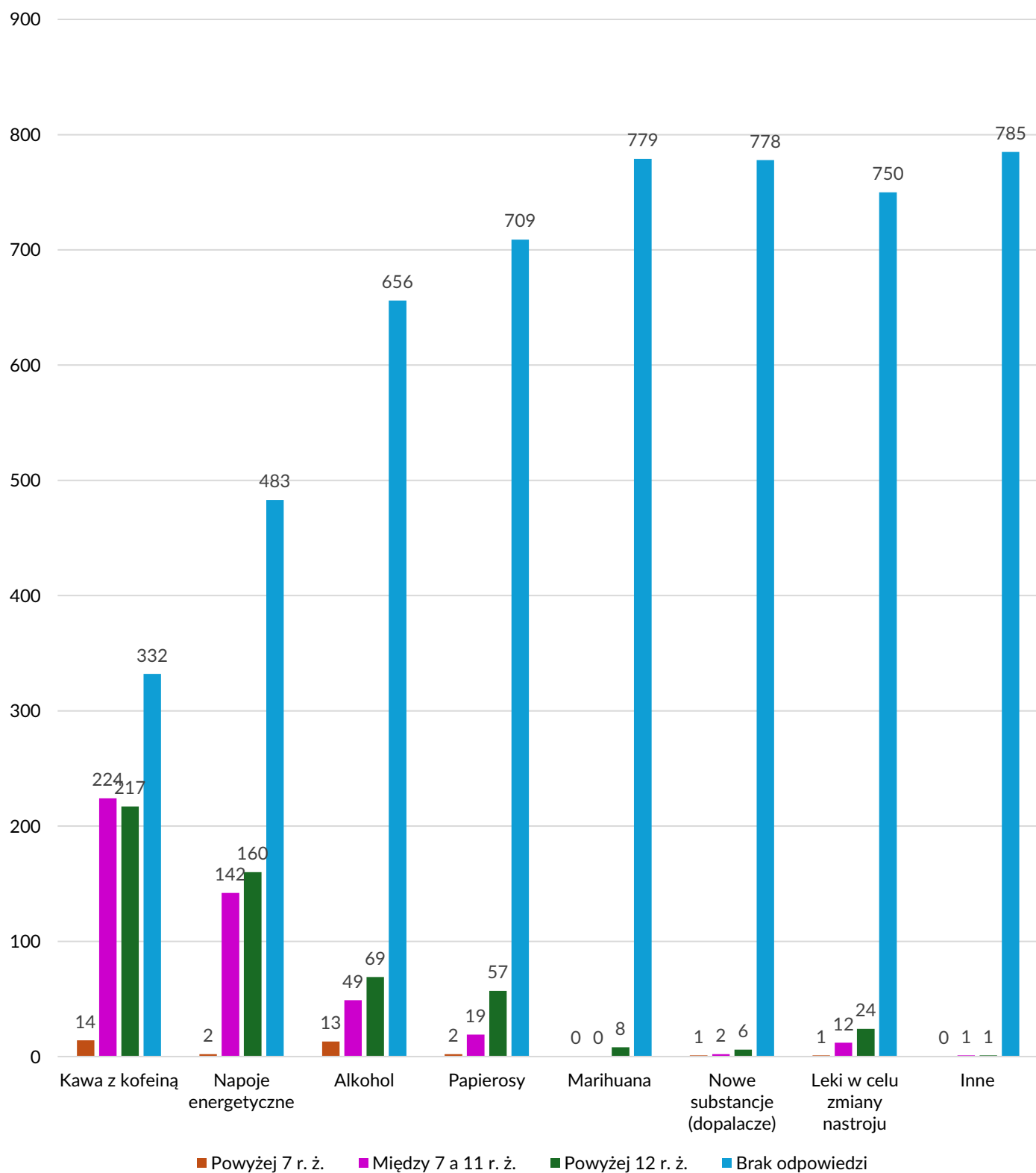
Jeśli chodzi o marihuanę, nie odnotowano żadnych wskazań w dwóch najmłodszych kategoriach wiekowych („poniżej 7 r.ż.” oraz „między 7 a 11 r.ż.”), 1,0% (8) ankietowanych zadeklarowało pierwszy kontakt po 12 roku życia, a 99,0% (779) nie udzieliło odpowiedzi.

W przypadku nowych substancji psychoaktywnych również zdecydowana większość dziewcząt nie odpowiedziała na dotyczące tego pytanie – 98,9% (778). 0,1% (1) wskazała na użycie przed 7 rokiem życia, 0,3% (2) pomiędzy 7 a 11 rokiem życia, a 0,8% (6) po 12 roku życia.

Podobnie wygląda sytuacja przy stosowaniu leków w celu zmiany nastroju – 0,1% (1) dziewcząt z klas 7-8 oświadczyło, że sięgnęło po nie przed 7 rokiem życia, 1,5% (12) między 7 a 11 rokiem, a 3,0% (24) po ukończeniu 12 lat. 95,3% (750) uczennic pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

W kategorii „inne substancje” 0,1% badanych (1) wskazało, że pierwszy kontakt z substancją nastąpił między 7 a 11 rokiem życia, a kolejna 0,1% (1) po 12 roku życia. Nikt nie zadeklarował użycia innych substancji psychoaktywnych poniżej 7 roku życia. 99,7% (785) uczniów nie odpowiedziało na to pytanie.

Ile miałas lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej? Dziewczęta, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi – chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8.

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7 roku życia, między 7 a 11 rokiem życia, powyżej 12 roku życia.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8								
	Poniżej 7 r. ż.		Między 7 a 11 r. ż.		Powyżej 12 r. ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	9	1,1%	131	16,4%	160	20,0%	499	62,5%
Napoje energetyczne	3	0,4%	104	13,0%	120	15,0%	572	71,6%
Alkohol	5	0,6%	36	4,5%	59	7,4%	699	87,5%
Papierosy	3	0,4%	20	2,5%	26	3,3%	750	93,9%
Marihuana	3	0,4%	3	0,4%	3	0,4%	790	98,9%
Nowe substancje (dopalacze)	3	0,4%	0	0,0%	2	0,3%	794	99,4%
Leki w celu zmiany nastroju	3	0,4%	4	0,5%	5	0,6%	787	98,5%
Inne	2	0,3%	2	0,3%	2	0,3%	793	99,2%

Wśród chłopców z klas 7–8 szkół podstawowych najwięcej informacji pojawiło się przy pytaniu o kawę z kofeiną. 1,1% (9 os.) zadeklarowało, że spróbowało jej przed ukończeniem 7 lat, 16,4% (131) wskazało wiek 7–11 lat, a 20,0% (160) po 12 roku życia. Jednocześnie 62,5% (499) pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

W przypadku napojów energetycznych wczesny kontakt również był rzadkością – 0,4% (3) uczniów oświadczyło, że próbowało ich przed 7 rokiem życia, 13,0% (104) między 7 a 11 rokiem, a 15,0% (120) po 12 roku życia. Zdecydowana większość badanych, czyli 71,6% (572) uczniów, nie odpowiedziała na to pytanie.

Jeżeli chodzi o alkohol, 0,6% (5) uczniów zadeklarowało, że spróbowało go przed 7 rokiem życia, 4,5% (36) w wieku 7–11 lat, a 7,4% (59) później. Brak odpowiedzi odnotowano u 87,5% (699) badanych.

Przy pytaniu o wiek pierwszego zapalenia papierosa – 0,4% (3) wskazało kontakt przed 7 rokiem życia, 2,5% (20) między 7 a 11 rokiem, a 3,3% (26) po ukończeniu 12 roku życia. 93,9% (750) nie podało żadnej odpowiedzi.

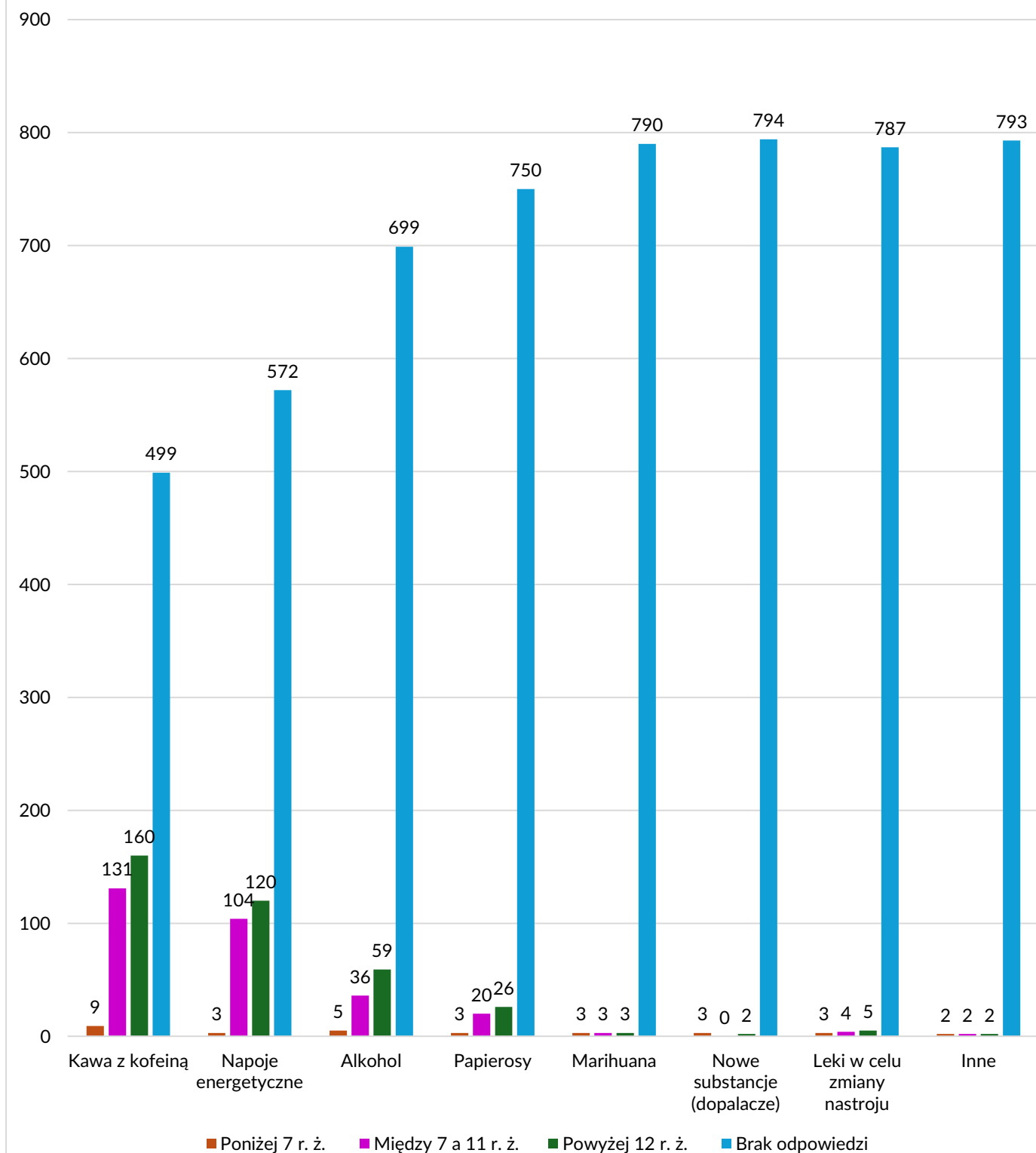
W odniesieniu do wieku pierwszego zapalenia marihuany – 98,9% (790) uczniów nie udzieliło odpowiedzi. Jedynie 0,4% (3) uczniów zadeklarowało, że pierwszy kontakt nastąpił przed 7 rokiem życia. Taki sam procent biorących udział w ankiecie 0,4% (3) pojawił się w przypadku odpowiedzi – „między 7 a 11 rokiem życia” oraz „po 12 roku życia”.

W kategorii „nowe substancje” zanotowano małą ilość deklaracji – 0,4% (3) podało, że użyło ich przed 7 rokiem życia, nikt nie wskazał wieku 7–11 lat, a 0,3% (2) zadeklarowało pierwszy kontakt po 12 roku życia. Zdecydowana większość – 99,4% (794), nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Jeżeli chodzi o „leki używane w celu zmiany nastroju”, 0,4% (3) ankietowanych oświadczyło, że użyło ich po raz pierwszy przed 7 rokiem życia, 0,5% (4) w wieku 7–11 lat, a 0,6% (5) po 12 roku życia. 98,5% (787) uczniów nie odpowiedziało na to pytanie.

W przypadku kategorii „inne” identyczną ilość odpowiedzi uzyskano we wszystkich przedziałach wiekowych – było to odpowiednio po 0,3% (2) uczniów. Z kolei, 99,2% (793) uczniów pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej? Chłopcy, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnych – dziewczęta, szkoła podstawowa, klasy 7-8.

Pytanie: Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, wpisz w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie?

Możliwe odpowiedzi: legalny zakup, nielegalny zakup, od znajomych, od rodzeństwa, od rodziców, od innych dorosłych, żadne z wymienionych.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie																
Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8																
	Legalny zakup		Nielegalny zakup		Od znajomych		Od rodzeństwa		Od rodziców		Od innych dorosłych		Żadne z wymienionych		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	98	12,5%	1	0,1%	11	1,4%	1	0,1%	149	18,9%	13	1,7%	44	5,6%	470	59,7%
Napoje energetyczne	50	6,4%	43	5,5%	54	6,9%	11	1,4%	25	3,2%	9	1,1%	14	1,8%	581	73,8%
Alkohol	1	0,1%	4	0,5%	21	2,7%	4	0,5%	36	4,6%	7	0,9%	20	2,5%	694	88,2%
Papierosy	0	0,0%	3	0,4%	40	5,1%	2	0,3%	1	0,1%	1	0,1%	4	0,5%	736	93,5%
Marihuana	0	0,0%	1	0,1%	3	0,4%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	1	0,1%	781	99,2%
Nowe substancje (dopalacze)	0	0,0%	0	0,0%	2	0,3%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	1	0,1%	783	99,5%
Leki w celu zmiany nastroju	3	0,4%	4	0,5%	1	0,1%	0	0,0%	2	0,3%	3	0,4%	9	1,1%	765	97,2%
Inne	3	0,4%	3	0,4%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	780	99,1%

W grupie dziewcząt z klas 7-8 najczęściej wskazywaną formą wchodzenia w posiadanie kawy z kofeiną był legalny zakup, co zadeklarowało 12,5% uczennic (98 os.), a jedynie 0,1% (1) oświadczyło, że kawa była kupowana w sposób nielegalny. Kawę od znajomych otrzymało 1,4% (11), od rodzeństwa – 0,1% (1), od rodziców – 18,9% (149), a od innych dorosłych – 1,7% (13) uczennic. Odpowiedź żadne z wymienionych pojawiła się w deklaracjach 5,6% dziewcząt (44), a aż 55,9% (470) nie podało żadnej odpowiedzi.

W przypadku napojów energetycznych legalny zakup wskazało 6,4% dziewcząt (50), a nielegalny – 5,5% (43). 6,9% uczennic (54) oświadczyło, że dostało energetyki od znajomych, 1,4% (11) od rodzeństwa, 3,2% (25) od rodziców, a 1,1% (9) od innych dorosłych. Odpowiedź żadne z wymienionych wybrało 1,8% dziewcząt (14), natomiast aż 73,8% (581) pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Alkohol był znacznie rzadziej kupowany – według deklaracji legalnie nabyło go tylko 0,1% uczennic (1), a nielegalnie – 0,5% (4). 2,7% dziewcząt (21) otrzymało alkohol od znajomych, 0,5% (4) od rodzeństwa, 4,6% (36) od rodziców i 0,9% (7) od innych dorosłych. Odpowiedź żadne z wymienionych wskazało 2,5% uczennic (20), a 88,2% (694) nie udzieliło odpowiedzi.

W przypadku papierosów żadna dziewczyna nie zadeklarowała legalnego zakupu, natomiast 0,4% (3) oświadczyło, że nielegalnie. 5,1% (40) ankietowanych wskazało, że otrzymało papierosy od znajomych, 0,3% (2) od rodzeństwa, 0,1% (1) od rodziców, a kolejne 0,1% (1) od innego dorosłego. Odpowiedź „żadne z wymienionych” wybrało 0,5% (4) dziewcząt, a brak odpowiedzi pojawił się u 93,5% (736) uczennic.

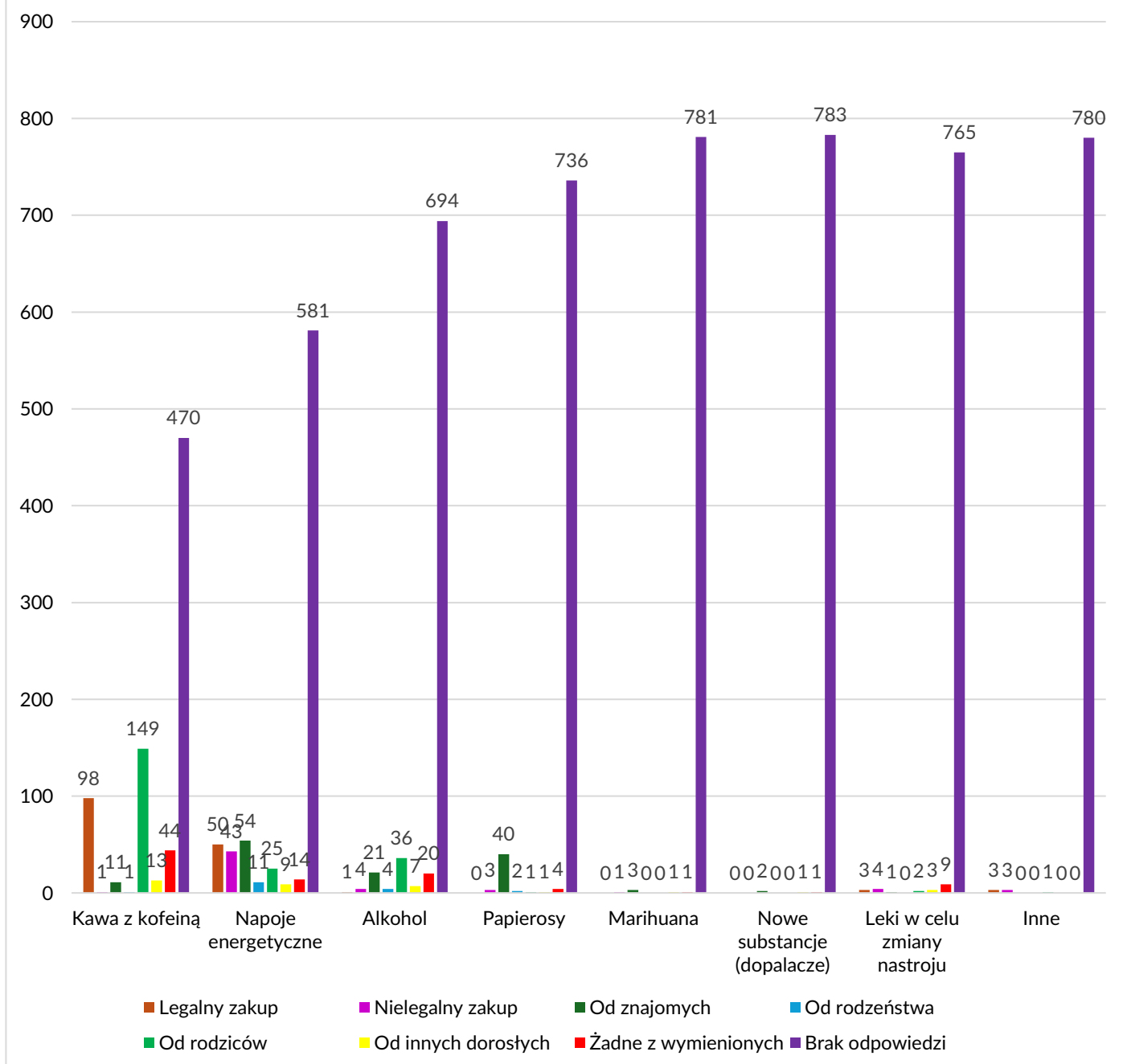
W przypadku marihuany nie odnotowano legalnego zakupu, a 0,1% (1) uczennic zadeklarowało nielegalny. 0,4% (3) dziewcząt oświadczyła, że otrzymała marihuanę od znajomych, nikt nie zgłosił uzyskania tej substancji od rodzeństwa ani od rodziców, a jedynie 0,1% (1) wskazała innego dorosłego. Odpowiedź „żadne z wymienionych” pojawiły się u 0,1% (1), a brak odpowiedzi aż u 99,2% (781).

Podobnie przy nowych substancjach brak jest deklaracji dotyczących ich legalnego zakupu z kolei nielegalny zakup zadeklarowano wśród 0,1% (1) dziewcząt. 0,3% (2) uczennic oświadczyła, że dostały je od znajomych, a 0,1% (1) od innego dorosłego. Podobnie jak w poprzedniej kategorii, nikt nie zadeklarował aby nowe substancje otrzymał od rodzeństwa bądź rodziców. Opcja- żadne z wymienionych - pojawiła się w odpowiedziach u 0,1% (1), a 99,5% (783) badanych nie odpowiedziało.

Jeśli chodzi o leki w celu zmiany nastroju, na legalny ich zakup wskazało 0,4% (3) uczennic, a nielegalny – 0,5% (4). 0,1% (1) dziewczyn zadeklarowało, że otrzymało leki od znajomych, 0,3% (2) od rodziców, a 0,4% (3) od innych dorosłych. Nikt nie oświadczył aby otrzymał leki od rodzeństwa. Odpowiedź „żadne z wymienionych” wybrało 1,1% (9), a 97,2% (765) nie podało odpowiedzi.

W kategorii „inne” – legalny i nielegalny zakup wskazało po 0,4% dziewczyn (3). Nikt nie podał, że substancje te pochodzą od znajomych, rodzeństwa czy innych dorosłych. 0,1% (1) osób wskazała, że takie substancje pochodzą od rodziców, a „żadne z wymienionych” nie zostało wybrane przez ankietowanych. 99,1% (780) dziewcząt nie odpowiedziało na to pytanie.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie. Dziewczęta, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnych –
chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8.

Pytanie: *Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, wpisz w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie?*

Możliwe odpowiedzi: *legalny zakup, nielegalny zakup, od znajomych, od rodzeństwa, od rodziców, od innych dorosłych, żadne z wymienionych.*

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie																
Chłopcy- szkoła podstawowa, klasy 7-8																
	Legalny zakup		Nielegalny zakup		Od znajomych		Od rodzeństwa		Od rodziców		Od innych dorosłych		Żadne z wymienionych		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	43	5,4%	0	0,0%	6	0,8%	2	0,3%	100	12,5%	5	0,6%	44	5,5%	599	75,0%
Napoje energetyczne	36	4,5%	45	5,6%	30	3,8%	3	0,4%	22	2,8%	1	0,1%	8	1,0%	654	81,9%
Alkohol	0	0,0%	2	0,3%	15	1,9%	2	0,3%	22	2,8%	6	0,8%	13	1,6%	739	92,5%
Papierosy	0	0,0%	5	0,6%	20	2,5%	3	0,4%	0	0,0%	0	0,0%	6	0,8%	765	95,7%
Marihuana	0	0,0%	0	0,0%	3	0,4%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	794	99,4%
Nowe substancje (dopalacze)	0	0,0%	1	0,1%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	797	99,7%
Leki w celu zmiany nastroju	1	0,1%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	3	0,4%	0	0,0%	793	99,2%
Inne	1	0,1%	1	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	0	0,0%	2	0,3%	794	99,4%

W przypadku kawy z kofeiną legalny zakup wskazało 5,4% chłopców (43 os.), a nikt nie zadeklarował zakupu nielegalnego. 0,8% uczniów (6) oświadczyło, że otrzymało kawę od znajomych, 0,3% (2) od rodzeństwa, 12,5% (100) od rodziców i 0,6% (5) od innych dorosłych. „Żadne z wymienionych” wybrało 5,5% (44) osób, a brak odpowiedzi pojawił się u 75,0% (599).

Napoje energetyczne były częściej kupowane nielegalnie – taką formę zadeklarowało 5,6% chłopców (45), a legalny zakup wskazało 4,5% (36). 3,8% (30) oświadczyło, że otrzymało energetyki od znajomych, 0,4% (3) od rodzeństwa, 2,8% (22) od rodziców i 0,1% (1) od innego dorosłego. Opcja „Żadne z wymienionych” pojawiła się u 1,0% (8), a 81,9% (654) osób pozostawiło pytanie bez odpowiedzi.

Przy alkoholu legalnego zakupu nie wskazał żaden chłopiec, natomiast 0,3% (2) oświadczyło, że kupiło go nielegalnie. 1,9% (15) zadeklarowało, że otrzymało alkohol

od znajomych, 0,3% (2) od rodzeństwa, 2,8% (22) od rodziców i 0,8% (6) od innych dorosłych. Opcje „Żadne z wymienionych” wybrało 1,6% (13), a brak odpowiedzi dotyczył 92,5% (739) chłopców.

W przypadku papierosów również brak wskazań legalnego zakupu, a 0,6% (5) badanych oświadczyło, że kupowało je nielegalnie. 2,5% chłopców (25) zadeklarowało, że papierosy otrzymało od znajomych, 0,4% (3) od rodzeństwa, nikt spośród badanych nie zadeklarował, aby papierosy otrzymał od rodziców ani innych dorosłych. Odpowiedź „Żadne z wymienionych” pojawiła się wśród 0,8% (6), a 95,7% (765) nie odpowiedziało.

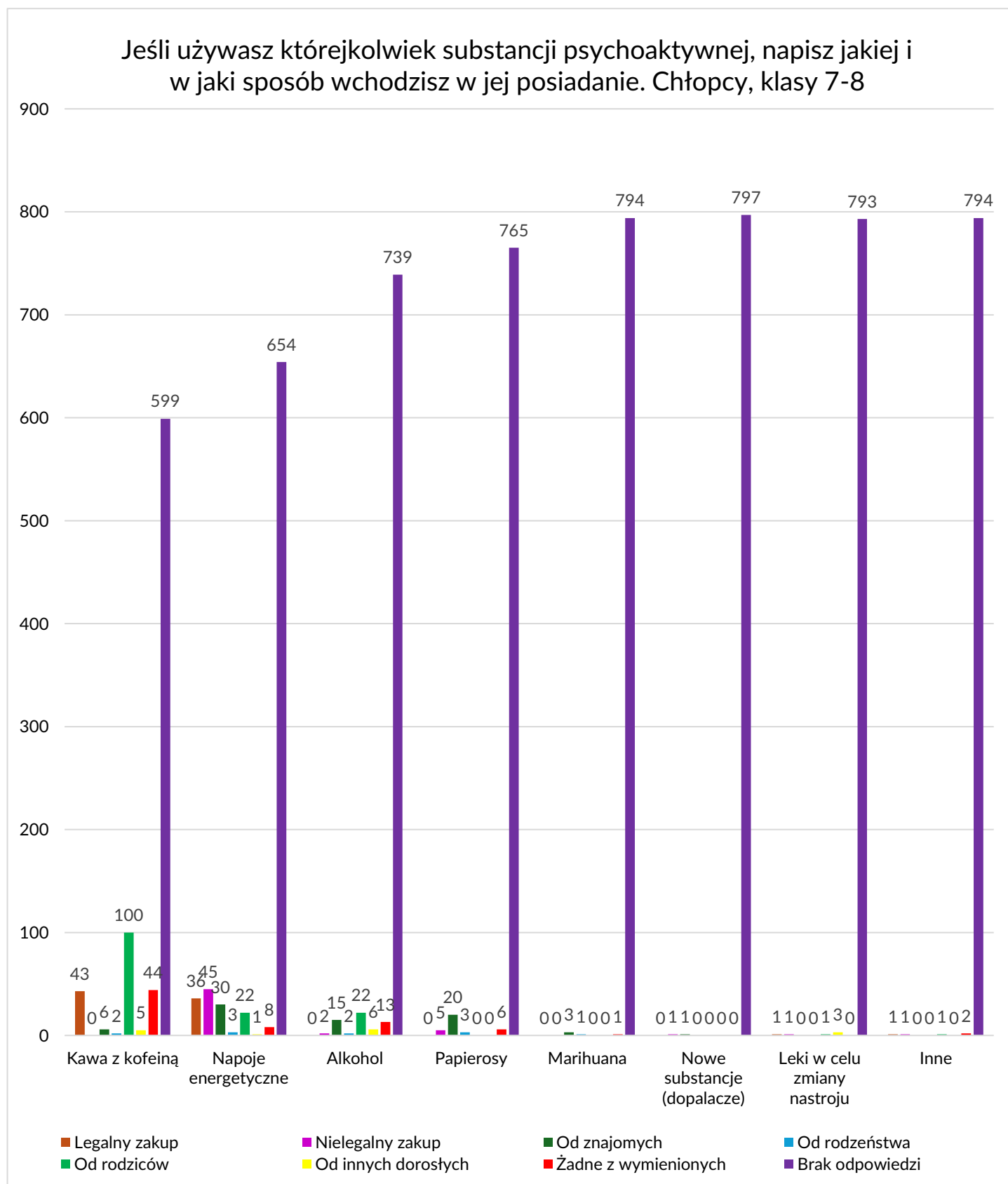
Dla marihuany wszystkie liczby były minimalne – nie odnotowano legalnego ani nielegalnego zakupu. 0,4% chłopców (3) oświadczyło, że marihuanę otrzymało od znajomych, a 0,1% (1) od rodzeństwa. Żaden spośród badanych nie wskazał aby marihuanę otrzymał od rodziców czy innych dorosłych. Opcja „żadne z wymienionych” pojawiła się u 0,1% ankietowanych (1), a 99,4% (794) osób pozostawiło pytanie bez odpowiedzi.

Znaczna większość ankietowanych – 99,7% (797) - pozostawiła pytanie co do sposobu wchodzenia w posiadanie nowych substancji bez odpowiedzi. Nikt nie zadeklarował legalnego zakupu ani pozyskania nowych substancji od rodzeństwa, rodziców, czy innych dorosłych. Kategoria „żadne z powyższych” również pozostała bez odpowiedzi. Nielegalny zakup zgłosiło 0,1% (1) i taka sama ilość ankietowanych 0,1% (1) wybrała znajomych jako źródło pozyskania nowych substancji.

Przy pytaniu dotyczącym sposobu wejścia w posiadanie leków w celach zmiany nastroju – taka sama ilość ankietowanych, bo po 0,1% (1) – zadeklarowała nielegalny i legalny zakup. 0,1% (1) uczniów oświadczyło, że uzyskała takie leki od rodziców, a 0,4% (3) – od innych dorosłych. Odpowiedzi „od znajomych”, „od rodzeństwa” oraz „żadne z wymienionych” nie zostały wybrane. Z kolei brak odpowiedzi w tej kategorii pojawił się u 99,2% (793) chłopców.

W kategorii „inne” substancje psychoaktywne, ich legalny i nielegalny zakup wskazało po 0,1% (1) badanych. Nikt nie zaznaczył odpowiedzi stwierdzającej, że takie substancje uzyskał „od znajomych”, „od rodzeństwa” ani „od innych dorosłych”.

Pozyskanie innych substancji od rodziców wskazała 0,1% (1), a 0,3% (2) wybrało „żadne z wymienionych”. Na to pytanie nie odpowiedziało 99,1% (794).

Następstwa spożywania alkoholu – dziewczęta, szkoła podstawowa, klasy 7-8.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/szkole/z policją. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój, mogę się świetnie bawić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 7-8										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	23	2,9%	386	49,0%	268	34,1%	64	8,1%	46	5,8%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	34	4,3%	53	6,7%	209	26,6%	268	34,1%	223	28,3%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	35	4,4%	474	60,2%	202	25,7%	38	4,8%	38	4,8%
Mogę się uzależnić	31	3,9%	299	38,0%	202	25,7%	167	21,2%	88	11,2%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	32	4,1%	383	48,7%	247	31,4%	87	11,1%	38	4,8%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 aż 49% (386 os.) – odpowiedziało „zdecydowanie tak” w związku z pytaniem o możliwość pojawienia się kłopotów w domu, w szkole bądź z policją. Nieco mniej odpowiedzi uzyskano przy opcji „raczej tak” – było to 34,1% (268), opcję „raczej nie” zaznaczyło 8,1% (64), a „zdecydowanie nie” – 5,8% (46). Brak odpowiedzi pojawił się u 2,9% (23) uczennic.

Na pytanie czy alkohol pomaga w poprawie nastroju i może służyć dobrej zabawie, najwięcej dziewcząt zaznaczyło opcję „raczej nie” – 34,1% (268) oraz „zdecydowanie nie” – 28,3% (223). 26,6% (209) odpowiedziało „raczej tak”, 6,7% (53) – „zdecydowanie tak”, a 4,3% (34) nie udzieliło odpowiedzi.

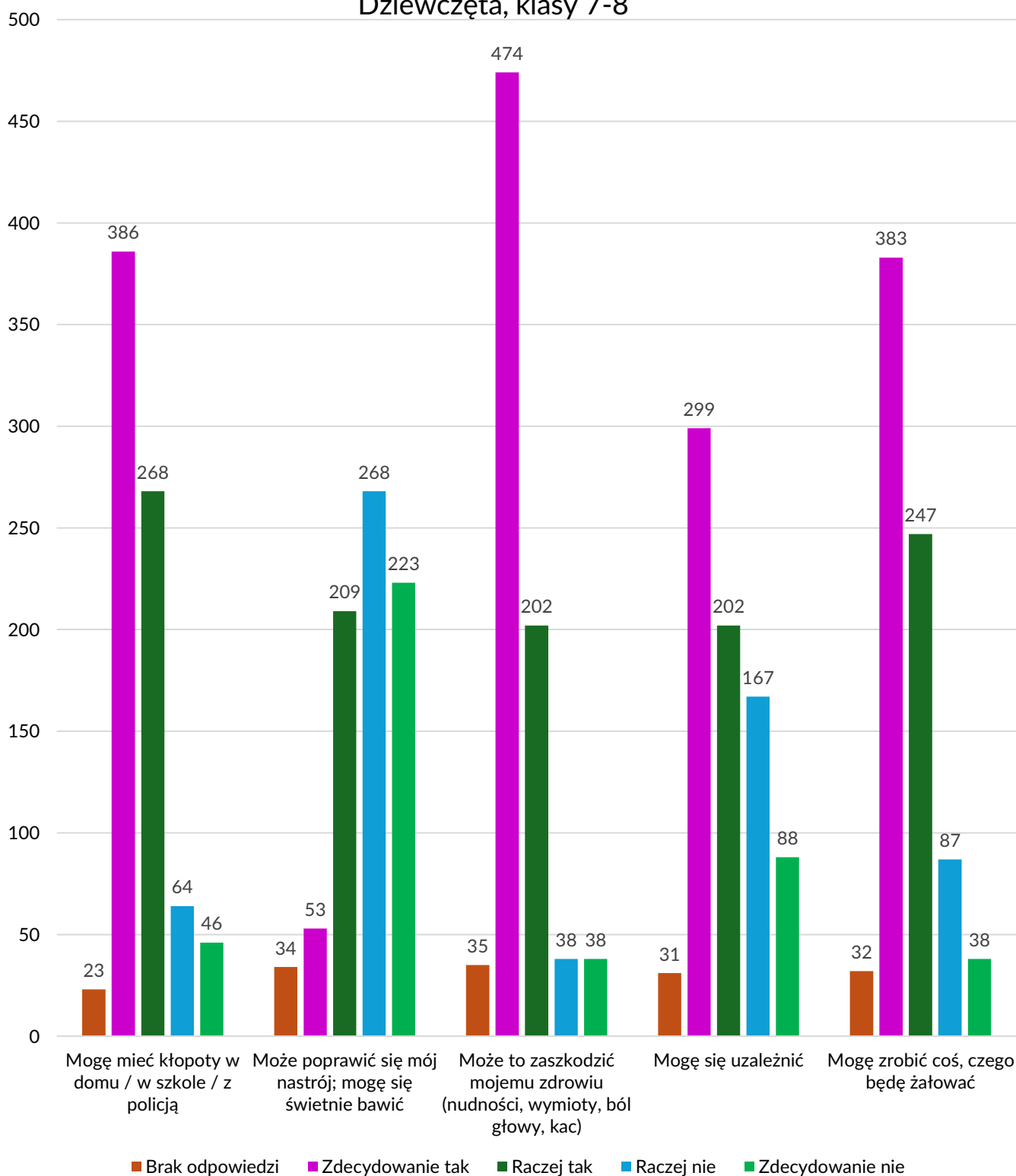
Kiedy zapytano respondentki o ich opinię na temat tego, czy alkoholu jest szkodliwy dla ich zdrowia (nudności, wymioty, ból głowy, kac), większość badanych – 60,2% (474) – zaznaczyło „zdecydowanie tak”, a 25,7% (202) – „raczej tak”. Opcje „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie” wybrało odpowiednio po 4,8% (38). Na to pytanie nie uzyskano odpowiedzi od 4,4% (35) dziewcząt z klas 7-8.

Przechodząc do możliwości uzależnienia jako konsekwencji picia, 38,0% (299) ankietowanych dziewcząt zaznaczyło odpowiedź „zdecydowanie tak”, a 25,7% (202) „raczej tak”. 21,2% (167) wybrało opcję „raczej nie”, 11,2% (88) – „zdecydowanie nie”, a 3,9% (31) nie zaznaczyło niczego.

Rozważając, czy alkohol może wiązać się ze zrobieniem czegoś, czego będzie się później żałować, prawie połowa respondentek – 48,7% – wybrała odpowiedź „zdecydowanie tak”. Kolejne odpowiedzi wyglądały następująco: „raczej tak” – 31,4% (247), „raczej nie” – 11,1% (87), „zdecydowanie nie” – 4,8% (38). Na to pytanie nie uzyskano odpowiedzi od 4,1% (32) dziewcząt.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

Dziewczęta, klasy 7-8

Następstwa spożywania alkoholu – chłopcy, szkoła podstawowa klasy 7-8.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/szkole/z policją. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój, mogę się świetnie bawić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	18	2,3%	422	52,8%	219	27,4%	80	10,0%	60	7,5%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	21	2,6%	81	10,1%	179	22,4%	275	34,4%	243	30,4%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	23	2,9%	482	60,3%	175	21,9%	63	7,9%	56	7,0%
Mogę się uzależnić	24	3,0%	360	45,1%	186	23,3%	150	18,8%	79	9,9%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	20	2,5%	418	52,3%	235	29,4%	71	8,9%	55	6,9%

Wśród chłopców z klas 7-8 szkół podstawowych, na pytanie o możliwość kłopotów w domu, w szkole lub z policją będąc pod wpływem alkoholu aż 52,8% uczniów (422 os.) wybrało opcję „zdecydowanie tak”. Kolejne 27,4% osób (219) oświadczyło, że jest to „raczej” możliwe. Natomiast 10,0% (80) chłopców zaznaczyło „raczej nie”, a 7,5% (60) podało, że „zdecydowanie nie”. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 2,3% (18) uczniów.

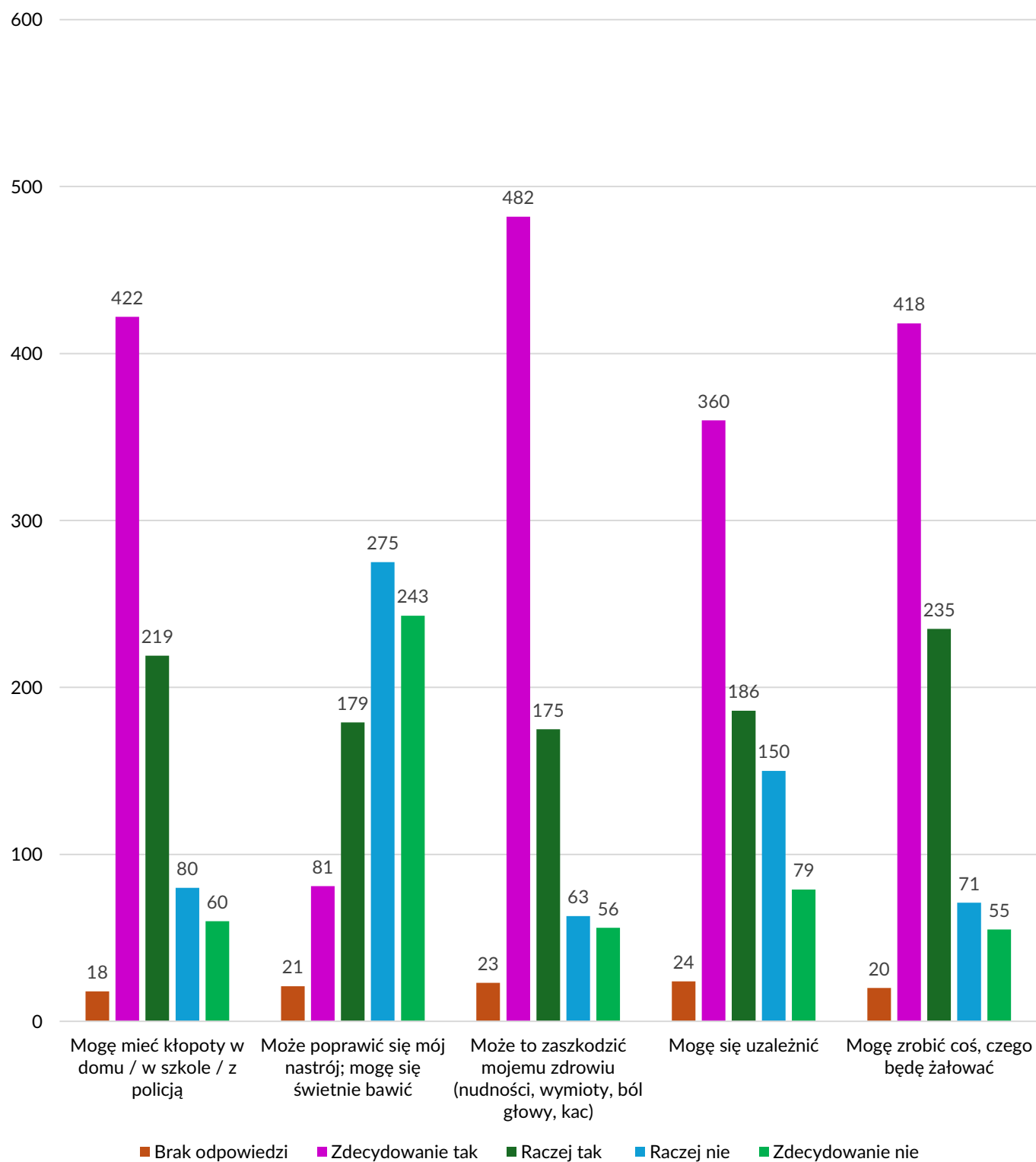
Na pytanie o to, czy alkohol może poprawić nastrój i sprzyjać dobrej zabawie, wyniki były bardziej zróżnicowane. 10,1% (81) chłopców wskazało „zdecydowanie tak”, a 22,4% (179) „raczej tak”. Natomiast 34,4% (275) odpowiedziało „raczej nie”, a 30,4% (243) „zdecydowanie nie”. 2,6% (21) uczniów nie odpowiedziało na to pytanie.

Przy kwestii możliwej szkody dla zdrowia (nudności, wymioty, ból głowy, kac) większość chłopców była zgodna – 60,3% (482) zaznaczyło „zdecydowanie tak”, a 21,9% (175) „raczej tak”. Mniejszy odsetek oświadczył, że alkohol raczej nie szkodzi – 7,9% (63) chłopców, a 7,0% (56), że „zdecydowanie nie”. Brak odpowiedzi pojawił się w przypadku 2,9% (23) uczniów.

Rozważając możliwość uzależnienia się jako konsekwencji picia alkoholu, 45,1% (360) uczniów oświadczyło, że „zdecydowanie tak”, a 23,3% (186) wybrało odpowiedź „raczej tak”. 18,8% (150) osób z tej grupy ankietowanych uznało, że picie alkoholu raczej nie powoduje uzależnienia, a 9,9% (79) – że zdecydowanie nie. 3,0% (24) chłopców nie podało odpowiedzi.

Gdy zapytano, czy picie alkoholu może sprawić, że zrobią coś, czego będą żałować, 52,3% (418) chłopców wybrało „zdecydowanie tak”, a 29,4% (235) „raczej tak”. Nieco mniejsza grupa – 8,9% (71) uczniów uznało, że „raczej nie”, a 6,9% (55) „zdecydowanie nie”. Odpowiedzi nie udzieliło 2,5% (20) ankietowanych.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?
Chłopcy, klasy 7-8

Opinie innych o spożywaniu przez ankietowane alkoholu – dziewczęta, szkoła podstawowa, klasy 7-8.

Pytanie: Co, twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 7-8												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	31	3,9%	586	74,5%	131	16,6%	19	2,4%	13	1,7%	7	0,9%
Tata uważa, że	60	7,6%	530	67,3%	142	18,0%	31	3,9%	15	1,9%	9	1,1%
Inny dorosły opiekun uważa, że	53	6,7%	519	65,9%	141	17,9%	53	6,7%	13	1,7%	8	1,0%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	32	4,1%	368	46,8%	167	21,2%	149	18,9%	30	3,8%	41	5,2%
Znajomi uważają, że	36	4,6%	299	38,0%	162	20,6%	219	27,8%	36	4,6%	35	4,4%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 najczęściej wskazywano, że osoby z ich otoczenia wyrażają wyraźny sprzeciw wobec picia alkoholu. Mama w opinii 74,5% (586 os.) uczennic „zdecydowanie nie pozwala na picie alkoholu”, a kolejne 16,6% (131) oświadczyło, że mama uważa, iż „raczej nie powinny pić”. Jedynie 2,4% (19) dziewcząt odpowiedziało, że w opinii ich matek „to jest moja sprawa”, 1,7% (13) – że ich matki uważają, że „od czasu do czasu mogą się napić”, a 0,9% (7) – że „zdecydowanie mogą”. 3,9% (31) osób nie odpowiedziało na to pytanie.

Podobny schemat pojawia się w odniesieniu do ojców: 67,3% (530) dziewcząt zadeklarowało, że tata „zdecydowanie nie pozwala”, 18,0% (142) mówi, że według ojca - „raczej nie powinny pić”, a 3,9% (31) odpowiedziało, że w opinii ich ojców „to jest moja

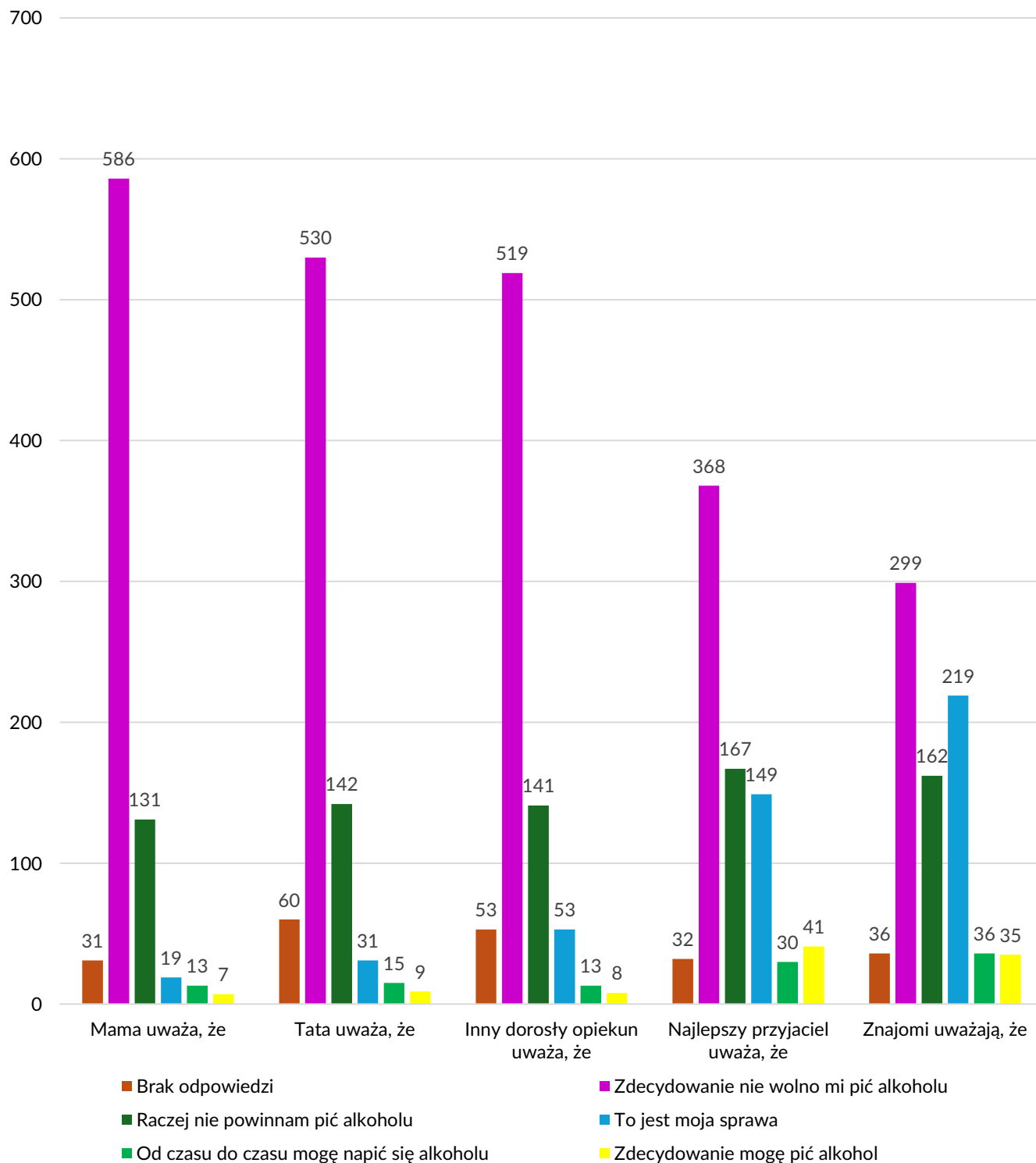
sprawa". Nieliczne uczennice wskazały bardziej przyzwalające nastawienie – 1,9% (15) zadeklarowało, że zdaniem ich ojców „od czasu do czasu mogą” napić się alkoholu a 1,1% (9), że „zdecydowanie mogą pić”. 7,6% (60) dziewcząt nie odpowiedziało na to pytanie.

W odniesieniu do opinii innych dorosłych opiekunów na temat spożywania alkoholu: 65,9% (519) dziewcząt zadeklarowało, że inni dorośli uważają, że „zdecydowanie nie wolno” im pić alkoholu, a 17,9% (141) – że „raczej nie powinny pić”. Z kolei 6,7% (53) oświadczyło, że zdaniem innych dorosłych to czy spożywają alkohol jest ich sprawą. Natomiast 1,7% (13) wskazało, że w opinii innych dorosłych osób „od czasu do czasu mogą” mogą pić alkohol, a 1,0% (8) – że „zdecydowanie mogą” spożywać alkohol. 6,7% (53) uczennic pozostawiła to pytanie bez odpowiedzi.

Znacznie mniej jednoznaczne są oceny najlepszego przyjaciela – tu 46,8% (368) dziewcząt podało, że zdaniem ich najlepszego przyjaciela „zdecydowanie nie wolno im pić”, a 21,2% (167) – że „raczej nie powinny”. Jednocześnie 18,9% (149) wybrało odpowiedź, że w opinii ich najlepszego przyjaciela to, czy pija alkohol jest ich sprawą, 3,8% (30) wskazało na odpowiedź, że ich przyjaciel uważa, że „od czasu do czasu mogą pić alkohol a 5,2% (41) że zdecydowanie mogą. 4,1% (32) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Postawy znajomych według 38,0% (299) dziewcząt to „zdecydowanie nie wolno” im pić, a 20,6% (162) oświadczyło, że znajomi twierdzą „raczej nie powinny pić”. Duża część ankietowanych - 27,8% (219), wskazała, że znajomi uważają to za ich prywatną sprawę, 4,6% (36) oświadczyło, że zdaniem ich znajomych, „od czasu do czasu mogą” napić się alkoholu, a 4,4% (35) – że w opinii z znajomych „zdecydowanie mogą”. 4,6% dziewcząt (36) nie odpowiedziało na to pytanie.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat
spożywania alkoholu przez Ciebie? Dziewczęta, klasa 7-8

Opinie innych o spożywaniu alkoholu – chłopcy, szkoła podstawowa klasy 7-8.

Pytanie: Co, twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienem pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	32	4,0%	597	74,7%	110	13,8%	26	3,3%	17	2,1%	17	2,1%
Tata uważa, że	47	5,9%	508	63,6%	148	18,5%	52	6,5%	23	2,9%	21	2,6%
Inny dorosły opiekun uważa, że	59	7,4%	532	66,6%	100	12,5%	75	9,4%	8	1,0%	25	3,1%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	38	4,8%	341	42,7%	143	17,9%	176	22,0%	28	3,5%	73	9,1%
Znajomi uważają, że	43	5,4%	301	37,7%	138	17,3%	226	28,3%	29	3,6%	62	7,8%

Aż 74,7% (597 os.) chłopców jest zdania, że ich matka „zdecydowanie nie pozwala na picie alkoholu”, a 13,8% (110) – że „raczej nie powinni pić”. Nieliczni badani 3,3% (26) podają, że zdaniem ich matek to czy pija alkohol „to jest ich sprawa”, 2,1% (17), że w opinii ich matek „od czasu do czasu mogą” pić alkohol a 2,1% (17), że „zdecydowanie mogą pić”. 4,0% (32) chłopców nie odpowiedziało na pytanie.

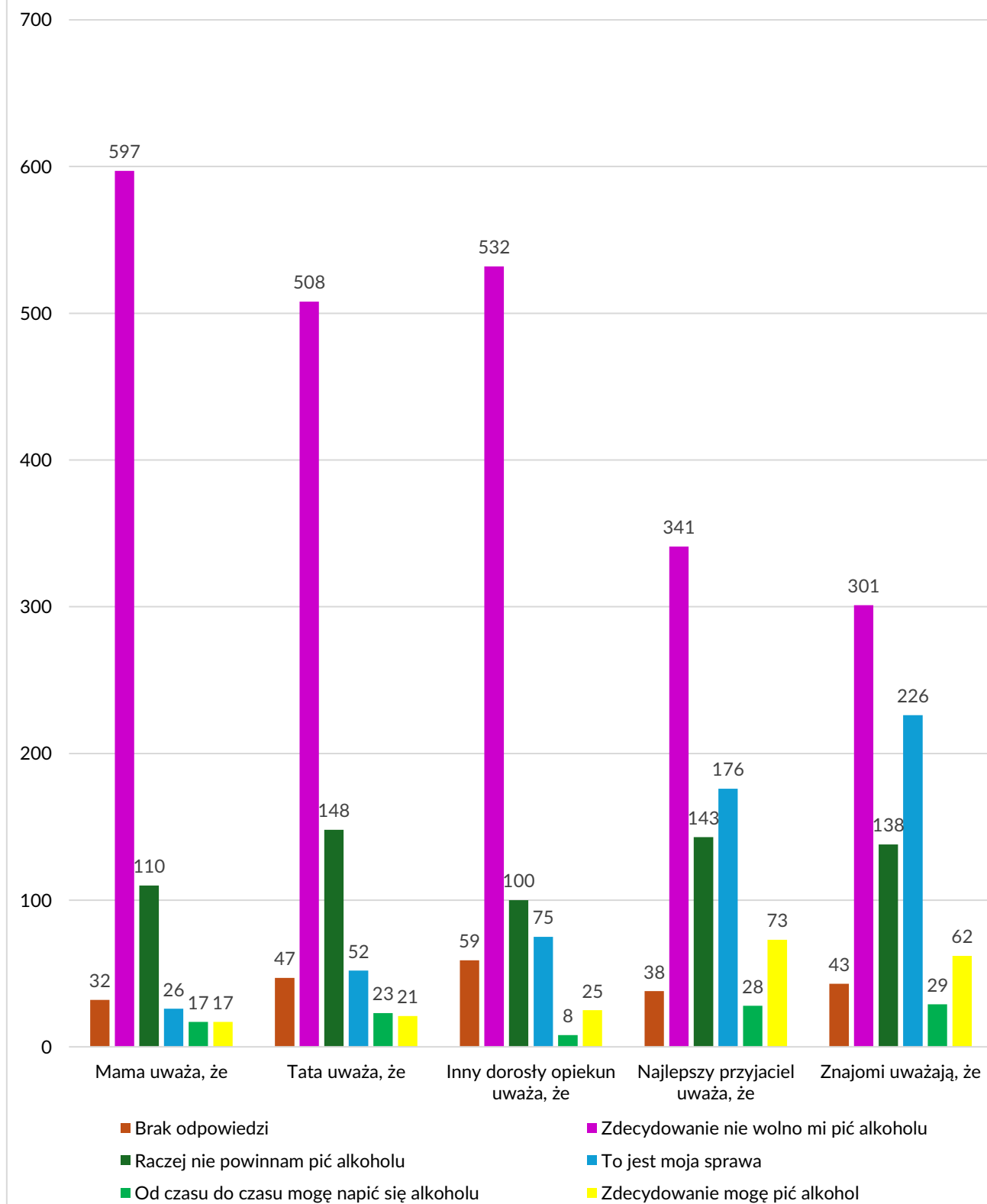
W odniesieniu do ojców, 63,6% (508) chłopców wskazało, że tata „zdecydowanie nie pozwala” im pić alkoholu, 18,5% (148) – że ich ojcowie uważają, że „raczej nie powinni”, a 6,5% (52) zaznaczyło odpowiedź, że w opinii ich ojców „to czy piją alkohol jest ich sprawą”. 2,9% (23) zadeklarowało, że zdaniem ich ojców „od czasu do czasu mogą”, a 2,6% (21) – że „zdecydowanie mogą pić”. 5,9% (47) nie odpowiedziało na to pytanie.

Opinie innych dorosłych opiekunów wyglądają podobnie – 66,6% (532) chłopców uważa, że w opinii innych osób dorosłych „zdecydowanie nie wolno” (im pić alkoholu, 12,5% (100) – że „raczej nie powinni”, a 9,4% (75) uczniów podało, że zdaniem innych dorosłych to czy piją alkohol jest ich sprawą. 1,0% (8) wybrało odpowiedź, że „od czasu do czasu mogą”, a 3,1% (25) – że „zdecydowanie mogą pić”. 7,4% (59) chłopców nie udzieliło odpowiedzi.

Odpowiedzi na pytanie o opinię najlepszego przyjaciela rozłożyły się następująco: 42,7% (341) uczniów zaznaczyło „zdecydowanie nie wolno”, 17,9% (143) – że „raczej nie powinni pić”. Jednocześnie 22,0% (176) wskazało odpowiedź „to jest moja sprawa”, 3,5% (28) – że „od czasu do czasu mogą”, a 9,1% (73) – że „zdecydowanie mogą”. 4,8% (38) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

W odniesieniu do opinii znajomych na temat picia alkoholu: 37,7% (301) chłopców oświadczyło, że ich rówieśnicy uważają, że „zdecydowanie nie wolno” im pić alkoholu, a 17,3% (138) – że „raczej nie powinni pić”. 28,3% (226) uczniów wskazało, że zdaniem ich rówieśników to czy piją alkohol jest ich sprawą, 3,6% (29) podało, że w opinii ich znajomych „od czasu do czasu mogą pić alkohol a 7,8% (62) – że „zdecydowanie mogą pić”. 5,4% (43) chłopców nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Co Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat
spożywania alkoholu przez Ciebie? Chłopcy, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące najczęściej wybieranego alkoholu – uczniowie szkół podstawowych, klasy 7-8.

Pytanie: Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj.

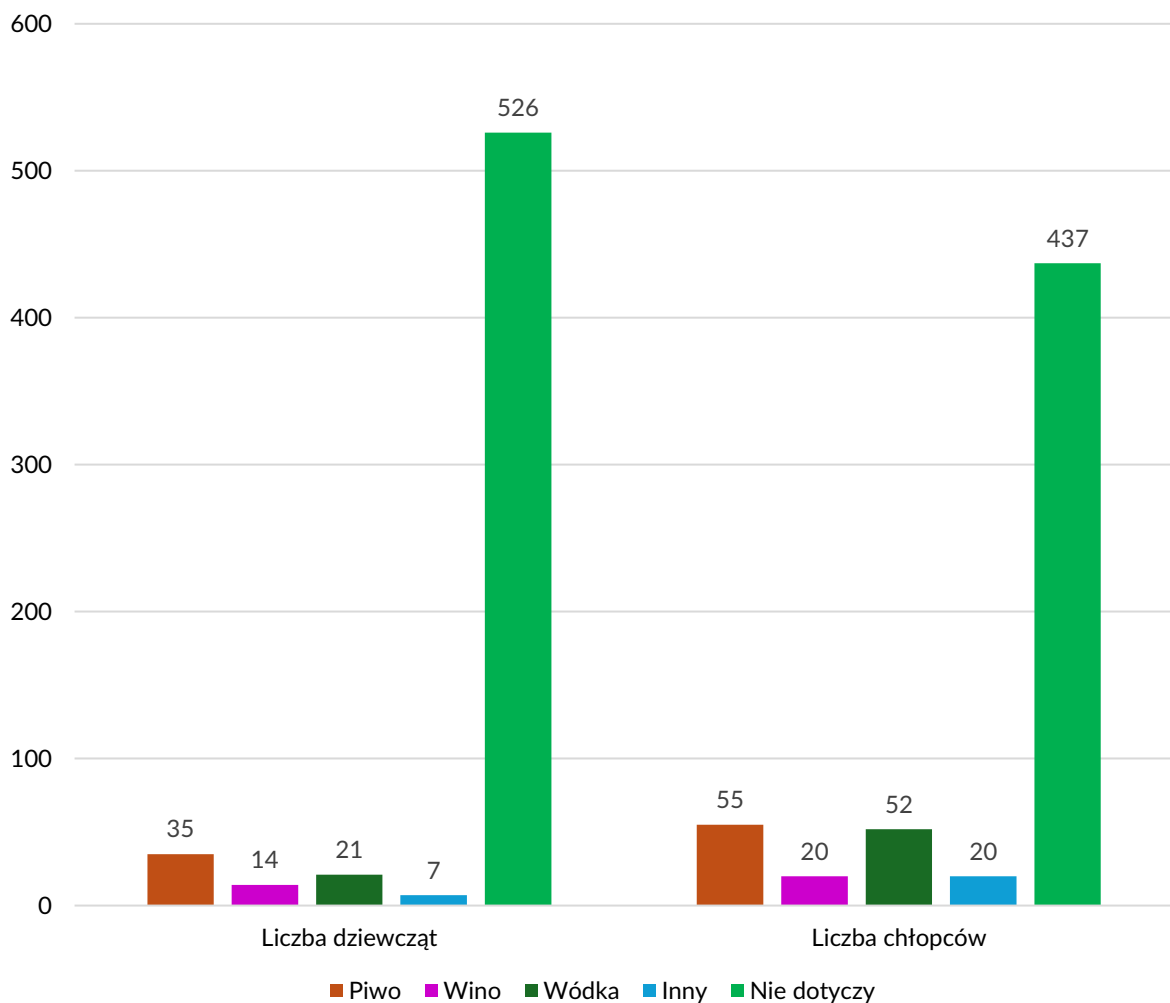
Możliwe odpowiedzi: piwo, wino, wódka, inny rodzaj, nie dotyczy.

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj				
Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Piwo	35	4,4%	55	6,9%
Wino	14	1,8%	20	2,5%
Wódka	21	2,7%	52	6,5%
Inny	7	0,9%	20	2,5%
Nie dotyczy	526	66,8%	437	54,7%

Wśród dziewcząt z klas 7–8 najczęściej wybieranym rodzajem alkoholu było piwo – wskazało je 4,4% (35 os.) uczennic. Kolejno pojawiały się odpowiedzi dotyczące wyboru wódki, który oświadczyło 2,7% (21) dziewcząt oraz wina – 1,8% (14). Jedynie 0,9% (7) dziewcząt wspomniało o „innym” rodzaju alkoholu. Natomiast aż 66,8% (526) uczennic zaznaczyło, że pytanie ich nie dotyczy, ponieważ nie piły alkoholu.

Podobnie w grupie chłopców dominowało piwo, które wskazało 6,9% (55) uczniów. Wódka znalazła się na drugim miejscu – 6,5% (52) chłopców oświadczyło, że po nią sięgnęło, a wino pojawiło się w odpowiedziach 2,5% (20) ankietowanych. Inne rodzaje alkoholu wymieniło 2,5% (20) chłopców. 54,7% (437) uczniów wybrało odpowiedź „nie dotyczy”.

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj, klasy 7-8

3.3 Szkoły ponadpodstawowe

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

Pytanie: Czy kiedykolwiek używałeś/aś którejs z substancji psychoaktywnych?

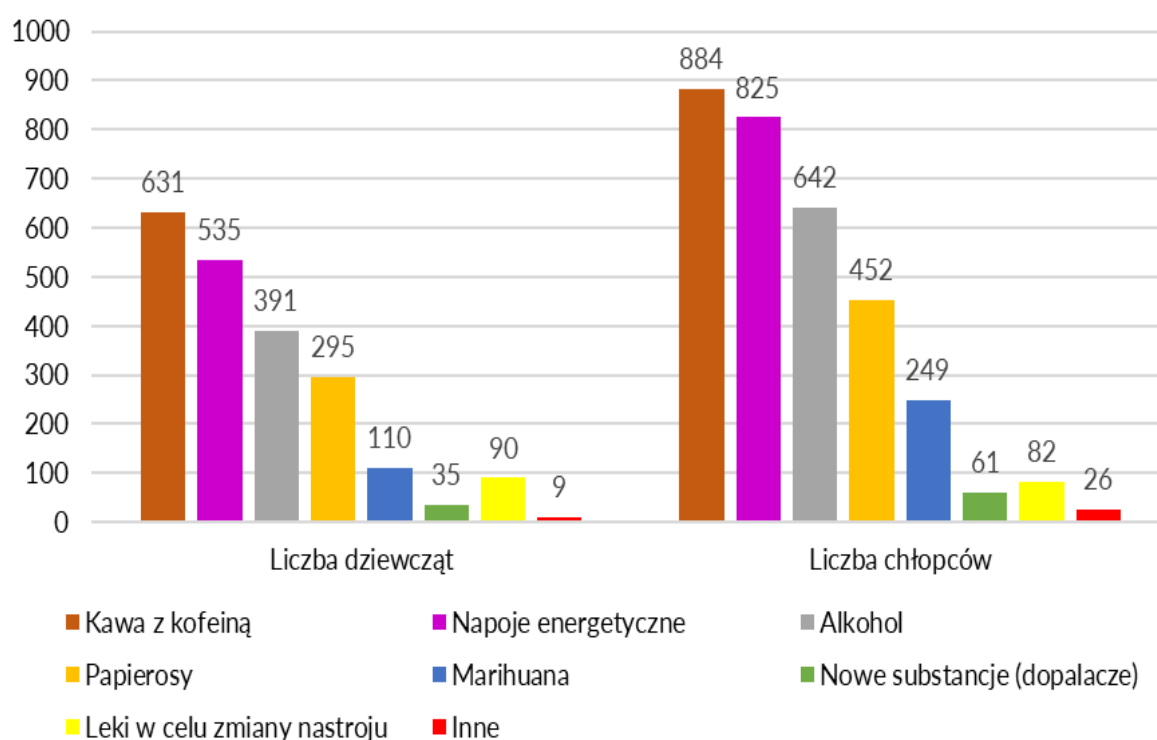
Respondenci, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Substancja	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	631	87,4%	884	78,5%
Napoje energetyczne	535	74,1%	825	73,3%
Alkohol	391	54,2%	642	57,0%
Papierosy	295	40,9%	452	40,1%
Marihuana	110	15,2%	249	22,1%
Nowe substancje (dopalacze)	35	4,8%	61	5,4%
Leki w celu zmiany nastroju	90	12,5%	82	7,3%
Inne	9	1,2%	26	2,3%

Wśród dziewcząt szkół ponadpodstawowych – 87,4% (631 os.) badanych zadeklarowało, że spożywało kawę z kofeiną, a 74,1% (535) – napoje energetyczne. 54,2% (391) uczennic oświadczyło, że sięgnęło już po alkohol, a 40,9% (295) – po papierosy. Według deklaracji 15,2% (110) respondentek paliło marihuanę, 4,8% (35) zażywało nowe substancje, a 12,5% (90) stosowało leki w celu zmiany nastroju. Spożycie innych substancji psychoaktywnych deklarowało 1,2% (9) ankietowanych.

W grupie chłopców: 78,5% (884) oświadczyło, że piło kawę, a 73,3% (825) spożywało napoje energetyczne. 57,0% (642) uczniów deklarowało picie alkoholu, a 40,1% (452) palenie papierosów. Według odpowiedzi 22,1% (249) respondentów oświadczyło, że sięgnęło po marihuanę, 5,4% (61) po nowe substancje, a 7,3% (82) po leki w celu zmiany nastroju. Wśród ankietowanych – 2,3% (26) uczniów oświadczyło stosowanie innych substancji psychoaktywnych.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych. Chłopcy i dziewczęta, szkoły ponadpodstawowe

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych

Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa. Uczennice zostały zapytane o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	13	1,8%	78	10,8%	98	13,6%	67	9,3%	134	18,6%	163	22,6%	169	23,4%
Napoje energetyczne	16	2,2%	171	23,7%	171	23,7%	105	14,5%	124	17,2%	91	12,6%	44	6,1%
Alkohol	26	3,6%	305	42,2%	161	22,3%	102	14,1%	99	13,7%	19	2,6%	10	1,4%
Papierosy	25	3,5%	402	55,7%	106	14,7%	37	5,1%	33	4,6%	25	3,5%	94	13,0%
Marihuana	31	4,3%	581	80,5%	68	9,4%	23	3,2%	11	1,5%	3	0,4%	5	0,7%
Dopalacze	24	3,3%	663	91,8%	16	2,2%	5	0,7%	7	1,0%	5	0,7%	2	0,3%
Leki w celu zmiany nastroju	43	6,0%	589	81,6%	38	5,3%	15	2,1%	14	1,9%	9	1,2%	14	1,9%
Inne	684	94,7%	29	4,0%	3	0,4%	0	0,0%	1	0,1%	3	0,4%	2	0,3%

Wśród dziewcząt 10,8% (78 os.) zadeklarowało, że nigdy nie piło kawy, 13,6% (98 os.) – próbowało jej raz lub kilka razy w życiu, a 9,3% (67) kilka razy w roku. Według udzielonych odpowiedzi – 18,6% (134) uczennic spożywało kawę kilka razy w miesiącu, 22,6% (163) – kilka razy w tygodniu, z kolei 23,4% (169) – codziennie. Nie uzyskano odpowiedzi od 1,8% (13) respondentek.

23,7% (171) uczennic oświadczyło, że nigdy nie sięgnęło po napoje energetyczne. Według deklaracji 23,7% (171) respondentek piło je raz lub kilka razy w życiu, a 14,5% (105) kilka razy w roku. 17,2% (124) odpowiedziało, że napoje energetyczne spożywało kilka razy w miesiącu, 12,6% (91) kilka razy w tygodniu, a 6,1% (44) każdego dnia. Na pytanie nie odpowiedziało 2,2% (16) ankietowanych dziewcząt.

Według deklaracji w grupie dziewcząt 42,2% (305) oświadczyło, że nigdy nie piło alkoholu, 22,3% (161) próbowało go raz lub kilka razy w życiu, a 14,1% (102) – kilka razy w roku. 13,7% (99) uczennic wskazało, że spożywało alkohol kilka razy w miesiącu, 2,6% (19) kilka razy w tygodniu, z kolei 1,4% (10) codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 3,6% (26) respondentek.

Na podstawie deklaracji dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych można przypuszczać, że 55,7% (402) nigdy nie paliło papierosów. Opcję raz lub kilka razy w życiu wybrało - 14,7% (106) uczennic, kilka razy w roku - 5,1% (37), kilka razy w miesiącu - 4,6% (33), kilka razy w tygodniu - 3,5% (25) ankietowanych, a codziennie - 13,0% (94). Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 3,5% (25) uczennic.

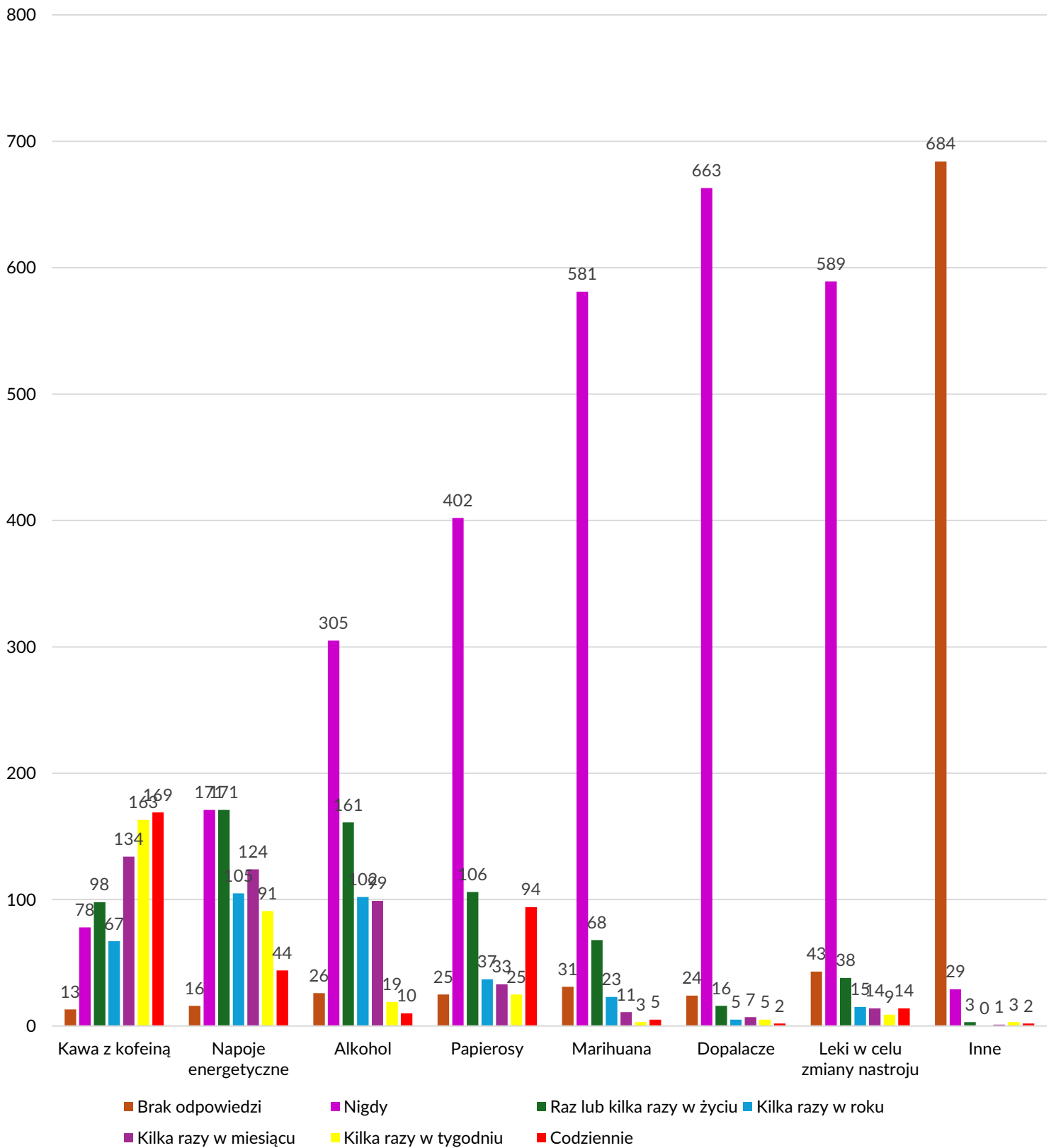
80,5% (581) respondentek ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowało, że nigdy nie paliło marihuany. Według odpowiedzi 9,4% (68) uczennic sięgnęło po nią raz lub kilka razy w życiu, a 3,2% (23) kilka razy w roku. 1,5% (11) dziewcząt zaznaczyło, że marihuanę paliło kilka razy w miesiącu, 0,4% (3) kilka razy w tygodniu, a 0,7% (5) codziennie. Odpowiedzi na zadane pytanie nie udzieliło 4,3% (31) dziewcząt.

Na podstawie uzyskanych danych można przypuszczać, że 91,8% (663) respondentek ze szkół ponadpodstawowych nigdy nie zażyło nowych substancji psychoaktywnych. Z deklaracji wynika, że 2,2% (16) dziewcząt sięgnęło po nie raz lub kilka razy w życiu, 0,7% (5) dziewcząt kilka razy w roku, a 1,0% (7) kilka razy w miesiącu. Wśród respondentek 0,7% (5) stwierdziło, że nowe substancje psychoaktywne stosowało kilka razy w tygodniu, a 0,3% (2) przyznało, że robiło to codziennie. Nie otrzymano odpowiedzi od 3,3% (24) ankietowanych.

Wśród respondentek ze szkół ponadpodstawowych 81,6% (589) odpowiedziało, że nigdy nie sięgało po leki w celu zmiany nastroju. 5,3% (38) dziewcząt oświadczyło, że stosowało je raz lub kilka razy w życiu, a 2,1% (15) kilka razy w roku. Według deklaracji 1,9% (14) uczennic zażywało leki w celu zmiany nastroju kilka razy w miesiącu, 1,2% (9) kilka razy w tygodniu, a 1,9% (14) codziennie. Nie uzyskano odpowiedzi od 6,0% (43) dziewcząt.

Na pytanie dotyczące stosowania innych środków psychoaktywnych, zdecydowana większość - 94,7% (684) dziewcząt - nie udzieliła odpowiedzi. 4,0% (29) uczennic oświadczyło, że nigdy ich nie używało, 0,4% (3) osoby zaznaczyły, że zrobiły to raz lub kilka razy w życiu, a żadna spośród badanych nie udzieliła odpowiedzi kilka razy w roku. Stosowanie innych środków psychoaktywnych raz lub kilka razy w miesiącu zadeklarowało 0,1% (1) badanych, kilka razy w tygodniu - 0,4% (3) osób, a codziennie - 0,3% (2) respondentek.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość. Dziewczęta, szkoły ponadpodstawowe

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Chłopcy – szkoła ponadpodstawowa. Chłopcy, zostali zapytani o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Chłopcy – szkoła ponadpodstawowa														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	23	2,0%	219	19,4%	158	14,0%	133	11,8%	229	20,3%	224	19,9%	140	12,4%
Napoje energetyczne	25	2,2%	276	24,5%	256	22,7%	162	14,4%	211	18,7%	136	12,1%	60	5,3%
Alkohol	29	2,6%	455	40,4%	242	21,5%	177	15,7%	153	13,6%	43	3,8%	27	2,4%
Papierosy	31	2,8%	643	57,1%	159	14,1%	43	3,8%	43	3,8%	46	4,1%	161	14,3%
Marihuana	32	2,8%	845	75,0%	117	10,4%	50	4,4%	36	3,2%	19	1,7%	27	2,4%
Dopalacze	38	3,4%	1027	91,2%	22	2,0%	8	0,7%	9	0,8%	2	0,2%	20	1,8%
Leki w celu zmiany nastroju	47	4,2%	997	88,5%	45	4,0%	9	0,8%	9	0,8%	6	0,5%	13	1,2%
Inne	1027	91,2%	74	6,6%	5	0,4%	3	0,3%	3	0,3%	2	0,2%	12	1,1%

Na podstawie deklaracji w grupie badanych chłopców ze szkół ponadpodstawowych preferencje dotyczące spożywania kawy kształtują się w sposób następujący: 19,4% (219 os.) oświadczyło, że nigdy nie piło kawy z kofeiną, 14,0% (158) kawę spożywało raz lub kilka razy w życiu, 11,8% (133) kilka razy w roku, 20,3% (229) kilka razy w miesiącu, 19,9% (224) kilka razy w tygodniu, a 12,4% (140) codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 2% (23) respondentów.

Według udzielonych odpowiedzi na temat spożywania napojów energetycznych można przypuszczać, że 24,5% (276) chłopców nie piło ich nigdy, 22,7% (256) sięgnęło po nie raz lub kilka razy w życiu, 14,4% (162) – kilka razy w roku, a 18,7% (211) kilka razy w miesiącu. Według oświadczeń, napoje energetyczne kilka razy w tygodniu piło 12,1% (136) chłopców, a codziennie – 5,3% (60) ankietowanych. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 2,2% (25) respondentów.

Według udzielanych odpowiedzi, najwięcej chłopców 40,4% (455) oświadczyło, że nigdy nie spożywało alkoholu. 21,5% (242) wskazało, że zrobiło to raz lub kilka razy w życiu, 15,7% (177) kilka razy w roku, a 13,6% (153) kilka razy w miesiącu.

Spośród chłopców 3,8% (43) oświadczyło, że sięgało po alkohol raz w tygodniu, a 2,4% (27) robiło to codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 2,6% (29) ankietowanych.

Zdecydowana większość ankietowanych chłopców ze szkół ponadpodstawowych 57,1% (643) oświadczyła, że nigdy nie paliła papierosów, 14,1% (159) zadeklarowała, że zrobiła to raz lub kilka razy w życiu, 3,8% (43) kilka razy w roku, a 3,8% (43) kilka razy w miesiącu. Do sięgania po papierosy kilka razy w tygodniu wskazało 4,1% (46) chłopców, z kolei 14,3% (161) oświadczyło, że pali je codziennie. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 2,8% (31) respondentów.

Z deklaracji uzyskanych na temat używania marihuany wynika, że zdecydowana większość respondentów 75,0% (845) nigdy jej nie paliła. 10,4% (117) uczniów wskazało, że spróbowało jej raz lub kilka razy w życiu, 4,4% (50), że zrobiło to kilka razy w ciągu roku, a 3,2% (36) kilka razy w miesiącu. Do systematycznego palenia marihuany kilka razy w tygodniu oświadczyło 1,7% (19) respondentów, a 2,4% (27) udzieliło odpowiedzi, że robi to codziennie. Na pytanie nie odpowiedziało 2,8% (32) ankietowanych.

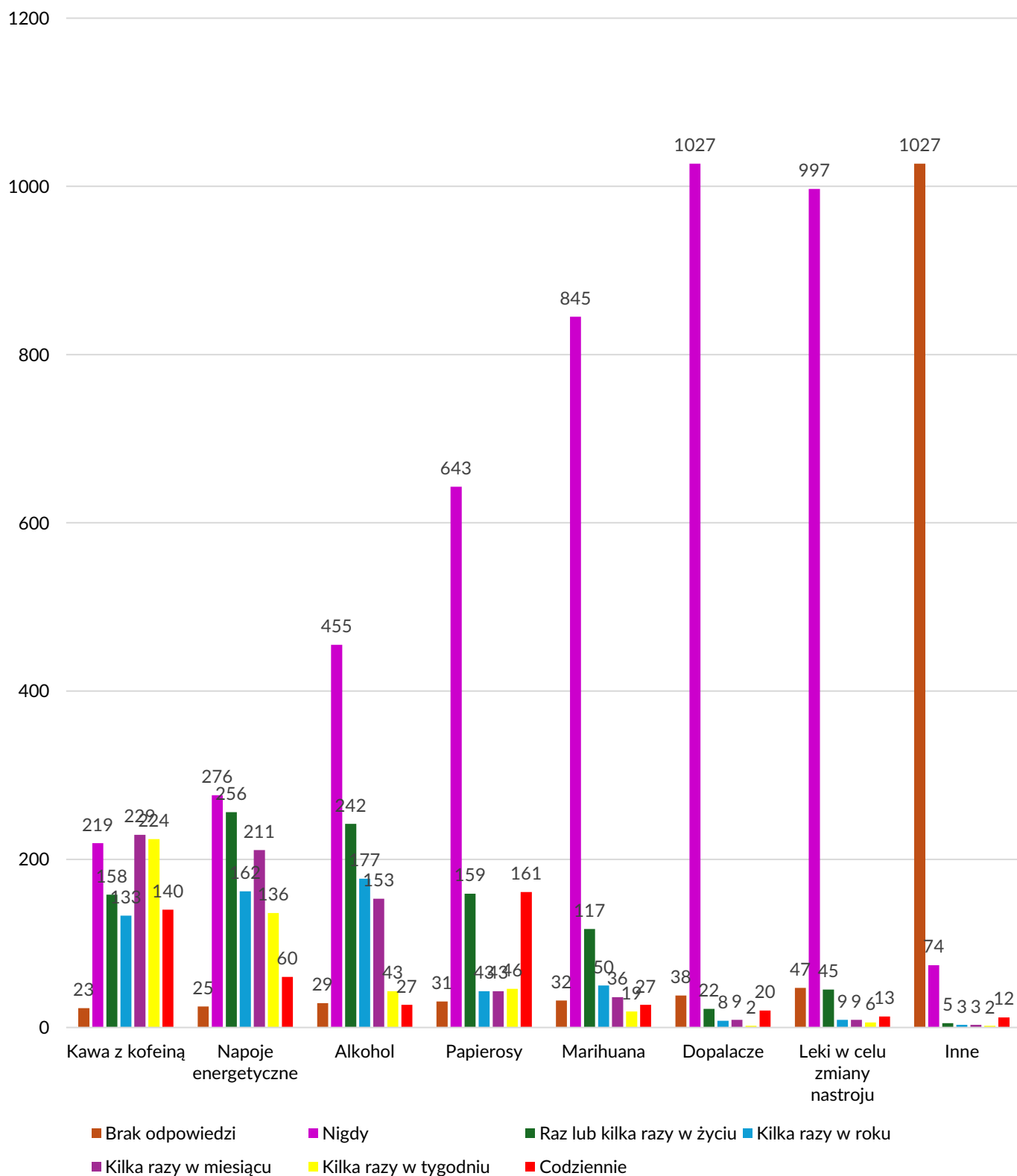
91,2% (1027) uczniów zadeklarowało, że nigdy nie stosowało nowych substancji narkotycznych. 2,0% (22) chłopców oświadczyło, że próbowało ich raz lub kilka razy w życiu, 0,7% (8) kilka razy w roku, a 0,8% (9) kilka razy w ciągu miesiąca. Częste używanie nowych substancji zadeklarowało: kilka razy w tygodniu – 0,2% (2) uczniów, codziennie – 1,8% (20) ankietowanych. Odpowiedzi nie uzyskano od 3,4% (38) chłopców ze szkół ponadpodstawowych.

Na pytanie dotyczące stosowania leków w celu zmiany nastroju 88,5% (997) uczniów oświadczyło, że nigdy tego nie robiło. 4,0% (45) zadeklarowało, że sięgnęło po leki w powyższym celu, raz lub kilka razy w życiu, 0,8% (9) uznało, że zrobiło to kilka razy w ciągu roku, jednakowo 0,8% (9) uczniów, kilka razy w miesiącu. Do stosowania leków w celu zmiany nastroju przy częstotliwości kilka razy w tygodniu wskazało 0,5% (6) uczniów, a codziennie – 1,2% (13) ankietowanych. Na pytanie nie odpowiedziało 4,2% (47) respondentów.

W kwestii stosowania innych substancji psychoaktywnych, zdecydowana większość 91,2% (1027) respondentów pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

6,6% (74) uczniów wskazało, że nigdy nie zażywało innych substancji. Zaledwie 0,4% (5) badanych oświadczyło, że stosowało je raz lub kilka razy w życiu, 0,3% (3) kilka razy w roku, a 0,3% (3) kilka razy w miesiącu. Z kolei 0,2% (2) uczniów zadeklarowało używanie innych substancji psychoaktywnych kilka razy w tygodniu, a 1,1% (12) – codziennie.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość. Chłopcy, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.
Chłopcy – szkoła ponadpodstawowa.

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7 roku życia, między 7 a 11 rokiem życia, powyżej 12 roku życia.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa								
	Poniżej 7 r. ż.		Między 7 a 11 r. ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	13	1,2%	146	13,0%	408	36,2%	559	49,6%
Napoje energetyczne	3	0,3%	133	11,8%	391	34,7%	599	53,2%
Alkohol	7	0,6%	42	3,7%	382	33,9%	695	61,7%
Papierosy	3	0,3%	38	3,4%	258	22,9%	827	73,4%
Marihuana	1	0,1%	6	0,5%	154	13,7%	965	85,7%
Nowe substancje (dopalacze)	1	0,1%	3	0,3%	31	2,8%	1091	96,9%
Leki w celu zmiany nastroju	2	0,2%	6	0,5%	27	2,4%	1091	96,9%
Inne	3	0,3%	0	0,0%	13	1,2%	1110	98,6%

Według deklaracji po raz pierwszy kawę z kofeiną spróbowało poniżej 7 roku życia 1,2% (13 os.) chłopców, 13,0% (146) między 7 a 11 rokiem życia, a 36,2% (408) powyżej 12 roku życia. 49,6% (559) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi.

Po napoje energetyczne poniżej 7 roku życia sięgnęło według oświadczeń 0,3% (3) uczniów, 11,8% (133) między 7 a 11 rokiem życia, 34,7% (391) powyżej 12 roku życia. Odpowiedzi nie uzyskano od 53,2% (599) respondentów.

Według deklaracji po raz pierwszy po alkohol poniżej 7 roku życia sięgnęło 0,6% (7) ankietowanych, 3,7% (42) między 7 a 11 rokiem życia, z kolei 33,9% (382) powyżej 12 roku życia. 61,7% (695) respondentów nie odpowiedziało na to pytanie.

0,3% (3) uczniów oświadczyło, że zapaliło pierwszego papierosa poniżej 7 roku życia. 3,4% (38) pomiędzy 7 a 12, z kolei 22,9% (258) powyżej 12 roku życia. 73,4% (827) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi.

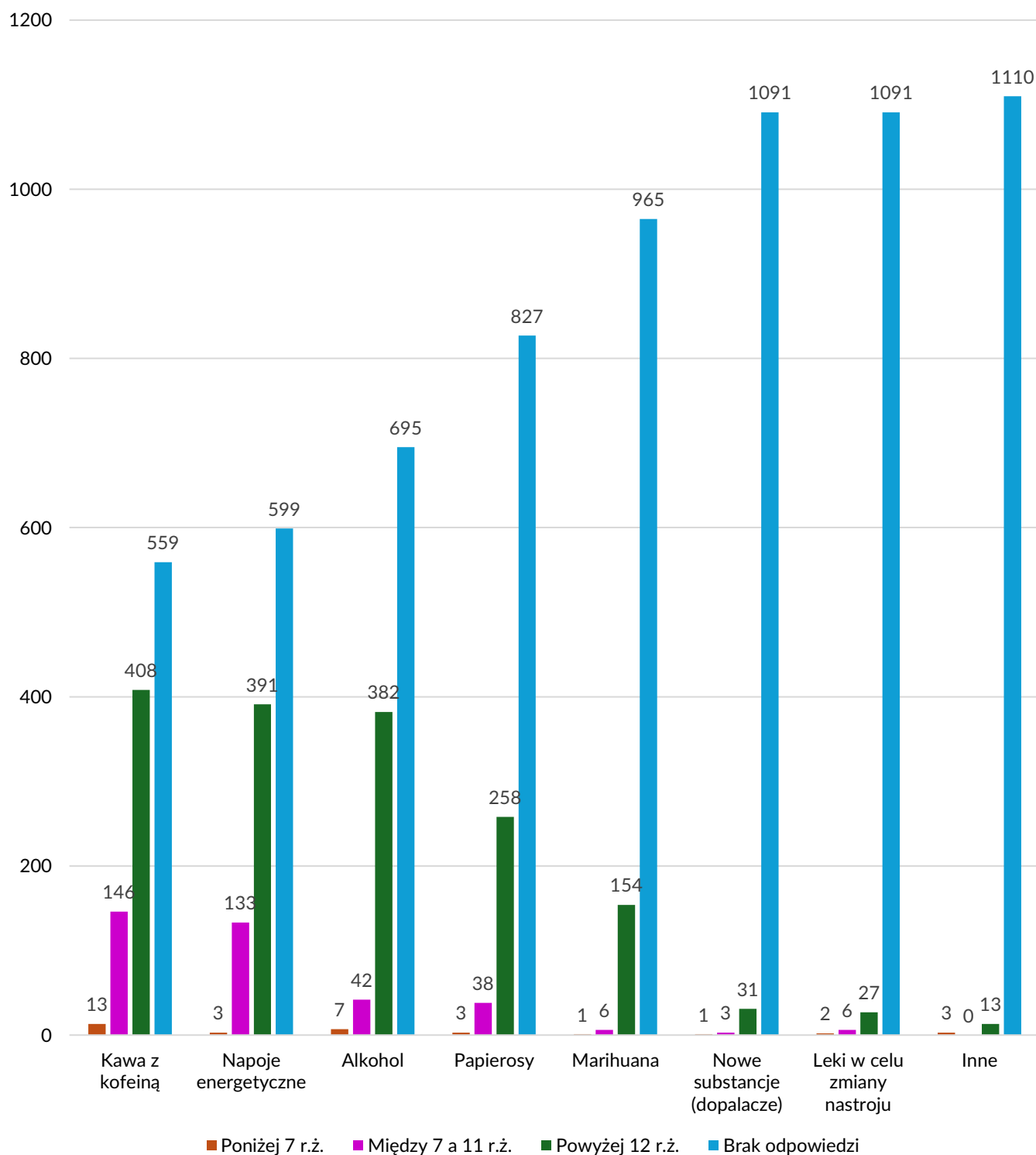
0,1% (1) chłopców wskazało, że spróbowało marihuany poniżej 7 roku życia 0,5% (6) pomiędzy 7 i a 12 rokiem życia, a 13,7% (154) powyżej 12 roku życia. 85,7% (965) chłopców nie udzieliło odpowiedzi.

Jeśli chodzi o nowe substancje psychoaktywne 0,1% (1) badanych oświadczyło, że spróbowało ich poniżej 7 roku życia. 0,3% (3) między 7 a 11 rokiem życia, a 2,8% (31) powyżej 12 roku życia. W grupie chłopców 96,9% (1091) osób nie udzieliło odpowiedzi.

Stosowanie po raz pierwszy w życiu leków celem zmiany nastroju poniżej 7 roku życia zadeklarowało 0,2% (2) ankietowanych, pomiędzy 7 a 11 rokiem życia – 0,5% (6), a powyżej 12 roku życia – 2,4% (27) ankietowanych. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło natomiast 96,9% (1091) chłopców ze szkół ponadpodstawowych

Stosowanie innych substancji psychoaktywnych poniżej 7. roku życia, oświadczyło 0,3% (3) respondentów, pomiędzy 7 a 11 rokiem życia – żaden spośród badanych, a powyżej 12 lat – 1,2% (13) uczniów. 98,6% (1110) uczniów nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej? Chłopcy, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.
Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa.

Pytanie: Ile miałas lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7 roku życia, między 7 a 11 rokiem życia, powyżej 12 roku życia.

Ile miałas lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa								
	Poniżej 7 r. ż.		Między 7 a 11 r. ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	6	0,8%	121	16,8%	337	46,7%	258	35,7%
Napoje energetyczne	1	0,1%	86	11,9%	300	41,6%	335	46,4%
Alkohol	3	0,4%	31	4,3%	250	34,6%	438	60,7%
Papierosy	2	0,3%	20	2,8%	180	24,9%	520	72,0%
Marihuana	1	0,1%	5	0,7%	64	8,9%	652	90,3%
Nowe substancje (dopalacze)	1	0,1%	4	0,6%	18	2,5%	699	96,8%
Leki w celu zmiany nastroju	0	0,0%	8	1,1%	43	6,0%	671	92,9%
Inne	0	0,0%	0	0,0%	13	1,8%	709	98,2%

Według oświadczeń dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych pierwszy raz po kawę z kofeiną poniżej 7 roku życia sięgnęło 0,8% (6 os.) ankietowanych. 16,8% (121) respondentek udzieliło odpowiedzi, że zrobiło to między 7 a 11 rokiem życia, a 46,7% (337) powyżej 12 roku życia. Od odpowiedzi uchyliło się 35,7% (258) uczennic.

Po napoje energetyczne poniżej 7 roku życia po raz pierwszy sięgnęło według deklaracji 0,1% (1) ankietowanych dziewcząt. 11,9% (86) zadeklarowało, że po raz pierwszy spożywało takie napoje między 7 a 11 rokiem życia, a 41,6% (300) po 12 roku życia. Na pytanie nie odpowiedziało 46,4% (335) uczennic.

Według deklaracji, pierwszy raz po alkohol, poniżej 7 roku życia sięgnęło 0,4% (3) ankietowanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych. 4,3% (31) uczennic oświadczyło, że zrobiło to po raz pierwszy między 7 a 11 rokiem życia, 34,6% (250) powyżej 12 roku życia. Na pytanie nie udzieliło odpowiedzi 60,7% (438) uczennic.

Na podstawie odpowiedzi dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych, po raz pierwszy papierosa poniżej 7 roku życia zapaliło 0,3% (2) ankietowanych. 2,8% (20) uczennic oświadczyło, że zrobiło to po raz pierwszy między 7 a 11 rokiem życia, a 24,9% (180) powyżej 12 roku życia. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło natomiast 72,0% (520) uczennic.

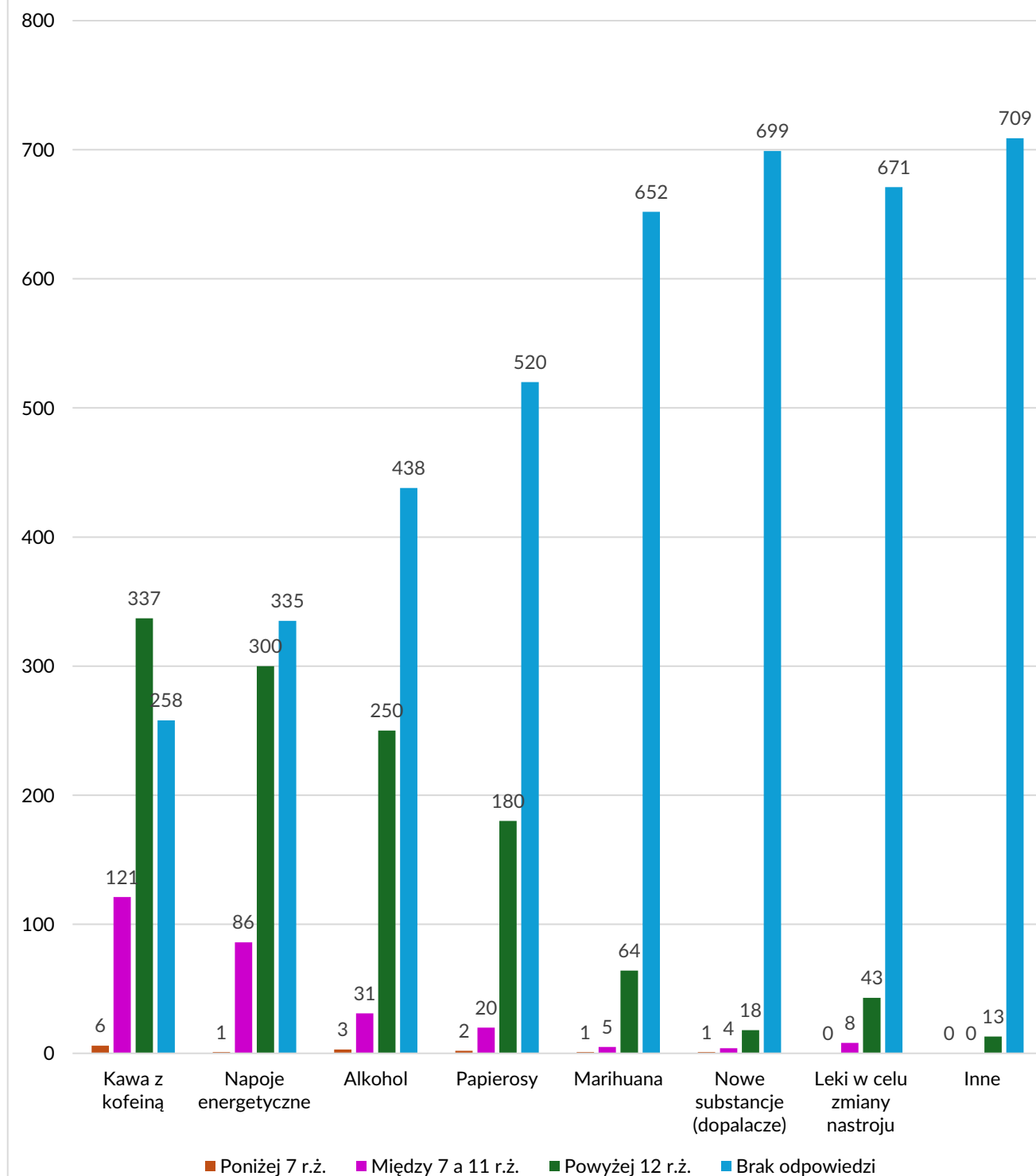
Wedle deklaracji respondentek ze szkół ponadpodstawowych, marihuanę zapaliło po raz pierwszy poniżej 7 roku życia 0,1% (1) uczennic, pomiędzy 7 a 11 rokiem życia – 0,7% (5) ankietowanych, a powyżej 12 roku życia – 8,9% (64) dziewcząt. Odpowiedzi na pytanie nie otrzymano od 90,3% (652) respondentek.

Wśród odpowiedzi dziewcząt 0,1% (1) pierwszy raz spróbowało nowych substancji psychoaktywnych poniżej 7 roku życia, a 0,6% (4) pomiędzy 7 a 11 rokiem życia, a powyżej 12 roku życia 2,5% (18). 96,8% (699) uczennic nie udzieliło odpowiedzi.

Żadna spośród badanych dziewcząt nie zadeklarowała, że sięgała po leki celem zmiany nastroju poniżej 7 roku życia. Odpowiedzi, że sięgnęło po nie po raz pierwszy pomiędzy 7 a 11 rokiem życia udzieliło 1,1% (8) uczennic, a powyżej 12 lat – 6,0% (43) ankietowanych. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło natomiast 92,9% (671) dziewcząt.

Podobnie jak w przypadku deklaracji sięgania po leki w celu zmiany nastroju, żadna z badanych uczennic nie zadeklarowała użycia innych substancji psychoaktywnych poniżej 7 roku życia oraz pomiędzy 7 a 11 rokiem życia. Z kolei sięgnięcie po inne substancje psychoaktywne powyżej 12 lat oświadczyło 1,8% (13) respondentek. 98,2% (709) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej? Dziewczeta, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej. Chłopcy – szkoła ponadpodstawowa.

Uczniowie zostali zapytani o to, w jaki sposób wchodzi w posiadanie poszczególnych substancji psychoaktywnych, jeśli ich używają.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie															
Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa															
	Legalny zakup		Nielegalny zakup		Od znajomych		Od rodzeństwa		Od rodziców		Od innych dorosłych		Żadne z wymienionych		Brak odpowiedzi
Kawa z kofeiną	173	15,4%	0	0,0%	6	0,5%	2	0,2%	124	11,0%	5	0,4%	97	8,6%	719
Napoje energetyczne	171	15,2%	119	10,6%	44	3,9%	4	0,4%	19	1,7%	1	0,1%	18	1,6%	750
Alkohol	13	1,2%	79	7,0%	111	9,9%	10	0,9%	35	3,1%	9	0,8%	33	2,9%	836
Papierosy	8	0,7%	55	4,9%	95	8,4%	19	1,7%	4	0,4%	3	0,3%	8	0,7%	934
Marihuana	1	0,1%	21	1,9%	62	5,5%	7	0,6%	0	0,0%	1	0,1%	8	0,7%	1026
Nowe substancje (dopalacze)	0	0,0%	6	0,5%	19	1,7%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,1%	1100
Leki w celu zmiany nastroju	4	0,4%	4	0,4%	1	0,1%	0	0,0%	2	0,2%	1	0,1%	6	0,5%	1108
Inne	3	0,3%	6	0,5%	4	0,4%	0	0,0%	3	0,3%	1	0,1%	1	0,1%	1108

15,4% (173 os.) chłopców ze szkół ponadpodstawowych deklaroowało, że po raz pierwszy spróbowało kawy samodzielnie ją kupując. 0,5% (6) respondentów oświadczyło, że dostało ją od znajomych, 0,2% (2) od rodzeństwa, a 11,0% (124) od rodziców. 0,4% (5) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że kawę otrzymało od innych osób dorosłych. 8,6% (97) respondentów wskazało, że nie jest to żadna z wymienionych opcji, a 63,9% (719) nie udzieliło odpowiedzi.

Jeśli chodzi o sposób wejścia w posiadanie napojów energetycznych, 15,2% (171) ankietowanych zadeklarowało, że zakupiło je w sposób legalny, natomiast 10,6% (119) nabyło je nielegalnie. 3,9% (44) udzieliło odpowiedzi, że napoje energetyczne dostało od znajomych. 0,4% (4) oświadczyło, że dostało je od rodzeństwa, a 1,7% (19) od rodziców. 0,1% (1) badanych deklaroowało, że napoje energetyczne otrzymało od innych dorosłych, z kolei 1,6% (18) wskazało, że nie ma tu odpowiedniej opcji do wyboru. Odpowiedzi nie uzyskano od 66,6% (750) uczniów.

Sposoby zdobycia alkoholu przez chłopców ze szkół ponadpodstawowych kształtują się następująco: 1,2% (13) respondentów udzieliło odpowiedzi, że zakupiło alkohol w sposób legalny, a 7% (79), że zakupu tej substancji dokonało w sposób nielegalny, 9,9% (111) nastolatków oświadczyło, że alkohol dostało od znajomych, 0,9% (10) od rodzeństwa, a 3,1% (35) od rodziców. Z kolei 0,8% (9) respondentów zadeklarowało, że alkohol zapewnili im inni dorośli, a 2,9% (33) zaznaczyło, że nie ma tutaj odpowiedniej opcji do wyboru. 74,2% (836) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

0,7% (8) chłopców ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowało legalny zakup papierosów. 4,9% (55) respondentów oświadczyło natomiast, że papierosy zdobyło w sposób nielegalny. 8,4% (95) odpowiedziało, że papierosy dostało od znajomych, 1,7% (19) od rodzeństwa, a 0,4% (4) od rodziców. Nastolatkowie zadeklarowali, że 0,3% (3) z nich, przy zdobywaniu papierosów skorzystało z pomocy innych dorosłych. 0,7% (8) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że nie ma tu odpowiednich opcji do wyboru. Nie uzyskano odpowiedzi od 82,9% (934) uczniów.

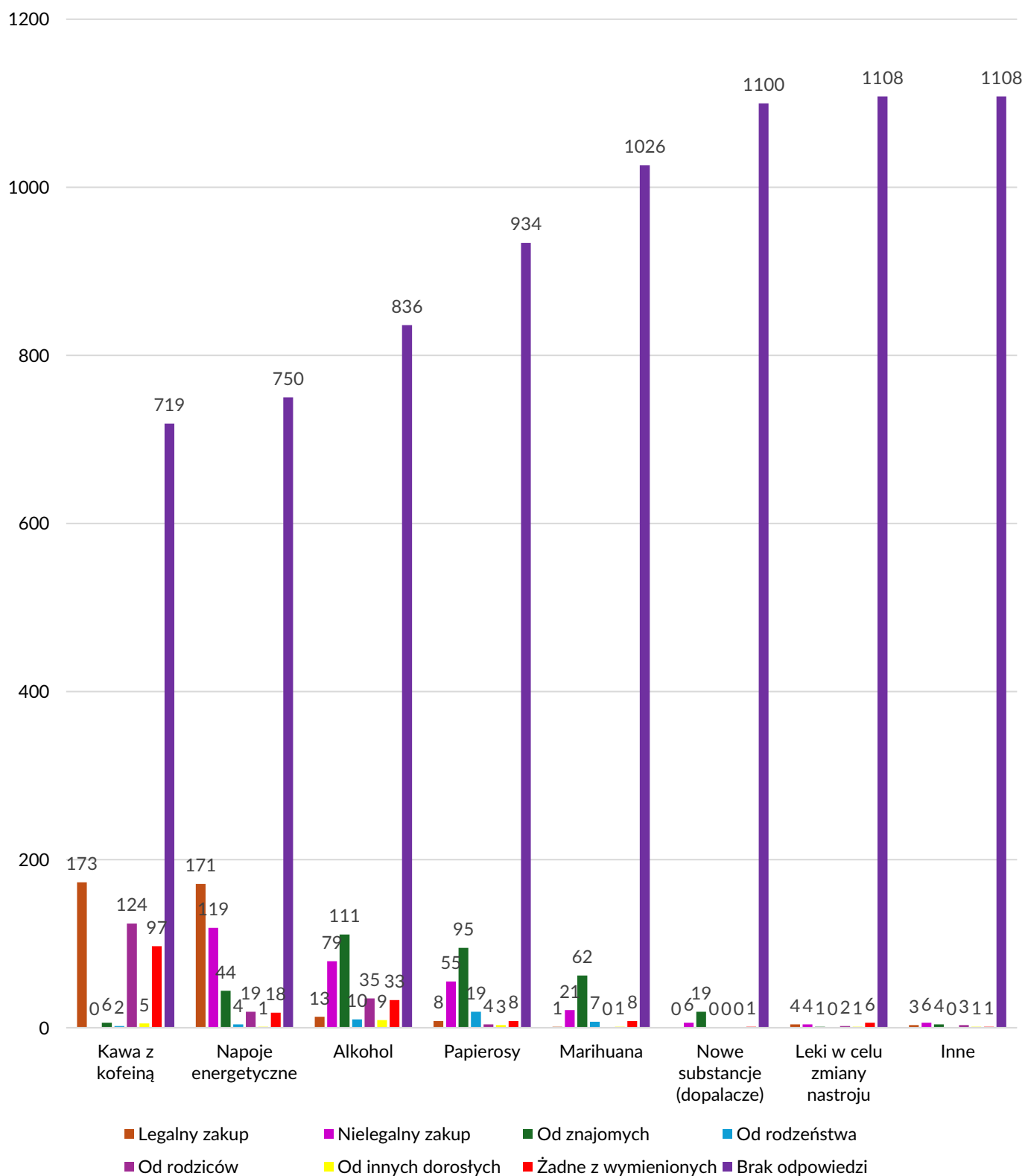
W przypadku marihuany, 0,1% (1) badanych zadeklarowało, że weszło w jej posiadanie legalnie, a 1,9% (21) z nich wskazało na zakup nielegalny. 5,5% (62) zadeklarowało, że marihuanę dostało od znajomych, 0,6% (7) od rodzeństwa, 0,1% (1) od innych dorosłych. 0,7% (8) wskazało, że żadna z wymienionych opcji nie jest odpowiednia. 91,1% (1026) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Nielegalny zakup nowych substancji psychoaktywnych oświadczyło 0,5% (6) chłopców. 1,7% (19) zadeklarowało, że otrzymało je od znajomych. 0,1% (1) ankietowanych stwierdziło, że to żadna z wymienionych możliwości. 97,7% (1100) respondentów nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Jeśli chodzi o leki w celu zmiany nastroju, na ich legalny zakup wskazało 0,4% (4) chłopców. 0,4% (4) zadeklarowało nielegalne zdobycie leków, a 0,1% (1) stwierdziło, że te substancje otrzymało od znajomych. 0,2% (2) nastolatków udzieliło odpowiedzi, że leki w celu zmiany nastroju dostali od rodziców, a 0,1% (1) od innych dorosłych. 0,5% (6) uczniów zaznaczyło, że to żadna z wymienionych odpowiedzi, a 98,4% (1108) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Legalny zakup innych substancji oświadczyło 0,3% (3) respondentów, a 0,5% (6) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że substancje kupiło w sposób nielegalny. 0,4% (4) otrzymało inne substancje psychoaktywne od znajomych, 0,3% (3) od rodziców, a 0,1% (1) od innych dorosłych. 0,1% (1) zadeklarowało, że to żadna z tych odpowiedzi, a 98,4% (1108) nastolatków nie odpowiedziało na pytanie.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie. Chłopcy, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej. Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa.

Uczennice zostały zapytane o to, w jaki sposób wchodzi w posiadanie poszczególnych substancji psychoaktywnych, jeśli ich używają.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie																
Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa																
	Legalny zakup		Nielegalny zakup		Od znajomych		Od rodzeństwa		Od rodziców		Od innych dorosłych		Żadne z wymienionych		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	137	19,0%	0	0,0%	8	1,1%	4	0,6%	142	19,7%	4	0,6%	69	9,6%	358	49,6%
Napoje energetyczne	113	15,7%	73	10,1%	81	11,2%	2	0,3%	16	2,2%	1	0,1%	8	1,1%	428	59,3%
Alkohol	9	1,2%	27	3,7%	111	15,4%	3	0,4%	34	4,7%	10	1,4%	17	2,4%	511	70,8%
Papierosy	8	1,1%	29	4,0%	88	12,2%	17	2,4%	1	0,1%	2	0,3%	4	0,6%	573	79,4%
Marihuana	0	0,0%	0	0,0%	42	5,8%	6	0,8%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	674	93,4%
Nowe substancje (dopalacze)	0	0,0%	0	0,0%	15	2,1%	2	0,3%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	705	97,6%
Leki w celu zmiany nastroju	6	0,8%	1	0,1%	6	0,8%	2	0,3%	1	0,1%	11	1,5%	4	0,6%	691	95,7%
Inne	0	0,0%	0	0,0%	3	0,4%	1	0,1%	1	0,1%	1	0,1%	0	0,0%	716	99,2%

Dziewczęta ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowały, że 19,0% (137 os.) kupiły kawę z kofeiną w sposób legalny. 1,1% (8) z nich oświadczyło, że kawę dostało od znajomych, a 0,6% (4) od rodzeństwa. 19,7% (142) oświadczyło, że otrzymało kawę od rodziców, a 0,6% (4) od innych dorosłych. 9,6% (69) dziewcząt udzieliło odpowiedzi, że nie była to żadna z wymienionych opcji, z kolei 49,6% (358) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Jeśli chodzi o sposób wejścia w posiadanie napojów energetycznych, to 15,7% (113) respondentek zadeklarowało, że kupiło je w legalny sposób, natomiast 10,1% (73) udzieliło odpowiedzi, że nabyło je nielegalnie. 11,2% (81) dostało je od znajomych, a 0,3% (2) od rodzeństwa. 2,2% (16) ankietowanych oświadczyło, iż dostęp do napojów energetycznych zapewnili im rodzice, a 0,1% (1) że byli to inni dorośli. 1,1% (8) spośród ankietowanych dziewcząt odpowiedziało, że nie była to żadna z wymienionych możliwości dostępu, a 59,3% (428) nie odpowiedziało na to pytanie.

1,2% (9) badanych oświadczyło, że alkohol zdobyło poprzez legalny zakup, a 3,7% (27) respondentek, że w posiadanie alkoholu weszło w sposób nielegalny.

15,4% (111) zadeklarowało, że alkohol otrzymało od znajomych, 0,4% (3) od rodzeństwa, a 4,7% (34), że alkohol dostało od rodziców. 1,4% (10) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że alkohol otrzymało od innych dorosłych. 2,4% (17) dziewcząt wybrało odpowiedź – żadna z wymienionych opcji. 70,8% (511) biorących udział w ankiecie nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Według deklaracji dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych 1,1% (8) kupiło papierosy w sposób legalny, a 4,0% (29), że zdobyło je nielegalnie. 12,2% (88) zadeklarowało, że papierosy otrzymało od znajomych, 2,4% (17) od rodzeństwa, a 0,1% (1) od rodziców. 0,3% (2) ankietowanych wskazało, że papierosy otrzymało od innych dorosłych, a 0,6% (4) oświadczyło, że to żadna z wymienionych w pytaniu opcji. 79,4% (573) zdecydowało się nie odpowiadać na to pytanie.

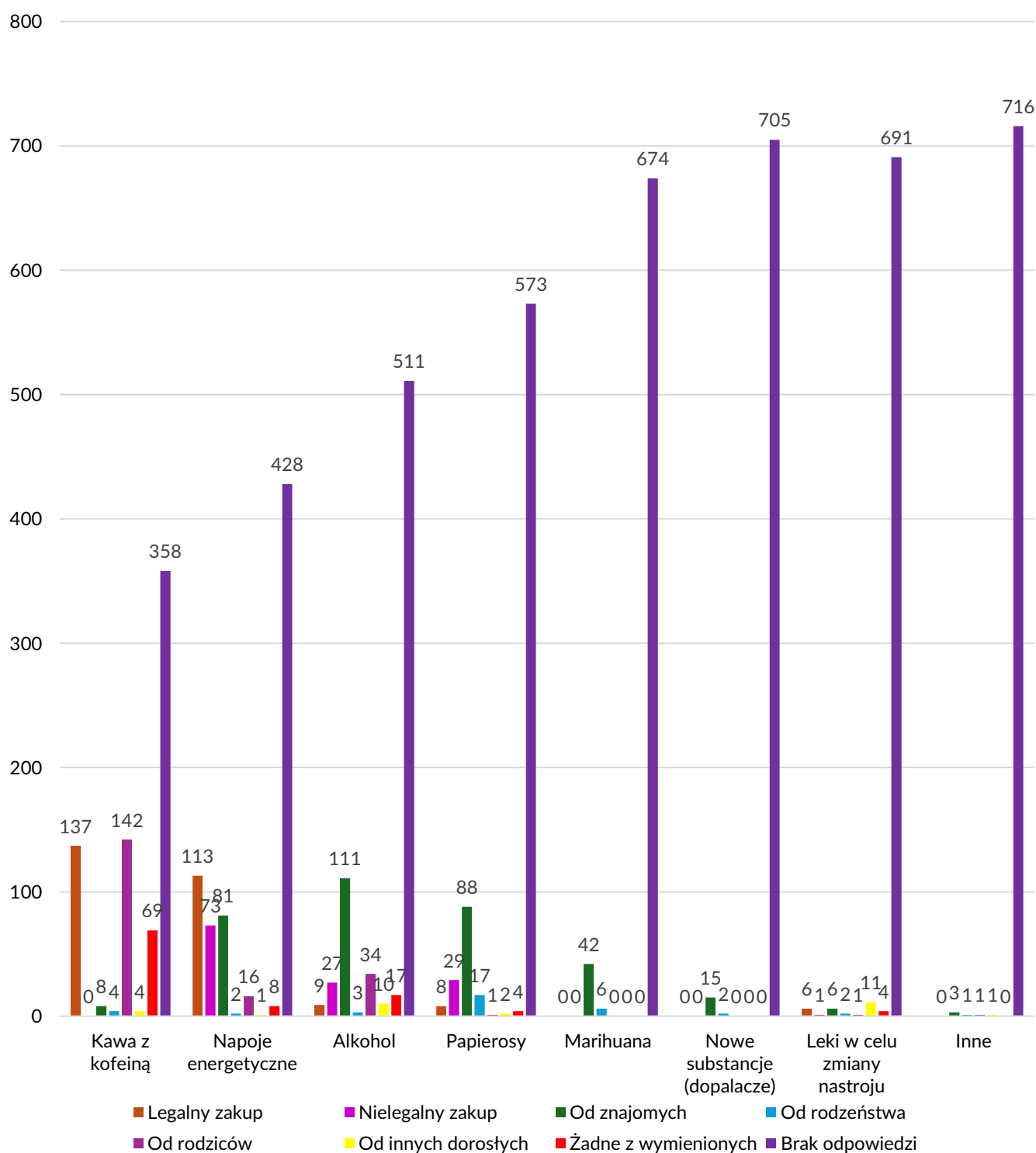
5,8% (42) badanych dziewcząt zadeklarowało, że marihuanę otrzymało od znajomych, a 0,8% (6) od rodzeństwa. 93,4% (674) dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

W ankietowanej grupie dziewcząt 2,1% (15) udzieliło odpowiedzi, że nowe substancje otrzymało od znajomych, a 0,3% (2) od rodzeństwa. Wśród uczennic 97,6% (705) nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Jeśli chodzi o sposoby wejścia w posiadanie leków w celu zmiany nastroju, 0,8% (6) ankietowanych zadeklarowało, że kupiło je w sposób legalny. 0,1% (1) respondentek oświadczyło, że leki uzyskało w sposób nielegalny. 0,8% (6) udzieliło odpowiedzi, że leki otrzymało od znajomych, 0,3% (2) od rodzeństwa, a 0,1% (1) od rodziców. 1,5% (11) respondentek zadeklarowało, że uzyskało je od innych dorosłych, a 0,6% (4) respondentek oświadczyło, że to żadna z wymienionych opcji. 95,7% (691) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

0,4% (3) badanych dziewcząt zadeklarowało, że otrzymało inne substancje psychoaktywne od znajomych, 0,1% (1) od rodzeństwa i 0,1% (1) od rodziców. 0,1% (1) uczennic oświadczyło, że inne substancji psychoaktywnych uzyskało od innych dorosłych. 99,2% (716) badanych nastolatków nie odpowiedziało na pytanie.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie. Dziewczęta, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu. Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	21	2,9%	239	33,1%	212	29,4%	156	21,6%	94	13,0%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	24	3,3%	126	17,5%	278	38,5%	191	26,5%	103	14,3%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	24	3,3%	332	46,0%	236	32,7%	99	13,7%	31	4,3%
Mogę się uzależnić	24	3,3%	213	29,5%	168	23,3%	198	27,4%	119	16,5%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	26	3,6%	287	39,8%	218	30,2%	134	18,6%	57	7,9%

31,1% (239 os.) ankietowanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowało, że picie alkoholu może spowodować kłopoty w domu/szkole/z policją.

29,4% (212) ankietowanych udzieliło odpowiedzi „raczej tak”, a 21,6% (156) uczennic „raczej nie”. 3% (94) respondentek oświadczyło natomiast, że poprzez picie alkoholu zdecydowanie nie doświadczą kłopotów w domu/szkole, czy z policją. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 2,9% (21) dziewcząt.

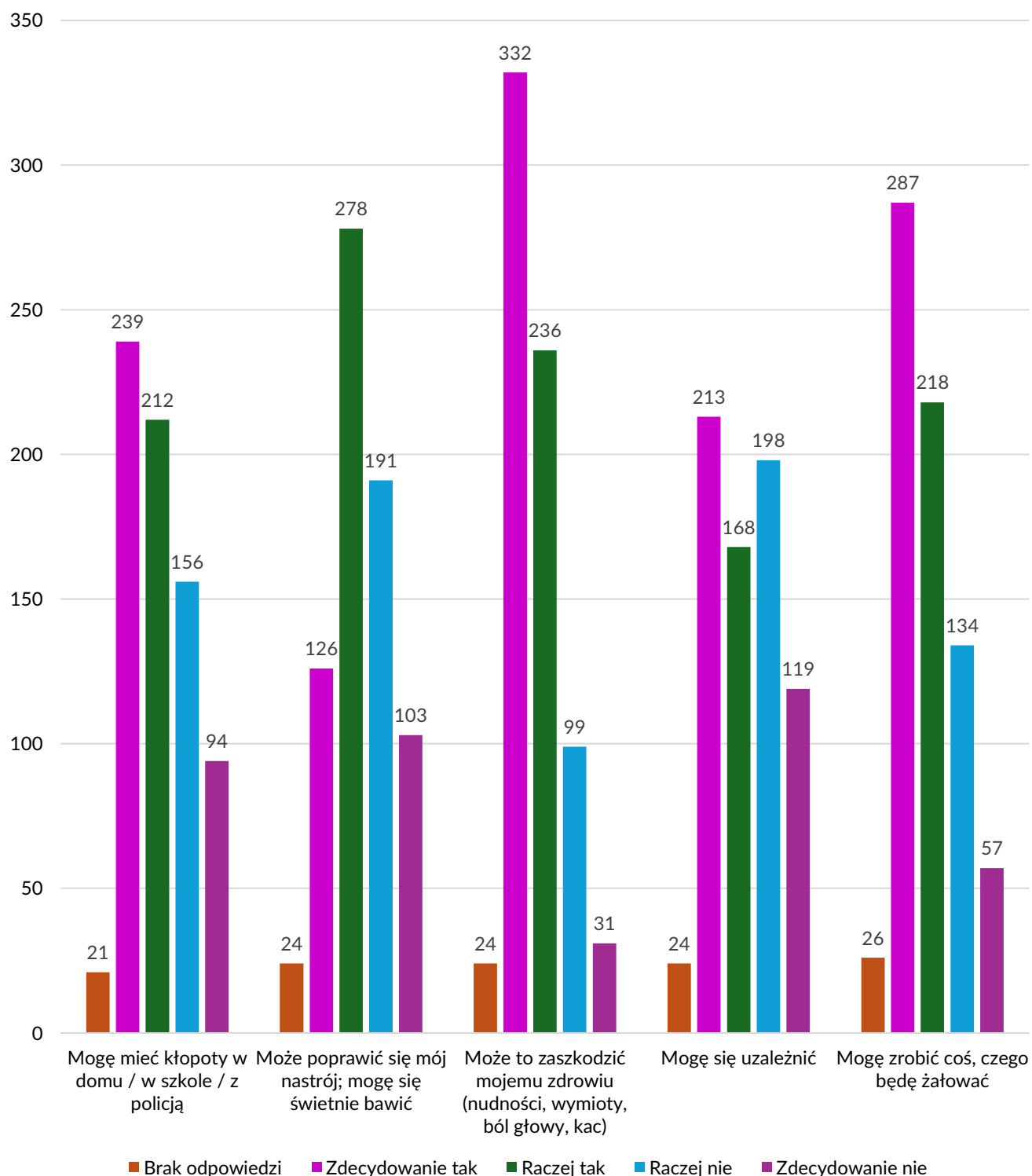
Według odpowiedzi poprawy nastroju po spożyciu alkoholu zdecydowanie spodziewało się 17,5% (126) ankietowanych, a 38,5% (278) uważało, że raczej może się dobrze bawić po alkoholu. Za to 26,5% (191) respondentek stwierdziło, że raczej nie będzie się dobrze bawić po spożyciu alkoholu. 14,3% (103) ankietowanych dziewcząt udzieliło odpowiedzi, że alkohol zdecydowanie nie poprawi im nastroju. 3,3% (24) uczennic nie udzieliło odpowiedzi.

46,0% (332) respondentek udzieliło odpowiedzi, że alkohol może zdecydowanie zaszkodzić ich zdrowiu. Przeświadczenie, że raczej będą się czuły źle po spożyciu alkoholu wskazało 32,7% (236) dziewcząt. O tym, że alkohol raczej źle wpłynie na zdrowie miało przekonanie 13,7% (99) ankietowanych. 4,3% (31) respondentek odpowiedziało natomiast, że alkohol zdecydowanie nie zaszkodzi ich zdrowiu. 3,3% (24) pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Zdecydowaną możliwość uzależnienia się od alkoholu jako następstwa picia, zadeklarowało 29,5% (213) ankietowanych dziewcząt. 23,3% (168) uważało, że raczej mogą się uzależnić. Natomiast 27,4% (198) oświadczyło, że raczej nie mogą popaść w uzależnienie, a 16,5% (119) respondentek zdecydowanie nie spodziewało się takiej konsekwencji picia. 3,3% (24) nastolatek nie odpowiedziało na pytanie.

39,8% (287) ankietowanych odpowiedziało, że pod wpływem alkoholu zdecydowanie istnieje możliwość zrobienia czegoś, czego będą żałować. 30,2% (218) dziewcząt zadeklarowało, że raczej mogą coś takiego zrobić. 18,6% (134) oświadczyło, że raczej nie mogą nic takiego zrobić, a 7,9% (57), że zdecydowanie nie mogą. Nie uzyskano odpowiedzi od 3,6% (26) dziewcząt.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie? Dziewczeta, szkoły ponadpodstawowe

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Chłopcy – szkoła ponadpodstawowa.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie

tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

- Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. **Możliwe odpowiedzi:**

zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

- Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). **Możliwe**

odpowiedzi: *zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

- Mogę się uzależnić. **Możliwe odpowiedzi:** *zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie,*

zdecydowanie nie

- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. **Możliwe odpowiedzi:** *zdecydowanie tak, raczej tak,*

raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	47	4,2%	365	32,4%	303	26,9%	244	21,7%	167	14,8%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	54	4,8%	198	17,6%	452	40,1%	243	21,6%	179	15,9%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	54	4,8%	479	42,5%	320	28,4%	178	15,8%	95	8,4%
Mogę się uzależnić	53	4,7%	356	31,6%	249	22,1%	275	24,4%	193	17,1%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	51	4,5%	390	34,6%	341	30,3%	225	20,0%	119	10,6%

Według deklaracji w grupie chłopców ze szkół ponadpodstawowych 32,4% (365 os.) oświadczyło, że napicie się alkoholu zdecydowanie może przynieść kłopoty w domu/w szkole/z policją. 26,9% (303) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że raczej mogą się spodziewać takich konsekwencji, a 21,7% (244) wskazało, że picie alkoholu raczej nie sprawi im takich kłopotów. 14,8% (167) respondentów oświadczyło, że picie alkoholu zdecydowanie nie przyczynia się do problemów w domu, szkole, czy też z policją. Odpowiedzi nie uzyskano od 4,2% (47) nastolatków.

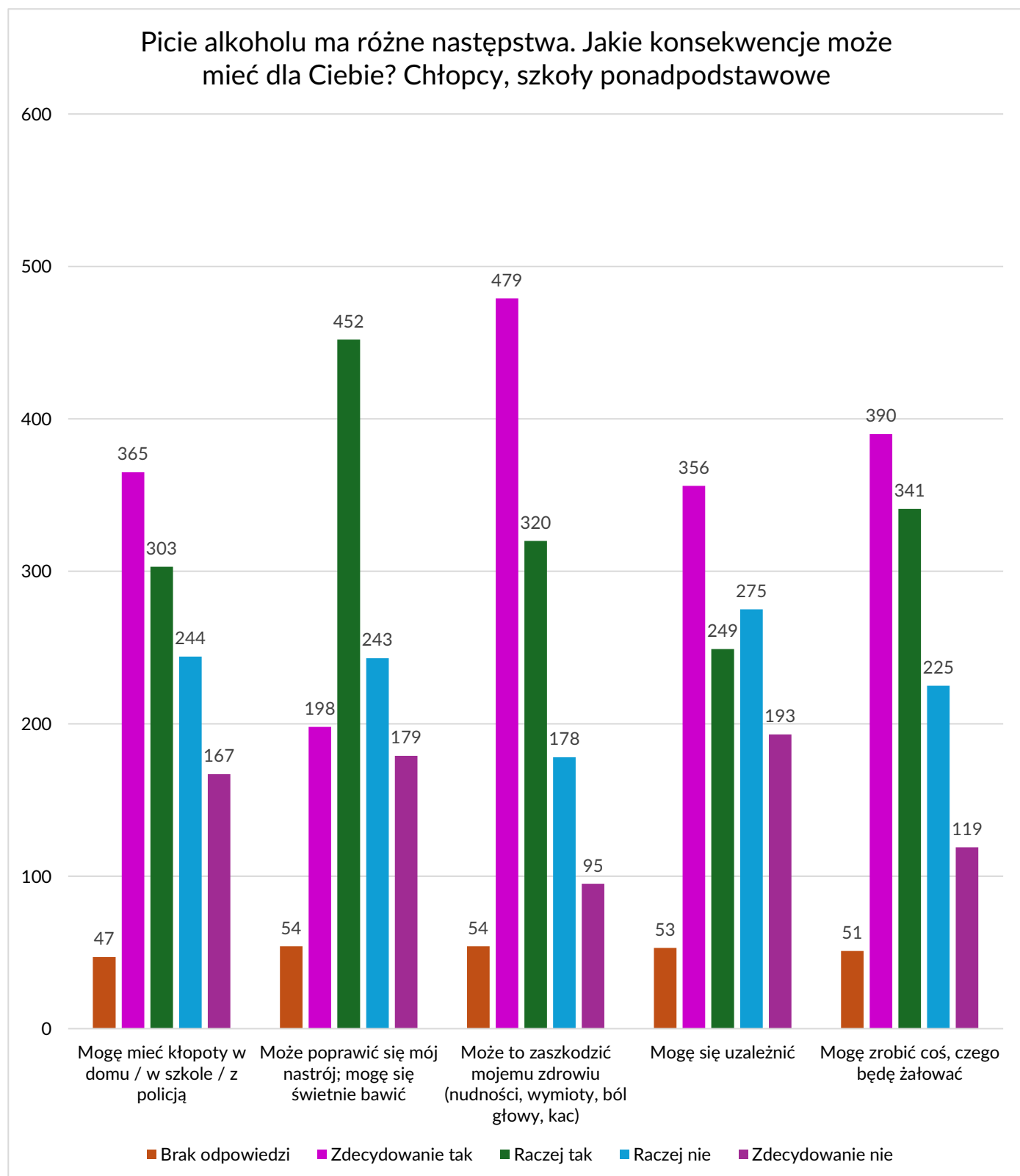
Poprawy nastroju, a także dobrej zabawy po alkoholu zdecydowanie spodziewało się 17,6% (198) uczniów. 40,1% (452) chłopców deklarowało, że ich nastrój raczej może się poprawić. Z drugiej strony 21,6% (243) respondentów oświadczyło, że ich nastrój raczej się nie poprawi. 15,9% (179) udzieliło odpowiedzi, że alkohol zdecydowanie nie wpłynie na poprawę ich nastroju. 4,8% (54) chłopców nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Według deklarowanych odpowiedzi uczniów, grupa przekonana o szkodliwości wpływu alkoholu na ich zdrowie stanowiła 42,5% (479) wszystkich uczniów. 28,4% (320) respondentów oświadczyło, że alkohol raczej może negatywnie wpłynąć na ich zdrowie, a 15,8% (178) udzieliło odpowiedzi, że alkohol raczej nie zagrazi ich zdrowiu. 8,4% (95) chłopców wskazało natomiast że alkohol zdecydowanie nie przyniesie negatywnych konsekwencji zdrowotnych. Odpowiedzi nie otrzymano od 4,8% (54) nastolatków.

31,6% (356) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że poprzez picie alkoholu zdecydowanie można się uzależnić, a 22,1% (249), że alkohol raczej może się przyczynić do powstania uzależnienia. 24,4% (275) respondentów odpowiedziało, że przez alkohol raczej nie można się uzależnić. Odpowiedź dotyczącą zdecydowanego braku możliwości uzależnienia zaznaczyło 17,1% (193) ankietowanych. 4,7% (51) chłopców nie udzieliło odpowiedzi.

Możliwość zrobienia pod wpływem alkoholu czegoś, czego się będzie żałować zdecydowanie deklarowało 34,6% (390) chłopców. Taką możliwość z mniejszą pewnością rozpatrywało 30,3% (341) respondentów. 20,0% (225) ankietowanych uznało, że będąc pod wpływem alkoholu raczej nie może zrobić nic, czego będzie

żałować, a 10,6% (119), że zdecydowanie nie może. Nie otrzymano odpowiedzi od 4,5% (51) chłopców.

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Chłopcy – szkoła ponadpodstawowa.

Ankiety skierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych zawierały pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia przez osobę badaną alkoholu. Bliscy uwzględnieni w pytaniu to mama, tata, inny dorosły, opiekun, najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienem pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	60	5,3%	508	45,1%	337	29,9%	86	7,6%	113	10,0%	22	2,0%
Tata uważa, że	88	7,8%	417	37,0%	307	27,3%	162	14,4%	125	11,1%	27	2,4%
Inny dorosły opiekun uważa, że	120	10,7%	401	35,6%	237	21,0%	258	22,9%	76	6,7%	34	3,0%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	71	6,3%	173	15,4%	152	13,5%	372	33,0%	170	15,1%	188	16,7%
Znajomi uważają, że	71	6,3%	138	12,3%	121	10,7%	401	35,6%	195	17,3%	200	17,8%

Deklaracje chłopców ze szkół ponadpodstawowych na temat opinii ich matek, co do picia przez nich alkoholu kształtują się następująco: 45,1% (508 os.) z nich odpowiedziało, że w opinii ich matek zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. 29,9% (337) respondentów zadeklarowało, że zdaniem ich matek raczej nie powinni pić, a 7,6% (86), że to czy piją alkohol jest ich sprawą. 10,0% (113) spośród ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że w opinii ich matek od czasu do czasu mogą się napić alkoholu.

2,0% (22) nastolatków oświadczyło, że mają całkowitą zgodę na picie alkoholu od swoich matek. W grupie chłopców 5,3% (60) z nich nie odpowiedziało na pytanie.

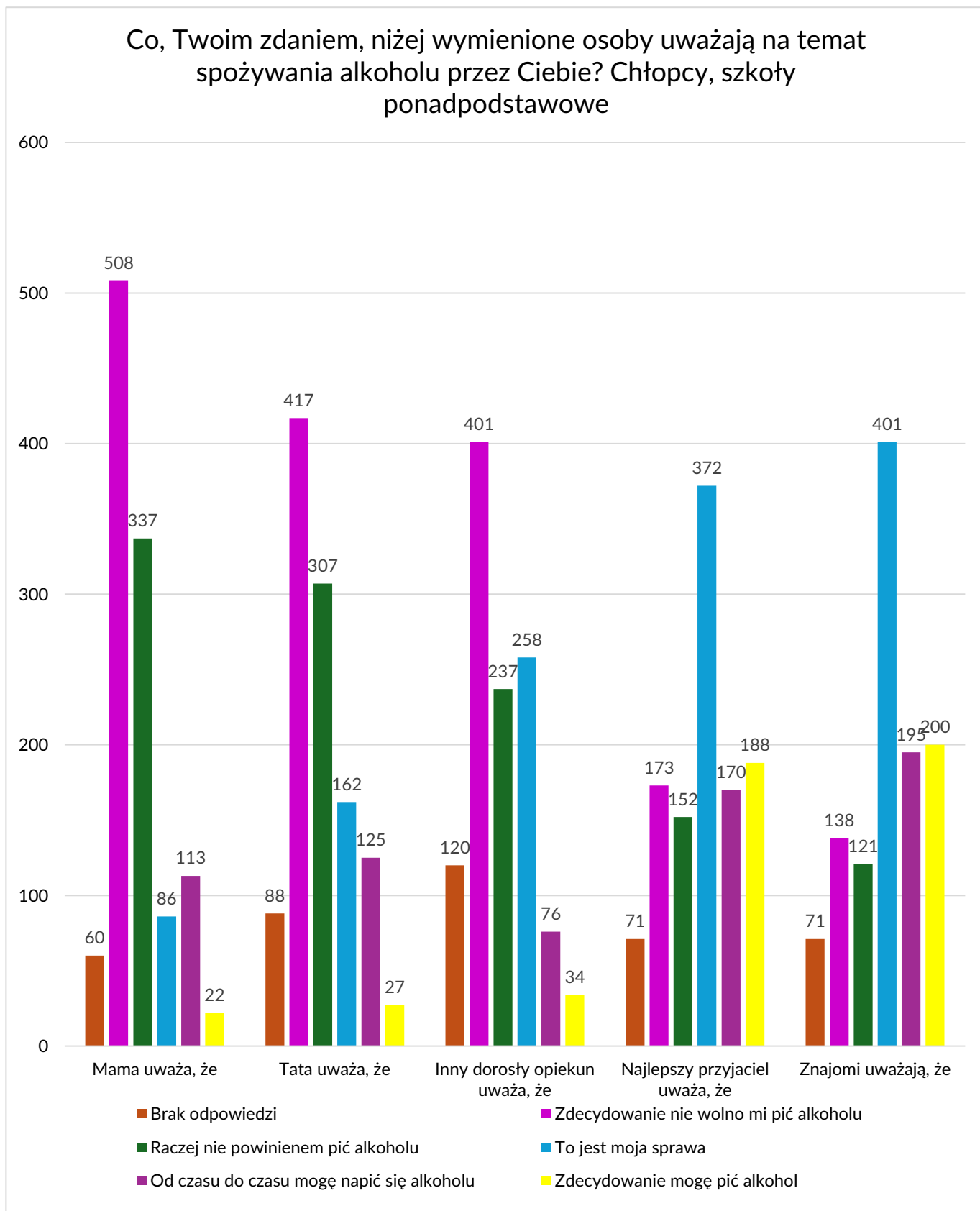
Deklaracje chłopców dotyczące opinii taty na temat picia przez nich alkoholu przedstawiają się w sposób następujący: 37% (417) stwierdziło, że ich tata zdecydowanie sprzeciwia się piciu przez nich alkoholu. 27,3% (307) zadeklarowało, że według ich ojców raczej nie powinni pić. 14,4% (162) ankietowanych oświadczyło, że według ich taty to czy piją to ich sprawa. 11,1% (125) wyraziło opinię, że zdaniem ich ojców od czasu do czasu mogą się napić alkoholu. 2,4% (27) respondentów stwierdziło, natomiast że mają na to całkowitą zgodę. Nie otrzymano odpowiedzi od 7,8% (88) uczniów.

Według 35,6% (401) chłopców inni dorośli opiekunowie zdecydowanie sprzeciwiają się piciu przez nich alkoholu. 21,0% (237) respondentów odpowiedziało, że w opinii innych dorosłych raczej nie powinni pić. 22,9% (258) ankietowanych stwierdziło, że zdaniem innych dorosłych opiekunów to czy piją to ich sprawa, a 6,7% (76) nastolatków wybrało odpowiedź – od czasu do czasu mogą się napić alkoholu. Pozostałe 3,0% (34) wyraziło opinię, że według dorosłych opiekunów mają zdecydowane pozwolenie na picie alkoholu. 10,7% (120) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

15,4% (173) uczniów szkół ponadpodstawowych stwierdziło, że ich najlepszy przyjaciel zdecydowanie sprzeciwia się piciu przez nich alkoholu. 13,5% (152) respondentów zadeklarowało, że zdaniem ich najlepszego przyjaciela raczej nie powinni pić alkoholu. 33,0% (372) odpowiedziało, że ich najlepszy przyjaciel uważa, że to czy piją to ich sprawa. 15,1% (170) respondentów stwierdziło, że w opinii ich najlepszego przyjaciela od czasu do czasu mogą się napić alkoholu, a 16,7% (188) że ich znajomi wyrażają zdecydowaną aprobatę, co do picia przez nich alkoholu. Nie otrzymano odpowiedzi od 6,3% (71) nastolatków.

12,3% (138) respondentów zadeklarowało, że według ich znajomych zdecydowanie nie powinni pić alkoholu. 10,7% (121) respondentów odpowiedziało, że w opinii ich znajomych raczej nie powinni pić alkoholu. 35,6% (401) stwierdziło, że ich znajomi twierdzą, że to czy piją to ich sprawa, a 17,3% (195) że zdaniem znajomych od czasu do czasu mogą się napić. 17,8% (200) nastolatków oświadczyło,

że ich znajomi wyrażają zdecydowaną aprobatę, co do picia przez nich alkoholu. Pozostałe 6,3% (71) ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa.

Ankiety skierowane do uczennic szkół ponadpodstawowych zawierały pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia przez osobę badaną alkoholu. Bliscy uwzględnieni w pytaniu to mama, tata, inny dorosły, opiekun, najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	31	4,3%	304	42,1%	207	28,7%	84	11,6%	91	12,6%	5	0,7%
Tata uważa, że	46	6,4%	285	39,5%	179	24,8%	114	15,8%	83	11,5%	15	2,1%
Inny dorosły opiekun uważa, że	77	10,7%	267	37,0%	172	23,8%	146	20,2%	49	6,8%	11	1,5%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	36	5,0%	121	16,8%	131	18,1%	230	31,9%	113	15,7%	91	12,6%
Znajomi uważają, że	32	4,4%	95	13,2%	81	11,2%	283	39,2%	139	19,3%	92	12,7%

Przekonania dotyczące opinii matek na temat picia alkoholu przez ankietowane dziewczęta uczęszczające do szkół ponadpodstawowych kształtują się następująco: 42,1% (304 os.) oświadczyło, że ich matki zdecydowanie sprzeciwiają się piciu alkoholu. 28,7% (207) respondentek zadeklarowało, że ich matki uważają, że raczej nie powinny pić alkoholu. Według 11,6% (84) ankietowanych w opinii ich matek, to czy piją alkohol to ich sprawa, a 12,6% (91) wskazało, że ich mamy twierdzą, że od czasu do czasu mogą się napić. 0,7% (5) respondentek oświadczyło natomiast, że ich matki wyrażają zdecydowaną zgodę na picie alkoholu. 4,3% (31) uczennic nie udzieliło odpowiedzi.

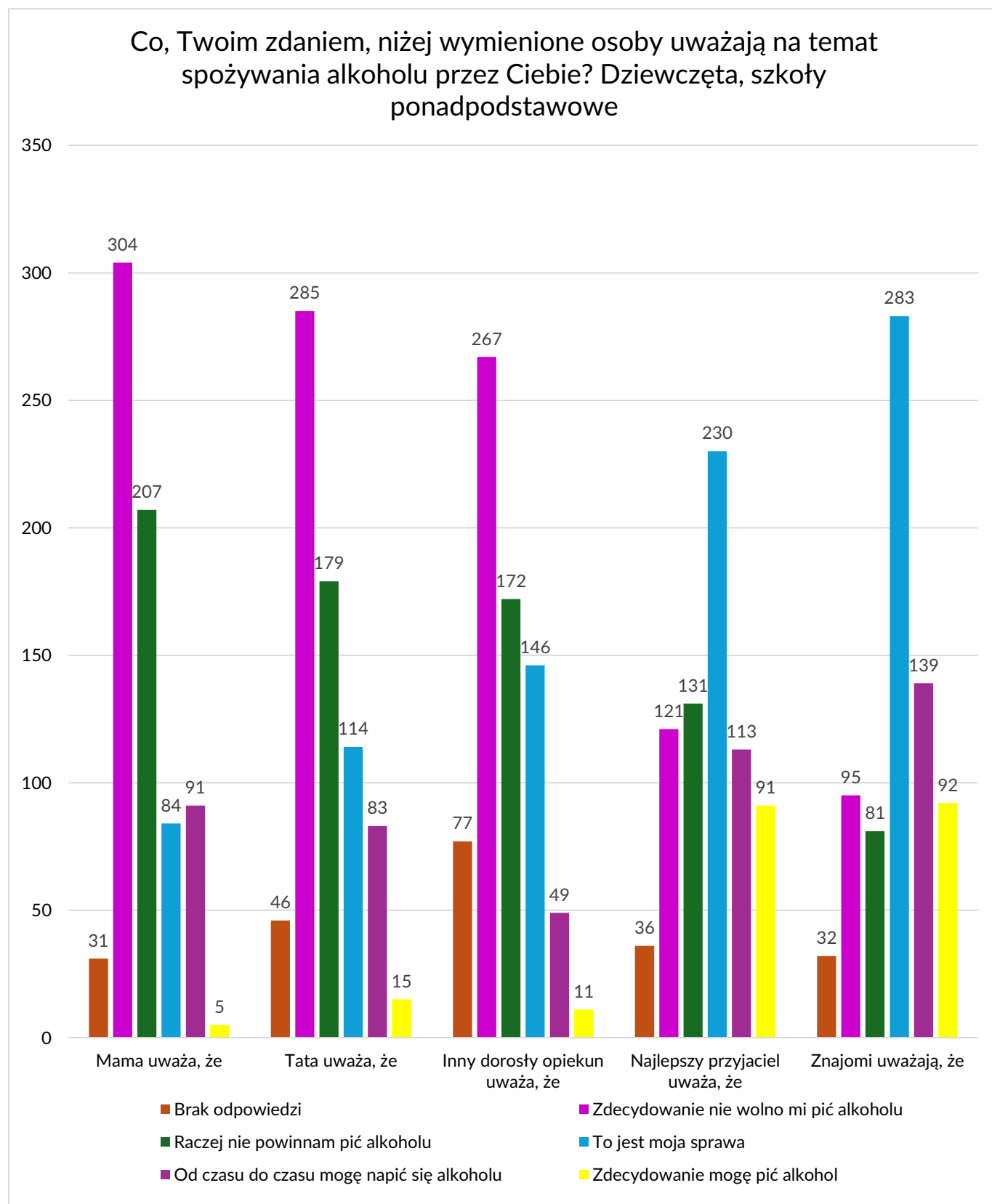
Jeśli chodzi o pytanie dotyczące opinii ojców na temat picia alkoholu, 39,5% (285) nastolatek oświadczyło, że ich tata zdecydowanie sprzeciwia się piciu przez nie alkoholu. 24,8% (179) respondentek wskazało, że w opinii ich ojców raczej nie powinny pić, a według 15,8% (114) uczennic, zdaniem ich ojców, to czy piją alkohol to ich sprawa. 11,5% (83) ankietowanych zadeklarowało, że w opinii ich ojców od czasu do czasu mogą się napić alkoholu, a według 2,1% (15) badanych mają zdecydowaną zgodę od swoich ojców na picie alkoholu. Nie otrzymano odpowiedzi od 6,4% (46) dziewcząt.

37,0% (267) dziewcząt zadeklarowało, że według innego dorosłego opiekuna zdecydowanie nie powinny pić alkoholu. 23,8% (172) respondentek udzieliło odpowiedzi, że inny dorosły uważa, że raczej nie powinny spożywać alkoholu. 20,2% (146) uczennic oświadczyło, że zdaniem innego dorosłego opiekuna to czy piją alkohol to ich sprawa, z kolei 6,8% (49) ankietowanych wskazało, że według innego dorosłego od czasu do czasu mogą się napić. 1,5% (11) ankietowanych wyraziło opinię, że według innego opiekuna mają zdecydowaną zgodę na picie alkoholu. 10,7% (77) respondentek nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Analizując deklaracje nastolatków dotyczące opinii najlepszego przyjaciela na temat spożywania przez nie alkoholu wyniki przedstawiają się następująco: 16,8% (121) ankietowanych oświadczyło, że według ich najlepszego przyjaciela zdecydowanie nie wolno im pić. 18,1% (131) zadeklarowało, że w opinii ich przyjaciela raczej nie powinny pić alkoholu. 31,9% (230) respondentek udzieliło odpowiedzi, że według ich najlepszego przyjaciela używanie alkoholu jest ich prywatną sprawą. 15,7% (113) stwierdziło, że ich przyjaciel uważa, że od czasu do czasu mogą się napić. 12,6% (91) ankietowanych nastolatek wskazało, że ich przyjaciel wyraża całkowitą aprobatę, co do picia przez nie alkoholu. 5,0% (36) dziewcząt nie odpowiedziało na to pytanie.

13,2% (95) respondentek udzieliło odpowiedzi, że w opinii znajomych zdecydowanie nie powinny pić alkoholu. 11,2% (81) nastolatek oświadczyło, że zdaniem ich znajomych raczej nie powinny pić alkoholu. Według 39,2% (283) ankietowanych, ich znajomi sądzą, że to czy piją alkohol to ich sprawa. 19,3% (139) uczennic udzieliło odpowiedzi, że ich znajomi uważają, że od czasu do czasu mogą się napić. 12,7% (92) ankietowanych

oświadczyło, że ich znajomi zdecydowanie pozwalają im na picie alkoholu. Nie otrzymano odpowiedzi od 4,4% (32) respondentek.

Deklaracje uczniów dotyczące najczęściej wybieranego alkoholu.

Szkoła ponadpodstawowa.

Uczniowie zostali poproszeni o zaznaczenie rodzaju alkoholu, który wybierają najczęściej, jeśli piją go przynajmniej raz w miesiącu. Respondenci, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich alkoholi, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

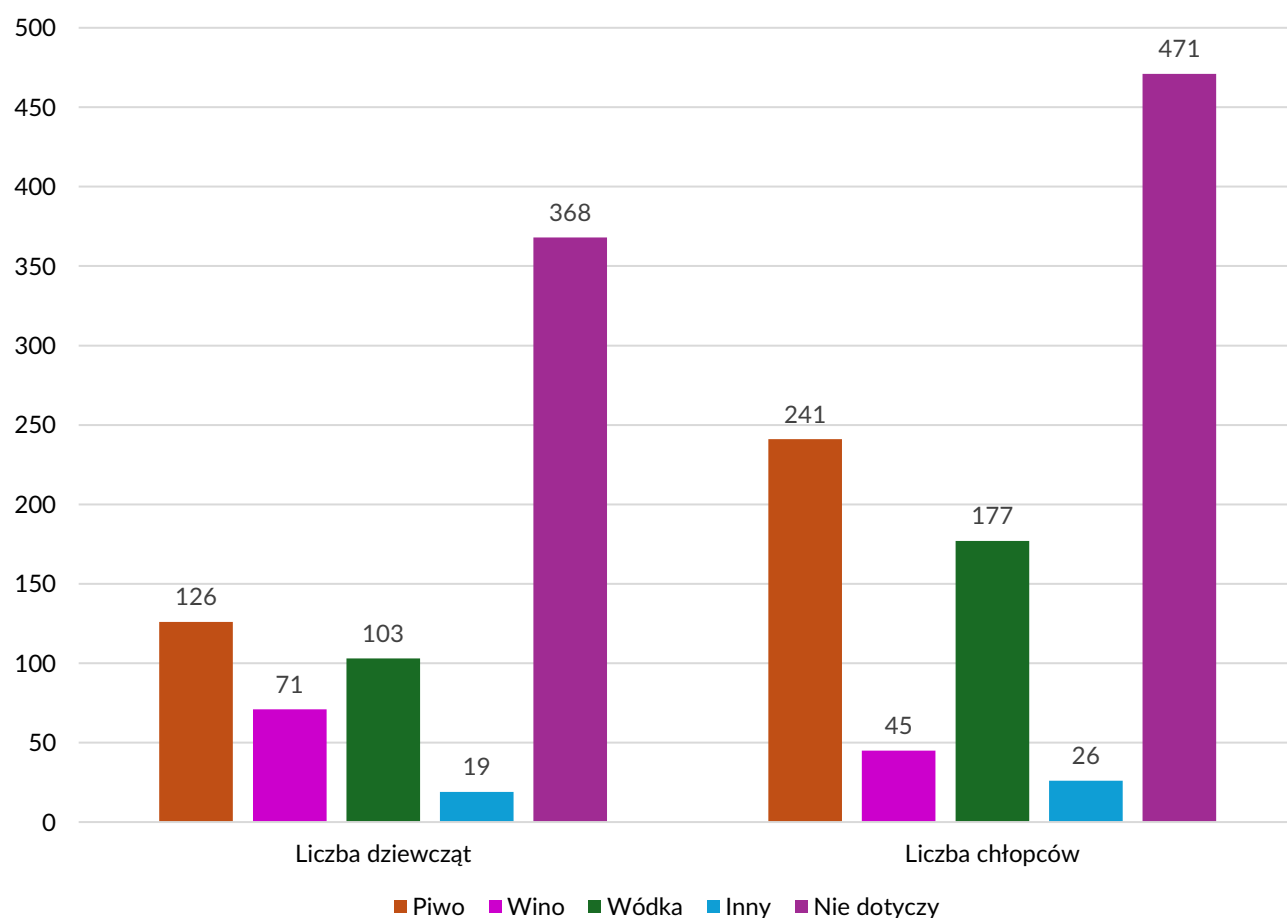
Pytanie: Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj?

Możliwe odpowiedzi: piwo, wino, wódka, inny (napisz jaki), nie dotyczy

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj				
Dziewczeta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Piwo	126	17,5%	241	21,4%
Wino	71	9,8%	45	4,0%
Wódka	103	14,3%	177	15,7%
Inny	19	2,6%	26	2,3%
Nie dotyczy	368	51,0%	471	41,8%

Zarówno wśród dziewcząt jak i chłopców uczących się w szkołach ponadpodstawowych najczęściej wskazywanym alkoholem było piwo. Wśród dziewcząt piwo zostało wybrane przez 17,5% (126 os.) uczennic, a wśród chłopców 21,4% (241). Spożywanie wina zadeklarowało 9,8% (71) dziewcząt i 4,0% (45) chłopców. Na wódkę wskazało 14,3% (103) dziewcząt oraz 15,7% (177) chłopców. Spożywanie innego alkoholu niż wymienione oświadczyło 2,6% (19) dziewcząt i 2,3% (26) chłopców. Największą grupę ze wszystkich osób ankietowanych stanowili uczniowie, którzy oświadczyli, że ich to pytanie nie dotyczy. Było to 51,0% (368) dziewcząt i 41,8% (471) chłopców.

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj. Dziewczeta i chłopcy, szkoły ponadpodstawowe

Rozdział IV: Wnioski

4.1. Styl życia.

Sport

W klasach 4-6 na pytanie dotyczące uprawiania sportu najczęściej wybierano odpowiedź „kilka razy w tygodniu”. Tak zadeklarowało 51,3% dziewcząt oraz 45,0% chłopców. Respondenci wskazywali również opcję „codziennie do dwóch godzin” – 21,4% uczennic oraz 18,8% uczniów. Najmniej spośród badanych oświadczyło, że sportu nie uprawiało „nigdy” (0,8% dziewcząt oraz 1,3% chłopców.)

Wśród uczniów klas 7-8, podobnie jak w młodszej grupie, zdecydowanie dominowała odpowiedź „kilka razy w tygodniu” (59,7%uczennic i 48,6% uczniów). Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią była: „codziennie do dwóch godzin” (15,5% dziewcząt i 22,8% chłopców). Według deklaracji, sportu nigdy nie uprawiało 1,4% respondentek i 1,8% respondentów.

Młodzież ze szkół ponadpodstawowych, podobnie jak młodsze grupy wiekowe, najczęściej wybierała opcję „kilka razy w tygodniu”. Taką odpowiedź zadeklarowało 57,2% dziewcząt oraz 55,7% chłopców. Najmniej dziewcząt wybrało natomiast opcję „codziennie powyżej czterech godzin” (2,1%), a w grupie chłopców (2,8%) wskazało odpowiedź „nigdy”.

Hobby, zainteresowania

Dzieci w klasach 4-6 w odpowiedzi na pytanie dotyczące poświęcania czasu na hobby i zainteresowania najczęściej dokonywały wyboru „kilka razy w tygodniu”. Taką opcję zadeklarowało 36,9% dziewcząt oraz 27,5% chłopców. Często wybieraną odpowiedzią była również „codziennie do dwóch godzin” (25,3% uczennic i 23,5% uczniów). Najmniejsza grupa badanych (0,6% chłopców i 1,5% dziewcząt) zadeklarowała, że nigdy nie podejmowała takich aktywności.

Według deklaracji uczniów klas 7-8, tak jak w młodszej grupie, dominowała odpowiedź „kilka razy w tygodniu” (40,2% dziewcząt oraz 29,9% chłopców) oraz „codziennie do dwóch godzin” (26,3% uczennic i 23,5% uczniów). Najmniej spośród

badanych dziewcząt wybrało odpowiedź „nigdy” (1,0%), a wśród chłopców „kilka razy w roku” (0,8%).

Uczniowie szkół ponadpodstawowych, tak jak młodsze grupy, również najczęściej deklarowali, że czas na realizacji swoich pasji i zainteresowań spędzali kilka razy w tygodniu (42,1% dziewcząt oraz 30,8% chłopców). Jedną spośród powtarzających się odpowiedzi była również „codziennie do dwóch godzin” (18,6% uczennic i 24,8% uczniów). Najmniej spośród badanych zadeklarowało natomiast, że czas na hobby i zainteresowania poświęcało kilka razy w roku (2,5% dziewcząt i 0,7% chłopców).

Oglądanie telewizji i filmów

W klasach 4-6 na pytanie dotyczące czasu spędzanego na oglądaniu telewizji i filmów najczęściej deklarowanymi przez dzieci odpowiedziami były: „kilka razy w tygodniu” (37,8% dziewcząt i 33,8% chłopców) oraz „codziennie do dwóch godzin” (27,7% uczennic i 27,1% uczniów). 0,7% uczennic i 1,5% uczniów oświadczyło, że nigdy nie oglądało telewizji i filmów.

U uczniów z klas 7-8 najwięcej spośród badanych zadeklarowało że czas na oglądaniu telewizji i filmów spędzało „kilka razy w tygodniu” (37,4% dziewcząt i 38,4% chłopców) oraz „codziennie do dwóch godzin” (24,5% uczennic i 20,8% uczniów). 0,1% dziewcząt i 1,5% chłopców oświadczyło natomiast, że nigdy nie oglądało telewizji i filmów.

Zarówno wśród uczennic jak i uczniów ze szkół ponadpodstawowych, podobnie jak w młodszych grupach wiekowych, najwięcej spośród badanych zadeklarowało, że czas na oglądaniu telewizji i filmów spędzało „kilka razy w tygodniu” (30,7% dziewcząt i 32,4% chłopców). 22,6% dziewcząt wskazało odpowiedź: „codziennie do dwóch godzin”, a w grupie chłopców 22,0% - „kilka razy w miesiącu”. 1,9% respondentek i 2,8% respondentów oświadczyło natomiast, że nigdy nie oglądało telewizji i filmów.

Słuchanie muzyki

Wśród uczennic i uczniów z klas 4-6 zdecydowanie najczęściej wybieraną odpowiedzią na pytanie dotyczące słuchania muzyki była „kilka razy w tygodniu”.

Taką opcję zaznaczyło 35,8% uczennic oraz 31,5% uczniów. Drugą najczęściej deklarowaną odpowiedzią na to pytanie była: „codziennie do dwóch godzin”. Wskazało na nią 23,9% dziewcząt oraz 21,7% chłopców. 1% uczennic i 3,9% uczniów oświadczyło, że nigdy nie słuchało muzyki.

W grupie dziewcząt uczących się w klasach 7-8 najczęściej wybieranymi odpowiedziami były: „codziennie do dwóch godzin” (29,2%) i „codziennie powyżej czterech godzin” (23,8%). Wśród chłopców dominowały warianty „kilka razy w tygodniu” (27,0%) oraz „codziennie do dwóch godzin” (26,0%). Według deklaracji muzyki nigdy nie słuchało 0,5% dziewcząt oraz 3,0% chłopców.

Wśród dziewcząt i chłopców ze szkół ponadpodstawowych często wybierane odpowiedzi dotyczyły codziennego słuchania muzyki. Opcję „codziennie powyżej czterech godzin” wybrało 35,5% dziewcząt oraz 23,4% chłopców, odpowiedź „codziennie od dwóch do czterech godzin” 29,6% uczennic i 24,8% uczniów, a „codziennie do dwóch godzin” 24,7% respondentek i 29,7% respondentów. Odpowiedź „nigdy” wybrało 1,4% chłopców natomiast nie zaznaczyła jej żadna z dziewcząt.

Używanie Internetu

Wśród dziewcząt i chłopców z klas 4-6 najczęściej deklarowane odpowiedzi dotyczyły codziennego korzystania z Internetu. 37,1% dziewcząt i 33,8% chłopców wskazało, że z Internetu korzysta codziennie w przedziale do dwóch godzin, 25,5% uczennic i 29,8% uczniów „od dwóch do czterech godzin”, a 21,6% dziewcząt i 21,4% chłopców - „codziennie powyżej czterech godzin”. Według deklaracji z Internetu nigdy nie korzystało 0,3% dziewcząt i 0,2% chłopców i była to najrzadziej wskazywana odpowiedź.

Według deklaracji uczniów klas 7-8, tak jak w młodszej grupie, dominowały odpowiedzi dotyczące codziennego korzystania z Internetu. Wśród dziewcząt i chłopców najwięcej badanych dokonało wyboru „codziennie od dwóch do czterech godzin” (38,2% uczennic i 33,5% uczniów). Często wskazywaną odpowiedzią była również „codziennie powyżej czterech godzin” (34,9% dziewcząt oraz 32,0% chłopców) oraz „codziennie do dwóch godzin” (22,5% respondentek i 27,3%

respondentów). Odpowiedzi „nigdy” nie wybrał żaden z chłopców. Natomiast w grupie dziewcząt taką odpowiedź zadeklarowało jedynie 0,3% badanych.

W przypadku uczniów ze szkół ponadpodstawowych zdecydowanie najczęściej wybieraną odpowiedzią na pytanie dotyczące korzystania z Internetu było „codziennie powyżej czterech godzin”. Tak zadeklarowało 58,9% dziewcząt oraz 53,3% chłopców. 28,8% respondentek i 29,4% respondentów oświadczyło natomiast, że z Internetu korzystało codziennie w wymiarze od dwóch do czterech godzin. Odpowiedź „nigdy” zadeklarowało jedynie 0,4% chłopców, natomiast nie wybrała jej żadna z dziewcząt.

Gry komputerowe/konsolowe

Dzieci w klasach 4-6, niezależnie od płci, najczęściej deklarowały korzystanie z gier komputerowych/konsolowych kilka razy w tygodniu (27,0% dziewcząt oraz 24,7% chłopców). W grupie dziewcząt często wybieraną opcją była również „kilka razy w miesiącu” (22,3%), a w grupie chłopców „codziennie do dwóch godzin” (23,1%). Najmniej spośród badanych dziewcząt oświadczyło, że czas na graniu w gry spędzało „codziennie powyżej czterech godzin” (4,5%), a wśród chłopców „kilka razy w roku” (1,7%).

U uczniów z klas 7-8 odpowiedzi na pytanie dotyczące czasu spędzanego na graniu w gry komputerowe/konsolowe znacznie różniły się w grupie dziewcząt i chłopców. W grupie dziewcząt najczęściej pojawiały się odpowiedzi: „kilka razy w miesiącu” (27,8%), „kilka razy w tygodniu” (25,2%) oraz „kilka razy w roku” (18,6%). U chłopców dominowały odpowiedzi: „codziennie do dwóch godzin” (26,2%), „codziennie powyżej czterech godzin” (21,3%) oraz „codziennie od dwóch do czterech godzin” (20,2%).

Wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych również można dostrzec różnice w odpowiedziach u dziewcząt i chłopców. Dziewczęta najczęściej deklarowały, że czas na graniu w gry komputerowe spędzały: „kilka razy w miesiącu” (24,0%), „kilka razy w roku” (21,9%) oraz „kilka razy w tygodniu” (21,5%). Wśród chłopców najczęściej pojawiały się odpowiedzi: „kilka razy w tygodniu” (27,6%), „codziennie od dwóch do czterech godzin” (21,3%) oraz „codziennie powyżej czterech godzin” (19,2%). Według

deklaracji w gry komputerowe/konsolowe nigdy nie grało 19,3% dziewcząt oraz 2,7% chłopców.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów

W grupie dziewcząt z klas 4-6 w odpowiedzi na pytanie dotyczące korzystania z portali społecznościowych najwięcej spośród badanych zadeklarowało, że z portali korzystało codziennie w wymiarze do dwóch godzin (29,7%), „kilka razy w tygodniu” (24,3%) oraz „nigdy” (16,3%). W grupie chłopców najczęściej zaznaczanymi odpowiedziami były: „kilka razy w tygodniu” (28,3%), „nigdy” (22,5%) oraz „codziennie do dwóch godzin” (21,7%).

Uczniowie z klas 7-8 w odpowiedzi na pytanie dotyczące czasu spędzanego na korzystaniu z portali społecznościowych i komunikatorów najczęściej deklarowali ich codzienne używanie. W grupie dziewcząt dominującą odpowiedzią była „codziennie do dwóch godzin” (36,3%) oraz „codziennie od dwóch do czterech godzin” (20,5%). Chłopcy natomiast, najczęściej zaznaczali opcje „codziennie od dwóch do czterech godzin” (32,9%) oraz „codziennie do dwóch godzin” (25,7%). 6,4% dziewcząt oraz 1,5% chłopców oświadczyło natomiast, że z portali społecznościowych nie korzystało nigdy.

Wśród dziewcząt i chłopców ze szkół ponadpodstawowych zdecydowanie najczęściej wybieraną odpowiedzią dotyczącą czasu poświęcanego na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów było „codziennie do dwóch godzin”. Tak zadeklarowało 31,9% dziewcząt oraz 36,9% chłopców. W grupie dziewcząt wskazywano również opcje: „codziennie od dwóch do czterech godzin” (27,8%) oraz „codziennie powyżej czterech godzin” (25,6%). Wśród chłopców najczęściej pojawiały się odpowiedzi: „codziennie od dwóch do czterech godzin” (18,6%) oraz „kilka razy w tygodniu” (17,6%). Zgodnie z deklaracjami, z portali społecznościowych i komunikatorów nigdy nie korzystało 1,5% uczennic oraz 3,3% uczniów.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi

Dzieci w klasach 4-6, niezależnie od płci, zdecydowanie najczęściej wskazywały, że spędzają czas z przyjaciółmi i znajomymi kilka razy w tygodniu. Tak zadeklarowało 43,5% dziewcząt oraz 38,8% chłopców. Równie często wybieraną odpowiedzią

w obu grupach była „codziennie powyżej czterech godzin (19,5% uczennic oraz 19,6% uczniów).

Wśród uczniów z klas 7-8 w odpowiedzi na pytanie dotyczące spotkań z przyjaciółmi i znajomymi zdecydowanie najczęściej ankietowanych deklarowało, że czas w ten sposób spędzało kilka razy w tygodniu. Taką odpowiedź wybrało 41,6% dziewcząt oraz 44,4% chłopców. W grupie dziewcząt często wybieraną odpowiedzią była również „kilka razy w miesiącu” (20,2%), a wśród chłopców „codziennie powyżej czterech godzin” (18,9%).

Podobnie jak w młodszych grupach wiekowych, badani ze szkół ponadpodstawowych deklarowali, że najczęściej czas na spotkaniach ze znajomymi spędzali kilka razy w tygodniu (45,4% dziewcząt i 42,4% chłopców). Często wybieraną odpowiedzią była również „kilka razy w miesiącu” – 22,6% respondentek i 18,7% respondentów. 1,4% dziewcząt oraz 2,3% chłopców oświadczyło, że nigdy nie spotykało się z przyjaciółmi i znajomymi.

Imprezy, koncerty, dyskoteki

Uczniowie w klasach 4-6, niezależnie od płci, najczęściej deklarowali że czas na imprezach, koncertach i dyskotekach spędzają kilka razy w roku. Taką odpowiedź wybrało 65,8% uczennic i 58,5% uczniów. Natomiast 12,7% respondentek i 22,3% respondentów oświadczyło, że nigdy nie brało udziału w tego typu wydarzeniach.

Uczniowie z klas 7-8 w odpowiedzi na pytanie o uczestnictwo w imprezach, koncertach oraz dyskotekach zdecydowanie najczęściej wybierali odpowiedź „kilka razy w roku” (65,1% uczennic i 51,7% uczniów). 18,8% uczennic i 30,9% uczniów oświadczyło natomiast, że nigdy nie brało udziału w takich wydarzeniach.

Wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych najczęściej spośród badanych zadeklarowało, że czas na imprezach, koncertach i dyskotekach spędzało „kilka razy w ciągu roku” – 52,2% dziewcząt oraz 44,3% chłopców. Często wybieranymi odpowiedziami były również „kilka razy w miesiącu” – 24,1% uczennic i 21,9% uczniów oraz „nigdy” – 18,3% respondentek oraz 26,6% respondentów.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia

Najwięcej spośród badanych z klas 4-6, zadeklarowało, że czas bez konkretnego zajęcia spędzało kilka razy w tygodniu (31,8% dziewcząt oraz 29,3% chłopców). Często wybieraną odpowiedzią była również „kilka razy w miesiącu” – 20,5% uczennic oraz 17,8% uczniów. Najmniej dziewcząt wskazało, że czas bez konkretnego zajęcia spędzało „codziennie powyżej czterech godzin” (2,8%), a w grupie chłopców „codziennie od dwóch do czterech godzin” (4,0%).

Wśród uczniów z klas 7-8 na pytanie dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia, tak jak w młodszej grupie, najczęściej deklarowaną odpowiedzią była „kilka razy w tygodniu” (32,4% dziewcząt oraz 30,0% chłopców). Często wybieraną odpowiedzią była również „kilka razy w miesiącu”. Taką opcję wybrało 17,5% uczennic i 23,7% uczniów. Zarówno dziewczęta jak i chłopcy najrzadziej deklarowali odpowiedź „codziennie od dwóch do czterech godzin” (5,1% uczennic i 2,6% uczniów).

W szkołach ponadpodstawowych, podobnie jak w młodszych grupach, dominowała odpowiedź „kilka razy w tygodniu”. Taką opcję wybrało 32,0% dziewcząt oraz 29,8% chłopców. Wśród respondentek często wybieranym wariantem był również „codziennie do dwóch godzin” (18,0%), a wśród chłopców „kilka razy w miesiącu” (20,9%). Zgodnie z deklaracjami nigdy czasu bez konkretnego zajęcia nie spędzało 10,8% uczennic oraz 12,9% uczniów.

Czytanie

Najwięcej spośród badanych z klas 4-6, 34,8% dziewcząt i 33,5% chłopców zadeklarowało, że czas na czytaniu spędzało kilka razy w tygodniu. Często wybierano także odpowiedź „kilka razy w miesiącu” (20,3% respondentek i 23,3% respondentów). Natomiast 6,2% uczennic i 9,9% uczniów oświadczyło, że nigdy nie czytało książek.

W grupie uczniów z klas 7-8 najwięcej spośród badanych - 28,1% dziewcząt oraz 22,7% chłopców zadeklarowało, że czas na czytaniu książek spędzało kilka razy w tygodniu oraz „kilka razy w miesiącu” (24,1% uczennic oraz 26,7% uczniów). Odpowiedź „nigdy” wybrało 9,8% respondentek oraz 18,6% respondentów.

U uczniów ze szkół ponadpodstawowych odpowiedzi dotyczące czasu poświęcanego na czytanie różniły się w grupie dziewcząt i chłopców. Dziewczęta

najczęściej deklarowały, że czas w ten sposób spędzają kilka razy w tygodniu (25,6%) oraz kilka razy w miesiącu (23,1%). Natomiast chłopcy najczęściej wybierali odpowiedź „kilka razy w roku” (26,4%) oraz „nigdy” (24,6%).

Odrabianie lekcji

Zarówno wśród uczennic jak i uczniów z klas 4-6 najwięcej spośród badanych zadeklarowało, że czas na odrabianiu lekcji spędzało kilka razy w ciągu tygodnia (34,8% uczennic oraz 33,5% uczniów). Często wybieraną odpowiedzią w grupie dziewcząt była również „codziennie do dwóch godzin” (20,4%), a w grupie chłopców „nigdy” (26,8%).

U uczniów z klas 7-8 odpowiedzi na pytanie dotyczące odrabiania lekcji różniły się w grupie dziewcząt i chłopców. Wśród dziewcząt najwięcej spośród badanych zadeklarowało, że lekcje odrabiało „kilka razy w tygodniu” (35,6%). Wśród chłopców najczęściej pojawiała się odpowiedź „nigdy” (34,2%). Najmniej liczna grupa badanych, zarówno dziewcząt jak i chłopców wskazała natomiast na codzienne odrabianie lekcji.

Wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych zdecydowana większość spośród badanych deklarowało, że czas na odrabianie zadań domowych poświęcało kilka razy w tygodniu. Taką odpowiedź wybrało 35,6% dziewcząt oraz 32,8% chłopców. Najmniej spośród badanych wskazało natomiast, że czas na odrabianiu lekcji spędzało „codziennie powyżej czterech godzin”. Takiej odpowiedzi udzieliło 3,9% dziewcząt oraz 1,3% chłopców.

Rozmowy z rodzicami

Wśród uczennic i uczniów z klas 4-6 najwięcej spośród badanych zadeklarowało, że czas na rozmowach z rodzicami spędzało codziennie do dwóch godzin (34,9% dziewcząt oraz 34,4% chłopców). Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią była „kilka razy w tygodniu”. Tak zaznaczyło 22,2% uczennic i 28,8% uczniów. 1,4% dziewcząt i 1,3% chłopców oświadczyło natomiast, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami.

W grupie uczniów klas 7-8, podobnie jak w młodszej grupie, najwięcej spośród badanych zadeklarowało, że czas na rozmowach z rodzicami spędzało „codziennie do dwóch godzin” (41,6% uczennic i 38,5% uczniów). Drugą w kolejności najczęściej wybieraną odpowiedzią była „kilka razy w tygodniu” (25,4% dziewcząt i 32,4%

chłopców). Najmniej spośród respondentów wskazało natomiast, że czas na rozmowach z rodzicami spędzało kilka razy w roku (1,7% respondentek oraz 2,4% respondentów).

Zarówno wśród dziewcząt jak i chłopców ze szkół ponadpodstawowych młodzi ludzie najczęściej deklarowali, że rozmawiali z rodzicami codziennie do dwóch godzin (38,2% dziewcząt oraz 39,2% chłopców). Drugą często wymienianą odpowiedzią była „kilka razy w tygodniu”. Tak oświadczyło 30,5% uczennic oraz 34,5% uczniów. Najmniej spośród dziewcząt wskazało, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami (2,1%), Natomiast wśród chłopców była to odpowiedź „kilka razy w roku” (2,4%).

Inne zajęcia

W odpowiedzi na pytanie dotyczące angażowania się w inne niż wyżej wymienione zajęcia, najwięcej uczennic i uczniów nie udzieliło żadnej odpowiedzi (65,5% dziewcząt i 79,8% chłopców). Wśród uzyskanych odpowiedzi w grupie dziewcząt najczęściej wskazywano na podejmowanie innych aktywności „kilka razy w tygodniu” (10,3%), a u chłopców „codziennie powyżej czterech godzin” (5,4%).

W grupie uczniów z klas 7-8 na pytanie dotyczące podejmowania innych niż wyżej wymienione zajęcia, tak jak w młodszej grupie, najwięcej osób nie udzieliło żadnej odpowiedzi (85,0% dziewcząt i 88,6% chłopców). Z uzyskanych deklaracji najczęściej pojawiającą się odpowiedzią była „codziennie powyżej czterech godzin”. Tak zaznaczyło 4,3% respondentek oraz 3,6% respondentów.

Wśród badanych ze szkół ponadpodstawowych zdecydowanie największa grupa nie udzieliła żadnej odpowiedzi (95,4% dziewcząt i 96,3% chłopców). Najczęściej wybieraną opcją wśród uczennic była odpowiedź „nigdy” (2,2%), a wśród uczniów „codziennie powyżej czterech godzin” (2,8%).

4.2. Używanie substancji psychoaktywnych.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

Kawa

Wśród uczniów z klas 4-6 szkoły podstawowej najczęściej deklarowaną substancją psychoaktywną była kawa z kofeiną, zarówno w grupie dziewcząt - 56,4%, jak i w grupie chłopców - 50,7%. Spożycie kawy raz bądź kilka razy w życiu zadeklarowało 30,4% uczennic oraz 25,8% uczniów. Z kolei 2,1% dziewcząt oraz 1,9% chłopców oświadczyło, że spożywa kawę codziennie.

W grupie uczniów z klas 4-6 przy pytaniu dotyczącym wieku pierwszego spożycia kawy najczęściej wybieraną odpowiedzią był przedział między 7 a 11 r. ż. Taki wariant zadeklarowało 33,8% dziewcząt oraz 26,8% chłopców. Zdecydowana większość badanych nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie (57,5% uczennic i 68,2% uczniów).

Podobnie jak w przypadku uczniów z młodszych klas, większość badanych z klas 7-8 oświadczyło, że ma za sobą pierwsze spożycie kawy (76,5% dziewcząt oraz 69,5% chłopców). Z czego jednorazowe lub kilkukrotne picie kawy zadeklarowało 22,1% uczennic oraz 22,2% uczniów. Równie często ankietowani wybierali odpowiedź „kilka razy w miesiącu” (18,8% dziewcząt i 17,4% chłopców). Najczęściej uczniowie deklarowali, że nigdy nie spożywali kawy. Spośród grupy dziewcząt - 22,6% osób udzieliło takiej odpowiedzi, a w przypadku grupy chłopców - 29,7% osób.

Wśród dziewcząt z klas 7-8 (28,5%) najczęściej deklarowaną odpowiedzią dotyczącą wieku pierwszego spożycia kawy był przedział między 7 a 11 r. ż., z kolei u chłopców (20,0%) powyżej 12 r. ż. Najwięcej, bo 42,2% uczennic oraz 62,5% uczniów nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

Według uczennic (18,9%) oraz uczniów (12,5%) z klas 7-8 zadeklarowało, że po raz pierwszy kawę otrzymało od rodziców. W grupie dziewcząt (12,5%) równie wysoko deklarowaną odpowiedzią był legalny zakup. Z kolei w grupie chłopców taką odpowiedź wybrało znacznie mniej osób, bo 5,4%. Większość ankietowanych nie udzieliło żadnej odpowiedzi (59,7% dziewcząt oraz 75,0% chłopców).

W przypadku uczniów ze szkół ponadpodstawowych do najczęściej deklarowanych substancji spośród wymienianych należy również kawa z kofeiną (87,4% dziewcząt oraz 78,5% chłopców). Najwięcej uczennic, tj. 23,4% oświadczyło, że spożywa kawę codziennie. Z kolei uczniowie najczęściej deklarowali,

że spożywają kawę kilka razy w miesiącu (20,3%). Wśród uczennic taką odpowiedź zadeklarowało 18,6% osób. W grupie dziewcząt 10,8% ankietowanych oświadczyło, że nigdy nie spożywało kawy z kofeiną. Natomiast w grupie chłopców taką odpowiedź wybrało 19,4% badanych. 46,7% dziewcząt zadeklarowało, że pierwszy raz spożyło kawę z kofeiną powyżej 12 r. ż. , co stanowiło jednocześnie najczęściej wybraną odpowiedź.

Z kolei wśród chłopców powyższą odpowiedź wybrało 36,2% uczniów. Najwięcej badanych, tj. 49,6% nie udzieliło żadnej odpowiedzi, co stanowi znaczącą różnicę w porównaniu do deklaracji dziewcząt (35,7%).

Większość uczniów ze szkół ponadpodstawowych nie udzieliło odpowiedzi dotyczącej sposobu wejścia w posiadanie kawy z kofeiną (49,6% dziewcząt i 63,9% chłopców). 19,7% dziewcząt wskazało natomiast, że kawę otrzymało po raz pierwszy od rodziców. W przypadku grupy chłopców taką odpowiedź zadeklarowało 11,0% ankietowanych.

Napoje energetyczne

Najwięcej uczniów z klas 4-6 zadeklarowało, że nigdy nie spożywało napojów energetycznych (73,9% dziewcząt i 64,8% chłopców). Z kolei 14,4% uczennic oraz 19,1% uczniów wybrało odpowiedź „raz lub kilka razy w życiu”. Codzienne spożywanie napojów energetycznych oświadczyło 0,9% dziewcząt oraz 0,6% chłopców, co stanowiło również najniższy wynik spośród zebranych odpowiedzi.

Zarówno w grupie dziewcząt, jak i chłopców najczęstszą deklarowaną odpowiedzią dotyczącą wieku pierwszego kontaktu z napojami energetycznymi był okres między 7 a 11 r. ż. Wariant ten wybrał taki sam procent uczennic i uczniów, tj. 13,1%. Większość badanych nie udzieliła odpowiedzi na postawione pytanie (83,2% dziewcząt oraz 83,8% chłopców).

Zbliżony odsetek badanych z klas 7-8 oświadczył, że ma za sobą pierwsze spożycie napojów energetycznych (53,2% uczennic i 53,8% uczniów). W grupie tej znajdują się osoby, które zadeklarowały kontakt z napojami energetycznymi raz lub kilka razy w życiu, tj. 28,3% dziewcząt oraz 30,2% chłopców. Najwięcej ankietowanych uczniów oświadczyło, że nigdy nie piło napojów

energetycznych. Taki wariant zadeklarowało 45,6% osób z grupy dziewcząt oraz 44,3% osób z grupy chłopców.

Wśród uczniów z klas 7-8, niezależnie od płci, najczęściej deklarowano pierwsze spożycie napojów energetycznych powyżej 12 r. ż. Taki wariant wybrało 20,3% dziewcząt oraz 15% chłopców. Nieco mniej, bo 18,0% uczennic i 13,0% uczniów oświadczyło, że napoje energetyczne po raz pierwszy spożywało między 7 a 11 r. ż.

Większość uczennic (73,8%) oraz uczniów (81,9%) nie udzieliło odpowiedzi dotyczącej sposobu wejścia w posiadanie napojów energetycznych. W przypadku dziewcząt najczęściej deklarowaną odpowiedzią był legalny zakup, tj. 6,4%, co z kolei w grupie chłopców oświadczyło 4,5% uczniów. Natomiast najwięcej respondentów, tj. 5,6% zadeklarowało nielegalny zakup. Niewiele mniej, bo 5,5% respondentek również zadeklarowało taką odpowiedź.

W grupie uczniów ze szkół ponadpodstawowych, 74,1% dziewcząt oraz 73,3% chłopców oświadczyło, że ma za sobą pierwsze spożycie napojów energetycznych. 23,7% uczennic zadeklarowało picie napojów energetycznych raz lub kilka razy w życiu, co wśród chłopców wybrało 22,7% osób. Z kolei codzienne spożycie napojów energetycznych zadeklarowało 6,1% uczennic oraz 5,3% uczniów. Najwięcej ankietowanych oświadczyło, że nigdy nie piło napojów energetycznych, tj. 24,5%. W grupie dziewcząt taką odpowiedź zadeklarowało 23,7% uczennic.

46,7% dziewcząt oraz 34,7% chłopców zadeklarowało pierwsze spożycie napojów energetycznych powyżej 12 r. ż. Stanowiło to jednocześnie najczęściej wybieraną odpowiedź, niezależnie od płci. Z kolei 46,7% uczennic i 53,2% uczniów pozostawiło pytanie bez odpowiedzi.

Najwięcej młodzieży ze szkół ponadpodstawowych nie udzieliła odpowiedzi, dotyczącej sposobu wejścia w posiadanie napojów energetycznych (59,3% dziewcząt oraz 66,6% chłopców). Zbliżony odsetek badanych zadeklarował legalny zakup, tj. 15,7% uczennic oraz 15,2% uczniów. Podobne deklaracje można zaobserwować w przypadku nielegalnego zakupu. Taką odpowiedź wybrało 10,1% respondentek oraz 10,6% respondentów.

Alkohol

Wśród uczniów z klas 4-6 szkoły podstawowej, 10,9% uczennic oraz 13% uczniów oświadczyło, że ma za sobą inicjację alkoholową. Z tego 9,9% dziewcząt zadeklarowało jednorazowe lub kilkukrotne spożycie alkoholu. W przypadku chłopców taki wariant wybrało nieco więcej osób, bo 11,5% uczniów. Najwięcej spośród badanych niezależnie od płci oświadczyło, że nigdy nie spożywało alkoholu (84,7% uczennic i 81,8% uczniów).

Podobny odsetek badanych, najczęściej deklarował okres między 7 a 11 r. ż. jeśli chodzi o wiek pierwszej inicjacji alkoholowej. W przypadku dziewcząt taką odpowiedź wybrało 5,8% ankietowanych, z kolei u chłopców 5,2% uczniów.

W przypadku uczniów z klas 7-8, 22,4% dziewcząt oraz 22,7% chłopców wskazało, że ma za sobą inicjację alkoholową. Jednorazowe bądź kilkukrotne spożycie alkoholu zadeklarowało 15,4% uczennic oraz 18,4% uczniów. Z kolei codzienne picie alkoholu oświadczyło 0,3% respondentek oraz znacznie więcej respondentów, czyli 1,8%.

Najwięcej uczniów z klasy 7-8 zadeklarowało, że pierwszy raz sięgnęło po alkohol powyżej 12 r. ż. Taki wariant wybrało 8,8% dziewcząt oraz 7,4% chłopców. Natomiast 83,4% uczennic i 87,5% uczniów nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Zarówno w grupie dziewcząt (4,6%), jak i chłopców (2,8%) najczęściej deklarowano, że po raz pierwszy alkohol otrzymano od rodziców. Z kolei 2,7% uczennic oraz 1,9% uczniów oświadczyło, że po raz pierwszy otrzymało powyższą substancję od znajomych.

W grupie uczniów ze szkół ponadpodstawowych ponad połowa badanych zadeklarowała, że ma za sobą pierwszą inicjację alkoholową (54,2% dziewcząt oraz 57,0% chłopców). W tym 22,3% uczennic oraz 21,5% uczniów oświadczyło spożycie alkoholu raz lub kilka razy w życiu. Natomiast codzienne picie alkoholu wybrało 1,4% respondentek i 2,4% respondentów. Najwięcej ankietowanych, niezależnie od płci, wskazało, że nigdy nie spożywało alkoholu, tj. 42,2% dziewcząt oraz 40,4% chłopców.

34,6% uczennic i 33,9% uczniów ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowało, że pierwszy raz spożyło alkohol powyżej 12 r. ż. Natomiast większość badanych, czyli 60,7% dziewcząt i 61,7% chłopców pozostawiło pytanie bez odpowiedzi.

Obie grupy badanych najczęściej deklarowały, że po raz pierwszy alkohol otrzymały od znajomych. Taki wariant wybrało 15,4% uczennic oraz 9,9% uczniów. Z kolei nielegalny zakup alkoholu oświadczyło 3,7% dziewcząt i 7% chłopców. Większość ankietowanych uchyliło się od odpowiedzi (70,8% respondentek oraz 74,2% respondentów).

Papierosy

Spośród uczniów z klas 4-6, 3,5% dziewcząt oraz 3,3% chłopców zadeklarowało, że ma za sobą inicjację nikotynową. W grupie dziewcząt– 9,9% uczennic oświadczyło, że paliło papierosy raz lub kilka razy w życiu. Z kolei w grupie chłopców taką odpowiedź zadeklarowało 11,5% uczniów. Większość badanych, niezależnie od płci wybrało, że nigdy nie paliło papierosów, tj. 84,7% dziewcząt oraz 91,4% chłopców.

Z deklaracji wynika, że zarówno uczennice (1,9%), jak i uczniowie (1,4%) z klas 4-6 najczęściej wybierali okres między 7 a 11 r. ż., jako wiek pierwszego sięgnięcia po papierosa. Zdecydowana większość badanych nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie (97,1% dziewcząt oraz 97,7% chłopców).

W klasach 7-8 szkół podstawowych, 13,0% dziewcząt oraz 13,4% chłopców zadeklarowało, że sięgnęło już po papierosy. Jednorazowe lub kilkurazowe palenie papierosów oświadczyło 8,3% uczennic i 8,0% uczniów. Z kolei codzienne palenie papierosów zadeklarowało 1,3% respondentek oraz 2,5% respondentów. Najwięcej z badanych, niezależnie od płci, wybrało, że nigdy nie paliło papierosów. Było to odpowiednio 84,6% dziewcząt i 84,7% chłopców.

Uczniowie z klas 7-8 pytani o wiek pierwszej inicjacji nikotynowej wskazywali najczęściej w obu grupach okres powyżej 12 r. ż. W szczególności widoczne jest to w grupie dziewcząt, wśród których taką odpowiedź zadeklarowało 7,2% respondentek. Natomiast w grupie chłopców powyższy wariant podało 3,3% respondentów. Większość badanych pozostawiła to pytanie bez odpowiedzi (90,1% uczennic i 93,9% uczniów).

5,1% dziewcząt oraz 2,5% chłopców z klas 7-8 zadeklarowało, że papierosy najczęściej otrzymywało od swoich znajomych. Zdecydowana większość uczniów nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie (93,5% uczennic oraz 95,7% uczniów).

Wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych podobny odsetek badanych, tj. 40,9% dziewcząt i 40,1% uczniów oświadczył, że ma za sobą inicjację nikotynową. W tym 14,7% dziewcząt oraz 14,1% chłopców zadeklarowało palenie papierosów jednorazowo lub kilkakrotnie w życiu. Wysoki odsetek badanych w obydwu grupach wskazał również na codzienne palenie papierosów. Taką odpowiedź zadeklarowało 13,0% respondentek oraz 14,3% respondentów. Natomiast ponad połowa badanych uczniów oświadczyła, że nigdy nie paliła papierosów (55,7% dziewcząt oraz 57,1% chłopców).

Zarówno uczennice (24,9%), jak i uczniowie (22,9%) ze szkół ponadpodstawowych najczęściej deklarowali pierwsze sięgnięcie po papierosa powyżej 12 r. ż. Z kolei 2,8% dziewcząt oraz 3,4% chłopców wybrało okres między 7 a 11 r. ż. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 72,0% respondentek oraz 73,4% respondentów z klas 7-8.

Spośród badanych, którzy zadeklarowali, że zapalili w przeszłości papierosa, najczęściej wskazywano znajomych, jako źródło jego dostępu. Taką odpowiedź oświadczyło 12,2% dziewcząt oraz 8,4% chłopców. Nielegalny zakup wskazało 4,0% uczennic oraz 4,9% uczniów. Zdecydowana większość ankietowanych nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie (79,4% dziewcząt oraz 82,9% chłopców).

Marihuana

W grupie uczniów z klas 7-8 szkół podstawowych, 1,3% dziewcząt oraz 3,1% chłopców oświadczyło, że ma za sobą pierwsze użycie marihuany. Jednorazowe lub kilkurazowe palenie marihuany zadeklarowało 0,9% uczennic oraz 1,0% uczniów. Taki sam procent badanych wskazał również, że po marihuanę sięgał codziennie. W grupie dziewcząt takich odpowiedzi było znacznie mniej, tj. 0,3%.

1,0% respondentek z klas 7-8 najczęściej deklarowało, że zapaliło marihuanę po raz pierwszy powyżej 12 r. ż. Z kolei wśród respondentów taki wariant wybrało 0,3% badanych. Najwięcej, bo 99% dziewcząt oraz 98,9% chłopców pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Zarówno uczennice (99,2%), jak i uczniowie (99,4%) klas 7-8 w zdecydowanej większości nie udzielili odpowiedzi dotyczącej sposobu wejścia w posiadanie marihuany.

Według deklaracji ankietowanych ze szkół ponadpodstawowych, 15,2% dziewcząt oraz 22,1% chłopców oświadczyło, że przynajmniej raz w życiu paliło marihuanę. W tym 9,4% respondentek oraz 10,4% respondentów wskazało na jej jednorazowe lub kilkukrotne użycie. Palenie marihuany kilka razy w roku zadeklarowało 3,2% uczennic oraz 4,4% uczniów. Natomiast codzienne użytkowanie tej substancji wskazało jedynie 0,7% dziewcząt i 2,4% chłopców. Większość badanych zadeklarowało, że nigdy nie paliło marihuany (80,5% dziewcząt oraz 75% chłopców). Analiza wyników wskazuje na większe zainteresowanie marihuaną wśród chłopców.

Większość badanych ze szkół ponadpodstawowych nie udzieliła odpowiedzi dotyczącej wieku pierwszego użycia marihuany (90,3% uczennic oraz 85,7% uczniów). Spośród badanych, którzy zadeklarowali użycie marihuany, 8,9% dziewcząt oraz 13,7% chłopców oświadczyło, że po raz pierwszy sięgnęli po nią po 12 r.ż.

Zdecydowana większość uczennic (93,4%), jak i uczniów (91,1%) nie odpowiedziała na pytanie dotyczące sposobu wejścia w posiadanie marihuany. Wśród badanych, którzy udzieli odpowiedzi – 5,8% dziewcząt oraz 5,5% chłopców wskazało na znajomych jako źródło zdobycia narkotyku.

Nowe substancje psychoaktywne

Wśród badanych uczniów z klas 7-8, 1,3% dziewcząt oraz 1,9% chłopców zadeklarowało, że używało nowych substancji psychoaktywnych. W grupie dziewcząt 0,8% osób oświadczyło użycie nowych substancji psychoaktywnych raz lub kilka razy w życiu, co stanowiło jednocześnie najczęstszą odpowiedź w tej grupie. Z kolei wśród chłopców najczęściej wskazywano na odpowiedź „kilka razy w roku” (0,5%). Najwięcej ankietowanych niezależnie od płci zadeklarowało, że nigdy nie używało nowych substancji psychoaktywnych (96,3% dziewcząt oraz 95,2% chłopców).

Najwięcej respondentek (98,9%) i respondentów (99,4%) z klas 7-8 nie udzieliło odpowiedzi dotyczącej wieku pierwszego użycia nowych substancji psychoaktywnych. Spośród udzielonych odpowiedzi, dziewczęta najczęściej deklarowały wiek powyżej 12 r. ż. (0,8%), z kolei chłopcy poniżej 7 r. ż. (0,4%).

Zdecydowana większość uczniów z klas 7-8 nie odpowiedziała na pytanie dotyczące sposobu wejścia w posiadanie nowych substancji psychoaktywnych (99,5% dziewcząt oraz 99,7% chłopców).

W przypadku badanych ze szkół ponadpodstawowych, 4,8% uczennic oraz 5,4% uczniów zadeklarowało, że przynajmniej raz w życiu sięgnęło po nowe substancje psychoaktywne. Jednorazowe lub kilkukrotne użycie nowych substancji psychoaktywnych oświadczyło 2,2% dziewcząt oraz 2,0% chłopców. Znaczące różnice można zaobserwować przy deklaracji codziennego użytkowania nowych substancji psychoaktywnych. Taki wariant oświadczyło 0,3% respondentek i 1,8% respondentów.

2,5% uczennic oraz 2,8% uczniów zadeklarowało, że pierwszy kontakt z nowymi substancjami psychoaktywnymi miało po ukończeniu 12 r. ż. Zdecydowana większość badanych nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie (96,8% dziewcząt oraz 96,9% chłopców).

Najwięcej spośród respondentek (97,6%) i respondentów (97,7%) ze szkół ponadpodstawowych, biorących udział w badaniu, nie udzieliło odpowiedzi dotyczącej wejścia w posiadanie nowych substancji psychoaktywnych. Spośród osób, które złożyły taką deklarację – 2,1% dziewcząt i 1,7% chłopców wskazało, że nowe substancje psychoaktywne po raz pierwszy otrzymało od znajomych.

Leki w celu zmiany nastroju

Według deklaracji uczniów 4-6 szkół podstawowych, 3,8% dziewcząt oraz 4,4% chłopców przynajmniej raz w życiu sięgnęło po leki w celu zmiany nastroju. Stosowanie leków w tym celu raz lub kilka razy w życiu wskazało 1,5% uczennic oraz 2,1% uczniów. Najwięcej spośród badanych tj. 91,1% uczennic i 89,9% uczniów oświadczyło, że nigdy nie stosowało leków do celów niemedycznych.

Jako wiek pierwszego użycia leków w celu zmiany nastroju, badani niezależnie od płci najczęściej wskazywali na okres między 7 a 11 r.ż. (0,9% dziewcząt oraz 0,8% chłopców). Z kolei 98,1% respondentek i 98,3% respondentów pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Wśród starszych uczniów z klas 7-8 szkół podstawowych, 8,4% dziewcząt oraz 3,6% chłopców zadeklarowało, że sięgnęło przynajmniej raz w życiu po leki w celu zmiany nastroju. Najwięcej, bo 4,2% uczennic oraz 1,4% uczniów, wskazało na użycie leków w celach niemedycznych raz lub kilka razy w życiu. Natomiast 88,1% respondentek oraz 92,9% respondentów oświadczyło, że nigdy nie używało leków w takim celu. 3,0% uczennic oraz 0,6% uczniów zadeklarowało

pierwsze użycie leków w celu zmiany nastroju w wieku powyżej 12 roku życia. Zdecydowana większość badanych, czyli 95,3% dziewcząt oraz 98,5% chłopców nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. W przypadku pytania dotyczącego sposobu wejścia w posiadanie leków używanych w celach niemedycznych, przeważająca większość ankietowanych uchyliła się od odpowiedzi (97,2% dziewcząt oraz 99,2% chłopców).

Spśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych, 12,5% dziewcząt oraz 7,3% chłopców zadeklarowało użycie leków w celu zmiany nastroju. Najwięcej, bo 81,6% uczennic i 88,5% uczniów oświadczyło, że nigdy nie używało leków w takim celu. Pozostała część badanych wskazała na ich jednorazowe lub kilkukrotne stosowanie w życiu – 5,3% respondentek oraz 4,0 % respondentów. Natomiast codzienne używanie leków w celu zmiany nastroju zadeklarowało 1,9% dziewcząt oraz 1,2% chłopców.

Większość respondentek, tj. 92,9% i respondentów tj. 96,9% ze szkół ponadpodstawowych nie udzieliła odpowiedzi dotyczącej wieku rozpoczęcia inicjacji z lekami zmieniającymi nastrój. Wśród tych, którzy złożyli taką deklarację, najwięcej, czyli 6,0% dziewcząt oraz 2,4% chłopców wskazało na pierwsze użycie leków w celach niemedycznych po ukończeniu 12 r. ż.

Zdecydowana większość uczniów nie odpowiedziała w jaki sposób weszła w posiadanie leków zmieniających nastrój (95,7% dziewcząt oraz 98,4% chłopców). Pozostała część badanych najczęściej wskazywała na znajomych jako źródło dostępu do takich leków. Taką odpowiedź zadeklarowało 0,8% respondentek oraz 0,1% respondentów. Wśród pozostałych odpowiedzi, 1,5% dziewcząt i 0,1% chłopców wybrało odpowiedź „inni dorośli”. Na podstawie wyników można także zaobserwować, iż stosowanie leków w celach zmiany nastroju wzbudza zainteresowanie zwłaszcza wśród dziewcząt ze starszych klas.

Inne

W klasach 4-6 szkół podstawowych, 1,1% uczennic oraz 2,3% uczniów zadeklarowało stosowanie innych substancji psychoaktywnych. Od odpowiedzi uchyliło się 82,9% dziewcząt oraz 81% chłopców.

Wśród respondentek, które zadeklarowały używanie innych substancji psychoaktywnych, 0,7% wybrało okres między 7 a 11 r. ż., jako wiek pierwszego ich użycia. W przypadku respondentów, 0,4% uczniów zadeklarowało taką odpowiedź. Z kolei wariant poniżej 7 r. ż. oświadczył taki sam odsetek badanych z obu grup – 0,5%.

Według deklaracji ankietowanych z klas 7-8, 0,6% dziewcząt oraz 2,5% chłopców oświadczyło, że przynajmniej raz w życiu używało innych substancji psychoaktywnych.

Z kolei 7,2% uczennic oraz 9,1% uczniów nigdy nie stosowało tego rodzaju substancji. Od odpowiedzi uchyliło się natomiast 92,1% respondentek i 88,4% respondentów.

Przeważająca większość badanych z klas 7-8 nie udzieliła odpowiedzi, dotyczącej wieku pierwszego kontaktu z innymi substancjami psychoaktywnymi (99,7% dziewcząt oraz 99,2% chłopców). Podobnie w przypadku pytania odnoszącego się do sposobu wejścia w posiadanie innych substancji psychoaktywnych, 99,1% dziewcząt oraz 99,4% chłopców pozostawiło je bez odpowiedzi. Spośród uczennic, które udzieliły odpowiedzi najczęstszym sposobem pozyskiwania innych substancji psychoaktywnych był nielegalny (0,4%) i legalny zakup (0,4%), z kolei wśród chłopców z klas 7-8 – każda z tych wymienionych odpowiedzi uzyskała po 0,1%.

W grupie uczniów ze szkół ponadpodstawowych, 1,2% dziewcząt oraz 2,3% chłopców zadeklarowało, że przynajmniej raz w życiu używało innych substancji psychoaktywnych. Uczennice (0,4%) najczęściej deklarowały ich użycie kilka razy w tygodniu, a uczniowie (1,1%) codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 94,7% respondentek oraz 91,2% respondentów.

1,8% uczennic oraz 1,2% uczniów oświadczyło, że pierwszy raz użyło innych substancji psychoaktywnych powyżej 12 r. ż. Zbliżony odsetek badanych z obu grup pozostawił to pytanie bez odpowiedzi (98,2% dziewcząt oraz 98,6% chłopców).

Zdecydowana większość ankietowanych ze szkół ponadpodstawowych nie udzieliła odpowiedzi dotyczących sposobu wejścia w posiadanie innych substancji psychoaktywnych (99,2% uczennic oraz 98,4% uczniów). Z kolei badani, którzy zadeklarowali użycie innych substancji psychoaktywnych, wskazywali najczęściej w grupie dziewcząt (0,4%) na odpowiedź „od znajomych”, a w grupie chłopców (0,5%) na odpowiedź „nielegalny zakup”.

Antycypacja następstw spożycia alkoholu

Według deklaracji uczennic (54,7%) i uczniów (53,7%) z klas 4-6 wynika, że spożywanie alkoholu może być zdecydowanie przyczyną kłopotów w domu/ w szkole/ z policją. Natomiast 42,0% respondentek oraz 37,2% respondentów oświadczyło, że alkohol zdecydowanie nie może poprawić nastroju. Z kolei 63,7% dziewcząt oraz 61% chłopców udzieliło odpowiedzi, że alkohol może zaszkodzić zdrowiu.

Wśród ankietowanych z klas 4-6 prawie połowa uczniów, niezależnie od płci, na pytanie czy picie alkoholu może powodować uzależnienie wskazała odpowiedź „zdecydowanie tak” (44,7% dziewcząt oraz 49,3% chłopców). Równie wysoki odsetek respondentek (52,0%) i respondentów (51,3%) oświadczył, że będąc pod wpływem alkoholu zdecydowanie mogą zrobić coś, czego będą żałować.

W badanej grupie dziewcząt z klas 7-8, blisko połowa, tj. 49,0% zadeklarowało, że wskutek picia alkoholu zdecydowanie może mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. W grupie chłopców taką odpowiedź wskazało 52,8% uczniów. Z odpowiedzi badanych wynika, że 28,3% respondentek i 30,4% respondentów nie zgodziło się ze stwierdzeniem, że alkohol może poprawić nastrój i tym samym sprzyjać dobrej zabawie. Z kolei zbliżony odsetek badanych z obu grup (38,0% dziewcząt oraz 45,1% chłopców) oświadczyło, że alkohol zdecydowanie może uzależnić. Przeciwne stanowisko wyraziło 11,2% uczennic oraz 9,9% uczniów. Natomiast ponad 48,7% respondentek zgodziło się z tezą, że będąc pod wpływem alkoholu zdecydowanie można zrobić coś czego będzie potem żałować. W przypadku grupy chłopców taką odpowiedź zadeklarowało 52,3% osób.

Uczniowie ze szkół ponadpodstawowych, niezależnie od płci, zadeklarowali, że następstwem spożywania alkoholu zdecydowanie mogą być kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Takie stanowisko zebrало najwięcej deklaracji zarówno wśród uczennic (33,1%), jak i uczniów (32,4%). Wśród pozostałych odpowiedzi w grupie dziewcząt wyniki prezentują się następująco: 29,4% badanych oświadczyło, że raczej tak, 21,6% raczej nie, a 13% zdecydowanie nie. Z kolei w grupie chłopców 26,9% uczniów wskazało odpowiedź „raczej tak”, a 21,7% „raczej nie”. 14,8% chłopców oświadczyło, że picie alkoholu zdecydowanie nie jest konsekwencją kłopotów w domu/

w szkole/ z policją. Wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych 38,5% uczennic oraz 40,1% uczniów zadeklarowało, że alkohol raczej może poprawić ich nastrój. Natomiast 27,4% respondentek oraz 21,6% respondentów nie podzieliło takiego stanowiska i udzieliło odpowiedzi „raczej nie”.

Z deklaracji uczniów ze szkół ponadpodstawowych wynika, że 46,0% dziewcząt oraz 42,5% chłopców zdecydowanie zgadza się ze stwierdzeniem, że picie alkoholu może zaszkodzić zdrowiu. 32,7% respondentek oraz 28,4% respondentów oświadczyło, że spożywanie alkoholu raczej może zaszkodzić zdrowiu. Z kolei raczej się z tym nie zgadza 13,7% respondentek oraz 15,8% respondentów. Natomiast stanowiska dotyczące tego, czy picie alkoholu może uzależniać – w obu grupach jest zróżnicowane. 29,5% dziewcząt zadeklarowało odpowiedź „zdecydowanie tak”, 23,3% „raczej tak”, a 27,4% „raczej nie”. Podobnie w grupie chłopców – 31,6% oświadczyło odpowiedź „zdecydowanie tak”, 22,1% „raczej tak”, a 24,4% „raczej nie”. Uczniowie określali również, że następstwem picia alkoholu mogą być zdecydowanie konsekwencje, których będą potem żałować. Taką odpowiedź zadeklarowało 39,8% dziewcząt oraz 34,6% chłopców. Natomiast odmienne stanowisko oświadczyło 18,6% respondentek, udzielając odpowiedzi, że po wypiciu alkoholu raczej nie mogą zrobić czegoś, czego będą żałować. Wśród respondentów, 20,0% wybrało taki wariant.

Antycypacja opinii innych na temat spożywania alkoholu

Dzieci z klas 4-6 udzielały również odpowiedzi na pytanie o postawy rodziców oraz innych osób z ich otoczenia, w kwestii potencjalnego spożywania przez nich alkoholu. Najczęstszą deklaracją w obu grupach, niezależnie od płci, była odpowiedź „zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu”. Zarówno dziewczęta (74,4%), jak i chłopcy (74,1%) oświadczyło, że mama zdecydowanie nie pozwala im sięgać po alkohol. 2,0% respondentek i 3,6% respondentów zadeklarowało, że w opinii ich najlepszego przyjaciela „zdecydowanie mogą pić alkohol”. Z kolei 12,5% uczennic oraz 16,6% uczniów oświadczyło, że zdaniem znajomych to czy piją alkohol to jest ich sprawa.

Podobnie jak ma to miejsce w młodszej grupie badanych, wśród uczniów z klas 7-8 również dominującą odpowiedzią była „zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu”. Najwięcej ankietowanych (74,5% dziewcząt oraz 74,7% chłopców) zadeklarowało,

że ich mamy zdecydowanie nie zgadzają się na picie alkoholu. Natomiast w przypadku taty, taki wariant oświadczyło 67,3% respondentek oraz 63,6% respondentów. Respondentki (21,2%) najczęściej w odniesieniu do opinii dotyczących najlepszego przyjaciela wybierały odpowiedź „raczej nie powinnam pić alkoholu”, a w przypadku respondentów (22,0%) była to odpowiedź „to moja sprawa”. Z kolei w odniesieniu do opinii znajomych, ankietowani z obu grup podobnie procentowo deklarowali odpowiedź „zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu” (38,0% dziewcząt oraz 37,7% chłopców).

Młodzież ze szkół ponadpodstawowych deklarowała, że najczęściej mamy uważają, że zdecydowanie nie powinni sięgać po alkohol (42,1% uczennic oraz 45,1% uczniów). Takie stanowisko ma według nich również tata, co w przypadku dziewcząt wskazało 29,5% badanych, a w przypadku chłopców 37,0%. W odniesieniu do opinii najlepszego przyjaciela, wśród ankietowanych najczęściej deklarowaną odpowiedzią była „to jest moja sprawa” (31,9% dziewcząt oraz 33% chłopców). Zdaniem 12,7% respondentek oraz 17,8% respondentów dotyczącym opinii ich znajomych na temat spożywania przez nich alkoholu zdecydowanie mogą oni go pić.

Predyspozycje co do wyboru alkoholu

Większość badanych z klas 7-8 szkoły podstawowej nie udzieliła odpowiedzi na pytanie o predyspozycje dotyczące wyboru alkoholu lub wskazało odpowiedź nie dotyczy- 66,8% uczennic oraz 54,7% uczniów. Spośród badanych ze szkół ponadpodstawowych, niezależnie od płci najczęściej wskazywano na piwo. Taką odpowiedź wybrało 17,5% dziewcząt oraz 21,4% chłopców. Dziewczęta spośród innych napojów alkoholowych wybierały wino (9,8%) oraz wódkę (14,3%). Natomiast 51,0% uczennic zadeklarowało, że to pytanie ich nie dotyczy. W przypadku respondentów odpowiedzi dotyczące predyspozycji wyboru alkoholu prezentowały się następująco: wino (4,0%), wódka (15,7%). 41,8% uczniów oświadczyło, że to pytanie ich nie dotyczy.

Załącznik

Wykaz szkół, w których realizowano szkolenia i wykłady profilaktyczne w roku szkolnym 2024/2025

NAZWA ZESPOŁU SZKÓŁ	NAZWA SZKOŁY	ADRES SZKOŁY
SZKOŁY PODSTAWOWE		
	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Romualda Traugutta	ul. Smoleńsk 5-7
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Sportowymi nr 5 im. Polskich Olimpijczyków	al. Kijowska 8
	Społeczna Szkoła Podstawowa nr 5 STO	ul. Kurczaba 5
Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 15	Szkoła Podstawowa nr 8	ul. Seweryna Goszczyńskiego 44
	Szkoła Podstawowa nr 14 im. Heleny Modrzejewskiej	ul. Profesora Wojciecha Marii Bartla 29
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 15 im. Ks. Kardynała Karola Wojtyły	ul. Kluczborska 3
	Szkoła Podstawowa nr 18 im. Św. Anny	ul. Półkole 11
	Szkoła Podstawowa nr 20	ul. Agatowa 41
	Szkoła Podstawowa nr 21 im. Władysława Jagiełły	os. Batalionu Skała AK 12
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 22 im. mjr. Henryka Sucharskiego	ul. Adama Chmielowskiego 1

	Szkoła Podstawowa nr 25 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Komandosów 29
	Szkoła Podstawowa nr 26 im. Andrzeja Struga	ul. Ignacego Krasickiego 34
	Szkoła Podstawowa nr 27 im. Marii Konopnickiej	ul. Podedworze 16
	Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Matejki	al. Edwarda Dembowskiego 12
	Szkoła Podstawowa nr 31 im. doktora Henryka Jordana	ul. Prusa 18
	Szkoła Podstawowa nr 32 im. Karola Chodkiewicza	ul. Królowej Jadwigi 78
	Szkoła Podstawowa nr 37 im. Juliana Tuwima	os. Stalowe 18
	Szkoła Podstawowa nr 39 im. Bartosza Głowackiego	ul. Stanisława Jachowicza 5
	Szkoła Podstawowa nr 40 im. św. Stanisława Biskupa i Męczennika	ul. Pszczelna 13
	Szkoła Podstawowa nr 43 im. Komisji Edukacji Narodowej	ul. Myślenicka 112
Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy nr 2 im. Janusza Korczaka	Szkoła Podstawowa nr 46	ul. Zamoyskiego 100
Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 14	Szkoła Podstawowa nr 51 im. St. Wyspiańskiego	ul. Stawowa 179
	Szkoła Podstawowa nr 52 w Krakowie im. Marii Dąbrowskiej	os. Dywizjonu 303 bl.66
	Szkoła Podstawowa nr 54 im. J. Tuwima	ul. Tyniecka 122

	Szkoła Podstawowa nr 55 im. Jarosława Iwaszkiewicza	ul. Dobczycka 20
	Szkoła Podstawowa nr 56 im. Tadeusza Rejtana	ul. Aleksandra Fredry 65
	Szkoła Podstawowa nr 58 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Stanisława Pigonia 2
	Szkoła Podstawowa nr 61 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	ul. Wacława Popławskiego 17
	Szkoła Podstawowa nr 62 im. kmdra por. Franciszka Dąbrowskiego	ul. Ćwikłowa 1
	Szkoła Podstawowa nr 64 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Sadowki 1
Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 7	Szkoła Podstawowa nr 66	ul. Skotnicka 86
	Szkoła Podstawowa nr 67 w Krakowie im. Władysława Łokietka	ul. Kaczorówka 4
Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 2	Szkoła Podstawowa nr 68 im. Jerzego Bińczyckiego	ul. Porzeczkowa 3
	Szkoła Podstawowa nr 72 im. Teofila Lenartowicza	al. Modrzewiowa 23
Zespół Szkół i Placówek pn. „Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących”	Szkoła Podstawowa nr 73	ul. Tyniecka 6
Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego im. Mikołaja Kopernika	Szkoła Podstawowa nr 75 im. Mikołaja Kopernika	ul. Grochowska 20

	Szkoła Podstawowa nr 77 z Oddziałami Integracyjnymi im.św. Maksymiliana Marii Kolbe	os. Złotego Wieku 36
	Szkoła Podstawowa nr 78 im. Piotra Michałowskiego	ul. Jaskrowa 5
	Szkoła Podstawowa nr 80 w Krakowie im. Wojciecha Bogusławskiego	os. Na skarpie 8
	Szkoła Podstawowa nr 82 im. św. Jadwigi Królowej Polski	os. Kalinowe 17
	Szkoła Podstawowa nr 85 im. Ks. K. Jancarza	os. Złotego Wieku 4
	Szkoła Podstawowa nr 86 im. Powstańców Śląskich	os. Jagiellońskie 18
Zespół Szkół Ogólnokształcących Sportowych Nr 2	Szkoła Podstawowa nr 87 im. Dr. Henryka Jordana	os. Teatralne 35
	Szkoła Podstawowa nr 88 im. Stefana Żeromskiego	os. Szklane Domy 2
	Szkoła Podstawowa nr 89 im. Kornela Makuszyńskiego	os. Piastów 34A
Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 17	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 90	ul. Czarnogórska 14
	Szkoła Podstawowa nr 91 im. Janusza Kusocińskiego	os. Handlowe 4
	Szkoła Podstawowa nr 92 im. Bohaterów Westerplatte	os. J. Strusia 19

	Szkoła Podstawowa nr 93 im. Lucjana Rydla	ul. Szlachtowskiego 31
	Szkoła Podstawowa nr 95 im. Władysława Broniewskiego	ul. Wileńska 9B
	Szkoła Podstawowa nr 97 im. Joachima Lelewela	ul. Doktora Judyma 10
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 98 im. H. Sienkiewicza	os. Na Stoku 52
	Szkoła Podstawowa nr 100 im. Adama Mickiewicza	os. Albertyńskie 36
	Szkoła Podstawowa nr 101 im. Hansa Christiana Andersena	os. Jagiellońskie 9
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 105 im. Ludwiki Wawrzyńskiej	os. Słoneczne 12
Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 18	Szkoła Podstawowa nr 106 im. Artura Grottgera	ul. Litewska 34
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 107 im. T. Boya-Żeleńskiego	ul. Zdrowa 6
	Szkoła Podstawowa nr 109 im. K. Makuszyńskiego	ul. Mackiewicza 15
	Szkoła Podstawowa nr 111 im. Wojska Polskiego	ul. Bieżanowska 204
	Szkoła Podstawowa nr 113 im. Leopolda Węgrzynowicza	ul. Piotra Stachiewicza 33
	Szkoła Podstawowa nr 114 im. Arkadego Fiedlera	ul. Łąkowa 31

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 19	Szkoła Podstawowa nr 117 im. Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej	u. Kurczaba 15
	Szkoła Podstawowa nr 119 im. Janiny Porazińskiej	ul. Czewieńskiego 1
	Szkoła Podstawowa nr 124 im. Marii Skłodowskiej-Curie	ul. Weigla 2
	Szkoła Podstawowa nr 126 im. Komisji Edukacji Narodowej	os. Tysiąclecia 57
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 9	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 128 im. płk. pil. Stanisława Skarżyńskiego	ul. Seniorów Lotnictwa 5
	Szkoła Podstawowa nr 129 im. Kornela Makuszyńskiego	os. Na Wzgórzach 13A
	Szkoła Podstawowa nr 132 im. św. Benedykta z Nursji	ul. Bolesława Śmiałego 6
	Szkoła Podstawowa nr 134 im. Stanisława Lema	ul. Kłuszyńska 46
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 13	Szkoła Podstawowa nr 135 im. Księdza Profesora Józefa Tischnera	ul. Mirtowa 2
	Szkoła Podstawowa nr 138 im. Polskich Wojsk Lotniczych	ul. Kazimierza Wierzyńskiego 3
	Szkoła Podstawowa nr 141 im. Księdza Jana Twardowskiego	ul. J. Sawy – Celińskiego 12

	Szkoła Podstawowa nr 142 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Drożyska 13
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi. nr 144 im. Bohaterów Września 1939	os. Bohaterów Września 13
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 148 im. Polskich Noblistów	ul. Żabia 20
	Szkoła Podstawowa nr 149 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	ul. Bujaka 15
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 151 w Krakowie im. Uniwersytetu Jagiellońskiego	ul. Wacława Lipińskiego 2
	Szkoła Podstawowa nr 156 im. ks. kard. A.S. Sapiehy	ul. Centralna 39
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 162 w Krakowie im. Władysława Szafera	ul. Stanisława Stojłowskiego 31
	Szkoła Podstawowa Zakonu Pijarów im. ks. St. Konarskiego	ul. Mirosława Dzielskiego 1
Zespół Szkół Pallotyńskich	Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Wincentego Pallottiego	os. Krakowiaków 47
	Bursa szkolnictwa ponadpodstawowego nr 3	ul. Ułanów 21A
	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Nieśłyszących im. Janusza Korczaka	ul. Grochowa 19

Zespół Placówek Resocjalizacyjno- Socjoterapeutycznych	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Chłopców	ul. Górka Narodowa 116
SZKOŁY PONADPODSTAWOWE		
	I Społeczne Liceum Ogólnokształcące im. X.B.W. Ignacego Krasickiego	ul. Dunajewskiego 6
	II Liceum Ogólnokształcące im. Króla Jana III Sobieskiego	ul. Jana Sobieskiego 9
	III Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego	os. Wysokie 6
	IV Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki	ul. Krzemionki 11
	V Liceum Ogólnokształcące im. Augusta Witkowskiego	ul. Studencka 12
	VI Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza	ul. Wąska 7
	XII Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida	os. Kolorowe 29a
	XIII Liceum im. Bohaterów Westerplatte	ul. Sądowa 4
	XXV Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego	ul. Telimeny 9
	XXVII Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Jordana	ul. Senatorska 35

	XXXI Liceum Ogólnokształcące im. Romana Ingardena	ul. Kazimierza Odnowiciela 2
	XLI Liceum im. Jana Twardowskiego	Rynek Kleparski 18
	XLIII Liceum Ogólnokształcące im. Zofii Chrzanowskiej	ul. Limanowskiego 60/62
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1	XLV Liceum Ogólnokształcące	ul. Ks. Fr Blachnickiego 1
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6	XLVI Liceum Ogólnokształcące	ul. Józefa Dietla 70
	Liceum Ogólnokształcące im. Św. Rodziny z Nazaretu	ul. Pędzichów 13
	Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące Szkoły Sportowej Piłki Nożnej im. Generała Bernarda Monda	os. Szkolne 18
	Publiczne Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące	os. Piastów 34
Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 im. Szczepana Humberta		al. Mickiewicza 5
Zespół Szkół Mechanicznych nr 2 im. Kazimierza Górskiego		al. Generała Jana Skrzyneckiego 12
Zespół Szkół Mechanicznych nr 3 im. gen. Władysława Sikorskiego		os. Szkolne 37

Zespół Szkół Poligraficzno- Medialnych im. Zenona Klemensiewicza		os. Tysiąclecia 38
Zespół Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji		ul. Ułanów 9
Zespół Szkół Chemicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie		ul. Krupnicza 44
Zespół Szkół Zawodowych Huty im. Tadeusza Sendzimira		os. Złotej Jesieni 2
Zespół Szkół Energetycznych		ul. Loretańska 16
Zespół Szkół Elektrycznych nr 1 im. Powstańców Śląskich		ul. Kamieńskiego 49
Zespół Szkół Geodezyjno- Drogowych i Gospodarki Wodnej im. Gabriela Narutowicza	Technikum Geodezji i Kształtowania Środowiska nr 12	ul. Lea 235
Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego		ul. Macieja Miechowity 6
Zespół Szkół Łączności im. Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku		ul. Monte Cassino 31

Zespół Szkół nr 1 im. św. Rafała Kalinowskiego		ul. Ułanów 3
Zespół Szkół Zawodowych nr 2		os. Szkolne 18

Bibliografia:

Brzezińska, A. I., Appelt, K., Ziółkowska, B. *Psychologia rozwoju człowieka*

Deptuła, M., Potorska, A., Borsich, S. *Wczesna profilaktyka problemów w rozwoju psychospołecznym i ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży*, Wyd. PWN, Warszawa 2018

Dzielska A. *Zachowania ryzykowne*, Instytut Matki i Dziecka, Warszawa, 2017,
Erikson, E. *Dzieciństwo i społeczeństwo*. Wyd. Rebis, Poznań 1997, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot 2016,
Harwas-Napierała B. Trempała J. *Psychologia rozwoju człowieka. Tom 2: Charakterystyka okresów życia człowieka*, PWN, 2004,

Jankiewicz A., Kuszner A., Maj A., i in., *Nadużywanie internetu, [w:] Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży online. Kompedium dla rodziców i profesjonalistów*, Polskie Centrum Programu Safer Internet, Warszawa 2018.

Jankowiak, B. *Zachowania ryzykowne młodzieży. Studium teoretyczno-empiryczne*. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2017

Jankowiak, B., Wojtynkiewicz, E. *Kształtowanie się tożsamości w okresie adolescencji a podejmowanie zachowań ryzykownych w obszarze używania alkoholu przez młodzież*, *Studia Edukacyjne*, 48/2018

Jankowska M., *Sposoby rozwiązywania kryzysów w teorii psychospołecznego rozwoju E. H. Eriksona w aspekcie rozwoju człowieka i zdrowia psychicznego oraz zaburzeń w rozwoju*, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2000,

K. Kmiecik- Jusięga, *Profilaktyka społeczna w pedagogicznych przestrzeniach środowiska lokalnego*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum, Kraków 2022, s. 74.

Kmiecik- Jusięga K., *Profilaktyka społeczna w pedagogicznych przestrzeniach środowiska lokalnego*, Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum, Kraków 2022,

Kwiatkowski, P. (2017). *Biologiczny kontekst rezyliencji- implikacje dla profilaktyki*. Serwis Informacyjny UZALEŻNIENIA, 4 (80), 16-20,

Lange, R., *Raport z badania Nastolatki 3.0, NASK*, Warszawa 2023.

Lim, M. S., Carrotte, E. R., Hellard, M. E. (2016). The impact of pornography on gender-based violence, sexual health and well-being: what do we know? *Journal of Epidemiology and Community Health*, 70(1), 3–5.

Lutyński, J. *Metody badań społecznych – Ankieta i jej rodzaje*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2010

Łobocki, M. *Metody i techniki badań pedagogicznych*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2008

Modrzyński R., *Nowe uzależnienia młodego pokolenia. Od przyjemności do przymusu*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2021.

Nowak, S. *Metodologia badań społecznych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2011

Obuchowska, I. *Adolescencja*. W: B. Harwas-Napierała, J. Trempała (red.) *Psychologia rozwoju człowieka* (T.2). Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2011,

Oleszkowicz, A., Senejko, A. *Dorastanie*. W: J. Trempała (red.), *Psychologia rozwoju człowieka* (T.2). Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2012,

Oleszkowicz, A., Senejko, A. *Psychologia dorastania. Zmiany rozwojowe w dobie globalizacji*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, warszawa 2017,

Ostaszewski K. *Edukacja zdrowotna w profilaktyce chorób i zachowań ryzykownych dla zdrowia*. W: B. Woynarowska (red.), *Edukacja zdrowotna. Podstawy teoretyczne. Metodyka. Praktyka*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017

Ostaszewski K. *Kompedium wiedzy o profilaktyce*. W: *Przewodnik metodyczny po programach promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki*, Fundacja ETOH. Warszawa 2010

Ostaszewski K. *Zachowania ryzykowne polskich nastolatków*, [w:] *Dzieci się liczą 2022. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce*, red. M. Sajkowska, R. Szredzińska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa 2022

Ostaszewski K., *Zachowania ryzykowne polskich nastolatków*, [w:] *Dzieci się liczą 2022. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce*, red. M. Sajkowska, R. Szredzińska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa 2022, s. 181.

Piaget, J. *Mowa i myślenie dziecka*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005,

Piotrowski K, Ziółkowska B. Wojciechowska J. *Rozwój nastolatka. Wczesna faza dorastania*, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014,

Przetacznikowa M. *Rozwój psychiczny dzieci i młodzieży*, PZWS, 1967,

Rowicka M., Uzależnienia behawioralne. Terapia i Profilaktyka, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa, 2015.

Siemieniecka D., Skibińska M., Majewska K., Cyberagresja- zjawisko, skutki, zapobieganie, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2020.

Sierosławski J., Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2024 r. Warszawa 2024.

Stefańska-Klar, R. Późne dzieciństwo. Młodszy wiek szkolny. W: B. Harwas-Napierała, M. Przetacznik-Gierowska, J. Trempała (red.), *Psychologia rozwoju człowieka. Charakterystyka okresów życia człowieka*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2002,

Stencel N. J, Krala-Szkaradowska M., Skrzypczak K. O., Doustne beztytoniowe woreczki nikotynowe: obiecująca alternatywa czy rosnące zagrożenie? – przegląd literatury, *Medycyna Środowiskowa*, t. 27, nr 2, 51–59.

Ślęzak, D., Nadolny, K., Synowec, J, Czy e-papierosy są mniej szkodliwe od tradycyjnych? *Medycyna Rodzinna* 2017, 20 (4), 310– 312.

Wilk, M. *Diagnoza w socjoterapii. Ujęcie psychodynamiczne*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2018.

Wojcieszek K., *Optymalizacja Profilaktyki Problemów Alkoholowych*, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2013.

Wojtasik Ł., Wójcik S., Włodarczyk J., Makaruk K. (2017), Kontakt dzieci i młodzieży z pornografią. Co wiemy i co możemy zrobić? Warszawa: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Woronowicz B.T., *Zachowania, które mogą zranić. O uzależnieniach behawioralnych i nie tylko*, Media Rodzina, Poznań 2021.

Wójcik Sz., *Zagrożenia dzieci i młodzieży związane z używaniem internetu*, [w:] *Dzieci się liczą 2022. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce*, red. M. Sajkowska, R. Szredzińska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa 2022, s. 274.

Wysocka E., Nowe Media w służbie człowieka czy źródło ułatwiania cyberprzemocy?
Dydaktyka Informatyki, 15 (2020).

Netografia:

<https://icd.who.int/browse/2025-01/mms/en#499894965> [dostęp: 21.07.2025 r.]

<https://www.prawo.pl/zdrowie/snus-a-saszetki-nikotynowe-roznice-i-legalnosc,533137.htm> [data dostępu: 28.07.2025].

<https://www.mojasocjologia.pl/ankieta-audytoryjna>